

T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BATI DİLLERİ VE EDEBİYATLARI ANABİLİM DALI FRANSIZCA
MÜTERCİM-TERCÜMANLIK
BİLİM DALI

ULUSLARARASI ÖRGÜT ADLARININ TÜRKÇEYE ÇEVİRİSİ
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Simge YENİOĞLU

Danışman
Prof. Dr. İlhami SİĞİRCİ

Temmuz-2020

KIRIKKALE

KİŞİSEL KABUL

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum *Uluslararası Örgüt Adlarının Türkçeye Çevirisi* adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve faydalandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak faydalanılmış olduğunu beyan ederim.

.../.../2020

Simge YENİOĞLU

ÖN SÖZ

Bu çalışmamızda hızla gelişen dünyanın sözlü ve yazılı iletişimde çağ atlaması ve Türkiye'nin uluslararası bağlamda ilişkilerinin artmasıyla Türkçeye daha fazla önem göstermek ve dilimize sahip çıkmak önem kazanmıştır. Bu sebeple bu çalışmamızda küreselleşme sürecinde Türkçeye yabancı dillerin sızmasını önlemek amacıyla Türkçeleştirilmeyen uluslararası örgütler çevrilecek ve kısaltmalarına öneriler getirilecektir.

Lisans ve Yüksek Lisans tezlerimde katkısı bulunan, hayattaki tecrübeleriyle de beni yönlendiren, destekleyen üniversiteye başladığım ilk günden itibaren öğrencisi olmaktan büyük gurur duyduğum ve benden tez süresince desteğini hiç esirgemeyen çok değerli Hocam Prof. Dr. İlhami SİĞIRCI'ya en içten sevgilerimi ve minnetlerimi sunarım. Tez sürecimde herhangi bir sorunla karşılaştığımda en kısa sürede çözüme ulaştıran sayın Hocam Dr. Öğretim Üyesi Ziya TOK'a da ayrıca teşekkür ediyorum.

Aynı zamanda eğitim hayatım boyunca her durum ve koşulda maddi ve manevi yardımlarını üzerimden eksik etmeyen biricik aileme teşekkürü de bir borç bilirim.

ÖZ

YENİOĞLU, Simge, Uluslararası Örgüt Adlarının Türkçeye Çevirisi, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale, 2020.

Bu çalışmanın amacı, çeviri çalışacağımızdan dolayı önce örgüt kavramına değinmek, ardından uluslararası örgüt adlarının çevirilerini söz dizim ve anlambilim açısından incelemek, Türkçeleştirilmemiş olan örgüt adlarına Türkçe karşılıklar üretmek ve kısaltmalar oluşturmaktır.

Birçok uluslararası örgüt adı ve bazen de kısaltmasına yer veren el kitapçıkları gibi dökümanlar bulunmaktadır. Genel olarak bu kitapçıklar, örgütleri herhangi bir sınıflandırma yapmadan karışık bir biçimde vermektedir. Oysaki biz çalışmamızda örgütleri, uluslararası faal ve faal olmayan örgütler olarak ayırdık. Ayrıca etkinlik alanlarını da dikkate alarak iki biçimde sınıflandırdık. Örgüt adlarını, örgütlerin çalışma alanlarının altında inceledik. Daha önce yapılan çalışmaların çerçevesi son derece sınırlı ve örgüt adları genellikle sadece İngilizce olarak verilmiştir. Bu nedenle bu çalışmayla uluslararası örgütlere Fransızca, İngilizce ve Türkçe dillerinde ulaşılabilmesini amaçladık.

İncelediğimiz kaynaklarda çift dilli olarak saptadığımız örgüt adları bu çalışmada üç dili (İngilizce, Fransızca ve Türkçe) kapsayacak biçimde ele alınmıştır. Bunların dışında mevcut örgüt adlarının çevirisinde kullanılan yöntemler incelenmiş ve bunlarda birçok hatanın ve tutarsızlığın olduğu ortaya konmuştur. Bu doğrultuda örgüt adlarının yeniden çevrilmesi için yeni bir yöntem sunulmuştur. Bu çalışma, öncelikle uluslararası ilişkiler alanında çalışanlara, terimler konusunda mütercim-tercümanlara, örgüt adlarını çevirme yöntemine ve kısaltmalarının üretilmesine ilişkin bir kodlama yönteminin oluşmasına önemli katkılar sağlayacaktır.

Anahtar Sözcükler: Çeviri, Örgüt Adları Çevirisi, Uluslararası Örgüt Adları, Örgüt Kısaltmaları, Kısaltma Oluşturma Yöntemleri, Kısaltmalar

ABSTRACT

YENİOĞLU, Simge, Translation of International Organization Names in Turkish, Master Thesis, Kırıkkale, 2020

The aim of this study is to touch briefly on the notion of organisation first and then examine the translations of organization names in terms of syntax and semantics, to produce Turkish equivalents and to create abbreviations for the names of organizations that have not been translated in Turkish.

There are some documents such as handbooks containing many international organization names and abbreviations. In general, these handbooks give organizations names a mixed place without any classification. In our study, we classified the organizations in two ways, with the inclusion of active and inactive, and also limited the activity areas. We examined the names of the organizations under the working areas of the organizations. The previous studies are very limited and the organization names are given in English in general. Our aim is to contribute to these organizations in French, English and Turkish languages.

In this study, the names of organizations, which we have identified as bilingual in the sources we have examined, have been considered in detail trilingual languages (English, French and Turkish). Except this, the methods used in the translation of organization names have been examined and it has been revealed that there are many errors and inconsistencies. According to that a new method has been presented to translate organization names. This study will contribute significantly to professionals in the field of international relations, to translators and interpreters, to the method of translating organization names and to the formation of a coding method for producing abbreviations.

Keywords: Translation, Translation of Organization Names, International Organization Names, Organization Abbreviations, Methods of Creating Abbreviations, Abbreviations

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	I
TÜRKÇE ÖZET SAYFASI	II
İNGİLİZCE ÖZET (ABSTRACT) SAYFASI.....	III
İÇİNDEKİLER.....	IV
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM ULUSLARARASI ÖRGÜTLER

1. Kuramsal Bölüm.....	3
1.1. Örgüt.....	3
1.1.1. Uluslararası Örgüt.....	3
1.1.2. Uluslararası Örgüt Olmanın Koşulları.....	4
1.1.3. Uluslararası Örgütlerin Özellikleri.....	5
1.1.4. Uluslararası Örgütlerin İşlevleri.....	7
1.1.5. Uluslararası Örgütlerin Görevleri.....	8
1.1.6. Uluslararası Örgütlerin Amacı.....	8
1.1.7. Uluslararası Örgütlerin Sınıflandırılması.....	9
1.2. Çeviri.....	14
1.2.1. Çeviri Türleri.....	15
1.2.2. Çeviri Yöntemleri.....	16
1.2.3. Uluslararası Örgüt Adlarının Çevirisinde Kullanılacak Yöntemler	19

İKİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI ÖRGÜT ADLARININ ÇEVİRİSİNİN İNCELENMESİ VE KISALTMALARIN OLUŞTURULMASI

2.1. Uluslararası Örgüt Adlarının Ayrıştırılması.....	21
2.2. Uluslararası Örgüt Kısaltmalarının Genel Özellikleri.....	25
2.3. Uluslararası Örgüt Adları ve Kısaltmalarının Çizelgesi.....	26
2.4. Uluslararası Örgüt Adlarının Alanlara Göre İncelenmesi.....	90
2.4.1. Siyasi Örgütlerin Türkçeye Çevirisi.....	90
2.4.2. Askeri Örgütlerin Türkçeye Çevirisi.....	93
2.4.3. Ekonomi ve Sanayi Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi.....	94
2.4.4. Sosyokültürel Örgütlerin Türkçeye Çevirisi.....	99
2.4.5. Bilimsel Örgütlerin Türkçeye Çevirisi.....	103
2.4.6. Teknoloji Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi.....	108
2.4.7. Sağlık Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi.....	109
2.4.8. Eğitim Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi.....	120
2.4.9. Ticaret Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi.....	127
2.4.10. Yardım Kuruluşlarının Türkçeye Çevirisi.....	128
2.4.11. Barış Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi.....	130
2.4.12. Çevre Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi.....	133
2.4.13. Toplumsal Örgütlerin Türkçeye Çevirisi.....	142
2.4.14. İnsan Hakları Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi.....	146
2.4.15. Kadın ve Çocuk Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi.....	149
2.4.16. Engellilere Yönelik Örgütlerin Türkçeye Çevirisi.....	155
2.4.17. Gençlik Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi.....	159
2.4.18. Spor Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi.....	161

2.4.19. Hukuk Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi.....	164
2.4.20. Savunma ve Güvenlik Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi.....	166
2.4.21. Gıda ve Tarım Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi.....	168
2.5. Uluslararası Örgüt Adlarının Çevirisinde Karşılaşılan Güçlükler.....	169
SONUÇ.....	171
KAYNAKÇA.....	174

GİRİŞ

*Terim olmadan bilim olmaz.
İlhami SİĞİRCİ*

İlerleyen teknoloji ile birlikte küreselleşen dünyada ülkelerin birbirine olan ihtiyacı uluslararası örgütleri bu sürece dahil etmiş ve çalışma alanlarını da oldukça genişletmiştir. Bunun sonucunda her ulusa, bölgeye, kıtaya göre farklılaşan uluslararası örgütlerin terimcileri oluşmuştur. Örgütlerin küreselleşme sürecine girmesiyle beraber kullanılan dil çeşitliliği de artmıştır. Türkiye de hızla gelişen bu sürece dahil olurken kendi adını markalama olgusu oldukça önem taşımaktadır. Uluslararası ilişkiler alanında Türkiye'nin temsili için bu örgüt adlarının Türkçeye çevrilmesi ve kısaltmalarının oluşturulması gerekir.

Türkiye'de bugüne kadar örgüt adlarının çevirisi konusunda yüksek lisans ve doktora düzeyinde yapılmış herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Ayrıca uluslararası düzeyde faal örgüt adlarının tamamına yer veren herhangi bir kitap da mevcut değildir. Varolan eserlere baktığımızda ise uluslararası örgütler tam anlamıyla verilmemiştir, yalnızca listeleme çalışması yapılmakla yetinilmiştir. Öte yandan, yabancı dillerde uluslararası kurum ve kuruluş adlarının birçok anlamı bulunduğundan, Türkçeye aktarılırken güçlükler oluşmaktadır. Bu örgütlere bir Türkçe karşılık üretmek Türkçe için oldukça önemli ve gereklidir. Uluslararası ilişkiler konularına ve terimlerine hakim olmak çeviride tutarlılığı sağlayacaktır. Aynı zamanda hem sözcüklerin anlamının netleşmesi hem de çevirilerde ortak bir anlamda ilerlemek uluslararasılık bakımından da oldukça gereklidir.

Çalışmamız iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, örgüt adlarının çevirisine değinmeden önce örgüt kavramı üzerinde durarak çalışacağımız konunun anlaşılması için art alan bilgisini ortaya koyacağız. Zira uluslararası örgütler konusu oldukça geniş olduğundan örgüt tanımına yer verilmesi çalışmamız için gereklidir. Ardından çeviri yöntemlerini ele alacağız. Uluslararası örgüt adlarının çevirisini, çeviri yöntemlerine dayanarak gerçekleştireceğiz. Bu bağlamda çeviri yöntemlerinin neler olduğu ve bu çalışmada örgüt adlarının çevirilerinin gerçekleştirilmesi sürecinde hangi yöntemleri kullanabileceğimizi ortaya koyacağız. Bu sayede Türkçeye çevrilmemiş örgütleri Türkçeleştireceğiz ve çeviri yöntemleri doğrultusunda daha önce yapılmış çevirileri anlam ve tutarsızlık açısından da inceleyeceğiz. Uluslararası faal örgütlerin sayıca fazla olmasından dolayı, çevirileri inceleyebilmemiz adına Uluslararası Örgütler Yıllığı'na göre ayrıştıracağız. Dünyadaki tüm örgütleri kapsayan bu yıllığa dayanarak ayrıştırmayı gerçekleştireceğiz.

İkinci bölümde ise Uluslararası Örgütler Yıllığı'ndan hareketle çalışmamızı hangi ölçütlere dayanarak örgütleri irdedeceğiz. Faal olan örgütleri çalışma alanlarına göre ayıracağız. Bu alanların adı altında Türkçesi bulunmayan örgütleri

belirlediğimiz yöntemler dahilinde çevireceğiz. Sonrasında neredeyse her yazılı metinde örgütlerin adının ardından kısaltmasına yer verildiği için Türkçeleştirilen örgütlere kısaltma önerisinde de bulunacağız. Bir başka deyişle çalışmamızda bu örgütlerin hem çevirisini yapacağız hem de kısaltma önerisinde bulunacağız. Çizelge olarak vereceğimiz örgütler Fransızca, İngilizce ve Türkçe dillerinde çeviri ve kısaltma önerileriyle yer alacaktır. Ayrıca Türkçeleştirdiğimiz örgütler konusunda bilgi vererek bu örgütlerin bilinmesine katkı sağlayacağız. Zira bu örgütler uluslararası olmasına rağmen Türkçeye hiç çevrilmemiş ve Türkçede yer alan uluslararası örgüt listelerinde yer almamaktadır.

Bunun yanı sıra örgüt adlarını incelerken gerektiğinde mevcut örgüt adlarının daha önce yapılmış olan çevirilerindeki hataları ortaya koymaya çalışacağız. Aynı zamanda örgüt adlarının çevirisinde neden tutarsız durumlarla karşılaşıldığını ve çevirilerde güçlüklerin nelerden kaynaklandığını ortaya koymaya çalışacağız.

Dünya genelinde faal olarak çalışan toplamda sekiz yüz altmış örgüt olduğunu saptıyoruz. Bu örgütlerin tamamını inceleyerek daha önce Türkçeye aktarılmamış örgüt adlarının da çevirisini ilk defa bu çalışma kapsamında yapacağız.

Son olarak çeviri ve kısaltma önerisi getirdiğimiz örgütlerle bu alana katkı sunmayı amaçlıyoruz.

BİRİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI ÖRGÜTLER

1. Kuramsal Bölüm

1.1. Örgüt

Örgüt tanımlaması uluslararası, işletme, siyaset bilimi, sosyoloji, psikoloji gibi farklı bilimlerle ortak bir çalışma alanı olduğu için bu kavramın her alanda aslında farklı bir tanımı vardır. Biz örgütü uluslararası bakımdan ele alacağız.

Türk Dil Kurumu'nun Güncel Türkçe Sözlüğü'nde örgüt "1.Ortak bir amacı veya işi gerçekleştirebilmek için bir araya gelmiş kurumların veya kişilerin oluşturduğu birlik, teşekkül, teşkilat; 2.Bir kuruluşa bağlı alt bölümlerin bütünü anlamlarını verir (TDK, 2011)." TDK'nin tanımında teşkilat kelimesi, örgüt kelimesinin yerini her zaman tutmamaktadır. Türkçede teşkilat daha çok devletteki iç yapılanmaları temsil etmektedir.

Örgüt, üyeleri arasında iş birliği yaparak anlaşma ile kurulur ve ortak çıkar hedeflerine ulaşmakla sorumlu, kuruluşun devamlılığını sağlayan birliklerdir (Virally, Librairie Armand Colin, 1990).

19.yüzyılda veri politikaları sebebiyle örgüt kelimesinin yerine *birlik*, *komisyon*, *büro* gibi sözcükler kullanılıyordu. Birleşmiş Milletlerin kurulması ile örgüt sözcüğü uluslararası kuruluşu ifade eden terim haline gelmiştir. Daha sonra uluslararası örgütlerin işlevlerine göre de örgüt kelimesi çeşitlenmeye başlamıştır. Daha açık bir biçimde ifade edecek olursak, bir araya belli bir amaç için gelmiş insanların iş birliği ve eşgüdümlü olarak ortak hedefleri için oluşturdukları bir grup olarak tanımlayabiliriz.

1.2. Uluslararası Örgüt

Uluslararası sözcüğü ilk olarak 1870 yılında Jeremy Bentham tarafından kullanılmıştır. 18. yüzyılda henüz dünya politikası ve uluslararası bir hukuk olmadığı için yalnızca devletlerarası (inter-states) ilişkilerin üzerinde durulmuştur (Çalış, 2006: 5). Daha sonra diğer alanlarda da örgütlenmeler çeşitlendiği için ulusal sınırlar ötesinde küresel örgütlenmeler başlamıştır. Bu küresel örgütlenmeler devletler tarafından kurulur ve devletlerarası işbirliği ile birçok göreve hizmet ederler. Uluslararası örgütler üyelik ve üyelik kriterleri ve işlevlerine göre ayırt edilirler.

Uluslararası örgüt tanımlarına baktığımızda ise, Mehmet Hasgüler ve Mehmet B.Uludağ'a göre, uluslararası örgüt, bağımsız olan devletlerin ya da kuruluşların küresel ya da bölgesel tipte, devletlerin ortak çıkarlarına ulaşma doğrultusunda iş

birliğini sağlamak için kurdukları siyasal birimler olarak tanımlanmaktadır (Hasgüler & Uludağ, 2007:1).

Şaban Çalış'ın "Uluslararası Örgütler ve Türkiye" adlı eserinde ise tanım, en az üç farklı toplumsal üyeye sahip belli bir amaç dahilinde bir araya gelerek kendi aldıkları kararları anlaşmaya bağlayarak çalışmalarını üyeleriyle yürüten devamlı ve biçimsel yapılardır şeklinde verilmiştir (Çalış, 2006:5).

Dünyada, üyelerinin farklı nitelikleri olan, beşeri girişimlerin faaliyetinde bulunan "uluslararası" kavramıyla nitelenmiş, amacı ortak sorunlarını çözmek olan bu ulusal sınırlar ötesindeki örgütlenmeler ise uluslararası örgütlerdir. Yani devletlerarası ilişkileri nitelemek için uluslararası kavramı kullanılmaktadır. Uluslararası örgütler tüzel kişiliklerdir, yani devletler gibi uluslararası hukukun ana faktörlerinden birisidir (Ateş, 2016:4).

Mehmet Çağırın ise "Uluslararası Örgütler" kitabında "Belirli işlevleri yerine getirmek amacıyla anlaşmayla kurulan, kurumsal yapısı ve kendine ait organları biçiminde bir tanım yapmıştır (Çağırın, 2013:6).

Örgütle ilgili yapılan bu tanımlar arasında çok farklılığın olmadığını görüyoruz. Buna göre uluslararası örgütlerin kısaca tanımını yapacak olursak, genel bir amacı gerçekleştirmeye yönelik, anayasa ve organlara sahip, genelde antlaşma ile kurulan ve antlaşma yapma yetkisine sahip, uluslararası hukukun üyesi olan devletler birliğidir.

1.3. Uluslararası Örgüt Olmanın Koşulları

Uluslararası bir örgüt olabilmek için öncelikle bir devletin var olması ve yalnızca devletler tarafından bir örgüt kurulabileceğini görüyoruz. Öyleyse uluslararası bir toplum örgütü olmanın koşullarından biri, örgütlerin eylem ve davranışlarının uluslararası hukukla denetlenmesidir. Diğeri ise bu doğrultuda, devlet birliklerinin örgüt yapılanmasında uluslararası hukuka uygun olarak sözleşmeye veya anlaşmaya sahip olmasıdır (Karluk, 2007: 36).

Bu kurucu anlaşmalarda, örgütün amacını gerçekleştirebilmesi için örgüte ait yapının oluşumu, yönetim organları (temsil edecek yetkililer ve üyeler), hangi bölgenin kuruluşu olduğu, örgüt amaçları, kapsamı (sağlık, sosyal ve kültürel, ticaret vs.), kuruluşun bütçesi, yetki ve sorumlulukları, örgüte üyelik şartları (gözlemci üye, ortak üye) belirlenir (Başak, 2010: 64).

Yazılı bir sözleşmeye sahip olmayan uluslararası örgütler de bulunmaktadır. Bu örgütün kurulma biçimine göre değişebilir (Çağırın, 2013:122). Buna en güzel örnek Kuzey Amerika Serbest Ticaret Bölgesi(NAFTA)'yı verebiliriz. Adı geçen örgüt

herhangi bir uluslararası hukuki belgeye sahip değildir. Bununla birlikte, açık-kapalı örgütler, biçimsel ve biçimsel olmayan örgütler, resmi ve resmi olmayan örgütler şeklinde birçok örgüt bulunmaktadır.

Uluslararası örgütlerin anlaşmaları, oluşturulduğu devletin iradesi ile onaylanmaktadır. Uluslararası örgütler antlaşmayı yaptıktan sonra, devletlerden de onay alan örgütler, varlıklarını duyururlar (Çağiran, 2013:127).

1.4. Uluslararası Örgütlerin Özellikleri

Uluslararası örgütlerin genel çerçevesinin çizilmesi kurucu üyeler tarafından meydana getirilmektedir. Uluslararası bir konferansta, diğer ülkelerin de katılımıyla, uluslararası örgütlerin güçleri, çatısı, işlevleri konularının yanı sıra amaç ve ilkeleri de belirlenir. Bu ilke ve amaçlar doğrultusunda da uluslararası örgütlerin kurucu antlaşmaları meydana gelir.

O halde, uluslararası örgütlerin temel özelliklerini toplamda beş madde altında toplayabiliriz. Bunlardan birincisi, kurucu bir anlaşma ile oluşmalarıdır. Bu anlaşma ile kendilerine özgü iç hukuku oluşturarak faaliyetlerini sürdürürler. Yabancı dilde yazılmış kaynaklardan çevirilerle uluslararası örgütlerin ne gibi özellikleri olduğu hakkında yazılanlara da bakacak olursak;

“Les organisations internationales constituent des formes particulières d'arrangements institutionnels qui sont actuellement confrontées à des défis complexes de régulation du système mondial (Rioux, 2012:823-860).”

Uluslararası örgütler, küresel sistemin düzenlenmesinde büyük sorunlarla karşılaşan, kurumsal düzenlemelere kendine özgü bir biçim oluştururlar.

Uluslararası hukuk dahilinde, Birleşmiş Milletler Şartı'nın da örgütü kuran bir sözleşme olmasının yanı sıra örgütün işlevleri ve sınırları belirlenir. Böylece egemenlik altına sokma, hakimiyet, zorlama, cezalandırma gibi yetkileri yoktur. İkincisi, devletlerin tek başlarına çözümleyemeyeceği bazı konularda dayanışma ve iş birliği yapılarak, örgüt bünyesi altında kolayca çözüme kavuşturulmalarıdır.

“La multiplication des échanges commerciaux, les flux migratoires rendent nécessaires la coopération inter étatique, au niveau technique et administratif.”¹

Ticaretin çeşitlenmesi, göç akınları teknik ve idari düzeyde devletlerarası iş birliğini gerekli kılar.

“C'est lors de la Conférence de La Haye que plusieurs pays signèrent une convention sur le règlement pacifique des différends internationaux. Si la souveraineté des États est assurée, une obligation de coopération volontaire est mise en place et des

¹ <http://www.cours-de-droit.net/histoire-des-organisations-internationales-a127276214>

mécanismes sont créés afin de permettre d'éviter les conflits et les guerres meurtrières.”²

Lahey Konferansı'nda birçok ülke uluslararası anlaşmazlıkların barışçıl çözümünü konusunda bir sözleşme imzaladı. Devletlerin egemenliği sağlanırsa, gönüllü olarak iş birliği uygulamaya konular ve çatışmaları ve savaşları önlemek için mekanizmalar kurulur.

Üçüncüsü, uluslararası hukukun ve uluslararası ilişkilerin gelişmesinde uluslararası kuruluşların büyük bir yeri vardır. Çatışmaların yaşandığı ve uluslararası örgütlerin başarısız olduğu durumlarda uluslararası hukuk yoluyla uzlaşma sağlanmaya çalışılır.

“Malgré ses failles et ses limites, la Charte Nations Unies a permis l'institutionnalisation du plus ambitieux système d'organisations internationales. Les droits des États, des peuples et des êtres humains, ceux des femmes, des enfants, des autochtones, et ceux de tous les groupes et individus plus vulnérables, ceux des entreprises aussi, trouveront un espace de discussions et de débats qui sera, sans jamais permettre de trancher de façon définitive, un élément des plus importants du développement du droit international (Rioux, 2012:823-860).”

Birleşmiş Milletler Şartı, uluslararası örgütlerin en iddialı sisteminin eksiklerine ve sınırlarına rağmen kurumsallaşmasına olanak sağladı. Devletlerin, halkların ve insanların, kadınların, çocukların, yerli halkların, tüm grupların ve savunmasız bireylerin hakları yanı sıra şirketlerin haklarına anlaşmazlık ve tartışmalara nihai bir biçimde çözüm getirilmemekle birlikte, uluslararası hukukun gelişiminde en önemli unsurlardan biridir.

Öyleyse görüyoruz ki örgütler, karar alma sürecinde bağımsız olmayan, yasal normlar, siyasi ve ekonomik kısıtlamalar dahilinde toplumun bir parçasıdır (Kühl, 2013:16).

Dördüncü olarak, devletlerin halk eşitliğini, halk ve özgürlüklerini göz önünde bulundurarak dünya barışını sağlamak ve anlaşmazlık durumunda barışçıl çözüm yolları geliştirirler. Aynı zamanda; “ As regards the role of international organizations in maintaining peace and security, there have been divergent theories. International norms push states to cooperate internationally even though states' power as well as utility-maximizing interest is not achieved. Neo-liberals also believe in collective security and argue that states can devote themselves to the preservation of joint interests through international organizations. International organizations are vital to make the world peaceful and cooperative (Bayeh, 2014:348).”³

Barış ve güvenliğin korunmasına yönelik uluslararası kuruluşların rolü ile ilgili olarak, farklı kuramlar oluşmuştur. Uluslararası normlar, devletlerin iktidarının yanı sıra, çıkarları azami seviyeye ulaşamadıklarında uluslararası işbirliği yapmaya yanaşmamaktadırlar. Yeni-liberaller ortak güvenliğe de inanıyor ve

²https://www.researchgate.net/publication/307478326_cours_d'Organisations_Internationales

³Çalışmamızın içerisinde gönderme yaptığımız yabancı dilde yazılmış eserlerin tamamının çevirisi tarafımızca gerçekleştirilmiştir.

devletlerin kendilerini uluslararası örgütler aracılığıyla ortak çıkarların korunmasına adayabileceğini savunuyor. Uluslararası kuruluşlar dünyada barışı öne çıkarmak ve iş birliğini geliştirmek için hayati öneme sahiptir.

Son olarak, uluslararası örgütler, uluslararası güvenlik örgütlenmeleri oluşturarak ekonomik, siyasal alanlarda bireylerin ve devletlerin güvenliğini sağlarlar. Bu bağlamda, küresel olgularında olduğu, insan ticareti, göçmen kaçakçılığı, enerji güvenliği (doğalgaz, petrol ulaşımı vs.) çevresel güvenlik (su kirliliği, gürültü kirliliği, hava kirliliği, toprak kirliliği vs), toplumsal risk (doğal kaynak kıtlığı, bulaşıcı hastalıklar, kimyasal silahlar vs.) gibi tehlike oluşturan uluslararası sorunların çözüm gücünü bünyelerinde bulundurlar (Çakmak, 2014:68). Özellikle Birleşmiş Milletler ve Milletler Cemiyeti antlaşmalarında insani değerler çok mühim olduğu ve barışçıl yollarla üyelerin anlaşmazlıkları çözeceği bahsi geçer (Bennett A.Leroy-Oliver K.James, çev.:Uslu,N., 2015:144).

1.5. Uluslararası Örgütlerin İşlevleri

Uluslararası örgütler sosyal sistemin sağlanması için bazı işlevler üstlenirler. Ancak bunun dahilinde istikrarı sağlayabilirler. Örgütlerin işlevlerini şöyle sıralayabiliriz.

Devlet kimliğinin örgütlerin üzerinde etkisi vardır. Örgütler, devletler aracılığıyla kendi kimlik kaynağını oluştururlar, yani diğer anlamda örgütler kendi kişiliğini ve kimliğini tanımlarlar ve uluslararası alanda bu kimlikle tanınırlar (Kardaş, Balcı, 2014:382). Örgütlerin kimliği dış politikaya yön vermektedir. Örgütlerin dış yardımları, dış politikada da işlevsel olduklarını gösterir. Bu yardımlar ekonomik, politik vs. çıkarlarına yönelik olabilir. Japonya'nın Afrika'ya yönelik yardımları buna örnek verilebilir. Çünkü Japonya'nın sanayisi için en önemli kaynaklara sahip Afrika, fosfat bakımından zengindir (Balcı, Yeşiltaş, 2005-2006:167-198). Bu örnek uluslararası alanda dış politikalar dahilinde düzen ve istikrarı sağlama amacına yönelik olduğunu göstermektedir.

İş birliğini nasıl sağlayabilecekleri, sosyal yapıya nasıl aktarabilecekleri ve devletlerin tehlikeye girme durumlarında nasıl önlem alacakları konularında uzlaşırlar. Uluslararası örgütler sözleşme, antlaşma yani yazılı metinlerle kurulduğundan dolayı uluslararası norm ve hukuk gelişiminde büyük bir yeri vardır. Çünkü örgütler bazen bir araya geldiklerinde bazı ilkelere yorumlar getirerek metinlerinde değişikliğe gidebilmektedirler. Bu da hukuki açıdan işlevsel olduğunu gösterir.

Devletlerarasında dış politikanın yürütülmesinde diplomasi'nin büyük bir yeri vardır (Ateş, 2016: 41). Dünyayı etkileyen ticari, ekonomik, sosyal vs. alanlardaki gelişmeler, örgütleri diplomatik boyutlara taşımıştır. Bu yöndeki uluslararası örgütlerin antlaşma, konferans gibi faaliyetleri dışişleri bakanı, büyükelçilik, başkonsolosluk gibi diplomatik temsilcilerin uluslararası düzeyde tanınmalarına

olanak verir. Böylece örgütün devletin ve temsilcilerinin sosyalleşmesi üzerine katkısı olur.

Örgütler arasındaki çoklu ilişkiler sebebiyle birbirleri hakkında bilgi sağlama işlevi olup, örgütler gizli olan bilgileri bu yolla paylaşırlar. Kendi konuları hakkında düzenli bilgi ve rapor alırlar. Üst temsilciler bu konuyla mükelleftir. Buna nazaran örgütler karşılıklı ve sürekli denetim içine girerler, hem örgütün denetimine hem de üye diğer devletlerin denetimine tabi tutularak gerçekleşir. Bu denetimler sayesinde de devletlerin arasında sorun varsa müzakere yoluyla çözülür. Örneğin, gündemde olan Suriye konusunda Avrupa Birliği ve Türkiye arasındaki Suriyelilerin göç sorunu Birleşmiş Milletlere bağlı Uluslararası Göç Örgütü (IOM)'ne taşınarak çözüm bulunmaya çalışılmıştır.

Uluslararası örgütlerin kamuoyunu oluşturmada büyük bir işlevi vardır. Bir örgütün ilgilendiği konuların büyüklüğü ve alt örgütlerinin olması o örgütün ne kadar işlevli olduğunu gösterir. Birleşmiş Milletler ve Dünya Bankası Grubu buna örnek verilebilir. Toplum etkilemek ve kamuoyu oluşturmak için, kitle iletişim araçlarına devletler önem verir.

Uluslararası örgütler, topluma çalışma imkanı verir ve uluslararası çalışmalar gerçekleştirerek insanlara, gönüllü veya sürekli olarak çalışma imkanı sunar. Kamuoyu, uluslararası politikaya dahil olduğu için, felaket hallerinde ve belli konularda ülkeleri kalkındırmak için insanları eğitmekle de mükelleftirler. Örneğin, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nün nüfus sorunu olan ülkelere, aile planlaması üzerine bilgilendirmeler yaparak ülkenin sosyoekonomik gelişimine katkıda bulunur. Diğer bir örnek ise, Uluslararası Kızılhaç Komitesi (ICRC)'nin insani yardım çalışmaları, sağlık ve sosyal yönden gelişime destek olma, gönüllülük faaliyetlerini yürütmesi vs. (Katıman, 2014:392), Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)'nün Somali ve Yemen'de temel beslenme hakkını korumak için insani krizlere yönelik çalışmaları vs. gibi.

1.6. Uluslararası Örgütlerin Görevleri

Uluslararası örgütler çok çeşitli alanlarda görevlere ve etkilere sahiptir. En önemli görevi uluslararası barış ve güvenliği sağlamak olmakla birlikte, devletlerarası hizmet ve yardım oluşturmak, uyuşmazlıkları barışçıl yollarla çözmek, hükümetler arası pazarlık ve uluslararası rejimler için bir zemin oluşturmak, yükümlülüklerini yerine getirirken iyi niyetle hareket etme zorunluluğu görevlerinden bazılarıdır.

1.7. Uluslararası Örgütlerin Amacı

Uluslararası örgütler, egemen örgütler arasında küresel ölçekte resmi karar mekanizmalarıdır. Şu üç özelliği barındırması gerekir:

- Fiziksel Bir Yapı
- Kurumsal Bir Yapı
- Tüzel Kişilik

Kısaca, örgütlerin varlık gerekçeleri olarak şunlar gösterilebilir:

- Ortak çıkar ve amaçların varlığı
- Uluslararası ortamda düzen, barış ve istikrar arayışı yani varlık kazanmak

1.8. Uluslararası Örgütlerin Sınıflandırılması

Uluslararası örgütler doktrinde sınıflandırmasına bakıldığında, birçok farklı sınıflandırmanın olduğu görülmektedir. Fransız uluslararası hukukçu Michel Virally bu konuda ilk uluslararası örgütleri anlama ve sınıflandırma amacına hizmet eden kişidir (Çağırın, 2013:68). Sınıflandırmalar genel olarak kaynaklarda şu biçimde yer almaktadır: Virally'ye göre sınıflandırma: dünya çapında örgütler, kısmi örgütler, genel örgütler, sektörel örgütler ve normatif örgütler ve operasyonel örgütler şeklindedir (Virally,1977:61-75). Mehmet Hasgüler ve Mehmet B.Uludağ ise uluslararası örgütlerin genel sınıflandırmasını şu biçimde tasnif etmişlerdir: küresel nitelikli uluslararası örgütler, bölgesel nitelikli uluslararası örgütler ve hükümetler-dışı uluslararası örgütler (Hasgüler, Uludağ, 2007:7).

Şaban Çalış (2006: 2) tarafından yapılan sınıflandırma aşağıdaki gibidir:

- **Egemenlik Açısından:** Uluslararası örgütler (BM örneğinde olduğu gibi) uluslararası örgütler (kısmen AB örneğinde olduğu gibi)
- **Coğrafi Orijin ya da Üyelik Açısından:** Global (BM), Subglobal(NATO), Bölgesel örgütler (NAFTA).
- **Resmiyet Açısından:** Hükümetlerarası-resmi (BM), Hükümetler üstü, Hükümetler dışı ya da uluslararası sivil toplum örgütleri (Greenpeace, Amnesty International).
- **Amaçlarına Göre:** Genel amaçlı (BM), Özel amaçlı: Politik (Arap Birliği), Ekonomik (ASEAN), Ticari (WTO), kültürel (UNESCO), Sosyal, Dini ve Güvenlik\askeri (NATO) amaçlı uluslararası örgütler. Hükümetler dışı ya da Uluslararası sivil toplum örgütleri (Greenpeace, Amnesty International).
- **Yönetmel Yapılarına Göre:** Sert bürokratik yapı (AB), Esnek yapı (ASEAN)

- **Legallik –Meşruiyet Açısından:** Uluslararası hukuk tarafından da legal kabul edilen ya da uluslararası toplumca meşru sayılan örgütler (UPB), İlegal örgütler (El-Kaide) biçiminde yapılmıştır.

Davut Ateş'in ise sınıflandırması şöyledir: Küresel nitelikli örgütler, Bölgesel nitelikli örgütler, İştigal sahalarına göre örgütler (Siyasi, ekonomik, askeri, savunma ve teknik konular).

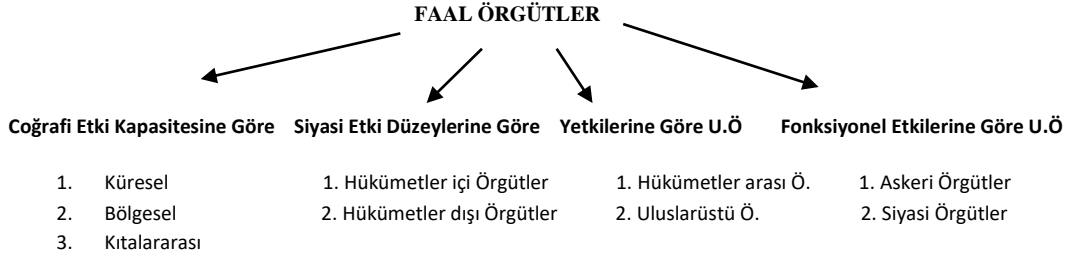
Uğur Özgöker, uluslararası örgütleri şu biçimde sınıflandırır: Birleşimlerine göre (Evrensel uluslararası örgütler, bölgesel uluslararası örgütler), İşlevlerine göre (Kültürel, bilimsel, askeri, siyasi, yardım amaçlı, sosyal, sağlık ve ekonomik), Yetkilerine göre (Uluslararası örgütler ve uluslarüstü örgütler) olarak ele almıştır.

Union of International Associations'in hazırladığı Uluslararası Örgütler Yıllığı'nda ise on beş farklı başlık kullanarak sınıflandırma yapılmış olduğunu saptıyoruz:

- Federations of International organisations, *Uluslararası Örgütler Federasyonları*
- Universal Membership Organisations, *Evrensel üye örgütler*
- Intercontinental Membership Organisations, *Kıtalararası üye örgütler*
- Regionally Defined Membership Organisations, *Bölgesel olarak tanımlanmış üye örgütler*
- Organisations Emanating From Places, Persons, Proprietary Products Or Other Bodies, *Yer, kişi, tescilli ürünler veya diğer kurumlardan yararlanan örgütler*
- Organisations having a special forms, including foundations and funds, *Vakıflar ve fonlar dahil olmak üzere özel forma sahip örgütler*
- Internationally-oriented national organisations, *Uluslararası odaklı ulusal örgütler*
- Inactive or dissolved international organisations, *Faal olmayan veya dağılmış uluslararası örgütler*
- Recently reported bodies,-not confirmed, *Onaylandığı bildirilmeyen kuruluşlar*
- Subsidiary and internal bodies of other internal bodies, *Yan ve iç kuruluşlarla bağlantılı diğer kuruluşlar*
- National organisations, *Ulusal örgütler*
- Religious orders, fraternities and secular institutes, *Dini tarikatlar, dernekler ve laik enstitüler*
- Autonomous conference series (without secretariat), *Başkansız özerk konferans dizileri*
- Multilateral treaties and agreements, *Çok taraflı antlaşmalar ve sözleşmeler*

- Currently inactive non-conventional or unconfirmed bodies, *Aktif olmayan modern veya onaylanmamış kuruluşlar* (Union of International Associations “Types of International Organisation”, 18 Aralık 2015).

Genel olarak sınıflandırmanın bu biçimdedir. Öyleyse biz de uluslararası politikada temel alınan sınıflandırmaya dayanarak sınıflandırmayı şöyle ele alabiliriz. Bu örgütlerin tamamı uluslararası düzeydeki örgütlerdir.

Bu örgütler faal ve faal olmayan örgütler olarak ikiye ayrılır. Bu faal örgütlerin sınıflandırmasını kendi içinde etki kapasitelerine göre ayırdık. Aşağıda faal örgütlerin küresel boyutta incelenmesini görüyoruz.

1.8.1. Faal Olan Örgütler

1.8.1.1. Coğrafi Etki Kapasitesine Göre Uluslararası Örgütler

Coğrafi etki kapasitesine göre uluslararası örgütler, coğrafya odaklı kapsamlardır: Küresel Örgütler, Bölgesel Örgütler ve Kıtalararası Örgütler olmak üzere üç alanda incelenir.

Küresel Örgütler: Bünyesinde alt örgütleri barındıran, üyeliği tüm devletlere açık olan örgütlerdir. Örneğin; Birleşmiş Milletler, Dünya Bankası Grubu, Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası(**IBRD**), Uluslararası Kalkınma Birliği(**IDA**), Uluslararası Finans Kurumu(**IFC**), Uluslararası Çok Taraflı Yatırım Garantileri Ajansı(**MIGA**), Uluslararası Yatırım Uzlaşmazlıklarını Çözüm Merkezi(**ICSID**)

Bölgesel Örgütler: Belirli bir coğrafyada olan devletlerin üye olabildiği örgütlerdir. Örneğin; Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği, NATO, AGİT,; Karşılıklı Ekonomik Yardım Konseyi (**COMECON**), Avrupa Serbest Ticaret Birliği(**EFTA**), Commonwealth, Latin Amerika ve Karayip Devletleri Topluluğu(**CLACS**)vs.

Kıtalararası Örgütler: Coğrafyası fark etmeksizin küresel veya bölgesel boyuta ait bağlantısız diyebileceğimiz örgütlerin sınıflandırmasıdır. Örneğin; Şanghay İşbirliği Örgütü, Asya-Afrika Dayanışma Örgütü, İslam Konferansı Örgütü.

1.8.1.2. Siyasi Etki Düzeylerine Göre Uluslararası Örgütler

Siyasi etki düzeylerine göre uluslar arası örgütler, siyasi ve diplomatik konuların ele alındığı örgütlerdir. Barış ve güvenlik, demokrasi, insan hakları gibi devletlerarası diplomatik sorunlara öncelik tanıyan örgütlerdir.

Hükümetler içi Örgütler: Belirli bir bölgedeki diplomatik sorunların çözümüne yönelik örgütlerdir. Örneğin; Amerikan Devletleri Örgütü (OAS), Afrika Birliği (AU)

Hükümetler dışı Örgütler: Herhangi bir bölgesel sınıflama taşımayan, diplomatik sorunlara küresel çözümler arayan siyasi örgütlerdir. Örneğin; Uluslararası Af Örgütü, Greenpeace, Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü, Sınır Tanımayan Doktorlar Örgütü, İnsan Hakları İzleme Örgütü

1.8.1.3. Yetkilerine Göre Uluslararası Örgütler

Yetkilerine göre uluslararası örgütler, örgütlerin amacı, kurumsal yapısı ve işleyişi ile ilgilenen örgütlerdir. Örgüt ile üyesi olan devletlerarasındaki ilişkinin ilerleyişi ve üyeler arasındaki dayanışmanın kademesine göre uluslararası örgütler kendi içinde sıralanır. İkiye ayrılır:

Hükümetler arası Örgütler: Kendi üyesi olan devletler üzerinde belli bir otoriteye sahip olan, onaylamadığı üye devletlerin yasalarını geçersiz sayabilen, bunlar üzerinde düzenlemeler yapabilen, bünyesinde olan devletlere hak ve ayrıcalıklar veren uluslararası örgütlenme biçimidir. Örneğin; Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC), İslam Kalkınma Bankası, Asya Kalkınma Bankası

Uluslarüstü Örgütler: Federatif yapılarla ilgilenen örgütlerdir. Örneğin; Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu, Avrupa Birliği, NATO vs.

1.8.1.4. İşlevsel Etkilerine Göre Uluslararası Örgütler

Fonksiyonel etkilerine göre uluslararası örgütler, örgütlerin kurumsal yapısı, yetkileri, niteliklerinin genişliği gibi değişik yönlerden ele alınılabilen örgütlerdir. Örneğin; Amerika Devletleri Örgütleri(OAS), Arap Ligi(LAS)

Siyasi Örgütler: Devletlerin barışını ve güvenliğinden sorumlu, uyuşmazlıkların çözümlenmesi, demokrasi ve insan hakları gibi konularla ilgilenen örgütlerdir. Örneğin; Milletler Cemiyeti, Avrupa Uzay Ajansı(ESA), Avrupa Yayın Birliği(EBU), Dünya İşçi Sendikaları Federasyonu(WFTU)

Askeri Örgütler: Savunma ve güvenlik dahilinde devletlerin rejimlerini ve devletlerin hayati menfaatlerini korumaya yönelik örgütlerdir. Örneğin; Anzus Paktı, Batı Avrupa Birliği(WEU),Merkezi Anlaşma Örgütü(CENTO), Sadabat Paktı vs.

1.8.2. Faal Olmayan Örgütler

Belli bir zamanda amaçlarını gerçekleştiremeyen uluslararası düzeydeki örgütler, zaman aşımına uğrayarak ya da kuruluş amaçlarını yerine getiremeyip işlevsizleşerek yok olmaya yüz tutarlar. Tarihsel sürece bakacak olursak buna en büyük örneklerden biri Milletler Cemiyeti'dir. Devletlerarası barış ve güvenliği sağlamak amaçlı kurulan bu cemiyet, oluşturulan dünya düzeni programının bozulması ile hedefledikleri amaçlara ulaşamaması sebebiyle kendiliğinden işlevselliğini yitirmiş ve ölü bir uluslararası örgüte dönüşmüştür.

Uluslararası Örgütler Yıllığı'nda birçok ölü örgüte yer verilmiştir. Biz bu çalışma kapsamında sadece faal olan örgüt adlarını ve kısaltmalarını göz önünde bulunduracağız.

1.2. Çeviri

Çalışmamızın konusu olan uluslararası örgüt adlarının çevirisine değinmeden önce çeviri yöntemlerini incelememiz yapacağımız çalışmaya büyük katkı sağlayacağı düşüncesindeyiz.

TDK'nın çeviri tanımlamasına baktığımızda, “bir dilden başka bir dile aktarma, çevirme, tercüme, bir dilden başka bir dile çevrilmiş yazı veya kitap, tercüme” olarak tanımlanmaktadır.

Bu tanım çeviriye bir işlem olarak bakıldığını, çevirinin yalnızca yazılı bir metin olarak görüldüğünü gösteriyor. Bu bağlamda, kültürel ve düşünsel alanın göz önünde bulundurulmamıştır.

Toplumların birbirini anlamasında bir aracı görevinde olan, farklı dilde olsa da aynı anlamı verme amaçlı yani diller arası özelliğe sahip ve toplumlar arasında kültür aktarımını gerçekleştirme odaklı insanoğlunun en eski uğraşlarından biridir. Bir sözcüğün, konuşmanın, metnin veya sözcük öbeklerinin anlamının farklı bir dilde yazılı veya sözlü olarak aktarılmasıdır. Çeviri, insan ilişkilerine aracılık eden doğal bir varlıktır. Ulus bilinci olan bir toplumdaki dilin, kültürde yeri çok büyüktür. Çünkü bir toplumun sahip olduğu kültür, dil aracılığıyla vuku bulur. Kuşaktan kuşağa aktarılır. Kültür bir milletin dil ve edebiyatını, din ve inançlarını, sahip olduğu gelenek ve göreneklerini, yemeklerini, sanatsal bakış açısını, iktisat düzenini, aile yapısını, duygu ve düşüncelerini kapsar (Kaplan,1992: 23-24). Yalnızca yazılı ve sözlü eserler bir milletin kültürü sayılmaz. Millete ait olan tüm milli benliği kapsar. Çünkü ancak kültürel bir iletişimi olan dil, kültür dili haline gelir ve dil yayılarak bilim dili olarak aktarılır. Böylelikle de bilim üretimi sağlanarak çeviri bilimine ihtiyaç duyulur.

Dil ve kültür, üretimle, zihinde harmanlandığında çeviri eylemini ortaya çıkarır. Üretim, simge ve kavramlarla kafamızda canlanır, bir veri tabakası oluşur ve ardından ses ve sözcüklerle bütünleşerek anlam bulur. Çünkü çeviri eylemi nesnelerin özellikle simge ve kavramların, tüm iş, oluş, durum ve eylemlerin insan zihninde tekrardan yaratılması ve bunun ifade edilmesidir (Ünalın, 2014:41). Başka bir deyişle çevirmen, kaynak ve erek dilin kültürüne iyi bir biçimde hakim olup okuyucunun anlayacağı biçimde aktarabilmeli, aynı duyguyu karşı tarafta hissettirebilmelidir. Çeviri, farklı dil ve kültüre sahip bireyler arasında iletişimi sağlamaktadır. Çevirinin gereği ise çeviri olgusunun benimsenmiş olmasıdır. Çevirmen, hedef dilin imkanları doğrultusunda kaynak dilde eşdeğerlilik gözeterek aktarmalıdır. Çeviri tarihinin başlangıcından bu yana, çeviri kuramlarında *sadakat* ve *eşdeğerlilik* kavramları arasında tartışma konusu doğmuştur. Dilbilimsel araştırmalar

din yönünde başladığı için metine sadakat yöntemi ile başlayıp, kültürel farklılıklar ve ilerleyen teknoloji yerini eşdeğerliliğe bırakmıştır.

Teknik ya da özel alan çevirileri evrensel dil ve kavramlar içerdiğinden gelişen teknoloji nedeniyle yeni kelimeler türeyebilir ve bunların ana dile aktarılması uzun zaman alır. Örneğin günümüzde *selfie* sözcüğü (insanın kendi kendinin fotoğrafını çekmesi) bulunmuş ve Türkçeye *özçekim* olarak aktarılmıştır. Fakat *özçekim* kelimesinin bulunmasına kadar insanlar *selfie* olarak anıyorlardı. Bilimin ilerlemesi, gündün güne keşfedilen yenilik ve icatlar, yeni fikirler, iletişim araç ve koşullarının değişimi gibi ilerleme ve değişiklikler dil gelişimini oldukça etkilemektedir (Vardar, 2001:134). Bu yenilikleri dilde varolan kelimelerle tanımlamak olanaksızdır. Bahsettiğimiz *selfie* sözcüğü bilimde önce olan uluslar tarafından bulunmuş, anadilimize dilbilimciler tarafından aktarılmıştır. Çünkü yeni kavramlar yabancı dilden alınır alınmaz özdile dayandırılarak bir kelime üretmek dilbilimciler tarafından oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

1.2.1. Çeviri Türleri

20.yy'da dilbilimci Roman Jakobson, anlam, çevrilebilirlik ve eşdeğer kavramları üzerine çalışmış olup, "Çevirinin Dilbilimsel Özellikleri Üstüne" adlı makalesinde çeviriyi üç biçimde sınıflandırır (Jakobson, 1959:233).

- Dil İçi Çeviri (Yeniden Sözcükleme)
- Diller Arası Çeviri
- Göstergeler Arası Çeviri (Dönüştürme)

Dil İçi Çeviri (Yeniden Sözcükleme): Dilsel bir göstergenin aynı dilde başka göstergelerle yorumlanmasıdır. Örneğin, bir metni aynı dilde yeniden yazmak, açıklamak.

Diller Arası Çeviri: Başka bir dil yardımıyla dilsel göstergelerin yorumlanmasıdır. Örneğin, bir metni, bir dilden başka bir dile çevirmek gibi.

Göstergeler Arası Çeviri (Dönüştürme): Dilsel göstergelerin dilsel olmayan göstergeler yardımıyla yorumlanmasıdır. Örneğin, işaret dili.

Yazılı çeviri türlerine baktığımızda edebiyat çevirileri haricinde teknik ve özel alan çevirileri bulunmaktadır. Bu bağlamda bu çeviriler evrensel dil ve kavramlara sahiptirler. Çeviri türleri sınıflandıramayacağımız kadar çok olmakla birlikte en yaygın olan özel alan çeviri türleri şunlardır:

- Bilimsel ve Teknik Çeviri
- Sosyal Bilimler Çevirisi
- Ticari Metinler Çevirisi
- Bilgilendirici Nitelikte Metinler

1.2.2. Çeviri Yöntemleri

Günümüze kadar çeviri yöntemleri üzerine birçok söylem gelmiş olmakla beraber çeviribilimciler tarafından nasıl daha iyi çeviri yapılır sorusuna cevap olarak içeriğin türüne göre uygulanan yöntemler belirlenmiştir. Çeviribilim çalışmalarında bu yöntemler sınırsızdır. Kanada okulundan Jean Paul Vinay ve Jean Darbelnet yedi yöntemden oluşan ve adını da Yöntemler (Procedures) koydukları çeviri yöntemlerini sınıflandırmışlardır. Kendilerinin de çeviri zorluklarıyla karşı karşıya olan Vinay ve Darbelnet, çevirmenin kendi seçeneği ve kararları doğrultusunda çeviriyi yapacağına dikkat çeker. Ardından “In other Words” adlı yapıtıyla Mona Baker, Peter Newmark’ın V diyagramındaki çeviri yöntemleri de dahil yazılı çeviri yöntemlerini Yalçın “Çeviri Stratejileri” kitabında on yedi başlık altında toplamıştır. Biz de genel olarak derlediğimiz tüm çeviri yöntemlerini aşağıda sıralayacağız:

- Sözcüğü Sözcüğüne (Birebir) Çeviri
- Uyarlamalı Çeviri
- İletişimsel Çeviri
- Anlamsal (Sözdizimsel) Çeviri
- Serbest Çeviri
- Uyarlamalı Çeviri
- Deyimsel Çeviri
- Ödünç Alma Yoluyla Çeviri
- Sadık Çeviri
- Aktarım (Yorumlu) Yoluyla Çeviri
- Edebi Çeviri
- Öykünme Yoluyla Çeviri
- Eşdeğer Çeviri
- Açıklama Yoluyla Çeviri
- Ekleme Yoluyla Çeviri
- Karşılama (Telafi) Yoluyla Çeviri
- Yerelleştirme Yoluyla Çeviri

Kaynaklara bakılarak çeviri yöntemleri her çevirmenin aktarım biçimine göre değişebilir. Yani çeviri yöntemlerinin adını her çevirmen aynı biçimde kullanmayabilir. Zira birçok çeviri yöntemi hemen hemen aynı yolla olsa da yöntemleri derleyenler kendi çeviri tarzlarına bağlı olarak başka bir ad verebilirler. Bu bağlamda biz bu çalışmanın konusu nedeniyle çalışmamız yazın alanında olmadığı için bu yöntemlerin sadece yedi türüne değineceğiz:

- Sözcüğü Sözcüğüne Çeviri (Birebir çeviri)
- Ödünç Alma Yoluyla Çeviri
- Öykünme Yoluyla Çeviri

- Anlamsal Çeviri
- İletişimsel Çeviri
- Serbest Çeviri
- Yerelleştirme Yoluyla Çeviri

Çeviri yöntemleri, çevirmenlere çeviri süreci esnasında hangi yöntemleri kullanacakları konusunda yol gösterici olur. Bu yöntemlerin amacı, çeviriyi yaparken çeviri sorunlarıyla karşılaşıldığında çözüm üretmeyi kapsar. Zira her çeviriyi tek bir yöntem kullanarak çevirmek zordur. Hedef metne aktarırken kaynak metnin kavranmasında, sözdizimsel olarak ve anlamsal açıdan sentezlenerek kaynak metne aktarmak gerekir. Çeviri türlerini açıklamak için çalışma dahilinde uluslararası örgüt terimlerinde en yaygın kullanılan sözcüklerden ve uluslararası örgütlerden Fransızca ve İngilizce örnekler vereceğiz.

1. Sözcüğü Sözcüğüne Çeviri (Birebir çeviri)

Bu yöntemde sözcükler birebir çevrilir ve bazen mantıklı bir anlam olması beklenmez. Sözcüğün ilk anlamına göre yapılan çevirilerdir. Her türlü metne uygulanabilecek bir yöntem değildir. Metin karşı tarafa doğru iletilir ama hedef dildeki anlam kaynak metindeki anlamla bir değildir. Örneğin bu çeviri yöntemi atasözü ve deyimlerde kullanılamaz fakat bizim konumuzun gereği çok rahatlıkla kullanabileceğimiz yöntemlerden biridir. Örgüt adlarında sözcüklerin yan anlamlarının nadir olarak kullanıldığını söyleyebiliriz. Bu duruma aşağıdaki örnekleri verebiliriz: “International (ing.)- Uluslararası (tr.)”, “World (ing.)- Dünya (tr.)”, “Network (ing.)- Ağ(tr.), Organisation (fr.)- Örgüt”, “Church (ing.)- Kilise”, “Union(fr.)- Birlik”, “Association (ing.)- Dernek”, “Society (ing.)- Topluluk”.

2. Ödünç Alma(Calque)

Kaynak dildeki sözcüğün olduğu gibi ya da hedef dile sesletim kuralına uygun olarak aktarılmasıdır. Hedef dilde bir karşılığı olmayan sözcüğün kaynak dilde söyleyişle aktarılan bir yöntemdir. Örneğin, örgütlere özgü ifadeler şunlardır: “Office (ing.) – Ofis (tr.)”, “La Fédération (fr.)- Federasyon (tr.)”, “Club(fr.)- Klüp (tr.)”, “Committee (ing.)- Komite (tr.)”, “Confence (ing.)-Konferans (tr.)”, “System (ing.)- Sistem (tr.)” olarak çevrilmiştir. İçeriğin okunduğu biçimiyle Türkçe karakterlerle hedef dile aktarılmıştır. Sözcükler bu biçimde ödünç alınarak Türkçede kullanılmaktadır.

3. Öykünme Yoluyla Çeviri

Kaynak dilden gelen ifadenin birebir çevrilmesidir. Kaynak metnin bütünlüğü bozulmadan, eksiltme veya ekleme yapılmadan gerçekleştirilir. Aynı dil ailesinde olan veya aynı kültüre sahip diller arasında yapılan bir çeviri türüdür. Türkçe, Ural-Altay dil ailesinden birlikte, Hint-Avrupa dili olan Fransızcadan öykünme yolu ile çevrilmiştir. Örneğin, *Uluslararası Ticaret Odası-Chambre de commerce*

internationale (fr.). Görüldüğü üzere *chambre* sözcüğü Fransızca da ilk kelime anlamı oda iken ve ikincil anlamlarının hukukta birçok anlamı varken, Türkçede de aynı biçimde *chambre* sözcüğünün hukuksal boyutta anlamı oldukça çeşitlenmiştir.

4. Anlamsal Çeviri

Metnin estetikliği göz ardı edilerek anlama yönelik olan bir çeviri yöntemidir. Sözcüğün karşılığı yerine yan anlamı verilir. Çeviride eşdeğerlilik sağlanmaz. Çeviri, kaynak dildeki duygu ve ilhama göre biçimlendirilir. Hedef metine aktarırken sözcük ve zihindeki tecrübeler ve düşünceler arasında bir bağ kurularak aktarılır. Örneğin, *Alliance* (fr.-ing) sözcüğü iki yabancı dilde de birleştirme anlamından gelerek Türkçeye *ittifak* olarak geçmiştir. Bağlaşma ve ortaklık anlamını vermekte olup İttifak sözcüğü Arapçadan dilimize geçmiştir. Başka bir örnek vermemiz gerekirse, 'Brotherhood (ing.)' sözcüğünün tam anlamına baktığımızda *brother-* erkek kardeş, *hood* ise *-lık, -lik* eki anlamına gelmektedir. Bu sözcük kardeşlik, cemiyet ve din topluluklarını ifaden eden ya da ortak bir alanda buluşan insanların oluşturduğu topluluklar olarak görülmektedir. *Muslim Brotherhood* (ing.), *Müslüman Kardeşler* olarak Türkçeye geçmişken, *International Brotherhood of Police Officers* (ing.) *Uluslararası Polis Memurları Camiası* biçiminde Türkçe karşılık sağlanabilir.

5. İletişimsel Çeviri

Hedef dile uygun olmayan bir çevirinin hedef dil okuyucusunun içeriği kolayca kabul edeceği biçimde aktarılması yöntemidir. İçeriği haber olan metinlere yönelik çeviri türüdür. İletişimsel çeviri iletişimsel eşdeğerliği sağlamaya yöneliktir. Başka bir deyişle, yorumsuz ve açık bir çeviri yapılıır. Medyaya dair tüm metinler iletişimsel çeviriyi oluşturmaktadır. Buradaki temel amaç okuyucuyu bilgilendirmektir. Bu yöntemin odak noktası çevirinin bir iletişim aracı olması ve okuyucuya metni olduğu gibi özgün bir biçimde aktarılmasıdır. Örneğin, *Central Amerikan Free Trade, Kuzey Amerika Serbest Ticaret Bölgesi* (NAFTA) olarak çevrilmiştir. Oysaki *free* sözcüğü *ücretsiz* anlamına gelmektedir. Fakat uluslararası alanda *serbest* anlamında kullanılmıştır.

6. Serbest Çeviri

Çevirmenin kaynak dilde herhangi bir dilbilgisel kurala bağlı kalmadan kendince anlamına yakın çevirdiği çeviri yöntemidir. Bunu yaparken çevirmen metine kime ve neye göre sorusunu metne sorarak çevirir. Çevirmen metnin anlamı başka yöne kaymadan ve metnin biçimini bozmadan hedef dile aktarmalıdır. Zira çevirmen metinde yeniden yazma eylemini gösterecek ve bağlamdan oldukça uzaklaşacaktır. Mümkün olduğunca kendi yorumunu metnin özelliğini bozmadan aynı duyguyla hedef dilde ekleme ve çıkarma yapmalıdır. Sözcüğü sözcüğüne çeviri yönteminin aksine, sözcüklere bağlı kalmadan, çevirmen bağlama göre uyarlar. Biçimini metnin diline ve anlamına göre ayarlar. Araştırmamızda, bazı örgüt adlarının Türkçeye aktarmanın zor olduğu durumlarda bu çeviri yönteminin kullanacağımızı belirtmemiz gerekir.

7. Yerelleştirme Yoluyla Çeviri

Kaynak metinde olan bir kelimenin hedef dilde bulunmadığında başvurulan çeviri türüdür. Hedef metnin kültürel özellikleri göz önünde bulundurularak çeviri yapılır. Hedef kültürde bir karşılığı olmadığı takdirde çevirmen alıcı kitleye yönelik yeniden yazma yoluna gider. Kaynak dilde kültürel anlam anlaşılmadığında çeviride kültürel sorunlar ortaya çıkar. Kültür odaklı bir çeviri olduğunda ise hedef ve kaynak dil arasında bir kopukluk oluşmaz. Kültürel eşdeğerlilik sağlandığı sürece çeviride hata en aza iner. Örneğin, International Organisation of Good Templars (IOGT International) İsveç- Stockholm’da kurulmuş ve *İsveç Yeşilay Federasyonu* olarak çevrilmiştir. Oysaki *Good Templars, Tapınak Şövalyeleri* anlamına gelmektedir. Tapınak Şövalyeleri isimlendirmesi Türk kültüründe olmadığı için Türkçedeki içki karşılığı, Yeşilay olarak yani *Uluslararası İçki Karşıtları Örgütü* olarak çeviri önerebiliriz.

1.2.3. Uluslararası Örgüt Adlarının Çevirisinde Kullanılacak Yöntemler

Her örgüt adı aynı yöntemle çevrilemeyeceği gibi bir uluslararası terimi tüm örgütler için aynı anlamda kullanmak mümkün değildir. Her alanın konusuna göre örgütlerin terimcesine hakim olunması gerekir. Ancak bunun dahilinde yabancı sözcük içermeyen, tamamıyla Türkçe olan çeviriler elde edilebilir. Daha önceden çevrilmiş örgüt adlarında çok fazla yabancı sözcüklere yer verilmiştir. Yabancı sözcüklerin çok sık kullanılmasının yanında, kaynaklarda örgüt adı çevirilerinin birbirini tutmadığını da kolaylıkla söyleyebiliriz. Kaynak ve hedef dilde sözcüklerin birbirini karşılaması anlam açısından oldukça önemlidir. Uluslararası terimlere hakim olmadan bunu gerçekleştirmek pek mümkün görünmemektedir. Çalışmamız kapsamında uluslararası örgüt adlarının çevirisinde örgütün adını nasıl daha iyi ve anlaşılır biçimde Türkçeye aktarabiliriz sorusu dahilinde, başka bir deyişle hedef kültür odaklı, bir çeviri süreci yürüteceğiz.

Kullanacağımız çeviri yöntemleri arasında özellikle yerelleştirme, serbest çeviri, anlamın çevirisi, sözcüğü sözcüğüne çeviri, ödünç alma ve iletişimsel çeviri yöntemlerine çok sık başvuracağız. Her örgüt alanının çeviri yöntemi aynı değildir. Örgütleri alanlarına göre ayırdığımızda o alanın terimine ihtiyacımız olacağı gibi sözcüğü aktarmanın güç olduğu durumlarda ise bahsi geçen çeviri yöntemlerine ihtiyacımız olacaktır. Çevirilerde alanın terimcesinden faydalanmak tüm çeviri boyunca ad tutarlılığı sağlar. Özellikle eşdeğerlilik sağlanması ve alıcı kitle tarafından kolayca anlaşılabilir olması üzerinde en çok durduğumuz yöntemdir.

Uluslararası örgüt adlarına Türkçe karşılık önerirken adlarının kolay, anlaşılır ve kullanılabilir olmasına özen göstereceğiz. Zira pek çok kitapta ve uluslararası örgütlere ait listelerde birbirinden farklı örgüt adı çevirisi ile karşılaşmaktayız.

Diğer yandan bir dilde örgütün adı çok uzun bir biçimde iken, diğer bir dilde örgütün kısa bir biçimde adlandırılması da olasıdır. Bu nedenle örgüt adlandırılmasında örgütün adı dışında içeriğinin de tam anlamıyla incelenmesi oldukça önemlidir. Örgütlerin örgütlenme süreçleri ve örgütlenme biçimleri oldukça farklıdır. Her örgütün üyeleri, amaçları, çalışmaları gibi bilgileri kendine özgü internet adresinde açık bir biçimde verilmiştir. Örgüt adlandırılmasında kullanacağımız yöntemlerle birlikte, bu örgütlerin sitelerindeki bilgiler doğrultusunda çevirileri gerçekleştireceğiz.

İKİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI ÖRGÜT ADLARININ ÇEVİRİSİNİN İNCELENMESİ VE KISALTMALARIN OLUŞTURULMASI

2.1. Uluslararası Örgüt Adlarının Ayrıştırılması

Uluslararası düzeyde tüm örgütleri incelemek mümkün olmayacağından yapacağımız çalışma faal olan tüm örgütleri içermektedir. Bu faal olan örgütlerin arasında konumuz oldukça geniş bir alanı kapsamayı sebebiyle bir sınırlama yapmak gerekir. Çalışacağımız örgütleri yapacağımız sınırlama dahilinde ele alacağız. Toplamda yaklaşık 17 bin civarında faal örgüt bulunduğundan örgütlerin sınırlandırılmadan çalışılmasının olanağı yoktur. Bu sebepten dolayı çalışacağımız örgütlere bir ayrıştırma yapacağız ve ona göre ele alacağız.

Bu örgütlerden birçoğunun Türkçeye çevirisi olduğu gibi bazı örgütlerin çevirisi bulunmamaktadır. Ya da çevrilmiş olan bazı örgütlerde ise çeviri hataları bulunmaktadır. Bazen sadece ad olarak çevirileri Fransızca, İngilizce ve Türkçede mevcutken, kısaltmaları oluşturulmamıştır. İleriki bölümde ise bu gibi durumlarla karşılaşılan tüm uluslararası örgütleri Fransızca, İngilizce ve Türkçe karşılıklarını çizelge halinde vereceğiz. Fakat bu çizelgeye geçmeden önce örgütleri hangi hususlar dahilinde inceleyecek olduğumuzun bilgisini vereceğiz.

Öncelikle bu çizelgede anlaşma, konferans, dini dernek, enstitüler, fonlar, bankalar vs., yer almamaktadır. Zira her bölgeye, kıtaya göre örgütler farklılaşabilmektedir. Örneğin, Avrupa dahilinde olan kuruluşlar, her kıtaya ait uluslararası örgütler gibi. Uluslararası örgütlerin alt basamaklarında örgütler; Arap, Asya, Avusturya, Latin Amerika, Balkan, Güney Pasifik, Avrupa gibi bölgelerine ve kıtalarına ayrılmaktadır. Alt basamaklara değinmeden ana örgütleri temel almaya çalıştık.

İspanyolca ya da başka bir dille adı oluşturulan uluslararası örgütler de bulunmaktadır. Biz çalışmamızda sadece İngilizce ve Fransızca örgüt adlarını inceledik. Bu nedenle bu listeye bu iki dil dışında kalan örgüt adlarını dahil etmedik.

İrk ve din konuları kültürel ve yerel olduğundan dolayı özellikle çizelgemizde yer vermemeyi yeğledik. Ancak bu iki konuda da birçok dinsel ve ırksal örgütlenmeler bulunmaktadır. İşte bu sınırlamalar dahilinde Uluslararası Örgütler Yıllığı'ndaki faal örgütleri listeledik.

Uluslararası Örgütler Birliği'nin yıllığına göre uluslararası örgütlerin çok çeşitli ölçütleri bulunur. Üç tip sınıflandırmadan oluşur ve harflere ayrılır. Yıllıkta her tipin harfi altında örgütün özellikleri, üyelikleri ve yapısı ile ilgili bilgiler verilir. Uluslararası Örgütler Birliği'nin yıllığında şöyle bir durum söz konusudur:

Tip 1

On beş büyük harfe ayrılır. Bunlar: A, B, C, D, E, F, G, H, J, K, N, R, S, T ve U'dur. Hükümetler içi ve hükümetler dışı uluslararası örgütleri oluşturur. "Uluslararası Örgütleri Sınıflandırma" konusunda bahsi geçen on beş örgüt Tip 1'i oluşturur.

A: Federations of International Organisations, *Uluslararası Örgütler Federasyonları*

B: Universal Membership Organisations, *Evrinsel üye örgütler*

C: Intercontinental Membership Organisations, *Kıtalararası üye örgütler*

D: Regionally Defined Membership Organisations, *Bölgesel olarak tanımlanmış üye örgütler*

E: Organisations Emanating From Places, Persons, Proprietary Products or Other Bodies, *Yer, kişi, tescilli ürünler veya diğer kurumlardan yararlanan örgütler*

F: Organisations Having a Special Forms, Including Foundations and Funds, *Vakıflar ve fonlar dahil olmak üzere özel forma sahip örgütler*

G: Internationally-Oriented National Organisations, *Uluslararası odaklı ulusal örgütler*

H: Inactive or Dissolved International Organisations, *Aktif olmayan veya dağılmış uluslararası örgütler*

J: Recently Reported Bodies,-Not Confirmed, *Onaylandığı bildirilmeyen kuruluşlar*

K: Subsidiary and Internal Bodies of Other Internal Bodies, *Yan ve iç kuruluşlarla bağlantılı diğer kuruluşlar*

N: National Organisations, *Ulusal örgütler*

R: Religious Orders, Fraternities and Secular Institutes, *Dini tarikatlar, dernekler ve laik enstitüler*

S: Autonomous Conference Series (without Secretariat), *Başkansız özerk konferans dizileri*

T: Multilateral Treaties and Agreements, *Çok taraflı antlaşmalar ve sözleşmeler*

U: Currently Inactive non-Conventional or Unconfirmed Bodies, *Faal olmayan modern veya onaylanmamış kuruluşlar*

Uluslararası Örgütler Yıllığı'ndaki istatistiksel çizelgede Tip 1'in harflerinin uzunca sıralanması yerine şöyle bir sıralama ile de verilebilir:

- Uluslararası Örgütler: A, B, C, D, F
- Bağımlı Kuruluşlar: E, K, R
- Konferans ve Sözleşmeler: S, T
- Ulusal Kuruluşlar: G, N
- Faal Olmayan ve Onaylanmamış Organlar: H, J, U

Birinci sırada işlevselliği devam eden uluslararası örgütler bulunmaktadır. Bu örgütler şemsiye görevi gören örgütlerdir. Yani ana örgüt sayılan bu örgütlerin, üyesi

olduğu birçok alt örgütü bulunmaktadır. Birlikte en az üç bağımsız uluslararası örgütü bünyesinde barındıran, üye devleti en az otuz ile altmış ülke arasında değişen, üyeliğini en az üç ülkeye ya da kıtaya göre kabul eden ve özel bir forma sahip olan faal örgütlerdir.

Tip 2

İkinci bir yapı seviyesi eklemek için on üç niteleyici küçük harf kullanılır. Bunlar: b, c, d, e, f, g, j, n, p, s, v, x ve y.

b: Bilateral Intergovernmental Organization, *İkili Hükümetlerarası Örgüt*

c: Conference Series, *Konferans Dizileri*

d: Dissolved, Dormant, *Dağılanlar, Faal Olmayanlar*

e: Commercial Enterprise, *Ticari Şirketler*

f: Foundation, Fund, *Vakıf, Fon*

g: Intergovernmental, *Hükümetler Arası*

j: Research Institute, *Araştırma enstitüsü*

n: Has Become National, *Milli olanlar*

p: Proposed Body, *Birlik önerisi*

s: Information Suspect, *Şüpheli bilgi*

v: Individual Membership Only, *Sadece Bireysel Üyelik*

x: No Recent Information Received, *Hakkında son zamanlarda bir bilgi alınmayanlar*

y: International Organization Membership, *Uluslararası Örgüt Üyeliği*

Tip 3

Belirli bir yapıdaki kuruluşları sınıflandırmak için kullanılır. Bir örgüt bunlardan birine ya da daha fazlasının himayesi altında olabilir. Aşağıdaki başlıkların altında sınıflandırılabilir. Kırk iki başlık altında toplanmıştır ve bunlar şu biçimdedir:

- Academies, *Akademiler*
- Agencies, *Ajanslar*
- Alumni and Veterans, *Emekli Asker Dernekleri*
- Banks, *Bankalar*
- Charismatic, *Dini örgütler*
- Bodies, *Kuruluşlar*
- Clubs, *Klüpler*
- Colleges, *Kolejler*
- Common, *Ortak Yerler*
- Markets and Free Trade Zones, *Pazarlar ve Serbest Ticaret Bölgeleri*
- Conference Series, *Konferans Dizileri*
- Corporations, Companies, *Kurumlar, Şirketler*
- Courts, Tribunals, *Mahkemeler, Divanlar*
- European Union Bodies, *Avrupa Birliği Kuruluşları*
- Exile Bodies, *Sürgün kuruluşlar*
- FAO Bodies, *Gıda ve Tarım Örgütü Kuruluşları*
- Foundations, *Vakıflar*
- Funds, *Fonlar*

- Human Rights Organizations, *İnsan Hakları Kuruluşları*
- Humanitarian Organizations, *İnsani Yardım Kuruluşları*
- ILO Bodies, *Uluslararası Çalışma Örgütü Kuruluşları*
- Individual Membership Bodies, *Bireysel Üyelik Kuruluşları*
- Influential Policy Groups, *Nüfuzlu Politika Grupları*
- Institutes, *Enstitüler*
- Intergovernmental Communities, *Hükümetler Arası Topluluklar*
- International Federations, *Uluslararası Örgütler*
- Multinational Company Councils, *Çok Uluslu Şirket Konseyleri*
- NATO Bodies, *Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü Kuruluşları*
- Networks, *Ağlar*
- Parliaments, *Parlamentolar*
- Plans Political Parties, *Siyasi Parti Planları*
- Professional Bodies, *Meslek Odaları*
- Programmes, *Programlar*
- Projects, *Projeler*
- Proper Names, *Özel adlar*
- Religious Orders, *Dini tarikatlar*
- Staff Associations, *Çalışan Birlikleri*
- Systems, *Yapılar*
- Trade and Labour Unions, *Sendikalar ve İşçi Sendikaları*
- Treaties, *Antlaşmalar*
- UNESCO Bodies, *UNESCO Kuruluşları*
- United Nations Bodies, *Birleşmiş Milletler Kuruluşları*
- WHO Bodies, *Dünya Sağlık Örgütü Kuruluşları*

Çalışacağımız örgütlerin listesini Uluslararası Örgütler Yıllığı'ndan hareketle ana örgütleri ele alarak oluşturduğumuzu belirtmekte yarar var. Bu çalışmada ele aldığımız örgütler Tip 1'deki uluslararası hükümetler içi ve hükümetler dışı ana örgütlerdir. Bu örgütlerin arasında Türkçeye çevrilmemiş örgütler mevcuttur. Çalışmamızda özellikle bugüne kadar Türkçeleştirilmeyen örgütleri inceleyeceğiz.

2.2. Uluslararası Örgüt Kısaltmalarının Genel Özellikleri

Kısaltmalar özellikle en çok kurum ve kuruluş adlarında karşımıza çıkar. Özellikle uluslararası ilişkiler ile ilgili kitaplarda kısaltmalar sıklıkla kullanılmaktadır. Türk Dil Kurumu bu kurum ve kuruluş adlarının ve kısaltmalarının dizinine yazım kılavuzunda sınırlı olarak yer vermiştir. Türkçede örgüt adlarının kısaltmalarında başka bir özel adın kısaltması ile aynı olduğunu görmek mümkündür. Bu nedenle uluslararası ilişkiler terimleri dahilinde farklı kısaltma yöntemleri kullanılarak örgütlere kısaltma oluşturulması gerektiğini düşünmekteyiz.

Türkçeleştirilmesi gereken örgüt adları kaynak dilden hedef dile aktarıldıktan sonra kısaltması buna göre oluşturulacaktır. Her terimin ya da özel adın içerisindeki harflerden anlamlı ya da anlamsız, o sözcük grubunu çağrıştıran kısaltmalar ya da imgeler, örgüt adlarının kısaltmalarında kullanılmaktadır. Mevcut örgütlerin kısaltmalarını incelediğimizde, sözcüğün içerisindeki harflerin dizilişiyle anlamlı bir kısaltma oluşturulması, o örgütü çağrıştıran simgesel bir ifade bulunması, rakamların sözcüklerin yerine kullanılması (Örn.: to yerine 2, for yerine 4), sözcükten tasarruf etmek için bazı simgelerin kullanılması (Örn.: and yerine &), kuruluş tarihleri ya da örgütün görevini gerçekleştireceği tarihin kısaltma olarak tercih edilmesi (Örneğin, örgütün kısaltması VISION 2020 olup açılımı ise Görme Hakkı Önlenebilir Körlüğün Ortadan Kaldırılması İçin Küresel Girişim'dir) gibi yöntemler örgüt kısaltmalarının oluşturulmasında sıklıkla kullanılan yöntemlerdir.

Uluslararası örgütlerde genellikle İngilizce adından hareketle oluşturulan kısaltmalar mevcuttur. Çünkü dünya dili olarak kabul edilen İngilizce, uluslararası alanda bazı örgütlerin de ortak dili olmuştur. Buna karşın, Fransızcada, kısaltmaların Fransızcadaki karşılıklarının kullanılmasına özen gösterilmektedir. Fakat bazı durumlarda örgütler İngilizce adı ve kısaltmasıyla anılmaktadır. Örneğin; *World Bowling*, *Wetlands International*, *United World Colleges* gibi. Bu örgütler Fransızcada İngilizcedeki adları ile bilinmekte ve kullanılmaktadır.

Çalışmamızda örgütlere kısaltma önerirken, söyleyiş kolaylığı sağlaması bakımından sessiz harflerin yan yana gelmemesine dikkat ederek, bazen de İngilizce ve Fransızcadaki kısaltmasından hareketle oluşturacağımız kısaltmalar olacaktır. Çalışmamızda yer alan örgütlerin çok farklı yöntemlerle oluşturulan kısaltmaları bulunmaktadır ve bu örgüt kısaltmalarının alana göre değişikliğe uğradığını belirtmeliyiz.

2.3. Uluslararası Örgüt Adları ve Kısaltmalarının Çizelgesi

Bu çizelge *Uluslararası Örgüt Adlarının Ayırıştırılması* konusunda bahsettiğimiz ayırıştırmaya göre sıraladık. Aşağıdaki çizelgedeki örgütler Türkçe karşılığı olmayan örgütlerin de mevcut olduğu bir çizelgedir. Çevirdiğimiz örgüt adları ve önerisinde bulunduğumuz kısaltmalarına her alanın altında çizelgeyle yer vereceğiz.

Hükümetler içi ve hükümetler dışı uluslararası örgütler ve kısaltmaları şu biçimdedir:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgütün Türkçe Adı	Türkçe Kısaltması
Association Internationale d'Écologie	INTECOL	International Association for Ecology	INTECOL	Uluslararası Ekoloji Topluluğu	INTECOL
Alliance coopérative internationale	ACI	International Cooperative Alliance	ICA	Uluslararası Kooperatifler Birliği	ICA
Alliance internationale du handicap	AIH	International Disability Alliance	IDA	Uluslararası Engelliler Birliği	IDA
Amnesty International	AI	Amnesty International	AI	Uluslararası Af Örgütü	UAÖ
Association des Comités Nationaux Olympiques	ACNO	Association of National Olympic Committees	ANOC	Dünya Olimpiyat Komiteleri Birliği	ANOC
Fédération internationale de médecine sportive	FIMS	International Federation of Sports Medicine	FIMS	Uluslararası Spor Hekimliği Federasyonu	FIMS
Fédération Internationale de Chiropratique du Sport	FICS	International Federation of Sports Chiropractic	FICS	Uluslararası Kayropratik Spor Federasyonu	FICS
Association générale des fédérations internationales de sports	AGFIS	Global Association of International Sport Federations	GAISF	Uluslararası Spor Federasyonları Küresel Birliği	GAISF
Association Internationale de Développement	AID	International Development Association	IDA	Uluslararası Kalkınma Birliği	IDA
Association internationale de pédiatrie	AIP	International Pediatric Association	IPA	Uluslararası Pediatri Birliği	IPA
Banque Mondiale	BM	World Bank	WB	Dünya Bankası	DB

Association internationale pour l'éducation des sourds-aveugles	IAEDB	Deafblind International	DbI	Uluslararası Körler Sağırklar Örgütü	Deafblind International
Association internationale pour l'étude du foie	IASL	International Association for the Study of the Liver	IASL	Uluslararası Karaciğer Araştırmaları Birliği	IASL
Association mondiale d'organismes de gestion des élections	A-WEB	Association of World Election Bodies	A-WEB	Dünya Seçim Organları Birliği	DSOB
Association mondiale vétérinaire	AMV	World Veterinary Association	WVA	Dünya Veteriner Hekimler Birliği	WVA
BirdLife International	BLI	BirdLife International	BLI	Dünya Kuşları Koruma Kurumu	BirdLife International
Childhood Cancer International	CCI	Childhood Cancer International	CCI	Uluslararası Çocukluk Çağı Kanseri	CCI
Comité international pour le fair play	CIFP	International Committee for Fair Play	CIFP	Uluslararası Fair Play Konseyi	CIFP
Comité international des sciences historiques	CISH	International Committee of Historical Sciences	ICHS	Uluslararası Tarih Bilimleri Komitesi	ICHS
Comité international olympique	CIO	International Olympic Committee	IOC	Uluslararası Olimpiyat Komitesi	IOC
Association Internationale pour une Science Comportementale Contextuell	ACBS	Association for Contextual Behavioral Science	ACBS	Bağlamsal Davranış Bilimleri Derneği	ACBS
Conseil des organisations internationales des sciences médicales	CIOMS	Council for International Organizations of Medical Sciences	CIOMS	Tıp Bilimleri Örgütleri Uluslararası Konseyi	CIOMS
Conseil international des agences bénévoles	CIAB	International Council of Voluntary Agencies	ICVA	Uluslararası Gönüllü Ajanslar Konseyi	ICVA
Conseil international du cinéma, de la télévision et de la communication audiovisuelle	CICT	International Council for Film, Television and Audiovisual Communication	IFTC	Sinema, Televizyon ve Görsel İşitsel İletişim Uluslararası Konseyi	IFTC

Conseil international de la philosophie et des sciences humaines	CIPSH	International Council for Philosophy and Human Sciences	ICPHS	Uluslararası Felsefe ve İnsan Bilimleri Konseyi	ICPHS
Conseil international de l'action sociale	CIAS	International Council on Social Welfare	ICSW	Sosyal Refah Uluslararası Konseyi	ICSW
Fauna & Flora International	FFI	Fauna & Flora International	FFI	Uluslararası Fauna ve Flora	FFI
Association pour l'étude du comportement animal	ASAB	Association for the Study of Animal Behaviour	ASAB	-	-
Association Internationale des Études et Recherches sur l'Information	AIERI	International Association for Media and Communication Research	IAMCR	Uluslararası Medya ve İletişim Araştırmaları Birliği	IAMCR
Association pour la Biologie Tropicale et la Conservation	ATBC	Association for Tropical Biology and Conservation	ATBC	Dünya Tropik Biyoloji Derneği	ATBC
Fédération Internationale de Ski	FIS	International Ski Federation	FIS	Uluslararası Kayak Federasyonu	FIS
Fédération internationale des associations de bibliothécaires et des bibliothèques	IFLA	International Federation of Library Associations and Institutions	IFLA	Uluslararası Kütüphane Dernekleri ve Kurumları Federasyonu	IFLA
Association Internationale de Météorologie et de Sciences de l'Atmosphère	AIMSA	International Association of Meteorology and Atmospheric Sciences	IAMAS	-	-
Association Internationale des Instituts Nationaux de Santé Publique	IANPHI	International Association of National Public Health Institutes	IANPHI	Uluslararası Halk Sağlığı Enstitüleri Birliği	IANPHI
Association Internationale de Chirurgie Buccale et Maxillo-faciale	IAOMS	International Association of Oral and Maxillofacial Surgeons	IAOMS	Uluslararası Oral ve Maksillofasial Cerrahi Derneği	IAOMS
Association Internationale de Dentisterie Pédiatrique	AIDP	International Association of Paediatric Dentistry	IAPD	Uluslararası Pediatrik Diş Hekimleri Birliği	IAPD

Académie mondiale des arts et des sciences	WAAS	World Academy of Art and Science	WAAS	Dünya Sanat ve Bilim Akademisi	WAAS
Alliance mondiale pour l'allaitement maternel	WABA	World Alliance for Breastfeeding Action	WABA	Emzirme Eylemi İçin Dünya İttifakı	WABA
Fédération internationale des sociétés de pied et de cheville	IFFAS	International Federation of Foot and Ankle Societies	IFFAS	-	-
Fédération mondiale de badminton	FMB	Badminton World Federation	BWF	Dünya Badminton Federasyonu	BWF
Association Internationale de Recherches Dentaires	AIDR	International Association for Dental Research	IADR	Uluslararası Diş Hekimliği Araştırmaları Birliği	IADR
Fédération mondiale pour la santé mentale	FMSM	World Federation for Mental Health	WFMH	Dünya Ruh Sağlığı Federasyonu	WFMH
Fédération syndicale mondiale	FSM	World Federation of Trade Unions	WFTU	Dünya Sendikalar Federasyonu	WFTU
Fonds d'équipement des Nations Unies	FENU	United Nations Capital Development Fund	UNCDF	BM Sermaye Geliştirme Fonu	UNCDF
Institut international de statistique	IIS	International Statistical Institute	ISI	Uluslararası İstatistik Enstitüsü	ISI
Internationale de l'éducation	IE	Education International	EI	Eğitim Enternasyonalı	EI
La GSM Association	GSMA	GSM Association	GSMA	Dünya GSM Birliği	GSMA
La Confédération des associations internationales de protection contre les incendies	CFPA	Confederation of Fire Protection Associations International	CFPA-I	Yangından Korunma Dernekleri Konfederasyonu	CFPA
Association Internationale pour la Protection de la Propriété Intellectuelle	AIPPI	International Association for the Protection of Intellectual Property	AIPPI	Uluslararası Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği	AIPPI
l'Alliance pour la promotion de la santé	A4HP	Alliance for Health Promotion	A4HP	Sağlığın Teşviki ve Geliştirilmesi Birliği	A4HP
Le Fonds des Nations Unies pour l'enfance	UNICEF	United Nations Children's Fund	UNICEF	BM Çocuk Fonu	UNICEF

Le Programme des Nations Unies pour l'Environnement	PNUE	United Nations Environment Programme	UNEP	Birleşmiş Milletler Çevre Programı	UNEP
Association internationale de développement et d'action communautaires	AIDAC	International Association for Community Development	IACD	-	-
Union mondiale pour la conservation de la nature et de ses ressources	UICN	International Union for Conservation of Nature and Natural Resources	IUCN	Doğa ve Doğal Kaynakların Korunması için Uluslararası Birlik	UICN
Union astronomique internationale	UAI	International Astronomical Union	IAU	Uluslararası Astronomi Birliği	IAU
Société internationale d'athérosclérose	IAS	International Atherosclerosis Society	IAS	Uluslararası Ateroskleroz Derneği	IAS
Global Business and Technology Association	GBATA	Global Business and Technology Association	GBATA	Küresel İş ve Teknoloji Birliği	GBATA
Partenariat mondial pour les océans	GPO	Global Partnership for Oceans	GPO	-	-
The Global Plant Council	GPC	The Global Plant Council	GPC	-	-
Association Internationale pour l'Étude de la Douleur	IASP	International Association for the Study of Pain	IASP	Uluslararası Ağrı Araştırmaları Teşkilatı	IASP
Association Internationale pour l'Effort Volontaire	IAVE	International Association for Volunteer Effort	IAVE	Uluslararası Gönüllü Çalışmalar Birliği	IAVE
Association Internationale Équipements de Sport et de Loisirs	IAKS	International Association for Sports and Leisure Facilities	IAKS	Uluslararası Spor ve Eğlence Tesisleri Birliği	IAKS
L'Organisation de l'Aviation Civile Internationale	OACI	International Civil Aviation Organization	ICAO	Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü	ICAO
L'Organisation des Nations Unies pour le développement industriel	ONUDI	United Nations Industrial Development Organization	UNIDO	Birleşmiş Milletler Sanayi Kalkınma Örgütü	UNIDO
l'Organisation mondiale de la Santé	OMS	World Health Organization	WHO	Dünya Sağlık Örgütü	WHO

Union interparlementaire	UIP	Inter-Parliamentary Union	IPU	Parlamentolar arası Birlik	PAB
Organisation des Nations Unies	ONU	United Nations	UN	Birleşmiş Milletler Örgütü	BM
Organisation des Nations Unies pour l'alimentation et l'agriculture	FAO	Food And Agricultural Organization	FAO	Gıda ve Tarım Örgütü	FAO
Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture	UNESCO	United Nations Educational, Scientific And Cultural Organization	UNESCO	BM Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü	UNESCO
Organisation internationale des personnes handicapées	OMPH	Disabled Peoples' International	DPI	Uluslararası Engelli Bireyler Ağı	DPI
Organisation internationale des unions de consommateurs	OIUC	Consumers International	CI	Uluslararası Tüketiciler Örgütü	CI
Organisation internationale du travail	OIT	International Labour Organization	ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü	ILO
Société international du SIDA	IAS	International AIDS Society	IAS	Uluslararası AIDS Topluluğu	IAS
Inclusion International	II	Inclusion International	II	-	-
Réhabilitation internationale	RI Global	Rehabilitation International	RI Global	-	-
Société d'économétrie	ES	Econometric Society	ES	Ekonometri Derneği	Econometric Society
Société Financière Internationale	IFC	International Finance Corporation	IFC	Uluslararası Finans Kurumu	IFC
Union géodésique et géophysique internationale	UGGI	International Union of Geodesy and Geophysics	IUGG	Uluslararası Jeodezi ve Jeofizik Birliği	IUGG
Union internationale de psychologie scientifique	UIPsyS	International Union of Psychological Science	IUPsyS	Uluslararası Ruhbilimi Bilimi Birliği	IUPsyS
Union internationale des associations et organismes scientifiques et techniques	UATI	International Union of Scientific and Technical Associations and Organizations	UATI	-	-

Union internationale des sciences géologiques	UISG	International Union of Geological Sciences	IUGS	Uluslararası Jeolojik Bilimler Birliği	IUGS
Association Internationale du Droit des Eaux	AIDA	International Association for Water Law	AIDA	Uluslararası Su Hukuku Birliği	AIDA
Association Internationale des Économistes Agronomiques	AIEA	International Association of Agricultural Economists	IAAE	Uluslararası Tarım Ekonomistleri Birliği	IAAE
Association pour l'éducation mondiale	AWE	Association for World Education	AWE	Dünya Eğitim Derneği	AWE
Association Internationale de Géodésie	AIG	International Association of Geodesy	IAG	Uluslararası Jeodezi Birliği	IAG
Association Internationale d'Asthmologie	INTERAS MA	International Association of Asthmology	INTERAS MA	-	INTERAS MA
Association internationale des fédérations d'athlétisme	IAAF	International Association of Athletics Federations	IAAF	Uluslararası Atletizm Federasyonları Birliği	IAAF
Association Internationale des Sociétés de Botanique et de Mycologie	IABMS	International Association of Botanical and Mycological Societies	IABMS	Uluslararası Botanik ve Mikolojik Dernekleri Birliği	IABMS
Association Internationale Des Bryologues	IAB	International Association of Bryologists	IAB	-	-
Association mondiale des sciences de l'éducation	AMSE	World Association for Educational Research	WAER	Dünya Eğitim Bilimleri Derneği	AMSE
Association mondiale pour la réadaptation psychosociale	AMRP	World Association for Psychosocial Rehabilitation	WAPR	Dünya Psikososyal Rehabilitasyon Birliği	WAPR
Association mondial pour la santé sexuelle	WAS	World Association for Sexual Health	WAS	Dünya Cinsel Sağlık Örgütü	WAS
Association mondiale des petites et moyennes entreprises	WASME	World Association for Small and Medium Enterprises	WASME	Dünya Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Birliği	WASME
Association mondiale de psychiatrie sociale	WASP	World Association for Social Psychiatry	WASP	Dünya Sosyal Psikiyatri Derneği	WASP

Association mondiale pour la gestion du sport	WASM	World Association for Sport Management	WASM	Dünya Spor Yönetimi Birliği	WASM
International Association of Memory	IAM	International Association of Memory	IAM	Uluslararası Bellek Derneği	IAM
Association des Banquiers des Finances et du Commerce	BAFT	Bankers Association for Finance and Trade	BAFT	Finans ve Ticari Bankacılar Birliği	BAFT
Initiative mondiale pour la santé du sein	BHGI	Breast Health Global Initiative	BHGI	Küresel Meme Sağlığı Girişimi	BHGI
Centre for Agricultural Biosciences International	CABI	Centre for Agricultural Biosciences International	CABI	Uluslararası Tarım Biyobilim Merkezi	CABI
Coalition mondiale sur la migration	GCM	Global Coalition on Migration	GCM	-	GCM
Organisation mondiale pour le développement et la coopération de l'interconnexion énergétique	GEIDCO	Global Energy Interconnection Development and Cooperation Organization	GEIDCO	Küresel Enerji Bağlantısı Geliştirme ve İşbirliği Örgütü	GEIDCO
Global Colon Cancer Association	GCCA	Global Colon Cancer Association	GCCA	-	-
Global Financial Markets Association	GFMA	Global Financial Markets Association	GFMA	Küresel Finansal Piyasalar Kuruluşu	GFMA
Conseil mondial de la santé	GHC	Global Health Council	GHC	-	-
Réseau mondial des relations professionnelles	GIRN	Global Investor Relations Network	GIRN	-	-
Alliance mondiale des technologies médicales	GMTA	Global Medical Technology Alliance	GMTA	Küresel Medikal Teknoloji	GMTA
Endocrinologie pédiatrique mondiale et du diabète	GPED	Global Pediatric Endocrinology and Diabetes	GPED	Dünya Pediatrik Endokrinoloji ve Diyabet	GPED
Alliance mondiale pour les carburants renouvelables	GRFA	Global Renewable Fuels Alliance	GRFA	-	-

Global Security Industry Alliance	GSIA	Global Security Industry Alliance	GSIA	Güvenlik Endüstrisi Birliği	GSIA
Global Sepsis Alliance	GSA	Global Sepsis Alliance	GSA	Küresel Sepsis Birliği	GSA
International Academic Association on Planning, Law and Property Rights	PLPR	International Academic Association on Planning, Law and Property Rights	PLPR	Uluslararası Mülkiyet Hakkı, Hukuk ve Planlama Akademik Örgütü	PLPR
Union académique internationale	UAI	International Academic Union	IUA	Uluslararası Akademi Birliği	UAI
Alliance Internationale des Arts et du Spectacle	IAEA	International Arts and Entertainment Alliance	IAEA	Uluslararası Sanat ve Eğlence İttifakı	IAEA
International Alliance of Academies of Childhood Disability	IAACD	International Alliance of Academies of Childhood Disability	IAACD	-	-
Forum international de l'accréditation	IAF	International Accreditation Forum	IAF	Uluslararası Akreditasyon Forumu	IAF
International Association for Accounting Education and Research	IAAER	International Association for Accounting Education and Research	IAAER	Uluslararası Muhasebe Eğitimi ve Araştırmaları Birliği	IAAER
Association internationale pour la santé de l'adolescent	IAAH	International Association for Adolescent Health	IAAH	Uluslararası Ergen Sağlığı Birliği	IAAH
Association internationale de la science de la marchandise et de la technologie de base	IGWT	International Association for Commodity Science and Technology	IGWT	-	-
Association internationale pour l'évaluation éducative	AIEE	International Association for Educational Assessment	IAEA	-	-
Association internationale de recherche sur les radiations	IARR	International Association for Radiation Research	IARR	-	-
Association internationale pour l'éducation interculturelle	AIEI	International Association for Intercultural Education	IAIE	-	-

Association internationale de recherches sur le revenu et la richesse	IARIW	International Association for Research in Income and Wealth	IARIW	-	-
Association internationale pour la prévention du suicide et l'intervention en cas de suicide	AIPS	International Association for Suicide Prevention and Crisis Intervention	IASP	-	-
Association internationale pour l'étude scientifique de la déficience intellectuelle	IASSIDD	International Association for the Scientific Study of Intellectual and Developmental Disabilities	IASSIDD	-	-
Association internationale de droit constitutionnel	AIDC	International Association of Constitutional Law	IACL	Uluslararası Anayasa Hukuku Birliği	IACL
Association internationale des sociétés de la mutagenèse de l'environnement	IAEMGS	International Association of Environmental Mutagenesis and Genomics Societies	IAEMGS	-	-
Association internationale du droit des sports	ASSIDS	International Association of Sports Law	IASL	Uluslararası Spor Hukuku Birliği	IASL
Fédération internationale d'astronautique	IAF	International Astronautical Federation	IAF	Uluslararası Uzay Federasyonu	IAF
Alliance internationale des tumeurs cérébrales	IBTA	International Brain Tumour Alliance	IBTA	Uluslararası Beyin Tümörleri Birliği	IBTA
Organisation internationale de protection civile	OIPC	International Civil Defence Organization	ICDO	Uluslararası Sivil Savunma Teşkilatı	ICDO
Coalition Internationale pour la Lutte contre le Trachome	ICTC	International Coalition for Trachoma Control	ICTC	Uluslararası Trachoma Koalisyonu	ICTC
Comité international pour le contrôle des performances en élevage	ICAR	International Committee for Animal Recording	ICAR	Uluslararası Hayvan Kayıt Komitesi	ICAR

Confédération internationale du crédit agricole	CICA	International Confederation for Agricultural Credit	CICA	Uluslararası Tarımsal Kredi Konfederasyonu	CICA
Conseil international des jeux	ICCP	International Council for Children's Play	ICCP	-	-
Conseil international de la danse	CID	International Dance Council	CID	Uluslararası Dans Konseyi	CID
Association internationale d'histoire économique	IEHA	International Economic History Association	IEHA	Uluslararası İktisat Tarihi Kurumu	IEHA
Coalition internationale sur la détention	IDC	International Detention Coalition	IDC	Uluslararası Gözaltı Koalisyonu	IDC
Fédération internationale de médecine d'urgence	IFEM	International Federation for Emergency Medicine	IFEM	Uluslararası Acil Tıp Federasyonu	IFEM
Fédération internationale des communautés éducatives	FICE-International	International Federation of Educative Communities	FICE-International	-	-
Fédération internationale des malentendants	IFHOH	International Federation of Hard of Hearing People	IFHOH	Uluslararası İşitme Engelliler Federasyonu	IFHOH
Fédération internationale de la robotique	IFR	International Federation of Robotics	IFR	Uluslararası Robot Federasyonu	IFR
Fédération internationale des organisations de sciences sociales	FIOSS	International Federation of Social Science Organizations	IFSSO	Uluslararası Sosyal Bilim Kuruluşları Federasyonu	IFSSO
Fédération internationale du vieillissement	FIV	International Federation on Ageing	IFA	Uluslararası Yaşlılık Federasyonu	IFA
Union internationale humaniste et laïque	IHEU	International Humanist and Ethical Union	IHEU	Uluslararası Hürmanist ve Etik Birliği	IHEU
Association internationale des études humanitaires	IHSA	International Humanitarian Studies Association	IHSA	-	-
Ligue internationale de l'enseignement, de l'éducation et de la culture populaire	LIEECP	International League for Teaching, Education and Popular Culture	ILFCAAE	-	-

International Liver Cancer Association	ILCA	International Liver Cancer Association	ILCA	Uluslararası Karaciğer Kanseri Derneği	ILCA
Association internationale d'informatique médicale	IMIA	International Medical Informatics Association	IMIA	Uluslararası Tıbbi Bilişim Derneği	IMIA
Fédération naturiste internationale	FNI	International Naturist Federation	INF	Uluslararası Natürist Federasyonu	INF
Conseil international de numismatique	CIN	International Numismatic Council	INC	Uluslararası Nüsmatik Konseyi	INC
Organisation internationale pour l'éducation scientifique et technique	IOSTE	International Organization for Science and Technology Education	IOSTE	-	-
Organisation internationale des sciences chimiques pour le développement	IOCD	International Organization for Chemical Sciences in Development	IOCD	Kalkınma İçin Kimya Bilimleri Uluslararası Örgütü	IOCD
Organisation internationale pour la protection des animaux	OIPA	International Organization for Animal Protection	OIPA	-	-
Organisation internationale pour le droit à l'éducation et la liberté d'enseignement	OIDEL	International Organization for the Right to Education and Freedom of Education	OIDEL	-	-
Association internationale des stomisés	IOA	International Ostomy Association	IOA	Uluslararası Ostomi Derneği	IOA
Consortium international de recherche sur les maladies rares	IRDiRC	International Rare Diseases Research Consortium	IRDiRC	Nadir Hastalık Araştırmaları Konsorsiyumu	IRDiRC
Société Internationale de Psycho-Oncologie	IPOS	International Psycho-Oncology Society	IPOS	Dünya Psiko-Onkoloji Birliği	IPOS
Service Social International	SSI	International Social Service	ISS	Uluslararası Sosyal Hizmetler Organizasyonu	ISS
Association Internationale de Droit Pénal	AIDP	International Association of Penal Law	IAPL	Uluslararası Ceza Hukuku Birliği	IAPL

Réseau international de femmes libérales	INLW	International Network of Liberal Women	INLW	Uluslararası Liberal Kadınlar	INLW
Association Internationale des Ports	AIP	International Association of Ports and Harbors	IAPH	Uluslararası Limanlar ve İşkeleler Birliği	IAPH
Société internationale des troubles bipolaires	ISBD	International Society for Bipolar Disorders	ISBD	Uluslararası Bipolar Bozukluklar Derneği	ISBD
Société internationale pour les droits de l'homme	SIDH	International Society for Human Rights	ISHR	Uluslararası İnsan Hakları Derneği	ISHR
Baccalauréat International	BI	International Baccalaureate	IB	Uluslararası Bakalorya Programı	IB
Association Internationale des Écoles de Travail Social	Aiets	International Association of Schools of Social Work	IASSW	Uluslararası Sosyal Hizmet Okulları Birliği	IASSW
Club international des technopoles	IASP	International Association of Science Parks and Areas of Innovation	IASP	Uluslararası Teknoparklar Birliği	IASP
Union internationale de biophysique pure et appliquée	IUPAB	International Union for Pure and Applied Biophysics	IUPAB	-	-
Union internationale des associations pour la prévention de la pollution de l'air et la protection de l'environnement	UIAPPA	International Union of Air Pollution Prevention and Environmental Protection Associations	IUAPPA	Hava Kirliliğini Önleme ve Çevre Koruma Dernekleri Birliği	IUAPPA
Union internationale de pharmacologie fondamentale et clinique	IUPHAR	International Union of Basic and Clinical Pharmacology	IUPHAR	Uluslararası Temel ve Klinik Farmakoloji Birliği	IUPHAR
Société Internationale du Diabète pour Enfant et Adolescents	ISPAD	International Society for Pediatric and Adolescent Diabetes	ISPAD	Uluslararası Çocuk ve Adolesan Diyabet Birliği	ISPAD
Association internationale des travaux sans tranchée	ISTT	International Society for Trenchless Technology	ISTT	Uluslararası Kazısız Teknolojiler Derneği	ISTT

Société Internationale pour le Training et la Psychothérapie Autogènes	ISATAP	International Society of Autogenic Training and Psychotherapy	ISATAP	-	-
Société internationale d'audiologie	ISA	International Society of Audiology	ISA	Uluslararası Odyoloji Derneği	ISA
Organisation Internationale de Cooperation pour la Santé	OICS	Network Health for All	MMI	Uluslararası Sağlık İşbirliği Örgütü	USİ
Assemblée parlementaire de l'OTAN	AP OTAN	NATO Parliamentary Assembly	NATO PA	NATO Parlamenter Asamblesi	NATO PA
Natural Capital Coalition	NCC	Natural Capital Coalition	NCC	Doğal Sermaye Koalisyonu	NCC
Organisation du Traité de l'Atlantique Nord	OTAN	North Atlantic Treaty Organization	NATO	Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü	NATO
Union internationale de cristallographie	IUCr	International Union of Crystallography	IUCr	Uluslararası Kristalografi Birliği	IUCr
Union internationale de mécanique théorique et appliquée	IUTAM	International Union of Theoretical and Applied Mechanics	IUTAM	Uluslararası Teorik ve Uygulamalı Mekanik Birliği	IUTAM
Agence internationale de l'énergie atomique	IAEA	International Atomic Energy Agency	IAEA	Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı	IAEA
Union internationale de toxicologie	IUTOX	International Union of Toxicology	IUTOX	Uluslararası Toksikoloji Birliği	IUTOX
Organisation des pêches de l'Atlantique Nord-Ouest	NAFO	Northwest Atlantic Fisheries Organization	NAFO	Kuzeybatı Atlantik Balıkçılık Örgütü	NAFO
Organisation de coopération et de développement économiques	OCDE	Organisation for Economic Co-operation and Development	OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü	OECD
Association internationale du barreau	IBA	International Bar Association	IBA	Uluslararası Barolar Birliği	IBA
International Basketball Federation	FIBA	International Basketball Federation	FIBA	Uluslararası Basketbol Federasyonu	FIBA
Internationale Biathlon Union	IBU	International Biathlon Union	IBU	Uluslararası Biatlon Birliği	IBU

Fédération Internationale de Billard et de Snooker	IBSF	International Billiards and Snooker Federation	IBSF	Uluslararası Bilardo ve Snooker Federasyonu	IBSF
Association Internationale de Recherche Apicole	IBRA	International Bee Research Association	IBRA	Uluslararası Arı Araştırmaları Derneği	IBRA
Association Internationale pour le Sport des Aveugles	AISA	International Blind Sports Federation	IBSA	Uluslararası Kör Sporları Federasyonu	IBSA
Union Internationale pour les Livres de Jeunesse	IBBY	International Board on Books for Young People	IBBY	Uluslararası Çocuk Kitapları Kurulu	IBBY
Association Internationale de Boxe	AIBA	International Boxing Association	AIBA	Uluslararası Boks Birliği	AIBA
International Brain Injury Association	IBIA	International Brain Injury Association	IBIA	Uluslararası Beyin Hasarı Derneği	IBIA
Organisation Internationale de Recherche sur le Cerveau	IBRO	International Brain Research Organization	IBRO	Uluslararası Beyin Araştırmaları Kurumu	IBRO
Bureau International pour l'Épilepsie	IBE	International Bureau for Epilepsy	IBE	Uluslararası Epilepsi Bürosu	IBE
Fédération Internationale de Canoë	FIC	International Canoe Federation	ICF	Uluslararası Kano Federasyonu	ICF
Association Cartographique Internationale	ACI	International Cartographic Association	ICA	Uluslararası Kartografya Birliği	ICA
Fédération internationale des personnes atteintes de spina-bifida et d'hydrocéphalie	IF SBH	International Federation for Spina Bifida and Hydrocephalus	IF SBH	Uluslararası Spina Bifida ve Hidrosefali Federasyonu	IF
Société Internationale de Paralysie Cérébrale	ICPS	International Cerebral Palsy Society	ICPS	Uluslararası Cerebral Palsy Topluluğu	ICPS
Chambre de commerce internationale	ICC	International Chamber of Commerce	ICC	Milletlerarası Ticaret Odası	MTO
International Cheer Union	ICU	International Cheer Union	ICU	-	-
Organisation pour la coopération des chemins de fer	OSJD	Organization for Cooperation between Railways	OSJD	Demiryolları İşbirliği Örgütü	OSJD

Organisation de l'Aviation Civile Internationale	OACI	International Civil Aviation Organization	ICAO	Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü	ICAO
Regions of Climate Action	R20	Regions of Climate Action	R20	-	-
Organisation Internationale du Cacao	ICCO	International Cocoa Organization	ICCO	Uluslararası Kakao Örgütü	ICCO
Organisation Internationale du Café	OIC	International Coffee Organization	ICO	Uluslararası Kahve Örgütü	ICO
Collège International des Chirurgiens	CIC	International College of Surgeons	ICS	Uluslararası Cerrahlar Koleji	ICS
Commission internationale pour la prévention de l'alcoolisme		International Commission for the Prevention of Alcoholism and Drug Dependency	ICPA	-	-
Commission Internationale de Juristes	CIJ	International Commission of Jurists	ICJ	Uluslararası Hukukçular Komisyonu	UHK
Commission Internationale des Irrigations et du Drainage	CIID	International Commission on Irrigation and Drainage	ICID	Uluslararası Sulama ve Drenaj Komisyonu	ICID
Commission Internationale des Grands Barrages	CIGB	International Commission on Large Dams	ICOLD	Uluslararası Büyük Barajlar Komisyonu	ICOLD
Commission Internationale de la Santé du Travail	CIST	International Commission on Occupational Health	ICOH	İş Sağlığı Uluslararası Komisyonu	ICOH
Comité International de Médecine Militaire	CIMM	International Committee of Military Medicine	ICMM	Uluslararası Askeri Tıp Komitesi	ICMM
Comité International des Sports des Sourds	CISS	International Committee of Sports for the Deaf	ICDS	Uluslararası İşitme Engelliler Spor Komitesi	ICDS
Forum sur les biens de consommation	CGF	The Consumer Goods Forum	CGF	Tüketici Ürünleri Forumu	CGF
Confédération Internationale pour la Chirurgie Plastique, Reconstructrice et Esthétique	IPRAS	International Confederation for Plastic, Reconstructive and Aesthetic Surgery	IPRAS	Uluslararası Plastik, Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi Konfederasyonu	IPRAS

Confédération Internationale des Sages-femmes	ICM	International Confederation of Midwives	ICM	Uluslararası Ebeler Konfederasyonu	ICM
Union pour le Commerce Biologique Éthique	UEBT	Union for Ethical BioTrade	UEBT	Etik Bio Ticaret Birliği	UEBT
Association Internationale des Congrès et Conférences	ICCA	International Congress and Convention Association	ICCA	Uluslararası Kongre ve Konvansiyonlar Birliği	ICCA
Le Consortium International pour l'Avortement Médicamenteux	ICMA	International Consortium for Medical Abortion	ICMA	Uluslararası Konsorsiyum	ICMA
Internationale des résistants/résistantes à la guerre	IRG	War Resisters' International	WRI	Uluslararası Savaş Karşıtları	WRI
Conseil International de la Corrosion	ICC	International Corrosion Council	ICC	Uluslararası Korozyon Konseyi	ICC
Association Internationale des Fabricants de Caisses en Carton Ondulé	ICCA	International Corrugated Case Association	ICCA	Uluslararası Oluklu Mulavva Derneği	ICCA
Organisation mondiale de l'allergie	WAO	World Allergy Organization	WAO	Dünya Alerji Örgütü	WAO
Conseil International d'Éducation des Adultes	CIEA	International Council for Adult Education	ICAE	Uluslararası Yetişkin Eğitimi Konseyi	ICAE
Conseil International pour l'Éducation des Handicapés de la Vue	CIEHV	International Council for Education of People with Visual Impairment	ICEVI	Görme Engellilere Yönelik Uluslararası Eğitim Konseyi	ICEVI
Conseil international pour la santé, l'éducation physique, la récréation, le sport et la danse	ICHPER-SD	International Council for Health, Physical Education, Recreation, Sport and Dance	ICHPER-SD	Uluslararası Sağlık, Beden Eğitimi, Rekreasyon, Spor ve Dans Konseyi	ICHPER-SD
Conseil International des Sciences de l'Animal de Laboratoire	ICLAS	International Council for Laboratory Animal Science	ICLAS	Uluslararası Laboratuvar Hayvanları Bilimi Konseyi	ICLAS
Conseil International pour l'Éducation Ouverte et à Distance	CIED	International Council for Open and Distance Education	ICDE	Uluslararası Açık ve Uzaktan Eğitim Konseyi	ICDE

Le Conseil International pour la Recherche et l'Innovation dans le Bâtiment	CIB	International Council for Research and Innovation in Building and Construction	CIB	Uluslararası Bina Araştırma ve İnovasyon Konseyi	CIB
Conseil International de la Musique Traditionnelle	CIMT	International Council for Traditional Music	ICTM	Uluslararası Geleneksel Müzik Konseyi	ICTM
Fédération Internationale des Associations de Professeurs de Sciences	FIAPS	International Council of Associations for Science Education	ICASE	Uluslararası Fen Eğitimi Dernekleri Konseyi	ICASE
Conseil International du Droit de l'Environnement	CIDE	International Council of Environmental Law	ICEL	Uluslararası Çevre Hukuku Konseyi	ICEL
Alliance Mondiale pour les Soins de Plaies et du Lymphoedème	WAWLC	World Alliance for Wound and Lymphedema Care	WAWLC	-	-
Conseil international des musées	ICOM	International Council of Museums	ICOM	Milletlerarası Müzeler Konseyi	ICOM
Concilium Ophthalmologicum Universale	ICO	International Council of Ophthalmology	ICO	Uluslararası Oftalmoloji Konseyi	ICO
Association mondiale de zootechnie	AMZ	World Association for Animal Production	WAAP	Uluslararası Zootečni Birliği	-
Conseil international pour l'éducation physique et la science du sport	CIEPSS	International Council of Sport Science and Physical Education	ICSSPE	Uluslararası Spor Bilimi ve Beden Eğitimi Konseyi	ICSSPE
Conseil international des femmes	CIF	International Council of Women	ICW	Uluslararası Kadınlar Konseyi	ICW
Conseil international sur les problèmes de l'alcoolisme et des toxicomanies	CIPAT	International Council on Alcohol and Addictions	ICAA	Uluslararası Alkol ve Madde Bağımlılığı Konseyi	ICAA
Conseil international de la préparation à l'enseignement	CIPE	International Council on Education for Teaching	ICET	-	-

Le Conseil International des Mines et Métaux	CIMM	International Council on Mining and Metals	ICMM	Uluslararası Madencilik ve Metaller Konseyi	ICMM
Conseil International des Monuments et des Sites	ICOMOS	International Council on Monuments and Sites	ICOMOS	Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi	ICOMOS
Organisation Internationale de Police Ciminelle	INTERPOL OIPC- INTERPOL	International Criminal Police Organization	INTERPOL ICPO - INTERPOL	Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı	INTERPOL (ICPO - INTERPOL)
Conseil International des Archives	CIA	International Council on Archives	ICA	Uluslararası Arşiv Konseyi	ICA
Fédération internationale du diabète	FID	International Diabetes Federation	IDF	Uluslararası Diyabet Federasyonu	IDF
Association internationale des sciences économiques	AISE	International Economic Association	IEA	Uluslararası Ekonomi Birliği	IEA
Bureau international des tarifs douaniers	BITD	International Customs Tariffs Bureau	BITD	Uluslararası Gümrük Tarifeleri Bürosu	BITD
Association internationale de gestion agricole	IFMA	International Farm Management Association	IFMA	Uluslararası Tesis Yönetimi Derneği	IFMA
Bureau international des expositions	BIE	International Exhibitions Bureau	BIE	Uluslararası Sergiler Bürosu	BIE
Fédération équestre internationale	FEI	International Equestrian Federation	FEI	Uluslararası Binicilik Federasyonu	FEI
Fédération internationale pour l'économie familiale	FIEF	International Federation for Home Economics	IFHE	Uluslararası Ev Ekonomisi Federasyonu	IFHE
Fédération internationale pour l'habitation, l'urbanisme et l'aménagement des territoires	FIHUAT	International Federation for Housing and Planning	IFHP	Uluslararası Konut ve Planlama Federasyonu	IFHP
Fédération internationale pour le traitement de l'information	IFIP	International Federation for Information Processing	IFIP	Uluslararası Bilişim Federasyonu	IFIP

Fédération internationale pour l'éducation des parents	FIEP	International Federation for Parent Education	IFPE	-	-
Organisation mondiale pour l'éducation préscolaire	OMEP	World Organization for Early Childhood Education	OMEP	Dünya Erken Dönem Çocukluk Eğitimi Örgütü	OMEP
Société mondiale de buiatrie	AMB	World Association for Buiatrics	WAB	Dünya Buiatri Birliği	WAB
Association nucléaire mondiale	WNA	World Nuclear Association	WNA	Dünya Nükleer Birliği	WNA
World Professional Billiards and Snooker Association	WPBSA	World Professional Billiards and Snooker Association	WPBSA	Dünya Profesyonel Bilardo ve Snooker Derneği	WPBSA
Fédération internationale de football américain	IFAF	International Federation of American Football	IFAF	Uluslararası Amerikan Futbolu Federasyonu	IFAF
Fédération internationale de médecine tropicale	IFTM	International Federation for Tropical Medicine	IFTM	-	-
Fédération internationale pour la commande automatique	IFAC	International Federation of Automatic Control	IFAC	Uluslararası Otomatik Kontrol Federasyonu	IFAC
Fédération internationale de roller sports	FIRS	World Skate	World Skate	Uluslararası Kaykay Federasyonu	World Skate
Union mondiale des oiseaux marins	WSU	World Seabird Union	WSU	-	-
Fédération internationale de culture physique	IFBB	International Federation of Bodybuilding and Fitness	IFBB	Uluslararası Dünya Vücut Geliştirme ve Fitness Federasyonu	IFBB
Alliance internationale pour les femmes dans la musique	IAWM	International Alliance for Women in Music	IAWM	Uluslararası Kadın Müzisyenler Derneği	IAWM
Association mondiale pour la formation hôtelière et touristique	AMFORHT	World Association for Hospitality and Tourism Education and Training	WAHTT	Dünya Turizm ve Konaklama Eğitim Öğretim Birliği	AMFORHT

International Federation of Cheerleading	IFC	International Federation of Cheerleading	IFC	Amigo Uluslararası Federasyonu	IFC
Société Mondiale d'Ophthalmologie et du Strabisme Pédiatrique	WSPOS	World Society of Paediatric Ophthalmology and Strabismus	WSPOS	Dünya Pediatrik Oftalmoloji ve Şaşılık Derneği	WSPOS
Association mondiale pour l'école instrument de paix	EIP	World Association for the School as an Instrument of Peace	EIP	-	-
Fédération internationale des sociétés de fertilité	IFSS	International Federation of Fertility Societies	IFSS	Uluslararası Doğurganlık Dernekleri Federasyonu	IFSS
Fédération Internationale de Football Association	FIFA	International Federation of Association Football	FIFA	Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği	FIFA
Fédération Internationale des Conseils en Propriété Intellectuelle	FICPI	International Federation of Intellectual Property Attorneys	FICPI	Uluslararası Fikri Mülkiyet Vekilleri Derneği	FICPI
Fédération internationale des ligues des droits de l'homme	FIDH	International Federation of Human Rights Leagues	IFHR	Uluslararası İnsan Hakları Federasyonu	FIDH
Fédération Internationale de Gynécologie et d'Obstétrique	FIGO	International Federation of Gynecology and Obstetrics	FIGO	Uluslararası Jinekoloji ve Obstetrik Federasyonu	FIGO
Association mondiale des amis de l'enfance	AMADE	World Association of Children's Friends	AMADE	Çocuk Dostları Dünya Birliği	AMADE
Fédération internationale des associations de transitaires et assimilés	FIATA	International Federation of Freight Forwarders Associations	FIATA	Uluslararası Taşıma İşleri Organizatörleri Dernekleri Federasyonu	FIATA
World Stroke Organization	WSO	World Stroke Organization	WSO	Dünya İnme Örgütü	WSO
Fédération internationale des musiciens	FIM	International Federation of Musicians	FIM	Uluslararası Müzisyenler Federasyonu	FIM
Fédération internationale des sociétés oto-rhino-laryngologiques	IFOS	International Federation of Oto-Rhino-Laryngological Societies	IFOS	Dünya Kulak Burun Boğaz ve Baş Boyun Dernekleri Federasyonu	IFOS

Fédération internationale de l'industrie du médicament	IFPMA	International Federation of Pharmaceutical Manufacturers and Associations	IFPMA	Uluslararası İlaç Üreticileri ve Dernekleri Federasyonu	IFPMA
Fédération internationale d'éducation physique	FIEP	International Federation of Physical Education	FIEP	Uluslararası Beden Eğitimi Federasyonu	FIEP
Fédération Internationale de l'Art Photographique	FIAP	International Federation of Photographic Art	FIAP	Uluslararası Fotoğraf Sanatı Federasyonu	FIAP
Fédération internationale du psoriasis	IFPA	International Federation of Psoriasis Associations	IFPA	Uluslararası Sedef Hastalığı Dernekleri Federasyonu	IFPA
Fédération internationale des sociétés de la Croix-Rouge et du Croissant-Rouge	FICR	International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies	IFRC	Uluslararası Kızıllaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu	IFRC
Fédération internationale des travailleurs sociaux	IFSW	International Federation of Social Workers	IFSW	Uluslararası Sosyal Hizmet Çalışanları Federasyonu	IFSW
Association mondiale des zoos et aquariums	WAZA	World Association of Zoos and Aquariums	WAZA	Dünya Hayvanat Bahçeleri ve Akvaryumlar Birliği	WAZA
Union mondiale de billard	UMB	World Billiards Union	UMB	Dünya Bilardo Birliği	UMB
World Business Angels Association	WBAA	World Business Angels Association	WBAA	Dünya Melek Yatırımcılar Birliği	WBAA
Confédération mondiale de la science sur la productivité	WCPS	World Confederation of Productivity Science	WCPS	Dünya Verimlilik Bilimi Konfederasyonu	WCPS
Conseil mondial pour les enfants doués et talentueux	WCGTC	World Council for Gifted and Talented Children	WCGTC	Dünya Üstün Zekâlı ve Yetenekli Çocuklar Konseyi	WCGTC
Fédération internationale de l'industrie phonographique	IFPI	International Federation of the Phonographic Industry	IFPI	Uluslararası Fonografi Endüstrisi Federasyonu	IFPI
Fédération internationale d'escrime	FIE	International Fencing Federation	FIE	Uluslararası Eskrim Federasyonu	FIE

Fédération internationale des femmes des carrières juridiques	FIFCJ	International Federation of Women in Legal Careers	IFWLC	Uluslararası Hukukçu Kadınlar Federasyonu	IFWLC
Worldwide Hospice Palliative Care Alliance	WHPCA	Worldwide Hospice Palliative Care Alliance	WHPCA	-	-
Conseil mondial des associations d'éducation comparée	CMAEC	World Council of Comparative Education Societies	WCCES	Dünya Karşılaştırmalı Eğitim Toplulukları Konseyi	WCCES
Association internationale de l'industrie des engrais	IFA	International Fertilizer Association	IFA	Uluslararası Gübre Sanayi Birliği	IFA
Association fiscale internationale	IFA	International Fiscal Association	IFA	Uluslararası Maliye Birliği	IFA
Organisation internationale de placement familial	OIPF	International Foster Care Organization	IFCO	Uluslararası Koruyucu Aile Örgütü	IFCO
Union géographique internationale	UGI	International Geographical Union	IGU	Uluslararası Coğrafya Birliği	IGU
Fédération internationale de gymnastique	FIG	International Gymnastic Federation	FIG	Uluslararası Jimnastik Federasyonu	FIG
Fédération internationale de hockey	FIH	International Hockey Federation	FIH	Uluslararası Hokey Federasyonu	FIH
Fédération internationale des hôpitaux	FIH	International Hospital Federation	IHF	Uluslararası Hastaneler Federasyonu	IHF
Fédération internationale de golf	IGF	International Golf Federation	IGF	Uluslararası Golf Federasyonu	IGF
Association internationale de l'hôtellerie et de la restauration	IH & RA	International Hotel and Restaurant Association	IH & RA	Uluslararası Otel ve Restoranlar Birliği	IH & RA
Organisation hydrographique internationale	OHI	International Hydrographic Organization	IHO	Uluslararası Hidrografi Organizasyonu	IHO
Fédération internationale de hockey sur glace	IIHF	International Ice Hockey Federation	IIHF	Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu	IIHF

Organisation mondiale contre la cécité	IAPB	International Agency for the Prevention of Blindness	IAPB	Uluslararası Körlüğü Önleme Ajansı	IAPB
Association internationale pour l'automatisation et la robotique en construction	IAARC	International Association for Automation and Robotics in Construction	IAARC	-	-
Hands On ! International Association of Children's Museums	HO!	Hands On ! International Association of Children's Museums	HO!	Uluslararası Çocuk Müzeleri Birliği	HO!
Conseil mondial de l'eau	CME	World Water Council	WWC	Dünya Su Konseyi	WWC
Institut international des sciences administratives	IISA	International Institute of Administrative Sciences	IIS	Uluslararası Yönetim Bilimleri Enstitüsü	IIS
Association Mondiale de l'Énergie Éolienne	WWEA	World Wind Energy Association	WWEA	Dünya Rüzgar Enerjisi Birliği	WWEA
World Disability Union	WDU	World Disability Union	WDU	Dünya Engelliler Birliği	WDU
Fédération internationale de commerce équitable	WFTO	World Fair Trade Organization	WFTO	Dünya Adil Ticaret Örgütü	WFTO
Agence internationale ISBN	ISBN	International ISBN Agency	ISBN	Uluslararası Standart Kitap Numarası	ISBN
Fédération internationale de judo	FIJ	International Judo Federation	IJF	Uluslararası Judo Federasyonu	IJF
Fédération internationale de korbball	FIK	International Korbball Federation	IKF	Uluslararası Korbol Federasyonu	IKF
Association internationale du travail et des relations du travail	ILERA	International Labour and Employment Relations Association	ILERA	Uluslararası Çalışma ve İstihdam İlişkileri Derneği	ILERA
Organisation internationale du travail	OIT	International Labour Organization	ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü	ILO
Association de droit international	ADI	International Law Association	ILA	Uluslararası Hukuk Derneği	ILA

Ligue internationale d'associations pour la rhumatologie	ILAR	International League of Associations for Rheumatology	ILAR	Uluslararası Romatoloji Dernekleri Birliği	ILAR
Fédération internationale de handball	IHF	International Handball Federation	IHF	Uluslararası Hentbol Federasyonu	IHF
Ligue internationale des sociétés dermatologiques	ILDS	International League of Dermatological Societies	ILDS	Uluslararası Dermatoloji Dernekler Birliği	ILDS
Association internationale contre la lèpre	ILA	International Leprosy Association	ILA	Uluslararası Lepra Birliği	ILA
Fédération mondiale pour l'enseignement médical	FMEM	World Federation for Medical Education	WFME	Dünya Tıp Eğitimi Federasyonu	WFME
Association internationale pour la lecture	AIL	International Literacy Association	ILA	Uluslararası Okuryazarlık Derneği	ILA
Conseil international du sport militaire	CISM	International Military Sports Council	CISM	Uluslararası Askerî Sporlar Konseyi	CISM
Union mathématique internationale	UMI	International Mathematical Union	IMU	Uluslararası Matematik Birliği	IMU
Union Internationale de Pentathlon Moderne	UIPM	International Modern Pentathlon Union	UIPM	Uluslararası Modern Pentatlon Birliği	UIPM
Union internationale des associations d'alpinisme	UIAA	International Mountaineering and Climbing Federation	UIAA	Uluslararası Tırmanış ve Dağcılık Federasyonu	UIAA
Association internationale de mycologie	IMA	International Mycological Association	IMA	Uluslararası Mikoloji Derneği	IMA
Fédération Internationale de Netball	INF	International Netball Federation	INF	Uluslararası Netbol Federasyonu	INF
Organisation internationale des employeurs	OIE	International Organisation of Employers	IOE	Uluslararası İşverenler Teşkilatı	IOE
Organisation internationale pour la lutte contre le trachome	IOAT	International Organization Against Trachoma	IOAT	Uluslararası Trahom Teşkilatı	IOAT

International Organization for a Participatory Society	IOPS	International Organization for a Participatory Society	IOPS	Uluslararası Katılımcı Toplum Örgütü	IOPS
Organisation internationale de lutte biologique	OILB	International Organization for Biological Control	IOBC	Uluslararası Biyolojik Kontrol Teşkilatı	IOBC
Organisation internationale de physique médicale	IOMP	International Organization for Medical Physics	IOMP	Uluslararası Medikal Fizik Örgütü	IOMP
Organisation internationale pour les migrations	OIM	International Organization for Migration	IOM	Uluslararası Göç Örgütü	IOM
Organisation internationale de normalisation	ISO	International Organization for Standardization	ISO	Uluslararası Standartlar Örgütü	ISO
Comité international des arts et traditions populaires	IOV	International Organization of Folk Art	IOV World	Uluslararası Halk Kültürleri Organizasyonu Birliği	IOV
Organisation internationale de métrologie légale	OIML	International Organization of Legal Metrology	OIML	Uluslararası Yasal Metroloji Örgütü	OIML
Organisation internationale des commissions de valeurs	OICV	International Organization of Securities Commissions	IOSCO	Uluslararası Menkul Kıymet Komisyonları Örgütü	IOSCO
Organisation internationale des institutions supérieures de contrôle des finances publiques	INTOSAI	International Organization of Supreme Audit Institutions	INTOSAI	Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları Teşkilatı	INTOSAI
Comité international paralympique	CIP	International Paralympic Committee	IPC	Uluslararası Paralimpik Komitesi	IPC
Bureau international de la paix	IPB	International Peace Bureau	IPB	Uluslararası Barış Bürosu	IPB
Association internationale de recherche sur la paix	IPRA	International Peace Research Association	IPRA	Uluslararası Barış Araştırmaları Kuruluşu	IPRA
Association internationale de néphrologie infantile	IPNA	International Pediatric Nephrology Association	IPNA	Enternasyonal Pediatrik Nefroloji Derneği	IPNA

PEN International	PEN	International PEN	PEN	Uluslararası PEN Kulüpleri Federasyonu	PEN
Fédération internationale pharmaceutique	FIP	International Pharmaceutical Federation	FIP	Uluslararası Eczacılık Federasyonu	FIP
Fédération mondiale des institutions financières de développement	WFDFI	World Federation of Development Financing Institutions	WFDFI	Dünya Kalkınma ve Finans Kurumları Federasyonu	WFDFI
Association phonétique internationale	API	International Phonetic Association	IPA	Uluslararası Fonetik Derneği	IPA
Fédération internationale pour la planification familiale	IPFF	International Planned Parenthood Federation	IPFF	Uluslararası Planlı Ebeveynlik Federasyonu	IPFF
Association internationale pour le droit au jeu de l'enfant	IPA	International Play Association	IPA	Uluslararası Oyun Birliği	IPA
Association internationale de police	IPA	International Police Association	IPA	Uluslararası Polis Birliği	IPA
Association internationale de science politique	AISP	International Political Science Association	IPSA	Uluslararası Siyaset Bilimi Derneği	IPSA
Association internationale de pragmatique	IPrA	International Pragmatics Association	IPrA	-	-
Plateforme internationale de patients allergiques et asthmatiques	GAAPP	Global Allergy and Asthma Patient Platform	GAAPP	-	-
Organisation internationale pour le progrès	IPO	International Progress Organization	IPO	Uluslararası İlerleme Örgütü	IPO
Association internationale de psychogériatrie	IPA	International Psychogeriatric Association	IPA	-	-
Association internationale de relations publiques	IPRA	International Public Relations Association	IPRA	Uluslararası Halkla İlişkiler Derneği	IPRA
Union internationale des éditeurs	UIE	International Publishers Association	IPA	Uluslararası Yayıncılar Birliği	IPA

Confédération mondiale du voyage éducatif, de jeunes et d'étudiants	WYSE	World Youth Student and Educational Travel Confederation	WYSE Travel Confederation	Dünya Gençlik ve Öğrenci Eğitim Turizm Konfederasyonu	WYSE
Agence internationale des énergies renouvelables	IRENA	International Renewable Energy Agency	IRENA	Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı	IRENA
Groupe international de recherche sur la protection du bois	IRG	International Research Group on Wood Protection	IRG	-	-
Association internationale de rétrovirologie	IRA	International Retrovirology Association	IRA	-	-
Fédération routière internationale	FRI	International Road Federation	IRF	Uluslararası Yol Federasyonu	IRF
La Prévention Routière Internationale	PRI	International Road Safety Organisation	PRI	Uluslararası Yol Güvenliği Organizasyonu	PRI
Union Internationale des Transports Routiers	IRU	International Road Transport Union	IRU	Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Birliği	IRU
Fédération internationale des sociétés d'aviron	FISA	International Rowing Federation	FISA	Uluslararası Kürek Federasyonu	FISA
Association des écoles internationales	ISA	International Schools Association	ISA	Uluslararası Okullar Birliği	ISA
Société International des Tortues Marines	ISTS	International Sea Turtle Society	ISTS	Uluslararası Deniz Kaplumbağaları Topluluğu	ISTS
Fédération internationale des semences	ISF	International Seed Federation	ISF	Uluslararası Tohumculuk Federasyonu	ISF
Fédération mondiale des communautés thérapeutiques	WFTC	World Federation of Therapeutic Communities	WFTC	Dünya Terapötik Topluluklar Federasyonu	WFTC
Fédération internationale de tir sportif	ISSF	International Shooting Sport Federation	ISSF	Uluslararası Atıcılık Sporları Federasyonu	ISSF
Association internationale de la sécurité sociale	AISS	International Social Security Association	ISSA	Uluslararası Sosyal Güvenlik Teşkilatı	ISSA
Société internationale des brûlés	ISBI	International Society for Burn Injuries	ISBI	Uluslararası Yanık Yaralanmaları Derneği	ISBI

Société internationale de criminologie	SIC	International Society for Criminology	ISC	Uluslararası Kriminoloji Derneği	ISC
Société internationale de chirurgie digestive	ISDS	International Society for Digestive Surgery	ISDS	-	-
Société internationale d'économie écologique	ISEE	International Society for Ecological Economics	ISEE	Uluslararası Ekolojik İktisat Topluluğu	ISEE
Société Internationale pour l'Education à travers l'Art	INSEA	International Society for Education through Art	INSEA	Uluslararası Sanat Yoluyla Eğitim Derneği	INSEA
Société Internationale pour la Conservation Fongique	ISFC	International Society for Fungal Conservation	ISFC	Uluslararası Mantar Koruma Derneği	ISFC
Société internationale d'endoscopie gynécologique	ISGE	International Society for Gynecologic Endoscopy	ISGE	Uluslararası Jinekolojik Endoskopi Derneği	ISGE
Société internationale de la science horticole	ISHS	International Society for Horticultural Science	ISHS	Uluslararası Bahçe Bitkileri Bilimi Derneği	ISHS
Fédération mondiale de médecine et de biologie nucléaire'	WFNMB	World Federation of Nuclear Medicine and Biology	WFNMB	Dünya Nükleer Tıp ve Biyoloji Federasyonu	WFNMB
Société internationale de droit du travail et de la sécurité sociale	SIDTSS	International Society for Labour and Social Security Law	ISLSSL	Uluslararası İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Derneği	ISLSSL
international Society for Maintenance and Rehabilitation of Transport infrastructures	iSMARTi	international Society for Maintenance and Rehabilitation of Transport infrastructures	iSMARTi	-	-
Société internationale de droit militaire et de droit de la guerre	-	International Society for Military Law and the Law of War	-	-	-
Société internationale pour l'éducation musicale	ISME	International Society for Music Education	ISME	Uluslararası Müzik Eğitimi Derneği	ISME

Société internationale de pathophysiologie	ISP	International Society for Pathophysiology	ISP	-	-
Société internationale de photogrammétrie et télédétection	SIPT	International Society for Photogrammetry and Remote Sensing	ISPRS	Uluslararası Fotogrametri ve Uzaktan Algılama Birliği	ISPRS
Société internationale pour l'activité physique et la santé	ISPAH	International Society for Physical Activity and Health	ISPAH	Uluslararası Fiziksel Aktivite ve Sağlık Birliği	ISPAH
Société Internationale de Pathologie Végétale	ISPP	International Society for Plant Pathology	ISPP	Uluslararası Fitopatoloji Derneği	ISPP
Société internationale pour la prévention des mauvais traitements et négligences envers les enfants	ISPCAN	International Society for Prevention of Child Abuse and Neglect	ISPCAN	Uluslararası Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği	ISPCAN
Société internationale de prothèse et orthèse	ISPO	International Society for Prosthetics and Orthotics	ISPO	Uluslararası Protez ve Ortez Derneği	ISPO
Alliance Mondiale des Terres Arides	GDA	Global Dryland Alliance	GDA	-	-
La Société internationale pour l'étude des troubles de la personnalité	ISSPD	International Society for the Study of Personality Disorders	ISSPD	Uluslararası Kişilik Bozuklukları Araştırmaları Derneği	ISSPD
Société Internationale pour la Recherche sur le Secteur Tertiaire	ISTR	International Society for Third-Sector Research	ISTR	Uluslararası Üçüncü Sektör Araştırmaları Derneği	ISTR
Société internationale d'écologie tropicale	ISTE	International Society for Tropical Ecology	ISTE	-	-
Société internationale de chirurgie esthétique plastique	ISAPS	International Society of Aesthetic Plastic Surgery	ISAPS	Uluslararası Estetik Plastik Cerrahi Derneği	ISAPS
Société internationale de chimiothérapie antimicrobienne	ISAC	International Society of Antimicrobial Chemotherapy	ISAC	Uluslararası Antimikrobiyal Kemoterapi Derneği	ISAC
Société internationale de biométéorologie	SIB	International Society of Biometeorology	ISB	Uluslararası Biyometeoroloji Derneği	ISB

Société internationale de transfusion sanguine	SITS	International Society of Blood Transfusion	ISBT	Uluslararası Kan Nakli Derneği	ISBT
Société internationale de pharmacothérapie cardiovasculaire	ISCP	International Society of Cardiovascular Pharmacotherapy	ISCP	Uluslararası Kardiyovasküler Farmakoterapi Derneği	ISCP
Société internationale des travailleurs de l'agrumiculture	ISC	International Society of Citriculture	ISC	Uluslararası Turunçgil Birliği	ISC
Association internationale des urbanistes	AIU	International Society of City and Regional Planners	ISOCARP	Uluslararası Şehir ve Bölge Plancıları Birliği	ISOCARP
Société internationale de dermatologie	ISD	International Society of Dermatology	ISD	Uluslararası Dermatoloji Derneği	ISD
Société internationale d'endocrinologie	ISE	International Society of Endocrinology	ISE	-	-
Société internationale d'hématologie	SIH	International Society of Hematology	ISH	Uluslararası Hematoloji Derneği	ISH
Société internationale de médecine interne	ISIM	International Society of Internal Medicine	ISIM	Uluslararası İç Hastalıkları Derneği	ISIM
Societas Internationalis Limnologiae	SIL	International Society of Limnology	SIL	Uluslararası Limnoloji Derneği	SIL
Société internationale de néphrologie	SIN	International Society of Nephrology	ISN	Uluslararası Nefroloji Derneği	ISN
Société internationale de chirurgie orthopédique et de traumatologie	SICOT	International Society of Orthopaedic Surgery and Traumatology	SICOT	Uluslararası Ortopedi ve Travmatoloji Birliği	SICOT
Société internationale des sciences phonétiques	ISPhS	International Society of Phonetic Sciences	ISPhS	-	-
Société Internationale de Médecine Physique et de Réadaptation	ISPRM	International Society of Physical and Rehabilitation Medicine	ISPRM	Uluslararası Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Derneği	ISPRM

Association internationale pour le développement de la gestion dans les sociétés dynamiques	CEEMAN	International Association for Management Development in Dynamic Societies	CEEMAN	Dinamik Toplumlarda Uluslararası Yönetim Geliştirme Derneği	CEEMAN
Société internationale de radiologie	SIR	International Society of Radiology	ISR	Uluslararası Radyoloji Derneği	ISR
Société internationale de défense sociale pour une politique criminelle humaniste	SIDS	International Society of Social Defence and Humane Criminal Policy	ISSD	-	-
Société internationale des techniciens de la canne à sucre	ISSCT	International Society of Sugar Cane Technologists	ISSCT	-	-
Société internationale de chirurgie	SIC	International Society of Surgery	ISS	Uluslararası Cerrahi Derneği	ISS
Société internationale des forestiers tropicaux	ISTF	International Society of Tropical Foresters	ISTF	-	-
International Society on Early Intervention	ISEI	International Society on Early Intervention	ISEI	Uluslararası Erken Müdahale Derneği	ISEI
Association internationale de sociologie	AIS	International Sociological Association	ISA	Uluslararası Sosyoloji Derneği	ISA
Confédération des organisations pour l'amélioration du transport routier	CORTE	Confederation of Organizations in Road Transport Enforcement	CORTE	Karayolu Taşımacılığı Uygulayıcı Kuruluşları Konfederasyonu	CORTE
Association for Human Resources Management in International Organizations	AHRMIO	Association for Human Resources Management in International Organizations	AHRMIO	Uluslararası Örgütlerde İnsan Kaynakları Yönetimi Derneği	AHRMIO
Association internationale pour les résidus solides	ISWA	International Solid Waste Association	ISWA	Uluslararası Katı Atık Birliği	ISWA
Fédération internationale Sport pour tous	FISpT	International Sport for All Federation	TAFISA	Uluslararası Herkes İçin Spor Federasyonu	FISpT
Association internationale de la presse sportive	AIPS	International Sports Press Association	ISPA	Uluslararası Spor Basın Birliği	AIPS

Organisation internationale du sucre	OIS	International Sugar Organization	ISO	Uluslararası Şeker Örgütü	ISO
Fédération internationale de natation	FINA	International Swimming Federation	FINA	Uluslararası Yüzme Federasyonu	FINA
Union internationale des télécommunications	UIT	International Telecommunication Union	ITU	Uluslararası Telekomünikasyon Birliği	ITU
Fédération internationale de tennis de table	FITT	International Table Tennis Federation	ITTF	Uluslararası Masa Tenisi Federasyonu	ITTF
Association pour la prévention de la torture	APT	Association for the Prevention of Torture	APT	İşkenceyi Önleme Derneği	APT
Association pour l'étude du problème mondial des réfugiés	AWR	Association for the Study of the World Refugee Problem	AWR	-	-
Fédération internationale de tennis	FIT	International Tennis Federation	ITF	Uluslararası Tenis Federasyonu	ITF
Institut International des Droits de l'Homme	AHRI	Association of Human Rights Institutes	AHRI	-	-
Alliance internationale de tourisme	AIT	International Touring Alliance	ITA	Uluslararası Turizm Birliği	AIT
Association internationale pour les marques	INTA	International Trademark Association	INTA	Uluslararası Markalar Birliği	INTA
Fédération Internationale de Karaté Traditionnel	ITFK	International Traditional Federation of Karate	ITFK	Uluslararası Geleneksel Karate Federasyonu	ITFK
Association internationale de la savonnerie, de la détergence et des produits d'entretien	AISE	International Association for Soaps, Detergents and Maintenance Products	AISE	Uluslararası Sabun, Deterjan ve Bakım Ürünleri Derneği	AISE
Association internationale pour l'étude des relations homme-environnement	IAPS	International Association for People-Environment Studies	IAPS	Uluslararası İnsan-Çevre Çalışmaları Birliği	IAPS
Union internationale contre la tuberculose et les maladies respiratoires	L'Union	International Union Against Tuberculosis and Lung Disease	The Union	Tüberküloz ve Akciğer Hastalığına Karşı Uluslararası Birlik	UATLD

Union internationale de promotion de la santé et d'éducation pour la santé	UIPES	International Union for Health Promotion and Education	IUHPE	Uluslararası Sağlık Geliştirme ve Sağlık Eğitimi Birliği	IUHPE
Union internationale pour le financement du logement	IUHF	International Union for Housing Finance	IUHF	-	-
Union internationale pour l'étude scientifique de la population	UIESP	International Union for the Scientific Study of Population	IUSSP	Uluslararası Bilimsel Nüfus Çalışmaları Birliği	IUSSP
Union internationale des sciences anthropologiques et ethnologiques	UISAE	International Union of Anthropological and Ethnological Sciences	IUAES	-	-
Union internationale des architectes	UIA	International Union of Architects	UIA	Uluslararası Mimarlar Birliği	UIA
Union internationale de biochimie et de biologie moléculaire	IUBMB	International Union of Biochemistry and Molecular Biology	IUBMB	Uluslararası Biyokimya ve Molaküler Biyoloji Birliği	IUBMB
Union internationale des sciences biologiques	UISB	International Union of Biological Sciences	IUBS	Uluslararası Biyolojik Bilimler Birliği	IUBS
Union internationale de science et de technologie alimentaires	IUFoST	International Union of Food Science and Technology	IUFoST	Uluslararası Gıda Bilim ve Teknoloji Birliği	IUFoST
Association pour la coopération académique	ACA	Academic Cooperation Association	ACA	Akademik İşbirliği Derneği	ACA
Union Internationale des Instituts de Recherches Forestières	IUFRO	International Union of Forest Research Organizations	IUFRO	Uluslararası Ormancılık Araştırma Kuruluşları Birliği	IUFRO
Agence de coopération et de recherche pour le développement	ACORD	Agency for Cooperation and Research in Development	ACORD	Kalkınmada İşbirliği ve Araştırma Ajansı	ACORD
Union internationale des sociétés de microbiologie	UISM	International Union of Microbiological Societies	IUMS	Uluslararası Mikrobiyoloji Toplulukları Birliği	IUMS

Union internationale des sciences de la nutrition	UISN	International Union of Nutritional Sciences	IUNS	Uluslararası Beslenme Bilimleri Birliği	IUNS
Union Internationale de Phlébologie	UIP	International Union of Phlebology	UIP	Uluslararası Fleboloji Birliği	UIP
Union internationale des sciences physiologiques	IUPS	International Union of Physiological Sciences	IUPS	Uluslararası Fizyolojik Bilimler Birliği	IUPS
Union internationale des sciences préhistoriques et protohistoriques	UISPP	International Union of Prehistoric and Protohistoric Sciences	UISPP	Dünya Prehistorya ve Protohistorya Araştırmaları Birliği	UISPP
Union internationale de chimie pure et appliquée	UICPA	International Union of Pure and Applied Chemistry	IUPAC	Uluslararası Saf ve Uygulamalı Kimya Birliği	IUPAC
Union internationale des chemins de fer	UIC	International Union of Railways	UIC	Uluslararası Demiryolları Birliği	UIC
Association Internationale des Universités Maritimes	IAMU	International Association of Maritime Universities	IAMU	Uluslararası Denizcilik Üniversiteleri Birliği	IAMU
Union internationale de la science du sol	UISS	International Union of Soil Sciences	IUSS	Uluslararası Toprak Bilimi Birliği	IUSS
Association Internationale de la Psychologie Adlérienne	AIPA	International Association of Individual Psychology	IAIP	-	-
Fédération Internationale du Sport Universitaire	FISU	International University Sports Federation	FISU	Uluslararası Üniversite Sporları Federasyonu	FISU
Union internationale végétarienne	IVU	International Vegetarian Union	IVU	Uluslararası Vejetaryenler Birliği	IVU
Fédération internationale de volleyball	FIVB	International Volleyball Federation	FIVB	Uluslararası Voleybol Federasyonu	FIVB
Association internationale des ressources en eau	AIRE	International Water Resources Association	IWRA	Uluslararası Su Kaynakları Birliği	IWRA
Fédération internationale de ski nautique et de wakeboard	IWWF	International Waterski and Wakeboard Federation	IWWF	Uluslararası Su Kayağı Ve Wakeboard Federasyonu	IWWF

Société internationale de malherbologie sur le désherbage	IWSS	International Weed Science Society	IWSS	Uluslararası Herboloji Birliği	IWSS
Fédération internationale d'haltérophilie	FHI	International Weightlifting Federation	IWF	Uluslararası Halter Federasyonu	IWF
Fédération Internationale des sports en fauteuil et pour sportifs amputés	IWAS	International Wheelchair and Amputee Sports Federation	IWAS	Uluslararası Tekerlekli Sandalye ve Ampute Spor Federasyonu	IWAS
International Windsurfing Association	IWA	International Windsurfing Association	IWA	Uluslararası Windsurf Birliği	IWA
Fédération Internationale de Yoga	IYF	International Yoga Federation	IYF	Uluslararası Yoga Federasyonu	IYF
Association internationale des fondations pour la paix	IAPF	International Association of Peace Foundations	IAPF	-	-
Association internationale de la protection incendie en aviation	IAFPA	International Aviation Fire Protection Association	IAFPA	-	-
Interski International	INTERSKI	Interski International	INTERSKI	-	-
Réseau Mondial d'Iode	IGN	Iodine Global Network	IGN	İyot Küresel Ağ	IGN
Jeune chambre internationale	JCI	Junior Chamber International	JCI	Genç Liderler ve Girişimciler Derneği	JCI
Conseil international pour les initiatives écologiques locales	ICLEI	Local Governments for Sustainability	ICLEI	Uluslararası Sürdürülebilir Kentler Birliği	ICLEI
Fédération bancaire internationale	IBFed	International Banking Federation	IBFed	Uluslararası Bankacılık Federasyonu	IBFed
Mensa International	MENSA	Mensa International	MENSA	Uluslararası Üstün Zekalılar ve Yetenekliler Topluluğu	MENSA
Organisation mondiale de la santé animale	OIE	World Organisation for Animal Health	OIE	Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü	OIE

Organisation pour l'interdiction des armes chimiques	OIAC	Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons	OPCW	Kimyasal Silahların Yasaklanması Örgütü	OPCW
Organisation Gestose	OG	Organization Gestosis	OG	Uluslararası Gestoz Örgütü	OG
Société internationale de recherche sur l'arthrose	OARSI	Osteoarthritis Research Society International	OARSI	Uluslararası Osteoartrit Araştırma Topluluğu	OARSI
Association internationale de navigation	AIPCN	International Navigation Association	PIANC	Uluslararası Navigasyon Birliği	PIANC
Société de traitement des polymères	PPS	Polymer Processing Society	PPS	Polimer İşleme Topluluğu	PPS
Prévention des pertes de colonies d'abeilles mellifères	COLOSS	Prevention of Honeybee Colony Losses	COLOSS	Bal Arısı Koloni Kayıplarının Önlenmesi	COLOSS
Internationale des Services Publics	ISP	Public Services International	PSI	Kamu Hizmetleri Enternasyonalı	PSI
Fédération internationale de lutte à la Ceinture	IBWA	International Belt Wrestling Association	IBWA	Uluslararası Kuşak Güreşi Birliği	IBWA
Le Service Civil International	SCI	Service civil international	SCI	Uluslararası Sivil Hizmetler Birliği	SCI
Bureau international des droits des enfants	IBCR	International Bureau for Children's Rights	IBCR	Uluslararası Çocuk Hakları Bürosu	IBCR
Société Internationale d'Urologie	SIU	Society International Urology	SIU	Uluslararası Üroloji Derneği	SIU
Société internationale pour le développement	SID	Society for International Development	SID	Uluslararası Kalkınma Derneği	SID
Society of Endometriosis and Uterine Disorders	SEUD	Society of Endometriosis and Uterine Disorders	SEUD	Endometriozis ve Adenomyozis Derneği	SEUD
Soroptimist International Association	SI	Soroptimist International	SI	Uluslararası Soroptimist	SI
SOS Villages d'Enfants International	SOS Children's Villages	SOS Children's Villages International	SOS Children's Villages	SOS Çocuk Köyleri	-

L'Association pour le Sport pour Tous International	TAFISA	The Association for International Sport for All	TAFISA	Uluslararası Herkes İçin Spor Birliği	TAFISA
International Childhood and Youth Research Network	ICYRnet	International Childhood and Youth Research Network	ICYRnet	Uluslararası Çocukluk ve Gençlik Araştırma Ağı	ICYRnet
Société Internationale de Transplantation	TTS	The Transplantation Society	TTS	Organ Nakli Topluluğu	TTS
Association internationale des marchés de capitaux	ICMA	International Capital Market Association	ICMA	Uluslararası Sermaye Piyasası Birliği	ICMA
Comité international de l'entretien du textile	CINET	International Committee of Textile Care	CINET	-	-
Conseil international des plantes médicinales et aromatiques	ICMAP	International Council for Medicinal and Aromatic Plants	ICMAP	Uluslararası Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Konseyi	ICMAP
Fédération internationale pour la santé de la famille	IFFH	International Federation for Family Health	IFFH	-	-
Conseil international des associations forestières et papetières	ICFPA	International Council of Forest and Paper Associations	ICFPA	Uluslararası Orman ve Kağıt Dernekleri Konseyi	ICFPA
Federation Internationale pour la Paix et Conciliation	IFPC	International Federation for Peace and Conciliation	IFPC	-	-
Fédération internationale de recherches sur les systèmes	IFSR	International Federation for Systems Research	IFSR	-	-
Fédération internationale pour la chirurgie de l'obésité et des troubles métaboliques	IFSO	International Federation for the Surgery of Obesity and Metabolic Disorders	IFSO	Uluslararası Obezite Cerrahisi ve Metabolik Bozukluklar Federasyonu	IFSO
Union internationale contre le cancer	UICC	Union for International Cancer Control	UICC	Uluslararası Kanseri Kontrol Örgütü	UICC

Fédération internationale des associations contre la lèpre	ILEP	International Federation of Anti-Leprosy Associations	ILEP	-	-
Fédération internationale de conseils des arts et agences culturelles	FICAAC	International Federation of Arts Councils and Culture Agencies	IFACCA	Sanat Konseyleri ve Ajansları Uluslararası Federasyonu	IFACCA
Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture	UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization	UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü	UNESCO
Organisation des Nations Unies pour le développement industriel	ONUDI	United Nations Industrial Development Organization	UNIDO	Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü	UNIDO
United World Colleges	UWC International	United World Colleges	UWC International	Birleşik Dünya Kolejleri	UWC International
Fédération mondiale de lutte	UWW	United World Wrestling	UWW	Dünya Güreş Federasyonu	UWW
Union postale universelle	UPU	Universal Postal Union	UPU	Dünya Posta Birliği	UPU
Wetlands International	Wetlands International	Wetlands International	Wetlands International	Uluslararası Sulak Alanları Koruma Kurumu	Wetlands International
Federation internationale des organismes de formation à la Gestalt	FORGE	International Federation of Gestalt Training Organizations	FORGE	-	-
Fédération internationale des organisations de santé et de droits de l'homme	IFHHRO	International Federation of Health and Human Rights Organisations	IFHHRO	Uluslararası Sağlık ve İnsan Hakları Kuruluşları Federasyonu	IFHHRO
Fédération internationale des sociétés de génétique humaine	IFHGS	International Federation of Human Genetics Societies	IFHGS	-	-
Union internationale de sauvetage	ISU	International Salvage Union	ISU	Uluslararası Kurtarma Birliği	ISU
Fédération internationale des personnes handicapées physiques	FIMITIC	International Federation of Persons with Physical Disability	FIMITIC	-	-

Société mondiale pour la protection des animaux	WSPA	World Society for the Protection of Animals	WSPA	Dünya Hayvanları Koruma Topluluğu	WSPA
Fédération Mondiale de Tir à l'Arc	FITA	World Archery Federation	FITA	Uluslararası Okçuluk Federasyonu	FITA
Assemblée mondiale de la jeunesse	AMJ	World Assembly of Youth	WAY	Dünya Gençlik Meclisleri Birliği	WAY
Society for Terrorism Research	STR	Society for Terrorism Research	STR	-	-
Sports Union for athletes with Down Syndrome	SU-DS	Sports Union for athletes with Down Syndrome	SU-DS	Down Sendromlu Sporcuların Olimpiyat Oyunları	SUDS
Workability International	WI	Workability International	WI	Çalışabilirlik Uluslararası	WI
Confédération mondiale des sports de boules	CMSB	World Confederation of Boules Sport	CMSB	Dünya Boule Sporları Konfederasyonu	CMSB
Commission baleinière internationale	CBI	International Whaling Commission	IWC	Uluslararası Balina Avcılığı Komisyonu	IWC
Fédération internationale des langues et littératures modernes	FILLM	International Federation for Modern Languages and Literatures	FILLM	-	-
World Eightball Pool Federation	WEPF	World Eightball Pool Federation	WEPF	Dünya Eightball Havuz Federasyonu	WEPF
Fédération mondiale de promotion des véhicules électriques	FMPVE	World Electric Vehicle Association	WEVA	Dünya Elektrikli Araç Birliği	WEVA
Association mondiale des guides et des éclaireuses	AMGE	World Association of Girl Guides and Girl Scouts	WAGGGS	Dünya Kız İzci Teşkilatı	WAGGGS
Association mondiale des organisations de recherche industrielle et technologique	WAITRO	World Association of Industrial and Technological Research Organizations	WAITRO	Dünya Endüstriyel ve T eknolojik Araştırma Kuruluşları Birliği	WAITRO
Fédération mondiale des collèges et écoles polytechniques	WFCP	World Federation of Colleges and Polytechnics	WFCP	-	-

Association mondiale des sociétés de pathologie et biologie médicale	WASPaLM	World Association of Societies of Pathology and Laboratory Medicine	WASPaLM	Dünya Patoloji ve Laboratuvar Tıbbı Dernekleri Birliği	WASPaLM
Association mondiale pour la conservation du sol et de l'eau	WASWAC	World Association of Soil and Water Conservation	WASWAC	-	-
Association mondiale des grandes métropoles	Metropolis	World Association of the Major Metropolises	Metropolis	Metropol Kentler Birliği	Metropolis
Association mondiale des anatomistes vétérinaires	AMAV	World Association of Veterinary Anatomists	WAVA	-	-
Fédération Internationale de Baseball et Softball	WBSC	World Baseball Softball Confederation	WBSC	Dünya Beyzbol Softbol Konfederasyonu	WBSC
Union mondiale des aveugles	UMA	World Blind Union	WBU	Dünya Görme Engelliler Birliği	WBU
World Bodybuilding and Physique Sports Federation	WBPF	World Bodybuilding and Physique Sports Federation	WBPF	Dünya Vücut Geliştirme ve Fizik Federasyonu	WBPF
World Bowling	-	World Bowling	-	Dünya Bowling Federasyonu	-
Conseil mondial de la boxe	CMB	World Boxing Council	WBC	Dünya Boks Konseyi	WBC
Fédération mondiale de bridge	FMB	World Bridge Federation	WBF	Dünya Briç Federasyonu	WBF
Fédération internationale des échecs	FIDE	World Chess Federation	FIDE	Uluslararası Satranç Federasyonu	USF
Confédération mondiale pour la thérapie physique	WCPT	World Confederation for Physical Therapy	WCPT	Dünya Fizyoterapi Konfederasyonu	WCPT
Confédération mondiale du sport billard	WCBS	World Confederation of Billiards Sports	WCBS	Dünya Bilardo Konfederasyonu	WCBS
Conseil mondial d'éducation	CME	World Council for Curriculum and Instruction	WCCI	Dünya Müfredat Programı ve Öğrenim Konseyi	WCCI

Fédération mondiale de psychothérapie	WCP	World Council for Psychotherapy	WCP	Dünya Psikoterapi Konseyi	WCP
Organisation internationale des programmes scientifiques sur la frontière humaine	HFSP0	International Human Frontier Science Programme Organization	HFSP0	-	-
Conseil mondial des coopératives d'épargne et de crédit	WOCCU	World Council of Credit Unions	WOCCU	Dünya Kredi Birliği Konseyi	WOCCU
Conseil mondial d'optométrie	OMD	World Council of Optometry	WCO	-	-
Conseil mondial de l'artisanat	CMA	World Crafts Council	WCC	Dünya El Sanatları Konseyi	WCC
Organisation mondiale des douanes	OMD	World Customs Organization	WCO	Dünya Gümrük Örgütü	WCO
Union internationale des agents commerciaux et des courtiers	IUCAB	Internationally United Commercial Agents and Brokers	IUCAB	Uluslararası Ticaret Acentaları ve Komisyoncuları Birliği	IUCAB
Conseil mondial de l'énergie	CME	World Energy Council	WEC	Dünya Enerji Konseyi	WEC
Alliance évangélique universelle	AEM	World Evangelical Alliance	WEA	-	-
Organisation mondiale de la famille	OMF	World Family Organization	WFO	Dünya Aile Örgütü	WFO
Association internationale des constructeurs de motocycles	IMMA	International Motorcycle Manufacturers Association	IMMA	-	-
Fédération mondiale de chiropratique	FMC	World Federation of Chiropractic	WFC	Dünya Kayropratik Federasyonu	WFC
Fédération mondiale de l'hémophilie	FMH	World Federation of Hemophilia	WFH	Dünya Hemofili Federasyonu	WFH
Fédération des Investisseurs Individuels	WFI	World Federation of Investors	WFI	Dünya Yatırımcılar Federasyonu	WFI

Fédération Mondiale de Neurologie	WFN	World Federation of Neurology	WFN	Dünya Nöroloji Federasyonu	WFN
Fédération mondiale des sociétés de neurochirurgie	WFNS	World Federation of Neurosurgical Societies	WFNS	Dünya Nöroşirürji Derneği Federasyonu	WFNS
Fédération internationale du droit à la vie	IRLF	International Right to Life Federation	IRLF	-	-
Société internationale d'ethnologie et de folklore	SIEF	International Society for Ethnology and Folklore	SIEF	-	-
Fédération mondiale des Sociétés des soins intensifs pédiatriques	WFPICCS	World Federation of Pediatric Intensive and Critical Care Societies	WFPICCS	Dünya Çocuk Yoğun Bakım Dernekleri Federasyonu	WFPICCS
Fédération mondiale des associations de santé publique	WFPHA	World Federation of Public Health Associations	WFPHA	Dünya Halk Sağlığı Dernekleri Federasyonu	WFPHA
Asociación Mundial de Futsal	AMF	World Futsal Association	WFA	Dünya Futsal Birliği	AMF
Association mondiale de l'iode	WIA	World Iodine Association	WIA	Dünya İyot Birliği	WIA
Fédération mondiale des sourds	FMS	World Federation of the Deaf	WFD	Dünya İşitme Engelliler Federasyonu	WFD
Organisation mondiale de Enfants doués	WOTC	World Organization of Talented Children	WOTC	-	-
Organisation mondiale de gastroentérologie	OMGE	World Gastroenterology Organisation	WGO	Dünya Gastroenteroloji Organizasyonu	WGO
Association mondiale du glaucome	WGA	World Glaucoma Association	WGA	Dünya Glokom Birliği	WGA
Conseil mondial de la paix	CMP	World Peace Council	WPC	Dünya Barış Konseyi	WPC
Fédération mondiale du Coeur	WHF	World Heart Federation	WHF	Dünya Kalp Federasyonu	WHF
Alliance Mondiale contre l'hépatite	WHA	World Hepatitis Alliance	WHA	Dünya Hepatit Örgütleri Birliği	WHA

Organisation mondiale de la propriété intellectuelle	OMPI	World Intellectual Property Organization	WIPO	Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü	WIPO
Association mondiale pour les loisirs et la récréation	WLO	World Leisure	WLO	Dünya Boş Zaman ve Rekreasyon Birliği	WLO
Association des éditeurs en accès libre	OASPA	Open Access Scholarly Publishers Association	OASPA	Açık Erişim Akademik Yayıncılar Birliği	OASPA
Championnats du Monde Master	WMA	World Masters Athletics	WMA	Dünya Masterler Atletizm Birliği	WMA
Produits et Pratiques Œnologiques	Oenoppia	Oenological Products and Practices	OEnoppia	-	-
Organisation météorologique mondiale	OMM	World Meteorological Organization	WMO	Dünya Meteoroloji Örgütü	WMO
Fédération internationale de mini-foot	WMF	World Minifootball Federation	WMF	Dünya Mini Futbol Federasyonu	WMF
Société internationale pour la recherche en agriculture biologique	ISOFAR	International Society of Organic Agriculture Research	ISOFAR	Uluslararası Organik Tarım Araştırmaları Topluluğu	ISOFAR
International Spill Control Organization	ISCO	International Spill Control Organization	ISCO	Uluslararası Denizlere Petrol ve Kimyasal Dökülme Kontrolü Organizasyonu	ISCO
Organisation Mondiale du Mouvement Scout	OMMS	World Organization of the Scout Movement	WOSM	Dünya İzçilik Hareketi Teşkilatı	WOSM
Organisation mondiale des cités et gouvernements locaux unis	CGLU	World Organization of United Cities and Local Governments	UCLG	Dünya Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Dünya Teşkilatı	UCLG
Organisation mondiale des travailleurs	WOW	World Organization of Workers	WOW	Dünya İşçi Örgütü	WOW
Association mondiale de psychiatrie	AMP	World Psychiatric Association	WPA	Dünya Psikiyatri Birliği	WPA
Association mondiale de santé publique et de Nutrition	WPHNA	World Public Health Nutrition Association	WPHNA	-	-

Association mondiale de la route	AIPCR	World Road Association	PIARC	Dünya Yol Birliği	PIARC
World Rugby	IRB	World Rugby	IRB	Uluslararası Rugby Birliği	IRB
World Sailing	ISAF	World Sailing	ISAF	Uluslararası Yelken Federasyonu	ISAF
Industrie mondiale de l'automédication responsable	WSMI	World Self-Medication Industry	WSMI	Dünya Kendi Kendine Tedavi Endüstrisi	WSMI
Association internationale du tournesol	AIT	International Sunflower Association	ISA	Dünya Ayçiçeği Derneği	ISA
Société mondiale de neurochirurgie stéréotatique et fonctionnelle	WSSFN	World Society for Stereotactic and Functional Neurosurgery	WSSFN	Dünya Stereotaksi ve Fonksiyonel Nöroşürüji Topluluğu	WSSFN
Société Mondiale des Maladies Infectieuses Pédiatriques	WSPID	World Society of Pediatric Infectious Diseases	WSPID	Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Dünya Derneği	WSPID
Fédération mondiale de squash	FMS	World Squash Federation	WSF	Dünya Squash Federasyonu	WSF
Société internationale de recherche sur le développement durable	ISDRS	International Sustainable Development Research Society	ISDRS	-	-
World Taekwondo	WT	World Taekwondo	WT	Dünya Tekvando Federasyonu	WTF
World Taxpayers Associations	WATA	World Taxpayers Associations	WATA	Dünya Mükellefler Birliği	WATA
Organisation Mondiale du Tourisme	OMT	World Tourism Organization	UNWTO	Dünya Turizm Örgütü	WTO
Organisation mondiale du commerce	OMC	World Trade Organization	WTO	Dünya Ticaret Örgütü	DTÖ
Confédération mondiale des activités subaquatiques	CMAS	World Underwater Federation	CMAS	Dünya Sualtı Aktiviteleri Konfederasyonu	CMAS
Union internationale pour la santé circumpolaire	IUCH	International Union for Circumpolar Health	IUCH	Uluslararası Doğayı Koruma Birliği	IUCN
Entraide universitaire mondiale	EUM	World University Service	WUS	Dünya Üniversiteler Servisi	WUS

Fédération internationale de triathlon	FIT	International Triathlon Union	ITU	Uluslararası Triatlon Birliği	ITU
International Trotting Association	ITA	International Trotting Association	ITA	-	-
Association Internationale des Arbitres de Water Polo	WWR	World Water Polo Referees Association	WWR	-	-
WorldSkills International	WSI	WorldSkills International	WSI	Dünya Beceri Organizasyonu	WSI
Association universelle d'aviculture scientifique	AVI	World's Poultry Science Association	WPSA	Dünya Bilimsel Tavukçuluk Derneği	WPSA
Académie des heritages culturels	ACU	Academy of Cultural Heritages	ACU	-	-
Réseau international d'avocats	AEA	International Lawyers Network	AEA	Uluslararası Avukatlar Ağı	AEA
Aflatoun International	-	Aflatoun International	-	Aflatoun	-
Alliance for Water Stewardship	AWS	Alliance for Water Stewardship	AWS	Su Yönetimi İttifakı	AWS
Alliance pour l'Extinction Zéro	AZE	Alliance for Zero Extinction	AZE	Sıfır Yok Oluş İttifak	AZE
Animal Assisted Intervention International	IAA	Animal Assisted Intervention International	AAII	Uluslararası Hayvan Destekli Müdahale	AAII
Anti-Slavery International	ASI	Anti-Slavery International	ASI	Uluslararası Kölelik Karştı	Anti-Slavery International
Alliance des organisations d'humanités numériques	ADHO	Alliance of Digital Humanities Organizations	ADHO	İnsani Bilimlerde Dijital Yönelimler Örgütleri Birliği	ADHO
Comité interétatique d'aviation	IAC	Interstate Aviation Committee	IAC	Eyaletlerarası Havacılık Komitesi	IAC
Alliance internationale pour l'accréditation et l'étiquetage sociaux et environnementaux	ISEAL	Environmental Accreditation and Labelling Alliance	ISEAL	Uluslararası Sosyal ve Çevresel Akreditasyon ve Etiketleme İttifakı	ISEAL

Internationale des finances de l'enfance et de la jeunesse	CYFI	Child and Youth Finance International	CYFI	Uluslararası Çocuk ve Gençlik için Finans	CYFI
Enfants Soldats International	-	Child Soldiers International	-	Uluslararası Çocuk Askerler	-
Childwatch International	CWI	Childwatch International Research Network	CWI	Çocuk Hakları İzleme Komitesi Uluslararası Araştırma Ağı	CWI
Réseau de connaissances Climat et Développement	CDKN	Climate and Development Knowledge Network	CDKN	İklim ve Kalkınma Bilgi Ağı	CDKN
Centre et Réseau des Technologies Climatiques	CTCN	Climate Technology Centre and Network	CTCN	İklim Teknoloji Merkezi ve Ağı	CTCN
Coalition pour les économies d'énergie	-	Coalition for Energy Savings	-	Enerji Tasarrufu Koalisyonu	-
Communauté des démocraties	CD	Community of Democracies	CD	Demokrasiler Topluluğu	CD
Cour de justice de la communauté	CCJ	Community Court of Justice	CCJ	Adalet Divanı Topluluğu	CCJ
Conseil des Echanges Internationaux et Educatifs	CIEE	Council on International Educational Exchange	CIEE	Uluslararası Eğitim Değişimi Konseyi	CIEE
Action contre la faim	ACF	Action Against Hunger	ACF	Açlığa Karşı Eylem	ACF
Ecoliers du monde	AA	ActionAid	AA	Eylem yardımı	AA
Fonds d'adaptation	FA	Adaptation Fund	AF	Uyum Fonu	AF
Tribunal administratif de l'Organisation internationale du travail	TAOIT	Administrative Tribunal of the International Labour Organization	ILO Tribunal	Uluslararası Çalışma Örgütü İdari Mahkemesi	ILO Mahkemesi
Tribunal administratif de l'Organisation de coopération et de développement économiques	OECD	Administrative Tribunal of the Organisation for Economic Co-operation and Development	OECD	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü	OECD
Initiative Adriatique-Ionienne	AII	Adriatic and Ionian Initiative	AII	Adriyatik – İyon İnsiyatifi	AII
Forum d'éducation sur la publicité	AEF	Advertising Education Forum	AEF	-	-

Alliance contre les génocides	AAG	Alliance Against Genocide	AAG	-	-
Alliance Contre la Faim et la Malnutrition	AAHM	Alliance Against Hunger and Malnutrition	AAHM	Açlık ve Kötü Beslenmeye Karşı İttifak	AAHM
Alliance pour la prévention du cancer du col de l'utérus	ACCP	Alliance for Cervical Cancer Prevention	ACCP	-	-
Alliance pour l'inclusion financière	AFI	Alliance for Financial Inclusion	AFI	Finansal Tabana Yayılma İttifakı	AFI
Alliance des petits Etats insulaires	AOSIS	Alliance of Small Island States	AOSIS	Küçük Ada Devletleri İttifakı	AOSIS
Corps de réaction rapide allié	ARRC	Allied Rapid Reaction Corps	ARRC	Ani Müdahale Kolordusu Müttefik Komutanlığı	ARRC
Comité de Coordination Alliée	ACC	Allied Coordination Committee	ACC	Müttefik Koordinasyon Komitesi	ACC
Commandement allié de forces interarmées de Brunssum	JFC Brunssum	Allied Joint Force Command Brunssum	JFC Brunssum	Müttefik Müşterek Kuvvet Komutanlığı	JFC Brunssum
Commandement allié de forces interarmées de Naples	JFC Naples	Allied Joint Force Command Naples	JFC Naples	Müttefik Müşterek Kuvvet Komutanlığı	JFC Naples
Archivistes sans frontières - International	ASF International	Archivists without Borders International	AwB International	-	-
Association pour les droits de la femme et le développement	AWID	Association for Women's Rights in Development	AWID	Kalkınmada Kadın Hakları Derneği	AWID
Biodiversité et économie pour la conservation	BIOECON	Biodiversity and Economics for Conservation	BIOECON	-	-
Réseau mondial pour l'élimination des armes nucléaires	Abolition 2000	Global Network to Eliminate Nuclear Weapons	Abolition 2000	Nükleer Silahları Ortadan Kaldırma Küresel Ağı	Abolition 2000
Bureau international des Médecins sans frontières	MSF International	Doctors Without Borders	MSF	Sınır Tanımayan Doktorlar	MSF

Education pour un monde interdépendant	EDIW	Education in an Interdependent World	EDIW	-	-
Eradication du travail des enfants dans la culture du tabac	ECLT Foundation	Eliminate Child Labour in Tobacco Foundation	ECLT Foundation	-	-
Réseau contre la prostitution enfantine, la pornographie enfantine et le trafic d'enfants à des fins sexuelles	ECPAT	End Child Prostitution, Child Pornography and Trafficking of Children for Sexual Purposes	ECPAT	Çocuk Fuhuşu, Çocuk Pornografisi ve Cinsel Amaçlı Çocuk Ticaretine Son	ECPAT
Environnement et développement du Tiers-monde	ENDA	Environmental Development Action in the Third World	ENDA	Üçüncü Dünya Çevresel Kalkınma Hareketi	ENDA
Egalité maintenant	-	Equality Now	-	Eşitlik Şimdi	-
Pompiers sans frontières	PoSF	Firemen without Borders	FWB	Sınır Tanımayan İtfaiyeciler	PoSF
Focus Assistance Humanitaire	FOCUS	Focus Humanitarian Assistance	FOCUS	-	-
Réseau de prévention des crises alimentaires	RPCA	Food Crisis Prevention Network	RPCA	Gıda Krizini Önleme Ağı	RPCA
Forum des Sociétés internationales de pneumologie	FIRS	Forum of International Respiratory Societies	FIRS	Uluslararası Solunum Dernekleri Forumu	FIRS
Amis de la Terre International	FoEI	Friends of the Earth International	FoEI	Uluslararası Dünya Dostları Derneği	FoEI
Réseau des droits de l'homme et de la démocratie	HRDN	Human Rights and Democracy Network	HRDN	İnsan Hakları ve Demokrasi Ağı	HRDN
Réseau intercontinental de promotion de l'économie sociale et solidaire	RIPESS	Intercontinental Network for the Promotion of the Social Solidarity Economy	INPSSE	Kıtalararası Sosyal Dayanışma Ekonomisi Ağı	INPSSE
Innovations et réseaux pour le développement	IRED	Development Innovations and Networks	IRED	-	-

Reseau d'Action International sur Les Armes Legeres	IANSA	International Action Network on Small Arms	IANSA	Hafif Silahlara Karşı Uluslararası Eylem Ağı	IANSA
Initiative internationale pour la transparence de l'aide	IATI	International Aid Transparency Initiative	IATI	Uluslararası Yardım Şeffaflığı Girişimi	IATI
Alliance internationale des organisations de patients	IAPO	International Alliance of Patients' Organizations	IAPO	Uluslararası Hasta Örgütleri İttifakı	IAPO
Réseau international des groupes d'action pour l'alimentation infantile	IBFAN	International Baby Food Action Network	IBFAN	Uluslararası Bebek Maması Eylem Ağı	IBFAN
Partenariat mondial pour les questions d'invalidité et de développement	GPDD	Global Partnership for Disability and Development	GPDD	Küresel Engelliler ve Kalkınma Ortaklığı	GPDD
Partenariat mondial pour l'éducation	GPE	Global Partnership for Education	GPE	Eğitim için Küresel Ortaklık	GPE
Partenariat mondial pour la prévention des conflits armés	GPPAC	Global Partnership for the Prevention of Armed Conflict	GPPAC	Silahlı Çatışma Önleme Küresel Ortaklık	GPPAC
Alliance pour la santé et l'environnement	HEAL	Health and Environment Alliance	HEAL	Sağlık ve Çevre İttifakı	HEAL
Fédération internationale pour la santé animale	IFAH	International Federation for Animal Health	IFAH	Uluslararası Hayvan Sağlığı Federasyonu	IFAH
Coalition pour la conservation des profondeurs océaniques	DSCC	Deep Sea Conservation Coalition	DSCC	Derin Deniz Koruma Koalisyonu	DSCC
Réseau des Réseaux pour la Recherche et la Cooperation dans le Développement Culturel	Culturelink	Network of Networks for Research and Cooperation in Cultural Development	Culturelink	Kültürel Gelişme Alanında Araştırma ve İş Birliği Ağları Ağı	Culturelink
Forum Mondial sur le Droit, la Justice et le Développement	GFLJD	Global Forum on Law, Justice and Development	GFLJD	-	-
Forum mondial pour la recherche agricole	GFAR	Global Forum on Agricultural Research	GFAR	Tarımsal Araştırma Küresel Forumu	GFAR

Appel Mondial a l'action Sur le Climat	GCCA	Global Call for Climate Action	GCCA	-	-
Réseau mondial d'apprentissage pour le développement	GDLN	Global Development Learning Network	GDLN	Küresel Kalkınma Öğrenim Ağı	GDLN
Alliance mondiale contre le trafic des femmes	GAATW	Global Alliance Against Traffic in Women	GAATW	Kadınlara Yönelik Ticarete Karşı Küresel İttifak	GAATW
Alliance mondiale contre les affections respiratoires chroniques	GARD	Global Alliance Against Chronic Respiratory Diseases	GARD	Kronik Solunum Yolu Hastalıklarına Karşı Küresel İttifak	GARD
Alliance mondiale pour les personnels de santé	GHWA	Global Health Workforce Alliance	GHWA	Küresel Sağlık İşgücü İttifakı	GHWA
Partenariat Mondial pour la Fin du Mariage des Enfants	Filles, Pas Epouses	Global Partnership to End Child Marriage	Girls Not Brides	Gelin Değil Kız Çocuk	Girls Not Brides
Coalition mondiale sur les femmes et le SIDA	GCWA	Global Coalition on Women and AIDS	GCWA	-	-
Plateforme mondiale du café	GCP	Global Coffee Platform	GCP	-	-
Industrie pétrolière internationale pour la conservation de l'environnement	IPIECA	International Petroleum Industry Environmental Conservation Association	IPIECA	Uluslararası Petrol Endüstrisi Çevre Koruma Birliği	IPIECA
Réseau international pour la diversité culturelle	RIDC	International Network for Cultural Diversity	INCD	Uluslararası Kültürel Çeşitlilik Ağı	INCD
Réseau international pour les droits économiques, sociaux et culturels	Réseau-DESC	International Network for Economic, Social and Cultural Rights	ESCR-Net	Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Ağı	ESCR-Net
Réseau International pour la mise en œuvre et le contrôle de l'application du droit de l'environnement	INECE	International Network for Environmental Compliance and Enforcement	INECE	Çevre Uyumluluk ve Uygulama için Uluslararası Ağı	INECE
Réseau international pour les petites et moyennes entreprises	INSME	International Network for Small and Medium Sized Enterprises	INSME	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler için Uluslararası Ağ	INSME

Réseau international pour l'énergie durable	INFORSE	International Network for Sustainable Energy	INFORSE	Uluslararası Sürdürülebilir Enerji Ağı	INFORSE
Réseau International des Usagers de Drogues	INPUD	International Network of People who Use Drugs	INPUD	-	-
Réseau international sur la migration et le développement	INMD	International Network on Migration and Development	INMD	Uluslararası Göç ve Kalkınma Ağı	INMD
Réseau international sur les armes explosives	INEW	International Network on Explosive Weapons	INEW	-	-
Coalition Mondiale des Forêts	GFC	Global Forest Coalition	GFC	Küresel Orman Koalisyonu	GFC
Campagne mondiale pour l'éducation	CME	Global Campaign for Education	GCE	Küresel Eğitim Kampanyası	GCE
Association générale des fédérations internationales du sport	GAISF	Global Association of International Sport Federations	GAISF	Uluslararası Spor Federasyonları Genel Birliği	GAISF
Réseau mondial d'informations et de recherche appliquée dans le domaine de l'emploi et de la formation des personnes handicapées	GLADNET	Global Applied Disability Research and Information Network on Employment and Training	GLADNET	-	-
Comité international de secours	IRC	International Rescue Committee	IRC	Uluslararası Kurtarma Komitesi	IRC
Mouvement international de la Croix-Rouge et du Croissant-Rouge	-	International Red Cross and Red Crescent Movement	-	Uluslararası Kızıldaç ve Kızılay Hareketi	-
Coalition internationale pour l'accès à la terre	ILC	International Land Coalition	ILC	-	-
Consortium international pour l'aide juridique	ILAC	International Legal Assistance Consortium	ILAC	Uluslararası Hukuki Yardım Konsorsiyumu	ILAC

Consortium International sur les Politiques des Drogues	IDPC	International Drug Policy Consortium	IDPC	Uluslararası Uyuşturucu Politikaları Konsorsiyumu	IDPC
Conseil International pour la Petite Entreprise	ICSB	International Council for Small Business	ICSB	Uluslararası Küçük İşletme Konseyi	ICSB
Cour internationale de justice des droits de l'animal	-	International Court of Justice for Animal Rights	-	Uluslararası Hayvan Hakları Hukuk Mahkemesi	-
Consortium International Handicap et Développement	IDDC	International Disability and Development Consortium	IDDC	Uluslararası Engelliler ve Kalkınma Konsorsiyumu	IDDC
Campagne internationale pour l'abolition des armes nucléaires	ICAN	International Campaign to Abolish Nuclear Weapons	ICAN	Nükleer Silahları Kaldırmaya Yönelik Uluslararası Kampanya	ICAN
Réseau International de Soins Palliatifs Pédiatriques	ICPCN	International Children's Palliative Care Network	ICPCN	-	-
Coalition internationale de la préparation au traitement	ITPC	International Treatment Preparedness Coalition	ITPC	-	-
Centre international d'études pour la conservation et la restauration des biens culturels	ICCROM	International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property	ICCROM	Kültür Varlıklarını Koruma ve Restorasyon Uluslararası Araştırma Merkezi	ICCROM
Mouvement populaire pour la santé	PHM	People's Health Movement	PHM	Halkların Sağlık Hareketi	PHM
Tribunal permanent des peuples	TPP	Permanent Peoples' Tribunal	PPT	Daimi Halk Mahkemesi	PPT
Plate-forme pour la coopération internationale pour les sans-papiers	PICUM	Platform for International Cooperation on Undocumented Migrants	PICUM	Belgesiz Göçmenler için Uluslararası İşbirliği Platformu	PICUM
Plate-forme de coopération internationale	ICP	International Cooperation Platform	ICP	Uluslararası İşbirliği Platformu	ICP

Association Internationale des Professionnels de l'Assistance et de la Protection Humanitaires	PHAP	Professionals in Humanitarian Assistance and Protection	PHAP	-	-
Protection Internationale	PI	Protection International	PI	Uluslararası Koruma	PI
Consortium pour l'éducation ouverte	OEC	Open Education Consortium	OEC	Açık Eğitim Konsorsiyumu	OEC
Notre monde n'est pas à vendre	OWINFS	Our World is Not for Sale	OWINFS	Dünyamız Satılık Değil	OWINFS
Action mondiale des parlementaires	PGA	Parliamentarians for Global Action	PGA	Küresel Eylem İçin Parlamenterler	PGA
Collège de défense de l'OTAN	NDC	NATO Defense College	NDC	NATO Savunma Koleji	NDC
Groupe des fournisseurs nucléaires	GFN	Nuclear Suppliers Group	NSG	Nükleer Tedarikçiler Grubu	NSG
Plateforme technologique pour l'énergie nucléaire durable	SNETP	Sustainable Nuclear Energy Technology Platform	SNETP	Sürdürülebilir Nükleer Enerji Teknolojisi Platformu	SNETP
Réseau des solutions pour le développement durable des Nations-unies	SDSN	Sustainable Development Solutions Network	SDSN	Sürdürülebilir Kalkınma Çözümleri Ağı	SDSN
Alliance pour l'assainissement durable	SuSanA	Sustainable Sanitation Alliance	SuSanA	Sürdürülebilir Sanitasyon İttifakı	SuSanA
L'Effet Papillon	BE	The Butterfly Effect	BE	Kelebek Etkisi	The Butterfly Effect
Réseau mondial pour gestion avancée	GNAM	Global Network for Advanced Management	GNAM	Gelişmiş Yönetim için Küresel Ağ	GNAM
Initiative Internationale pour le Cacao	ICI	International Cocoa Initiative	ICI	Uluslararası Kakao Girişimi	ICI
Réseau mondial d'informations et de recherche appliquée dans le domaine de l'emploi et de la formation des personnes handicapées	GLADNET	Global Applied Disability Research and Information Network on Employment and Training	GLADNET	-	-

Réseau de ressources de production efficaces et plus propres	RECPnet	Global Network for Resource Efficient and Cleaner Production	RECPnet	Kaynak Verimli Temiz Üretim Küresel Ağı	RECPnet
Alliance mondiale pour les personnels de santé	GHWA	Global Health Workforce Alliance	GHWA	Küresel Sağlık İşgücü İttifakı	GHWA
Fondation Maison des droits de l'homme	HRHF	Human Rights House Foundation	HRHF	İnsan Hakları Evi Vakfı	HRHF
Comité international de la Croix-Rouge	CICR	International Committee of the Red Cross	ICRC	Uluslararası Kıızıllaç Komitesi	ICRC
Coalition internationale pour le bien-etre des animaux d'elevage	ICFAW	International Coalition for Farm Animal Welfare	ICFAW	Çiftlik Hayvanlarının Refahı İçin Uluslararası Koalisyon	ICFAW
Alliance internationale pour la consolidation de la paix	Interpeace	International Peacebuilding Alliance	Interpeace	Barışı yapılandırma	Interpeace
Union internationale pour la protection des obtentions végétales	UPOV	International Union for the Protection of New Varieties of Plants	UPOV	Uluslararası Yeni Bitki Çeşitlerini Koruma Birliği	UPOV
Internationale libérale	IL	Liberal International	LI	Liberal Enternasyonal	LI
Gestion des transformations sociales	MOST	Management of Social Transformations	MOST	Sosyal Dönüşüm Yönetimi	MOST
Groupement pour les droits des minorités	MRG	Minority Rights Group International	MRG	Uluslararası Azınlık Hakları Grubu	MRG
Société internationale pour l'histoire des droits de l'antiquité	SIHDA	International Society 'Fernand de Visscher' for the History of Law in Antiquity	SIHDA	Uluslararası Eski Çağ Hukukları Derneği	SIHDA
Alliance internationale d'aide à l'enfance	SC	Save the Children International	SC	Çocukları Kurtarın	Save the Children International
Société internationale de recherche sur le stress et l'anxiété	STAR	Stress and Anxiety Research Society	STAR	-	-

Consortium pour la durabilité	TSC	The Sustainability Consortium	TSC	Sürdürülebilirlik Konsorsiyumu	TSC
Unité de recherche sur la surveillance de la tuberculose	TSRU	Tuberculosis Surveillance Research Unit	TSRU	-	-
Forum mondial de réseaux de la société civile	UBUNTU	World Forum of Civil Society Networks	UBUNTU	-	-
Le réseau des écoles associées de l'UNESCO	réSEAU	UNESCO Associated Schools Project Network	ASPnet	Kardeş Okullar Ağı	ASPnet
Réseau UNESCO de bibliothèques associées	UNAL	UNESCO Network of Associated Libraries	UNAL	-	-
Forum des Nations Unies sur les forêts	UNFF	United Nations Forum on Forests	UNFF	Birleşmiş Milletler Orman Forumu	UNFF
Union des associations internationales	UAI	Union of International Associations	UIA	Uluslararası Dernekler Birliği	UIA
UNICEF/PNUD/Banque mondiale/OMS Programme spécial de recherche et de formation concernant les maladies tropicales	TDR	UNICEF/UNDP /World Bank/WHO Special Programme for Research and Training in Tropical Diseases	TDR	UNICEF / UNDP / Dünya Bankası / DSÖ Tropikal Hastalıklarda Araştırma ve Eğitim için Özel Program	TDR
Force des Nations Unies chargée d'observer le désengagement	FNUOD	United Nations Disengagement Observer Force	UNDOF	Birleşmiş Milletler Ateşkes Gözlem Gücü	UNDOF
Bureau des affaires de désarmement des Nations Unies	UNODA	United Nations Office for Disarmament Affairs	UNODA	Birleşmiş Milletler Silahsızlanma İşleri Ofisi	UNODA
Système des Nations Unies	-	United Nations System	-	Birleşmiş Milletler Sistemi	-
Réseau d'administration publique des Nations Unies	UNPAN	United Nations Public Administration Network	UNPAN	Birleşmiş Milletler Kamu Yönetimi Ağı	UNPAN
Comité d'experts de l'administration publique des Nations Unies	CEPA	United Nations Committee of Experts on Public Administration	CEPA	Birleşmiş Milletler Kamu Yönetimi Uzmanları Komitesi	CEPA

Administration postale des Nations Unies	APNU	United Nations Postal Administration	UNPA	Birleşmiş Milletler Posta İdaresi	UNPA
Police des Nations Unies	UNPOL	United Nations Police	UNPOL	Birleşmiş Milletler Polis Gücü	UNPOL
Programme des nations unies pour l'exploitation de l'information d'origine spatiale aux fins de gestion des catastrophes et des interventions d'urgence	UN-SPIDER	United Nations Platform for Space-based Information for Disaster Management and Emergency Response	UN-SPIDER	Birleşmiş Milletler Afet Yönetimi ve Olağanüstü Halde Müdahale Amaçlı Uzay Kaynaklı Bilgi Platformu	UN-SPIDER
Département des opérations de maintien de paix	DOMP	United Nations Peace-keeping Operations	DOMP	Birleşmiş Milletler Barış Operasyonları	DOMP
Réseau des Nations Unies sur les migrations	-	United Nations Network on Migration	-	Birleşmiş Milletler Göç Ağı	-
Pacte mondial des Nations Unies	UNGC	United Nations Global Compact	UNGC	Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi	UNGC
Réseau d'intégrité de l'eau	WIN	Water Integrity Network	WIN	-	-
WaterAid	-	WaterAid	-	WaterAid	-
War Child International	-	War Child International	-	Uluslararası Savaş Çocuğu	War Child International
Le droit à la vue - Initiative Mondiale pour l'Elimination de la Cécité Evitable	VISION 2020	The Right to Sight - Global Initiative for the Elimination of Avoidable Blindness	VISION 2020	Görme Hakkı-Önlenebilir Körlüğün Ortadan Kaldırılması İçin Küresel Girişim	VISION 2020
Association mondiale de médecine intégrée	WAIM	World Association of Integrated Medicine	WAIM	-	-
Agence Mondiale Antidopage	AMA	World Anti-Doping Agency	WADA	Dünya Anti-Doping Ajansı	WADA
Alliance mondiale pour la nutrition et les droits de l'homme	WANAHR	World Alliance for Nutrition and Human Rights	WANAHR	Beslenme ve İnsan Hakları İçin Dünya İttifakı	WANAHR
Coalition mondiale contre la peine de mort	-	World Coalition Against the Death Penalty	-	Ölüm Cezasına Karşı Dünya Koalisyonu	-

Forum mondial des pêcheurs et travailleurs de la pêche	WFF	World Forum of Fish Harvesters and Fishworkers	WFF	Balık Hasatçıları Ve Balıkçılık İşçileri Dünya Forumu	WFF
Réseau mondial de la prématurité	WPN	World Prematurity Network	WPN	Dünya Prematüre Ağı	WPN
Organisation mondiale contre la torture	OMCT	World Organisation Against Torture	OMCT	İşkenceye Karşı Dünya Örgütü	OMCT
Ligue mondiale de la liberté et de la démocratie	WLFD	World League for Freedom and Democracy	WLFD	-	-
Gouvernement mondial des citoyen/ne/s du monde	WGWC	World Government of World Citizens	WGWC	Dünya Vatandaşları Hükümeti	WGWC
Ligue Mondiale Contre L'Hypertension	LMH	World Hypertension League	WHL	Dünya Hipertansiyon Ligi	WHL
Expérience de vie internationale	EVI	Worldwide Network of the Experiment in International Living	Federation EIL	Uluslararası Yaşamda Deney	EIL
Initiatives Mondiales pour le Soutien aux Donateurs	WINGS	Worldwide Initiatives for Grantmaker Support	WINGS	-	-
Forum international des femmes	IWF	International Women's Forum	IWF	Uluslararası Kadınlar Forumu	IWF
L'Internationale Socialiste des Femmes	ISF	Socialist International Women	SIW	Uluslararası Sosyalist Kadınlar	SIW
Alliance internationale des femmes	AIF	International Alliance of Women	IAW	Uluslararası Kadın Birliği	IAW
Association internationale des femmes médecins	AIFM	Medical Women's International Association	MWIA	Uluslararası Kadın Hekimler Derneği	MWIA
Fédération Internationale des Femmes Diplômées des Universités	FIFDU	Graduate Women International	GWI	Uluslararası Üniversite Mezunu Kadınlar Federasyonu	GWI
Organisation des femmes en commerce international	OWIT	Organization of Women in International Trade	OWIT	Uluslararası Ticarete Kadın Örgütü	OWIT

Femmes dans l'Emploi Informel: Globalisation et Organisation	WIEGO	Women in Informal Employment: Globalizing and Organizing	WIEGO	Kayıtdışı İstihdamda Kadınlar: Küreselleştirme ve Örgütlenme	WIEGO
Fédération démocratique internationale des femmes	FDIF	Women's International Democratic Federation	WIDF	Uluslararası Demokratik Kadın Federasyonu	WIDF
Organisation des femmes scientifiques du Tiers-Monde	OWSD	Organization for Women in Science for the Developing World	OWSD	Gelişmekte Olan Ülkelerdeki Bilim Kadınları Organizasyonu	OWSD
Fédération internationale pour la recherche en histoire des femmes	FIRHF	International Federation for Research in Women's History	IFRWH	Uluslararası Kadın Tarihi Araştırmaları Federasyonu	IFRWH
Fédération internationale des femmes juristes	FIFJ	International Federation of Women Lawyers	IFWL	Uluslararası Hukukçu Kadınlar Federasyonu	FIDA
Fédération internationale des femmes diplômées des universités	FIFDU	Graduate Women International	GWI	Uluslararası Üniversiteli Kadınlar Federasyonu	GWI
Association internationale de femmes à la radio et à la télévision	IAWRT	International Association of Women in Radio and Television	IAWRT	Uluslararası Radyo ve Televizyon Kadın Çalışanları Derneği	IAWRT
Union internationale des femmes architectes	UIFA	International Union of Women Architects	IUWA	-	-
Association internationale pour la santé mentale des femmes	IAWMH	International Association for Women's Mental Health	IAWMH	-	-
Ligue internationale de femmes pour la paix et la liberté	LIFPL	Women's International League for Peace and Freedom	WILPF	Barış ve Özgürlük İçin Uluslararası Kadın Birliği	WILPF
Association des Femmes dans le Commerce International et le Transport Maritime	WISTA	Women's International Shipping and Trading Association	WISTA	Kadın Uluslararası Nakliye ve Ticaret Birliği	WISTA
Fédération internationale culturelle féminine	FICF	Women's International Cultural Federation	FICF	Uluslararası Kadın Kültürleri Federasyonu	FICF

Alliance Femmes et Santé International	WAHA International	Women and Health Alliance International	WAHA	Uluslararası Kadın ve Sağlık Birliği	WAHA
Femmes contre le cancer du col de l'utérus	WACC	Women Against Cervical Cancer	WACC	-	-
Coalition contre le trafic des femmes	CATW	Coalition Against Trafficking in Women	CATW	Kadın Ticaretine Karşı Koalisyon	CATW
Partenariat d'apprentissage des femmes pour les droits, le développement et la paix	WLP	Women's Learning Partnership for Rights, Development and Peace	WLP	Haklar, Kalkınma ve Barış için Kadınların Öğrenme Ortaklığı	WLP
Réseau international des femmes contre le tabac	INWAT	International Network of Women Against Tobacco	INWAT	Tütüne Karşı Uluslararası Kadın Ağı	INWAT
Réseau international de femmes ingénieurs et scientifiques	INWES	International Network of Women Engineers and Scientists	INWES	Uluslararası Mühendisleri ve Bilim Kadınları Ağı	INWES
Organisation des femmes pour l'environnement et le développement	WEDO	Women's Environment and Development Organization	WEDO	Kadın Çevre ve Kalkınma Örgütü	WEDO
Alliance mondiale contre le trafic des femmes	GAATW	Global Alliance Against Traffic in Women	GAATW	Kadınlara Yönelik Ticarete Karşı Küresel İttifak	GAATW
Association Internationale des Femmes Policières	IAWP	International Association of Women Police	IAWP	Uluslararası Kadın Polisler Birliği	IAWP
Réseau mondial des femmes constructeurs pour la paix	GNWP	Global Network of Women Peacebuilders	GNWP	Kadınlar Barış Yapıcıları Küresel Ağı	GNWP
Coalition mondial sur les femmes et le SIDA	GCWA	Global Coalition on Women and AIDS	GCWA	-	-
Volontariat international femmes éducation développement	WISAT	Women in Global Science and Technology Network	WISAT	Küresel Bilim ve Teknolojide Kadın	WISAT
Alliance bancaire mondiale pour les femmes	GBA	Global Banking Alliance for Women	GBA	Kadınlar için Küresel Bankacılık Birliği	GBA

Coalition Internationale des femmes défenseuses des droits humains	WHRD	Women Human Rights Defenders International Coalition	WHRD	Uluslararası Kadın İnsan Hakları Savunucuları Koalisyonu	WHRD
Commission internationale du génie rural	CIGR	International Commission of Agricultural and Biosystems Engineering	CIGR	Uluslararası Ziraat ve Biyosistem Mühendisliği Komisyonu	CIGR
Conseil oléicole international	COI	International Olive Council	IOC	Uluslararası Zeytin Konseyi	IOC
Conseil international des céréales	IGC	International Grains Council	IGC	Uluslararası Tahıl Konseyi	IGC
IndustriALL Global Union	IndustriALL	IndustriALL Global Union	IndustriALL	Tüm Endüstri Küresel Sendikalar Federasyonu	IndustriALL
Union internationale des syndicats des travailleurs du bâtiment, du bois et des matériaux de construction	UITBB	Trades Union International of Workers in the Building, Wood, Building Materials and Allied Industries	UITBB	-	-
Union internationale des syndicats des travailleurs de la fonction publique et assimilés	TUI & PSA	Trade Unions International of Public and Allied Employees	TUI & PSA	-	-
Union internationale de syndicats de travailleurs de l'énergie, du métal, de la chimie, du pétrole et des industries analogues	UIS TEMCPIA	Trade Union International of Energy, Metal, Chemical, Oil and Allied Industries	TUI ENERGY	-	-
Union internationale des jeunes socialistes	IUSY	International Union of Socialist Youth	IUSY	Uluslararası Sosyalist Gençlik Birliği	IUSY
Fédération internationale des jeunes libérales	IFLRY	International Federation of Liberal Youth	IFLRY	Uluslararası Liberal Gençlik Federasyonu	IFLRY
Confédération mondiale du voyage éducatif, de jeunes et d'étudiants	WYSE	World Youth Student and Educational Travel Confederation	WYSE	Dünya Gençlik ve Öğrenci Eğitim Turizm Konfederasyonu	WYSE
Conseil mondial de la jeunesse contre le terrorisme	WYCAT	World Youth Council Against Terrorism	WYCAT	-	-

Réseau mondial des jeunes pour la biodiversité	GYBN	Global Youth Biodiversity Network	GYBN	Küresel Biyoçeşitlilik Gençlik Ağı	GYBN
Le réseau de jeunes pour l'éducation aux droits de l'homme	HREYN	Human Rights Education Youth Network	HREYN	İnsan Hakları Eğitimi Gençlik Ağı	HREYN
Mouvement international de Jeunes pour les droits de l'homme	YHRM	International Youth Human Rights Movement	YHRM	Uluslararası Gençlik İnsan Hakları Hareketi	YHRM
Coalition Jeunesse	YCSRR	Youth Coalition	YCSRR	Gençlik Koalisyonu	YCSRR
Jeunes Pour Le Transport Public	Y4PT	Youth For Public Transport	Y4PT	-	-
Réseau international de la jeunesse pour l'habitat	YFHIN	Youth for Habitat International Network	YFHIN	Habitat İçin Gençlik Ağı	YFHIN
Association internationale des bibliothèques juridiques	IALL	International Association of Law Libraries	IALL	Uluslararası Hukuk Kütüphaneleri Derneği	IALL
Association internationale des juristes démocrates	AIJD	International Association of Democratic Lawyers	IADL	Uluslararası Demokratik Avukatlar Birliği	IADL
Organisation internationale de l'énergie et des mines	OIEM	International Energy and Mines Organization	OIEM	Uluslararası Enerji ve Maden Birliği	OIEM
Plateforme internationale sur la bioénergie	IBEP	International Bioenergy Platform	IBEP	-	-
Alliance internationale des énergies renouvelables	Ren Alliance	International Renewable Energy Alliance	Ren Alliance	Uluslararası Yenilenebilir Enerji Birliği	Ren Alliance
Conseil de la population	-	Population Council	-	Nüfus Konseyi	-
Comité international sur la gestion des programmes de population	ICOMP	International Council on the Management of Population Programs	ICOMP	Uluslararası Nüfus İdaresi Konseyi	ICOMP
Société internationale pour la protection de l'environnement	ISEP	International Society for Environmental Protection	ISEP	Uluslararası Çevre Koruma Derneği	ISEP
Société international de biotechnologie environnementale	ISEB	International Society for Environmental Biotechnology	ISEB	Uluslararası Çevre Biyoteknolojisi Derneği	ISEB

Action pour la solidarité, l'équité, l'environnement et le développement	ASEED	Action for Solidarity, Equality, Environment and Diversity	ASEED	Dayanışma, Çevre, Eşitlik ve Çeşitlilik Hareketi	ASEED
Réseau international de droit de l'environnement	ELNI	Environmental Law Network International	ELNI	Uluslararası Çevre Hukuku Ağı	ELNI
Comité des commissaires aux comptes de l'Organisation des Nations Unies	-	United Nations Board of Auditors	-	Birleşmiş Milletler Denetleme Kurulu	-
Initiative des Nations Unies pour l'éducation des filles	UNGEI	United Nations Girls' Education Initiative	UNGEI	Birleşmiş Milletler Kız Çocuklarının Eğitimini Destekleme Girişimi	UNGEI
Collège du personnel du système des Nations Unies	UNSSC	United Nations System Staff College	UNSSC	Birleşmiş Milletler Sistem Çalışanları Koleji	UNSSC
Organisme des Nations Unies chargé de la surveillance de la trêve	ONUST	United Nations Truce Supervision Organization	UNTSO	Birleşmiş Milletler Mütareke Gözlem Örgütü	UNTSO
Université des Nations Unies	UNU	United Nations University	UNU	Birleşmiş Milletler Üniversitesi	BMU
Volontaires des Nations Unies	VNU	United Nations Volunteers	UNV	Birleşmiş Milletler Gönüllüleri	UNV
Banque internationale pour la reconstruction et le développement	BIRD	International Bank for Reconstruction and Development	IBRD	Uluslararası İmar ve Gelişme Bankası	IBRD
Agence multilatérale de garantie des investissements	MIGA	Multilateral Investment Guarantee Agency	MIGA	Uluslararası Çok Taraflı Yatırım Garantileri Ajansı	MIGA
Organisation météorologique mondiale	OMM	World Meteorological Organization	WMO	Dünya Meteoroloji Örgütü	WMO
Organisation maritime internationale	OMI	International Maritime Organization	IMO	Uluslararası Denizcilik Örgütü	IMO
Union postale universelle	UPU	Universal Postal Union	UPU	Dünya Posta Birliği	UPU

Association internationale pour la mesure et l'évaluation de la communication	AMEC	International Association for Measurement and Evaluation of Communication	AMEC	Uluslararası İletişim Ölçme ve Değerlendirme Derneği	AMEC
Association internationale pour les langues et la communication interculturelle	IALIC	International Association for Languages and Intercultural Communication	IALIC	-	-
Programme international pour le développement de la communication	IPDC	International Programme for the Development of Communication	IPDC	İletişim Gelişimi için Uluslararası Program	IPDC
Alliance mondiale pour les relations publiques et la gestion de la communication,	-	Global Alliance for Public Relations and Communication Management	-	Halkla İlişkiler ve İletişim Yönetimi Küresel İttifakı	-
Alliance mondiale pour la participation citoyenne	CIVICUS	World Alliance for Citizen Participation	CIVICUS	Vatandaş Katılımına Yönelik Dünya Birliği	CIVICUS
Association internationale des Universités	AIU	International Association of Universities	IAU	Uluslararası Üniversiteler Birliği	UÜB
Organisation internationale pour l'aménagement des urgences	OIAU	International Emergency Management Organization	IEMO	-	-
Association sportive et culturelle des agents des compagnies de navigation aérienne	ASCA	Airline Sports and Cultural Association	ASCA	-	-
Conseil Scientifique International	CSI	International Science Council	ISC	Uluslararası Bilim Konseyi	ISC
Fédération internationale des associations de thanatologues	FIAT	International Federation of Thanatologists Associations	IFTA	Uluslararası Tanatolojistler Birliği Federasyonu	IFTA
Fédération internationale des mouvements d'agriculture biologique	IFOAM	International Federation of Organic Agriculture Movements	IFOAM	Uluslararası Organik Tarım Hareketleri Federasyonu	IFOAM

Çizelge 1: Uluslararası Hükümetler İçi Ve Hükümetler Dışı Faal Örgüt Adları ve Kısaltmaları

2.4. Uluslararası Örgütlerin Çevirilerinin Alanlara Göre İncelenmesi

Çizelge 1’de yer verilen örgütlerin tamamı uluslararası düzeydeki örgütlerdir. Listemizdeki uluslararası örgütleri, uluslararası politikada temel alınan sınıflandırmaya dayanarak inceleyeceğiz:

- Siyasi Örgütler
- Askeri Örgütler
- Ekonomi ve Sanayi Örgütleri
- Sosyokültürel Örgütler
- Bilimsel Örgütler
- Teknoloji Örgütleri
- Sağlık Örgütleri
- Eğitim Örgütleri
- Ticaret Örgütleri
- Yardım Kuruluşları Örgütleri
- Barış Örgütleri
- Çevre Örgütleri
- Toplumsal Örgütler
- İnsan Hakları Örgütleri
- Kadın ve Çocuk Örgütleri
- Engellilere Yönelik Örgütler
- Gençlik Örgütleri
- Spor Örgütleri
- Hukuk Örgütleri
- Savunma ve Güvenlik Örgütleri
- Gıda ve Tarım Örgütleri

Uluslararası örgütleri yukarıdaki sınıflandırmaya göre, bu alana mensup örgütlerin genel bilgisini verdikten sonra Türkçeye çevrilmeyen örgütleri sıralayacağız. Ardından örgütlerin çevirilerini ayrı ayrı inceleyeceğiz ve kısaltma önerisinde bulunacağız.

2.4.1. Siyasi Örgütlerin Türkçeye Çevirisi

İlk siyasi örgütlenme Milletler Cemiyetidir. Milletler Cemiyeti’nin yerini zamanla Birleşmiş Milletler almıştır ve birçok kolu ile birçok alana hizmet verir. Siyasi örgütler, devletlerin iç düzenin sağlanmasına ve uluslararası anlamda da çatışmaların önlenmesine yardımcı olmayı amaçlar. Örneğin, Birleşmiş Milletler İkinci Dünya Savaşı’nın sonunda ortaya çıkabilecek sorunlara çözüm bulmak amacıyla kurulmuştur. Bu bağlamda topluma ve dış politikaya yön vermek amacıyla toplumun güvenliğini sağlar, saldırı ve çatışmalardan korumak için üye devletlere destek olur.

Siyasi örgüt adları genellikle İngilizcedeki isimleri temel alınarak Türkçeye taşınmıştır ve kısaltmaları da bu dildeki biçimiyle Türkçeye aktarılmıştır. Çeviri yöntemi olarak daha çok ödünç alma ve birebir çeviri yöntemi sıklıkla kullanılmıştır. Çalışmamız gereği sendika örgütlenmeleri konumuz dahilinde değildir. Zira sendika örgütlenmeleri her ülkeye ve her iş koluna göre çeşitlendiğinden çalışmamızın dışına çıkacaktır. Bu nedenle alt sendika örgütlenmeleri değil uluslararası nitelikte olan ana sendikaları saptadık. Saptadığımız bu örgütler Türkçeye aktarılmayan ve tüm işçi sendikalarının üye olabildiği bir uluslararası baş sendikadır.

Bu örgütlerin birkaç sendika örgütlenmelerinin dışında genel olarak neredeyse tamamına yakını Türkçeye çevrilmiştir. Siyasi örgütlerde Türkçeye çevrilmemiş siyasi örgütler ile birlikte toplamda on sekiz örgüt bulunmaktadır. Bu örgütlerden üçünü Türkçeleştirdik ve kısaltma önerisinde bulduk. Çevirisi olmayan bu uluslararası sendika örgütlenmeleri şunlardır:

- (a) Trade Union International of Energy, Metal, Chemical, Oil and Allied Industries(ing.)- TUI ENERGY
Union internationale de syndicats de travailleurs de l'énergie, du métal, de la chimie, du pétrole et des industries analogues (fr.)- UIS TEMCPA
- (b) Trade Unions International of Public and Allied Employees (ing)-TUI &PSA
Union internationale des syndicats des travailleurs de la fonction publique et assimilés(fr.)- TUI &PSA
- (c) Trades Union International of Workers in the Building, Wood, Building Materials and Allied Industries (ing.) – UITBB
Union internationale des syndicats des travailleurs du bâtiment, du bois et des matériaux de construction (fr.) - UITBB

İlk sırada yer alan (a), Trade Union International of Energy, Metal, Chemical, Oil and Allied Industries (ing.)- TUI ENERGY ve Union internationale de syndicats de travailleurs de l'énergie, du métal, de la chimie, du pétrole et des industries analogues (fr.)- UIS TEMCPA örgütü yer almaktadır. Bu örgüt adını *Uluslararası Enerji, Metal, Kimya, Petrol Sanayisi Çalışanları Sendikası* olarak Türkçeleştirdik. Örgüte kısaltma olarak UEMKİP'i öneriyoruz. Burada genel olarak kullandığımız kısaltma yönteminin dışında, örgüt isminin baş harflerinden hareketle değil, daha ziyade örgütün ilgi alanı olan sözcüklerin baş harflerini alarak kısaltma oluşturduk. Örgüt isminin baş harflerinden hareketle bir kısaltma oluşturmak okunuşu zorlaştıracığından ve dolayısıyla uygulamada çeşitli sorunlara yol açacağından böyle bir yöntemle başvurduk. *Uluslararası Enerji, Metal, Kimya, Petrol Sanayisi Çalışanları Sendikası*, bu alandaki tüm ilgili çalışanları kapsar.

İkinci sırada (b), İngilizce ve Fransızca da aynı biçimde TUI &PS olarak kısaltılmış *Trade Unions International of Public and Allied Employees* (ing) ve *Union internationale des syndicats des travailleurs de la fonction publique et assimilés* (fr.)

uluslararası sendika örgütü yer almaktadır. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Kamu Hizmeti Çalışanları ve İlgili İşçi Sendikaları* olarak aktardık. Bu çeviride örgütün işlevini esas alarak bu biçimde bir öneri getirdik. Örgüte kısaltma olarak ise söyleyiş bakımından kolay olacak biçimde oluşturduğumuz UKÇAS'ı öneriyoruz.

Örgüt kamu ve ilgili hizmetlerin tüm çalışanlarını kapsamaktadır. *Uluslararası Kamu Hizmeti Çalışanları ve İlgili İşçi Sendikaları*'nın amacı, kamu çalışanlarının sosyal, ekonomik ve mesleki durumunun iyileştirilmesi ve taleplerinin yerine getirilmesi için verilen mücadeleyi desteklemek, demokrasiyi ve kamu çalışanlarının hak ve özgürlüklerini savunmaktır.

Listemizin son sırasında (c), İngilizce ve Fransızca da UITBB kısaltması ile oluşturulmuş örgüt yer almaktadır. *Trades Union International of Workers in the Building, Wood, Building Materials and Allied Industries* (ing.) ve *Union internationale des syndicats des travailleurs du bâtiment, du bois et des matériaux de construction* (fr.) örgütünü Türkçeye sözcüğü sözcüğüne çeviri yöntemini kullanarak *Uluslararası İnşaat, Ahşap ve İnşaat Malzemeleri Sanayisi İşçi Sendikası* olarak aktardık. Örgüte kısaltma olarak UMSİS'ı öneriyoruz. Zira örgütün özgün kısaltması da tüm sözcüklerle değil bir kısmından alınarak kısaltma oluşturulmuştur.

Uluslararası İnşaat, Ahşap ve İnşaat Malzemeleri Sanayisi İşçi Sendikası, bina, ahşap, yapı malzemeleri ve bunların sanayisinde çalışan insanların sendika kuruluşlarından oluşur. İlgili sanayideki işçi örgütlerini kendi aralarında birleştirir. İlgili sanayi çalışanlarını temsil eden herhangi bir ulusal sendika kuruluşu bu uluslararası Uluslararası İnşaat, Ahşap ve İnşaat Malzemeleri Sanayisi İşçi Sendikası'na üye olabilir.⁴

Bunun dışında, LI kısaltması olan *Liberal International* (ing.) ve *Internationale libérale* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgüt, *Liberal Enternasyonal* olarak ödünç alma yöntemiyle çevrilmiş ve Türkçeye'ye *enternasyonel* olarak aktarılmıştır. Fakat *enternasyonel*, *uluslararası* anlamına geldiği için örgütü olduğu gibi değil adının amacıyla verilmesi, örneğin, *Uluslararası Liberaller Birliği* olarak çevrilmesi daha Türkçeleştirilmiş ve açıklayıcı olacağını düşünmekteyiz. *Liberal* sözcüğü dilimize yerleştiği için bu sözcüğü anlamıyla çevirmek mümkün değildir. Bu çeviri yöntemi yerine açıklayıcı bir yöntem kullanılmasının daha yerinde olacağını düşünmekteyiz.

⁴ <https://www.uitbb.org/history/>

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz siyasi örgütler şu biçimdedir:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Union internationale des syndicats des travailleurs du bâtiment, du bois et des matériaux de construction	UITBB	Trades Union International of Workers in the Building, Wood, Building Materials and Allied Industries	UITBB	Uluslararası İnşaat, Ahşap ve İnşaat Malzemeleri Sanayisi İşçi Sendikası	UMSİS
Union internationale des syndicats des travailleurs de la fonction publique et assimilés	TUI &PSA	Trade Unions International of Public and Allied Employees	TUI &PSA	Uluslararası Kamu Hizmeti Çalışanları ve İlgili İşçi Sendikaları	UKÇAS
Union internationale de syndicats de travailleurs de l'énergie, du métal, de la chimie, du pétrole et des industries analogues	UIS TEMCPA	Trade Union International of Energy, Metal, Chemical, Oil and Allied Industries	TUI ENERGY	Uluslararası Enerji, Metal, Kimya, Petrol Sanayisi Çalışanları Sendikası	UEMKİP

Çizelge 2: Türkçeye Çevirisini Yaptığımız ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Siyasi Örgütler

2.4.2. Askeri Örgütlerin Türkçeye Çevirisi

Askeri örgütlerde İkinci Dünya Savaşı'nın sonrasında kurulan askeri ve siyasi bir örgüt olan NATO kısaltmasıyla Kuzey Atlantik Anlaşması Örgütü kurulmuştur. Üyelerinin ortaklaşa hareket ettiği, üyelerinden birinin toprak bütünlüğü, siyasi güvenliği ve bağımsızlığının tehlikeye girdiği bir durumda örgütün devreye gireceği askeri ve siyasi bir örgüttür. Askeri örgütler bu bağlamda devletlerin bireysel özgürlük, demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü değerlerine dayanan kalıcı barış sağlamak üzere kurulmuşlardır.

Askeri örgütlerin çevirisine baktığımızda örgütlerin tamamı Türkçeye çevrilmiştir. Örgütlerin İngilizceden Türkçeye çevrilmiş olduğunu ve askeri örgütlerin birçoğunun kısaltmasının İngilizce olduğunu saptadık. Bu alanda Türkçeye çevrilmeyen herhangi bir örgüt yoktur. Diğerlerinden farklı olarak adı çevrilen fakat karmaşıklığa sebep olduğunu düşündüğümüz örgütler ise şu biçimdedir:

- Allied Joint Force Command Brunssum (ing.) - JFC Brunssum
Commandement allié de forces interarmées de Brunssum (fr.)- JFC Brunssum

- b) Allied Joint Force Command Naples (ing.) -JFC Naples
Commandement allié de forces interarmées de Naples (fr.) - JFC Naples

NATO'nun kolu olan *Allied Joint Force Command Brunssum* (ing.) ve *Allied Joint Force Command Naples* (ing.) *Müttefik Müşterek Kuvvet Komutanlığı* olarak Türkçeye çevrilmiş, JFC Naples ve JFC Brunssum olarak kısaltma yapılmıştır. Türkçede bu iki örgütün adı tek bir biçimde, *Müttefik Müşterek Kuvvet Komutanlığı* olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla hangi örgütün söz konusu olduğunu anlamak olanaksızdır. Genel olarak örgütün adıyla şu biçimde karşılaştık. Öncelikle, her iki örgütün adı *Müttefik Müşterek Kuvvet Komutanlığı* olarak yazılır. Örgütün kısaltması ise JFC Brunssum ve JFC Naples olarak yanında verilir. İkinci olarak, adı ve kısaltmasının tamamen İngilizce olmasıdır. Son olarak, örgütün adı *Müttefik Müşterek Kuvvet Komutanlığı* olarak yazılır ve kısaltmasındaki ülke adı (Brunssum-Naples) JFC Napoli ya da JFC Brüksel olarak parantez içinde karşımıza çıkar.

2.4.3. Ekonomi ve Sanayi Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi

Ekonomi örgütleri dünya ticaretini ilerletmek, devletlerarasındaki para sorunlarının çözümü için ülkelerle işbirliğinin sağlanması, istihdamın gelişmesi, ülkeler arasında borç durumlarında gerekli çözümler üretmek, kur düzenlemelerini yapmak üzere oluşturulmuş örgütlerdir.

Yapmış olduğumuz araştırmada ekonomi ve mali sorunlarını çözmek amacıyla kurulan bu örgütlerin toplamda kırkbeş tane olduğunu saptadık. Bu örgütlerin İngilizce ve Fransızca da kendi adı ile yapılan kısaltmalarının olduğunu tespit ettik. Ekonomi örgütlerinin çoğunun Türkçe karşılığı bulunmaktadır. Türkçesi olmayan üç örgüt bulunmaktadır ve bu örgütlerin her birinin çevirisinde farklı yöntemler kullanılmıştır. Önce bu örgütleri inceleyeceğiz.

- a) Biodiversity and Economics for Conservation(ing.)- BIOECON
Biodiversité et Économie pour la Conservation(fr.)- BIOECON
- b) Global Investor Relations Network (ing.)- GIRN
Réseau mondial des relations professionnelles (fr.)- GIRN
- c) International Association for Research in Income and Wealth(ing.)- IARIW
Association internationale de recherches sur le revenu et la richesse (fr.)- IARIW

Bu örgütleri inceleyecek olursak;

İlk olarak, Fransızca ve İngilizcede kısaltması BIOECON olan, *Biodiversity and Economics for Conservation* (ing.) ve *Biodiversité et Économie pour la Conservation* (fr.) örgütün Türkçe adı ve kısaltmasının olmadığı görülmektedir. İngilizceden

Fransızcaya sözcüğü sözcüğü yöntemiyle çevrilmiştir. Bu örgütün, kısaltmanın farklı baş harfleri alınarak yapılmıştır. Zira baş harfleriyle anlamlı bir sözcük oluşturulmak istenmiştir. Bu örgüt adının Türkçe aktarımını *Biyolojik Çeşitlilik ve Koruma Ekonomisi* olarak yapabiliriz. Kısaltma olarak da örgütün hedef dildeki çevirisinden hareketle *BİYOÇKE* gibi bir kısma önerebiliriz.

Biyolojik Çeşitlilik ve Koruma Ekonomisi, biyoçeşitliliğin korunmasıyla ilgilenir. Ormancılık, vahşi yaşam ve tarım ile ilgili politikalar geliştirir ve ilerletmeyi amaçlamaktadır.

İkinci olarak, *Global Investor Relations Network* (ing.) ve *Réseau mondial des relations professionnelles* (fr.) örgüt, kısaltmasını İngilizce adından almıştır: GIRN. Örgütü işlevine göre *Küresel Yatırımcı İlişkileri Ağı* olarak Türkçeye aktardık ve baş harfleriyle oluşturduğumuz KYİ kısaltmasını öneriyoruz.

Küresel Yatırımcı İlişkileri Ağı şirketlerle görüşerek küresel iş ilişkileri ve insan kaynaklarını etkileyen çok taraflı stratejik girişimler geliştirir, çözümler yapar ve sonucu paylaşır. İstihdam, mesleki ilişkiler ve insan hakları konusunda bilgi ve geniş uzmanlığa erişim sağlar.

En sonda *International Association for Research in Income and Wealth*(ing.) ve *Association internationale de recherches sur le revenu et la richesse* (fr) örgütü bulunmakta. Kısaltması IARIW olan bu örgüt, İngilizce isminin baş harflerinden oluşturulmuştur. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Gelir ve Servet Araştırmaları Derneği* olarak iletişimsel çeviri yöntemiyle aktardık. Zira *income* ve *revenu*'nün birçok anlamı olmasına rağmen örgüt adının doğru bir biçimde aktarılabilmesi için bu kelimeleri *gelir* olarak çevirmek çok daha yerinde olacaktır. Kısaltması iki dilde IARIW şeklinde olan bu örgüte, Türkçeye çevirisinin baş harfleriyle oluşturularak UGSAD kısaltmasını öneriyoruz.

Örgütün işlevine kısaca bakacak olursak, örgütün ilgi alanlarında ekonomik ve sosyal istatistik sistemlerinin geliştirilmesi, gelir ve servetin dağılımı ve yoksulluk, ekonomi politikaları uygulamaları ve uluslararası ekonomi karşılaştırmaları, ekonomik istatistiksel analizlere dair konular yer almaktadır.

Bunun dışında Dünya Bankası'nın *Banque Mondiale* (fr.) ve *World Bank* (ing.) çevirisinin sözcüğü sözcüğüne çeviri olduğu görülmekte ve kısaltmalarına baktığımızda *Banque Mondiale* baş harfleriyle BM, *World Bank* baş harfleriyle WB, Türkçeye de *Dünya Bankası* olarak çevrilmiştir. Kısaltması ise *DM* biçimindedir. Diğer örgütlerde ise aynı durum söz konusu olmamakla birlikte yabancı dildeki kısaltmaları ile kullanılmaktadır. Bu durumun tüm örgütler için olmadığını, ekonomik örgütler çizelgesinde yalnızca bu örgüte dair olduğunu saptadık.

İngilizce ve Fransızca kısaltma adı da ES olan *Econometric Society* (ing.) ve *Société d'économétrie* (fr.) adlı örgütün Türkçe kullanımında örgütün ismi *Ekonometri*

Derneği olarak çevrilmiştir. Fakat kısaltmasının ES biçiminde olması beklenirken örgütün kısaltma yerine kendi adını kullandığını tespit ettik. Yani örgüt, kısaltmasını *Econometric Society* olarak İngilizce adıyla kullanıyor. Örgütün İngilizce adı Türkçeye çevrilmiş fakat çevrilen Türkçe adından bir kısaltma oluşturulmamıştır.

Bu biçimde karşılaştığımız bir diğer örgüt ise JCI olarak uluslararası kısaltması olan *Jeune chambre internationale* (fr.) ve *Junior Chamber International* (ing.) örgütüdür. Örgütü Türkçeye sözcüğü sözcüğüne *Uluslararası Gençler Odası* olarak çevrilmeyip *Genç Liderler ve Girişimciler Derneği* olarak örgütün içeriğine göre bir çeviri yapılmıştır. Oldukça özgün bir adı olan bu örgüt, kısaltmasını Türkçe adıyla oluşturulan bir kısaltma ile değil, JCI olarak İngilizce ve Fransızcadaki gibi kullanmaktadır.

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz ekonomi örgütleri şu biçimdedir:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Biodiversité et économie pour la conservation	BIOECON	Biodiversity and Economics for Conservation	BIOECON	Biyolojik Çeşitlilik ve Koruma Ekonomisi	BIYOÇKE
Réseau mondial des relations professionnelles	GIRN	Global Investor Relations Network	GIRN	Küresel Yatırımcı İlişkileri Ağı	GIRN
Association internationale de recherches sur le revenu et la richesse	IARIW	International Association for Research in Income and Wealth	IARIW	Uluslararası Gelir ve Servet Araştırmaları Derneği	UGSAD

Çizelge 3: Türkçeye Çevirisini Yaptığımız ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Ekonomi Örgütleri

Ekonomi örgütlerini incelediğimize göre sanayi örgütlerini şimdi inceleyebiliriz. Bu alanda ise İngilizce ve Fransızca kısaltmalar Fransızca adları olmasına rağmen İngilizce kısaltmasıyla kullanılmaktadır. Türkçeye çevrilmemiş altı sanayi örgütü saptadık ve bunlar aşağıdaki gibidir:

- a) International Committee of Textile Care (ing.)- CINET
Comité international de l'entretien du textile (fr.)- CINET
- b) International Motorcycle Manufacturers Association (ing.)- IMMA
Association internationale des constructeurs de motocycles (fr.)- IMMA

- c) Oenological Products and Practices (ing.)- OEnoppia
Produits et Pratiques CEnologiques (fr.)- OEnoppia
- d) Development Innovations and Networks (ing.)- IRED
Innovations et réseaux pour le développement (fr.)- IRED
- e) International Association for Commodity Science and Technology(ing.)-
IGWT
Association internationale de la science de la marchandise et de la
technologie de base (fr.)- IGWT
- f) International Society of Sugar Cane Technologists (ing.)- ISSCT
Société internationale des techniciens de la canne à sucre (fr.)- ISSCT

(a) maddesinde İngilizce ve Fransızca kısıltması CINET olan *International Committee of Textile Care(ing.)* ve *Comit  international de l'entretien du textile(fr.)* isimli örgüt isminin baş harfleriyle bir kısıltma oluşturulduğunu fakat okuma kolaylığı sağlaması açısından *international* sözcüğünün ilk iki harfi kısıltmaya konularak oluşturulmuştur. Daha önceden de belirttiğimiz üzere kısıltma oluşturmak için herhangi bir zorunluluk yoktur. Kısıltma oluşturmanın amaçları örgütün kısıltmasının söyleyişi esnasında okuma kolaylığı ve akılda kalıcılık sağlamak, kuruluşların adını yazarken alan kazanmaktır. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Tekstil Bakım Kurulu* olarak sözcüğü sözcüğü eviri yöntemiyle aktardık. UTEBKO kısıltmasını oluşturarak, kısıltmayı telaffuz ederken akıcılık sağlayabiliriz. *Uluslararası Tekstil Bakım Kurulu*, tekstil alanında çalışmalara sahip bir örgüttür. Tekstil bakım sanayisi için tüketicisi ve işletmeler arasındaki ilişkileri düzenlemek ve tüm tekstil örgütlerini aynı çatı altında birleştirmeyi amaçlar.

(b) maddesinde kısıltması IMMA olan *International Motorcycle Manufacturers Association(ing.)* ve *Association internationale des constructeurs de motocycles(fr.)*  rg t  bulunmaktadır. Türkiye’de böyle bir örgüt olmamasıyla birlikte küresel düzeyde motorlu iki tekerlekli makinelerin üretimi ile ilgilenen uluslararası bir örgüttür. Örgütü Türkçeye sözcüğü sözcüğüne çevirerek *Uluslararası Motosiklet  reticileri Birliği* olarak aktardık. *Uluslararası Motosiklet  reticileri Birliği*  rg t n baş harfleriyle UM B kısıltmasını önerdik. *Uluslararası Motosiklet  reticileri Birliği*, küresel düzeyde çalışan iki ve üç tekerlekli imalat sanayisinin geliştirilmesini destekler. Örgütün  yeleri arasında on beş imalat şirketi ve on dört Avrupa ülkesinde bulunan on yedi ulusal dernek bulunmaktadır. Aynı zamanda evre sorunları ve yol güvenliği konularında hükümetlerle işbirliği içerisinde çalışır.

(c) maddesinde *Oenological Products and Practices(ing.)* ve *Produits et Pratiques CEnologiques(fr.)* isimli şarap yapım aşamalarıyla ilgili ilgilenen bu örgütün Türkçe karşılığını *Oenolojik  r nler ve Uygulamalar* olarak ödünç alma yöntemi ile

bilimsel ismini koruyarak çevirebiliriz. Örgütün kısaltması ise OEnoppia'dır. Örgütün Türkçeye çevirisinde, iki sesli harf yan yana geldiği için ve diğer iki sözcüğün de baş harfleri sesli olduğu için, baş harflerden anlamlı bir kısaltma oluşturarak ONÜ'yü öneriyoruz. *Oenolojik* bir şarap terimidir. Şarap ve şarap yapımını inceler.

Bu örgüt üzüm ve şarap bileşikleri biliminden kaynaklanan teknolojik araçlarla şarap yapım ürünlerini ve uygulamalarını teşvik eder. Örgüt üyelerine mesleklerini icra etmeleri için etik bir çerçeve sunar. Ülkemizde böyle bir uygulama olmadığı için Türkçeye çevrilmemiş olduğunu söyleyebiliriz.

(d) maddesinde *Development Innovations and Networks* (ing.) ve *Innovations et Réseaux pour le Développement*(fr.) adlı örgüt bulunmaktadır. Bu örgütün kısaltması IRED olarak İngilizce ve Fransızca'da aynı biçimde kullanılmaktadır. Sözcüğü sözcüğüne çeviri yöntemi ile *Kalkınma Ağları ve Yenilenme* olarak aktardığımızda örgütün işlevini en doğru biçimde gösteren bir ad vermiş oluruz. Örgütün kısaltmasını ise KAY olarak baş harfleriyle oluşturduğumuz bir kısaltma öneriyoruz. *Kalkınma Ağları ve Yenilenme* örgütü, devletlerin kalkınmasını ve toplumların değişimini ancak toplumların girişimleriyle değişeceğini savunur. Mevcut kalkınma sisteminin yetersizliklerine yönelik yeni yöntemlerin geliştirilmesi gerektiğini savunan bir uluslararası örgüttür.

(e) maddesinde İngilizce ve Fransızca'da kısaltması IGWT olan örgütün İngilizce adına baktığımızda *International Association for Commodity Science and Technology*(ing.) Fransızca adına baktığımızda ise *Association internationale de la science de la marchandise et de la technologie de base*(fr.) olduğunu görüyoruz. Fransızca ve İngilizcede olan kısaltmasını Almandan almıştır. İngilizceden Türkçeye çevirisini "*Uluslararası Emtia Bilimi ve Teknoloji Derneği*" olarak yapabiliriz. Fransızcadan çevirdiğimizde ise *Uluslararası Emtia Bilimi ve Temel Teknoloji Derneği* olarak çevrilebilir. Emtia, ticari hayatta alımı ve satımı olan malların tamamına verilen addır. Dilimize Arapçadan geçmiştir. Baş harflerinden EBTE kısaltması konuşurken okunuş bakımından kolaylık sağlayabilir.

Bu örgütün amacı eğitim, ekonomi her alanda tüketici ile çevre koruma ve sürdürülebilir kalkınma hakkında üyelerine katkına bulunur. Emtia Bilimi ve Teknolojisi ile ilgilenen kurumları, dernekleri, toplumları veya bireyleri bir araya getirmeyi amaçlar.

(f) maddesinde *International Society of Sugar Cane Technologists* (ing.) ve *Société internationale des techniciens de la canne à sucre* (fr.) örgütü yer almaktadır. Örgüt, kısaltmasını İngilizce isminin baş harflerinden almıştır: ISSCT. Türkçeye aktardığımızda sözcüğü sözcüğü çeviri yöntemiyle *Uluslararası Şeker Kamışı Teknoloji Uzmanları Derneği* olarak çevirip UŞKAT şeklinde bir kısaltma önererek konuşurken daha uyumlu bir söyleyiş kazandırabiliriz.

Bu dernek, şeker kamışı sanayisinin ve yan ürünlerinin teknik gelişimi ile ilgilenir ve bilim adamları, teknoloji uzmanları, yöneticiler, kurumlar ve şirketleri kapsayan bir uluslararası örgüttür.

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz sanayi örgütleri şu biçimdedir:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Comité international de l'entretien du textile	CINET	International Committee of Textile Care	CINET	Uluslararası Tekstil Bakımı Kurulu	UTEBKO
Association internationale des constructeurs de motocycles	IMMA	International Motorcycle Manufacturers Association	IMMA	Uluslararası Motosiklet Üreticileri Birliği	UMÜB
Produits et Pratiques (Enologiques)	OEnoppia	Oenological Products and Practices	OEnoppia	Oenolojik Ürünler ve Uygulamalar	ONÜ
Innovations et réseaux pour le développement	IRED	Development Innovations and Networks	IRED	Kalkınma Ağları ve Yenilenme	KAY
Association internationale de la science de la marchandise et de la technologie de base	IGWT	International Association for Commodity Science and Technology	IGWT	Uluslararası Emtia Bilimi ve Teknoloji Derneği	EBTED
Société internationale des techniciens de la canne à sucre	ISSCT	International Society of Sugar Cane Technologists	ISSCT	Uluslararası Şeker Kamışı Teknoloji Uzmanları Derneği	UŞKAT

Çizelge 4: Türkçeye Çevirisini Yaptığımız ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Sanayi Örgütleri

2.4.4. Sosyokültürel Örgütlerin Türkçeye Çevirisi

Sosyal refahın ilerlemesine yönelik olan bu uluslararası düzeydeki örgütler maddi ve manevi tüm değerlere dair toplumdaki birlik ve dayanışmaya duygusuyla bir kimlik kazandıran örgütler bütünüdür. Bu örgütler, kültüre dair olan kendine özgü değerlerin kaybolmamasını amaçlar.

Sosyokültürel örgütlerin geneline baktığımızda çevirilerde İngilizce hakimdir. Örgütlerin kısaltma konusunda ise örgütlerin Fransızca adı olmasına rağmen Fransızca adlarından değil, İngilizce adıyla oluşturulan kısaltmaları bulunmaktadır.

Örgütlerin Türkçeye çevirilerinde ise en sık kullanılan yöntem olan sözcüğü sözcüğüne yöntemi kullanılmaktadır.

Sosyokültürel örgütler toplamda yirmi iki tane olmakla beraber bu örgütlerin içerisinde Türkçesi bulunmayan örgütler ise altı tanedir. Türkçe karşılığı olmayan sosyokültürel örgütler şöyledir:

- (a) International Federation for Modern Languages and Literatures (ing.)- FILLM
Fédération Internationale des Langues et Littératures Modernes (fr.)- FILLM
- (b) Academy of Cultural Heritages (ing.)-ACU
Académie des Heritages Culturels (fr.)-ACU
- (c) International League for Teaching, Education and Popular Culture (ing.)- ILFCAA
Ligue internationale de l'enseignement, de l'éducation et de la culture populaire (fr.)-LIEECP
- (d) International Association for Languages and Intercultural Communication (ing.)- IALIC
Association internationale pour les langues et la communication interculturelle (fr.)- IALIC
- (e) International Society for Ethnology and Folklore (ing.)- SIEF
Société internationale d'ethnologie et de folklore (fr.)- SIEF
- (f) Airline Sports and Cultural Association (ing.)- ASCA
Association sportive et culturelle des agents des compagnies de navigation aérienne (fr.)- ASCA

(a) maddesinde Fransızca adı *Fédération Internationale des Langues et Littératures Modernes* ve İngilizce adı *International Federation for Modern Languages and Literatures* örgütü bulunmaktadır. İngilizce ve Fransızcada kısaltması FILLM olarak oluşturulmuştur. Örgüt, bu kısaltmayı Fransızca adının baş harflerinden alır. Sözcüğü sözcüğüne çeviri yöntemini kullanarak örgüte *Uluslararası Modern Diller ve Edebiyatlar Örgütü* biçiminde bir karşılık oluşturduk. Örgüte kısaltma adı olarak UMDED biçiminde bir kısaltma öneriyoruz. Konuyla alakalı olarak, anlamlı bir kısaltma oluşması açısından *edebiyatlar* sözcüğünün ilk iki harfiyle sessiz harfe bağladık. Böylece örgütün kısaltması söyleyiş sırasında oldukça kolay olacaktır.

Dilbilimsel ve yazınsal araştırmaların oldukça hızlandığı yirminci yüzyılın sonunda *Uluslararası Modern Diller ve Edebiyatlar Örgütü*'nün çalışmaları hız kazandı. Dilbilimsel ve yazınsal araştırmalar artarak yeni fikirler ve bulgular ortaya çıktı. Örgüt, diller ve edebiyatla ilgili çalışmalarını akademisyen topluluklarla ilerletir. Örgüte göre yayınlanan kitaplar dünyanın herhangi bir yerindeki diller ve

edebiyatlarla ilgili olmalı ve okuyucular tarafından kolay anlaşılır ve İngilizce olmalıdır. Dil ve edebi çalışmalarını evrensel bir biçimde yürütür.

(b) maddesinde Fransızcası *Académie des Heritages Culturels* İngilizcesi *Academy of Cultural Heritages* olan örgütün Türkçeye çevirisi bulunmamaktadır ve kısaltması ACU 'dur. Bununla beraber en bilindik örgüt olan UNESCO dışında kültürel varlığı korumak adına pek bir örgüt bulunmadığını saptadık. Bu örgüt adının çevirisinde sözcüğü sözcüğüne çeviri yöntemini kullanmak yerinde olacaktır ve *Kültürel Miraslar Akademisi* biçiminde çevrilebilir. Sessiz harflerin yan yana gelmesi söyleyişi zorlaştıracığından dolayı KÜMA kısaltmasını öneriyoruz. Saptadığımız diğer noktalardan biri ise Fransızcadaki *des* tanımlığı ve İngilizcedeki *of* edatı normalde *-nın* , *-nin* anlamı katarken burada kullanmak oldukça yersiz olacağından bu edatlar çeviri sırasında göz ardı edilmiştir.

Kültürel Miraslar Akademisi'nin gelişimi, kökleri Avrupa kültürüne dayanarak, Yunan mucizesine, yani Platon ve Aristo felsefi kültürün doğuşuna ve devamında Roma'daki Helenizm mirasına dayanır. Örgütün amacı, dünyada tehdit altında olan uygarlığı ve kültürel olayların davranışları, metinleri ve değerleri hatırlamak ve sürdürmektir. Örgüt bunun amaçla araştırma programları yapar ve genç akademisyenlere bu yönde küçük hibeler sağlar.

(c) maddesinde International League for Teaching, Education and Popular Culture (ing.)- ILFCAA ve Ligue internationale de l'enseignement, de l'éducation et de la culture populaire (fr.) LIEECP örgütü bulunmaktadır. Örgütün kısaltmaları iki dilde de kendi baş harfleriyle oluşturulmuştur. Görüldüğü üzere kısaltma oluşturulurken sesli harfler yan yana gelebilir. Biz söyleyiş bakımından kolaylık sağlaması adına ULEPKÜB kısaltmasını öneriyoruz. Zira UEÖPKB harfleri yan yana geldiğinde söyleyişi zorlaştıracak ve karmaşa oluşturacaktır. Örgütün çevirisini incelediğimizde ise, iki dilde sözcüğü sözcüğüne çeviri yöntemi ile birbirine çevrilmiştir. Bizde aynı yöntemle çevirdiğimizde *Uluslararası Eğitim, Öğretim ve Popüler Kültür Birliği* olarak Türkçeye aktarabiliriz. Örgütün adında geçen *lig* sözcüğünü Türkçeye çevirirken olduğu gibi kullanmak, daha çok futbol terimini akılda canlandıracaktır. Bu sebeple *birlik* sözcüğünü yeğledik.

Uluslararası Öğretim, Eğitim ve Popüler Kültür Birliği, her ülkede halkın eğitimini teşvik etmeyi, eğitim, öğretim ve kültürel faaliyetlerle demokratik ilkeleri benimseyen kurum ve grupların kuruluş, gelişim ve genişlemesine yardımcı olmayı amaçlar.

(d) maddesinde son olarak hem Fransızca hem İngilizcede kısaltması IALIC olan *International Association for Languages and Intercultural Communication* (ing.)ve *Association internationale pour les langues et la communication interculturelle*(fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgüt kısaltmasını Fransızca adından almıştır. Fransızca ve İngilizce dillerinde birbirine sözcüğü sözcüğü çeviri yöntemiyle çevrilen bu örgütü

Türkçeye *Uluslararası Diller ve Kültürlerarası İletişim Derneği* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak UDKİD’i öneriyoruz. *İçin* anlamına gelen, *pour* (fr.) ve *for* (ing.) edatlarının Türkçeye çevirisi sırasında göz ardı edilmektedir. Her edatın anlamına göre çevirmenin Türkçeye aktarmada zor olduğunu görüyoruz.

Uluslararası Diller ve Kültürlerarası İletişim Derneği’nin ilgi alanı kültürleri çevirmek, çeviri kültürleridir. Örgütün ana fikri, öncelikle kültürlerarası iletişim ve günlük karşılaşmalar yoluyla kültürlerini birlikte inşa eden insanlar olduğu fikrinden ortaya çıkar. Örgüte göre; kültürler durağan değildir, daima hareket halindedir; kültürler homojen değildir, çok çeşitlidir ve çok yönlüdür. Başka bir deyişle, kültürler her zaman “çeviri” halindedir ve bir yerden başka bir yere taşınır; benzer biçimde kültürel çerçeveler her zaman geçirgendir ve bireyler arasında gerçekleşen karşılıklı temas altında değişebilir.

(e) maddesinde *International Society for Ethnology and Folklore* (ing.)ve *Société internationale d’ethnologie et de folklore* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün İngilizce ve Fransızcadaki kısaltması SIEF biçimindedir. Yani örgütün kısaltması İngilizce adının baş harfleriyle oluşturulmuştur. Etnoloji ve Folklor sözcüklerinin örgütün adında geçtiğini görüyoruz. Türkçeye çevrilirken bu sözcükler Fransızcadan ödünç alınmıştır. Örgütü *Uluslararası Budunbilim ve Halkbilim Derneği* olarak çevirdik. Türkçede etimoloji ve folklor sözcükleri kullanılsa dahi biz Türkçe sözcükler kullanarak örgüte bir ad önerdik. Örgüte bir kısaltma oluşturmak gerekirse baş harfleriyle uygun bir sözcük oluşturacak biçimde UBHAD’ı öneriyoruz.

Uluslararası Budunbilim ve Halkbilim Derneği, insanbilimsel ve kültürel, tarihsel alanlarıyla çok disiplinli bir topluluktur. Avrupa’ya yoğunlaşarak başlamış fakat Avrupa ile sınırlı olmayan daha geniş bir alanda çalışır. Temel görev alanlarından biri bilim insanları toplamaktır. Sözcük kökenleri ve toplumların kendine özgü yapılarını incelerken bilim insanları, araştırmacılar, arşivciler ve daha geniş bilimsel topluluklarla uluslararası işbirliği yapar.

(f) maddesinde ASCA kısaltması ile *Airline Sports and Cultural Association* (ing.) ve *Association sportive et culturelle des agents des compagnies de navigation aérienne* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün kısaltması İngilizce adının kısaltmasından oluşturulmuştur. Örgütün Fransızca adı olmasına rağmen kısaltmasını İngilizce kullanmaktadır. Örgütü İngilizceden Türkçeye *Havayolları Spor ve Kültür Derneği* olarak çevrilirken Fransızcası *Havayolu Şirketlerinin Spor ve Kültür Birliği* biçimindedir. Örgütü Türkçeye *Havayolları Spor ve Kültür Derneği* olarak çevirmeyi tercih ettik. Zira iki çevirinin arasında da bir fark yoktur. İki anlamı da aynı amacı taşıdığını göstermektedir. Örgüte kısaltma olarak HASKÜD kısaltmasını öneriyoruz. *Havayolları Spor ve Kültür Derneği*, havayolları çalışanları için spor yarışmaları ve kültürel etkinlikler düzenleyen bir dernektir. Amacı, hava yollarında çalışanlar arasında sosyal, kültürel ve sportif ilişkileri ilerletmektir.

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz sosyokültürel örgütler şu biçimdedir:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Fédération internationale des langues et littératures modernes	FILLM	International Federation for Modern Languages and Literatures	FILLM	Uluslararası Modern Diller ve Edebiyatlar Örgütü	UMDED
Académie des Heritages Culturels	ACU	Academy of Cultural Heritages	ACU	Kültürel Miraslar Akademisi	KÜMA
Ligue internationale de l'enseignement, de l'éducation et de la culture populaire	LIEEC	International League for Teaching, Education and Popular Culture	ILFCAAE	Uluslararası Eğitim, Öğretim ve Popüler Kültür Birliği	ULEPKÜB
Société internationale d'ethnologie et de folklore	SIEF	International Society for Ethnology and Folklore	SIEF	Uluslararası Budunbilim ve Halkbilim Derneği	UBHAD
Association sportive et culturelle des agents des compagnies de navigation aérienne	ASCA	Airline Sports and Cultural Association	ASCA	Havayolu Spor ve Kültür Birliği	HASKÜD

Çizelge 5: Türkçeye Çevirisini Yaptığımız ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Sosyokültürel Örgütler

2.4.5. Bilimsel Örgütlerin Türkçeye Çevirisi

Geçmişten bugüne, olgular arasında farklı nedensellik ilişkisi kuran insanlar, bu olgularına kuramlar geliştirmiş ve zamanla kuramlar kanuna erişmiştir. Gelişen teknoloji bilim dallarının kollarını daha da uzatmıştır. Fiziki bilimler cansızları, biyolojik bilimler canlıları içerirken toplumsal bilimler ise toplumu kapsamlı olarak konu almıştır. Listesini verdiğimiz bilimsel örgütler, yaşamın her alanını inceler ve bilimsel bir bakış açısı geliştirir. Bilimi konu alan tüm örgütleri kapsar.

Bilimsel örgütlere genel olarak baktığımızda toplamda elli dokuz örgüt bulunmaktadır. İngilizce ve Fransızca çevirileri olan bu örgütlerden sekiz tanesi Türkçeleştirilmemiştir. Bilimsel örgütlerin yarısının Fransızca ve İngilizce çevirisi bulunmaktadır. Her iki dilde de kendine özgü Fransızca ve İngilizce çevirileri ve bu

çevirileriyle oluşturulan kısaltmaları mevcuttur. Öncelikle, Türkçede çevirisi bulunmayan örgütler şunlardır:

- a) International Association of Meteorology and Atmospheric Sciences (ing.)- IAMAS
Association Internationale de Météorologie et de Sciences de l'Atmosphère (fr.)- AIMS
- b) International Union of Scientific and Technical Associations and Organizations (ing.)-UATI
Union Internationale des Associations et Organismes Scientifiques et Techniques (fr.)-UATI
- c) International Human Frontier Science Programme Organization (ing.)- HFSP
Organisation Internationale des Programmes Scientifiques sur la Frontière Humaine (fr.)-HFSP
- d) International Pragmatics Association (ing.)- IPrA
Association Internationale de Pragmatique (fr.)- IPrA
- e) International Society of Phonetic Sciences (ing.)- ISPhS
Société Internationale des Sciences Phonétiques (fr.)- ISPhS
- f) International Union of Anthropological and Ethnological Sciences (ing.)- IUAES
Union Internationale des Sciences Anthropologiques et Ethnologiques (fr.)- UISAE
- g) International Union for Pure and Applied Biophysics (ing.)- IUPAB
Union internationale de biophysique pure et appliquée (fr.) –UPAB
- h) International Federation of Human Genetics Societies (ing.)- IFHGS
Fédération internationale des sociétés de génétique humaine (fr.) -IFHGS

(a) maddesinde *International Association of Meteorology and Atmospheric Sciences*(ing.)- IAMAS ve *Association Internationale de Météorologie et de Sciences de l'Atmosphère*(fr.)- AIMS isimli örgütü inceleyelim. Örgüt adının İngilizce ve Fransızca kendi adına özgün kısaltması vardır. Örgütün İngilizce ve Fransızca çevirisinde sözcüğü sözcüğüne çeviri yöntemi kullanılmıştır. Türkçe'ye *Uluslararası Meteoroloji ve Atmosfer Bilimleri Birliği* olarak aynı yöntemle çevirmek doğru olacaktır. Kısaltma olarak baş harfleriyle oluşturduğumuz UMABİB kısaltmasını öneriyoruz.

Bu örgüt, meteoroloji, atmosfer bilimi ve ilgili alanlarda en yeni gelişmeleri bilim insanlarına sunmak, tartışmak ve tanıtmak için ortam sunmaya odaklanmıştır. Örgüt

kurulları sayesinde uluslararası işbirliği gerektiren araştırmaları kolaylaştırır, bilimsel toplantılar düzenler.

(b) maddesinde Fransızca ve İngilizce adının ortak kısaltması olan UATI örgütü, ve *International Union of Scientific and Technical Associations and Organizations* (ing.) ve *Union Internationale des Associations et Organismes Scientifiques et Techniques* (fr.) bulunmaktadır. Bu örgütün adını Türkçeye *Uluslararası Bilimsel ve Teknik Örgütlerin Birliği* olarak aktarabiliriz. Örgüte uygun bir kısaltma önerecek olursak UBTÖB oluşturulabilir ve böylece anlamlı bir okunuş kazandırabiliriz. Zira iki sesli yan yana gelirse örgüt adının okunuşunu güçleştirebilir.

Bu örgütün amacı, ülkelerin bilimsel, teknik, teknolojik, sosyal ve kültürel değişimi, üyelerle birlikte yaşam kalitesini iyileştirmeye yönelik projelerle eğitim ve öğretim faaliyetlerini teşvik etmektir.

(c) maddesinde *Organisation Internationale des Programmes Scientifiques sur la Frontière Humaine* (fr.) ve *International Human Frontier Science Programme Organization* (ing.) adlı örgüt bulunmaktadır. Örgütün kısaltması HFSPÖ'dür. Örgütü İngilizce adından hareketle Türkçeye *Uluslararası Canlı Bilimleri Örgütü* olarak çevirebiliriz. Bu çeviriyi yaparken serbest çeviri yönetimini kullanarak *la Frontière Humaine* (fr.) ve *Human Frontier* (ing.) sözcüklerini canlı bilimleri ile alakalı olduğu için bu yöntemle başvurarak Türkçeye aktardık. Örgüte kısaltma olarak UCBÖ kısaltmasını öneriyoruz.

Uluslararası Canlı Bilimleri Örgütü, canlı yaşamı ve canlı bilimleriyle ilgilenen bir uluslararası araştırma programıdır. Örgüt, canlı organizmaların biyolojik karmaşıklığı üzerine odaklanmıştır. Araştırmacı ve bilim adamları için hibe ve burs sağlar. Laboratuvar ortamında cevaplanmayan sorulara çözüm aranması için farklı ülkeden ve farklı disiplinlerde çalışan üleriyle işbirliği sağlar.

(d) maddesinde İngilizce ve Fransızca kısaltması IPrA olan örgütün Türkçesinin olmadığını görüyoruz. Örgütün İngilizce adı *International Pragmatics Association*(ing.) ve Fransızca adı *Association Internationale de Pragmatique*(fr.)'tir. Bu örgütü ödünç alma yöntemiyle *Uluslararası Edimbilim Birliği* olarak çevirebiliriz. Baş harflerle ya da bir anlam oluşturacak biçimde kısaltma olacağı gibi belli bir kural olmadan kısaltma yapmak da mümkündür. Bu konuda bir zorunluluk yoktur. Çünkü görüldüğu üzere *International Pragmatics Association* adlı örgütün isminde sesli ve sessiz harflerle bir kısaltma oluşturulmuştur. Örgüte kısaltma olarak ULEB gibi özgün kısaltmasından hareketle bir kısaltma oluşturabiliriz.

Uluslararası Edimbilim Birliği, dil kullanımının veya dilin işlevselliğini en geniş disiplinlerarası anlamda temsil eder. Örgüt, dil öğretimi, kültürlerarası ve uluslararası iletişim sorunlarının incelenmesi, dil bozukluğu olan hastaların tedavisi, bilgisayar iletişim sistemlerinin geliştirilmesi, vb. alanlarda araştırmaları destekler.

(e) maddesinde İngilizce ve Fransızca kısıltması ISPhS olan örgüt İngilizce adı ile *International Society of Phonetic Sciences* ve Fransızca adı *Société Internationale des Sciences Phonétiques*'dir. Örgütün yukarıdaki gibi aynı biçimde ödünç alma yöntemi ile çevrildiğini görüyoruz. ISPhS kısıltması ise örgütün İngilizce adından sesli ve sessiz harfleriyle oluşturulmuştur; *International Society of Phonetic Sciences*. Türkçeye çevirisi yapılmamış olan bu örgütü *Uluslararası Sesbilgisi Topluluğu* olarak çevirebiliriz. Kısıltma olarak UST kısıltmasını öneriyoruz.

Uluslararası Sesbilgisi Topluluğu, fonetik bilimlerle ilgilenmekte ve her dört yılda bir bu alanda kongre düzenler. Bu kongreler konuşma üretimi, konuşma akustiği, konuşma algısı, konuşma ritmi, ses değişikliği, fonoloji, sosyofonetik, dil tipolojisi, birinci ve ikinci dil edinimi, fonetik, konuşma stilleri, ses kalitesi, klinik fonetik ve konuşma teknolojisi gibi konular içerir.

(f) maddesinde *International Union of Anthropological and Ethnological Sciences* (ing.)-IUAES ve *Union Internationale des Sciences Anthropologiques et Ethnologiques* (fr.) -UISAE adlı örgütün de Türkçeye çevirisinin olmadığını saptadık. Bilimle alakalı olan bu örgüt isminin Türkçe karşılığını *Uluslararası İnsanbilim ve Budunbilim Birliği* olarak verebiliriz. İki dilde de kısıltması kendi dilinin baş harflerinden olan bu örgüte Türkçe isminin baş harfleriyle ULİB kısıltmasını vererek özgün bir duruma getirebiliriz. Sessiz iki harfin tekrarı olmaması ve iki B harfi kullanmak yerine harften tasarruf sağlanmak için tek B harfini aldık.

Uluslararası İnsanbilim ve Budunbilim Birliği, toplumunun daha iyi anlaşılması ve doğa ile kültür arasındaki uyuma dayanan sürdürülebilir bir gelecek oluşturulması için dünya çapında tüm insanbilim ve budunbilim alanlarında çalışan, aralarında kazibilimci ve dilbilimcilerin de olduğu uluslararası bir örgüttür.

(g) maddesinde *International Union for Pure and Applied Biophysics*(ing.)- IUPAB ve *Union internationale de biophysique pure et appliquée*(fr.) –UPAB örgütü bulunmaktadır. Örgütün her iki dilde de kendine ait bir kısıltması vardır. Örgütün adı İki dilde birbirine sözcüğü sözcüğüne çeviri yöntemi ile çevrilmiş olup, Türkçe'ye *Uluslararası Saf ve Uygulamalı Biyofizik Birliği* şeklinde çevirebiliriz. Örgüte bir kısıltma önerecek olursak, baş harfleriyle anlamlı bir kısıltma olduğundan USUB'u öneriyoruz.

Örgütün amacı biyofizikte araştırma ve öğretimi desteklemektir. Örgüt, X-ışını kırınımı, nükleer manyetik rezonans ve 3D elektron mikroskopisi arasındaki iletişimi desteklemek için kurulmuştur.

(h) maddesinde kısıltmasını İngilizce adından alan *International Federation of Human Genetics Societies* (ing.) ve *Fédération internationale des sociétés de génétique humaine* (fr.) örgütünü inceleyelim. Örgütün İngilizce ve Fransızca da kısıltması IFHGS'dir. Bu diller arasında sözcüğü sözcüğüne çeviri yöntemiyle

çevrilmiştir. Biz de aynı biçimde *Uluslararası İnsan Genetiği Dernekleri Örgütü* olarak Türkçeye çevirebiliriz. Örgüte kısaltma olarak İGDÖ'yü öneriyoruz.

Uluslararası İnsan Genetiği Dernekleri Örgütü'nün amacı, uluslararası insan genetiği topluluğu genelinde iletişimi kolaylaştırmak için şeffaf bir yapı sağlamak amacıyla dünyadaki insan genetik toplumlarına hizmet vermektedir.

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz bilimsel örgütler şu biçimdedir:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Association Internationale de Météorologie et de Sciences de l'Atmosphère	AIMSA	International Association of Meteorology and Atmospheric Sciences	IAMAS	Uluslararası Meteoroloji ve Atmosfer Bilimleri Birliği	UMABİB
Union internationale des associations et organismes scientifiques et techniques	UATI	International Union of Scientific and Technical Associations and Organizations	UATI	Uluslararası Bilimsel ve Teknik Örgütlerin Birliği	UBTÖB
Organisation internationale des programmes scientifiques sur la frontière humaine	HFSP0	International Human Frontier Science Programme Organization	HFSP0	Uluslararası Canlı Bilimleri Örgütü	UCBÖ
Association internationale de pragmatique	IPrA	International Pragmatics Association	IPrA	Uluslararası Edimbilim Birliği	ULEB
Société internationale des sciences phonétiques	ISPhS	International Society of Phonetic Sciences	ISPhS	Uluslararası Sesbilgisi Topluluğu	UST
Union internationale des sciences anthropologiques et ethnologiques	UISAE	International Union of Anthropological and Ethnological Sciences	IUAES	Uluslararası İnsanbilim ve Budunbilim Birliği	ULİB
Union internationale de biophysique pure et appliquée	IUPAB	International Union for Pure and Applied Biophysics	IUPAB	Uluslararası Saf ve Uygulamalı Biyofizik Birliği	USUB
Fédération internationale des sociétés de génétique humaine	IFHGS	International Federation of Human Genetics Societies	IFHGS	Uluslararası İnsan Genetiği Dernekleri Örgütü	İGDÖ

Çizelge 6: Türkçeye Çevirisini Yaptığımız ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Bilimsel Örgütler

2.4.6.Teknoloji Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi

Gelişen teknoloji yeni sanayilerin doğmasına sebep olmuştur. Örgüt düzeyinde baktığımızda teknoloji alanı örgütlerin her alanını etkilemiştir. Günümüzde yeni örgütlerin ortaya çıkması bilim ve teknoloji alanlarının gelişmesi sayesinde. Bilim olmadan teknolojinin ilerlemesi mümkün değildir.

Bu örgütlenmeleri incelediğimizde yarı yarıya Fransızca ve İngilizce adı, bu adlardan oluşturulan kısaltmaları mevcuttur. Teknoloji örgütleri arasında Türkçesi bulunmayan tek örgüt bulunmaktadır ve şu biçimdedir:

International Association for Automation and Robotics in Construction (ing.)- IAARC ve *Association Internationale pour l'Automatisation et la Robotique en Construction* (fr.) – IAARC.

Bu örgütün İngilizce ve Fransızca adını incelediğimizde örgütün adının ödünç alma yöntemiyle çevrilebileceğini görüyoruz. Türkçeye bu yöntemle *Uluslararası İnşaatta Otomasyon ve Robotik Derneği* olarak çevirebiliriz. Örgütün İngilizce ve Fransızcada kısaltması aynıdır. Türkçe karşılığında hareketle INORD biçiminde bir kısaltma öneriyoruz.

Uluslararası İnşaatta Otomasyon ve Robotik Derneği, inşaat ve inşaat mühendisliği, makine otomasyonu, inşaat robotik uygulamalar, bilgi teknolojileri, planlama, lojistik vb. dahil olmak üzere tüm inşaat alanlarıyla ilgilenen küresel bir topluluktur. İnşaatta otomasyon ve robot teknolojisiyle robot odaklı tasarımlar gerçekleştirmek için prefabrikasyon, şantiye ve tesis yönetimi için diğer endüstriyel sektörler ve devlet kuruluşlarıyla işbirliği yapar.⁵

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz teknoloji örgütü şu biçimdedir:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Association internationale pour l'automatisation et la robotique en construction	IAARC	International Association for Automation and Robotics in Construction	IAARC	Uluslararası İnşaatta Otomasyon ve Robotik Derneği	INORD

Çizelge 7: Türkçeye Çevirisini Yaptığımız ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Teknoloji Örgütü

⁵ <https://www.iaarc.org/about/history>

2.4.7. Sağlık Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi

Sağlık örgütleri, toplumların sağlığını, ruhen, bedenlen, zihinsel ve sosyal yönden destekleyen örgütlerdir. Bununla birlikte salgın, ölüme yol açan hastalıklar vs. gibi durumlarda araştırma yaparak toplumlara bu yönde çözüm bulan, yani toplumların tam bir iyilik halinde olmasını sağlayan örgütlerdir. Zamanla birçok hastalığın ortaya çıkması ve tedavi edilmesi, bazı zararlı maddelere düşkünlüğün çözüme kavuşturulması gibi durumlar sağlık örgütlerinin etkinliklerini yıldan yıla arttırmış ve her bilim dalına ait sağlıkla ilgili bir örgüt oluşturulmuştur. Türkçesi bulunmayan en fazla örgüt sağlık alanında bulunmaktadır.

Sağlık örgütlerini araştırdığımızda, örgüt adlarında hastalık adlarının tıbbi terimi yer alır. Yabancı dilden Türkçeye aktarılırken yabancı dilde söylenişle Türkçeye aktarılmıştır. Tıbbi terimlerin olduğu biçimde yer alması ve örgütün içerisinde herhangi bir açıklamaya yer verilmemesi tıbbi terimden anlamayan biri için oldukça zor olacaktır. Tıp terimleri genel olarak doğrudan Türkçe metinler içinde de yer almaktadır. Fakat tıp alanındakiler için tıbbi terimler ortak bir dil olduğundan dolayı uzman kişiler tarafından anlaşılır durumdadır.

Saptadığımız yaklaşık yüz elli tane sağlık örgütü bulunmaktadır ve bu örgütlerden yirmi iki tanesi Türkçeye çevrilmemiştir. Sağlık örgütlerinin %95'inin İngilizce adının baş harflerinden hareketle oluşturulan bir kısaltması olduğunu saptadık. Türkçesi olmayan örgütler şunlardır:

- (a) International Commission for the Prevention of Alcoholism and Drug Dependency(ing.)- ICPA
Commission internationale pour la prévention de l'alcoolisme(fr.)- ICPA
- (b) International Federation for Tropical Medicine(ing.)- IFTM
Fédération internationale de médecine tropicale (fr.)- IFTM
- (c) World Alliance for Wound and Lymphedema Care (ing.)- WAWLC
Alliance Mondiale pour les Soins de Plaies et du Lymphoedème (fr.)- WAWLC
- (d) Worldwide Hospice Palliative Care Alliance (ing.)-WHPCA
Worldwide Hospice Palliative Care Alliance (fr.)-WHPCA
- (e) International Psychogeriatric Association (ing.)- IPA
Association internationale de psychogériatrie(fr.)- IPA
- (f) International Retrovirology Association (ing.)- IRA
Association internationale de rétrovirologie (fr.)- IRA

- (g) International Society for Digestive Surgery (ing.)- ISDS
Société internationale de chirurgie digestive (fr.)- ISDS
- (h) International Society for Pathophysiology (ing.)-ISP
Société internationale de pathophysiologie (fr.)- ISP
- (i) International Society of Endocrinology (ing.)- ISE
Société internationale d'endocrinologie ISE (fr.)- ISE
- (j) International Federation for Family Health (ing.)- IFFH
Fédération internationale pour la santé de la famille(fr.)- IFFH
- (k) International Federation of Anti-Leprosy Associations (ing.)- ILEP
Fédération internationale des associations contre la lèpre (fr.)- ILEP
- (l) World Council of Optometry (ing.)- WCO
Conseil Mondial d'Optométrie (fr.)- OMD
- (m) Alliance for Cervical Cancer Prevention (ing.)- ACCP
Alliance pour la prévention du cancer du col de l'utérus (fr.)- ACCP
- (n) International Treatment Preparedness Coalition (ing.)-ITPC
Coalition internationale de la préparation au traitement(fr.)- ITPC
- (o) Tuberculosis Surveillance Research Unit (ing.)-TSRU
Unité de recherche sur la surveillance de la tuberculose(fr.)-TSRU
- (p) World Association of Integrated Medicine (ing.)-WAIM
Association mondiale de médecine intégrée (fr.)- WAIM
- (q) World Public Health Nutrition Association (ing.)-WPHNA
Association mondiale de santé publique et de Nutrition (fr.)- WPHNA
- (r) Stress and Anxiety Research Society (ing.)- STAR
Société internationale de recherche sur le stress et l'anxiété (fr.)- STAR
- (s) Global Allergy and Asthma Patient Platform(ing.)- GAAPP
Plateforme internationale de patients allergiques et asthmatiques (fr.)-
GAAPP
- (t) Global Colon Cancer Association (ing.) - GCCA
Global Colon Cancer Association (fr.) - GCCA
- (u) International Society of Autogenic Training and Psychotherapy (ing.) –
ISATAP
Société Internationale pour le Training et la Psychothérapie Autogènes
(fr.) – ISATAP

(v) Network Health for All (ing.) – MMI
Organisation Internationale de Cooperation pour la Santé (fr.)- OICS

İlk sırada yer alan Fransızca ve İngilizce ICPA olarak kısaltılmış olan *International Commission for the Prevention of Alcoholism and Drug Dependency* (ing.)ve *Commission internationale pour la prévention de l'alcoolisme*(fr.) örgütü yer almaktadır. Örgütün kısaltması ICPA olarak oluşturulmuştur. Örgütü oluşturan sözcüklerin tamamının baş harflerinden bir kısaltma kullanılmamıştır. İngilizce adında yer alan ilk dört sözcüğün baş harfleriyle kısaltma yapılmıştır. İngilizceden çevirisini ele aldığımızda ise *Uluslararası Alkolizm ve Uyuşturucu Bağımlılığını Önleme Komisyonu*, Fransızcadan Türkçeye çevirisi ise *Uluslararası Alkolizmin Önlenmesi Komisyonu* biçimindedir. Bu örgütün Türkçeye *Uluslararası Alkol ve Uyuşturucu Bağımlılığını Önleme Topluluğu* olarak en genel adıyla çevirebiliriz. Örgütü ALUBÖT olarak kısalttık.

Bu örgüt içki, tütün ve uyuşturucunun birey üzerindeki fizyolojik, zihinsel ve ahlaki etkileri ve sosyal, ekonomik, politik sonuçları hakkında bilimsel araştırmalar yapar.

İkinci olarak İngilizce ve Fransızcada kısaltması IFTM olan, *International Federation for Tropical Medicine* (ing.)ve *Fédération internationale de médecine tropicale* (fr.) örgütünde, Fransızca adında “de” ve İngilizce adında “for” edatları kullanılmıştır. Bağlaçları anlamıyla bağlama aktarmak bazen cümleyi anlamsızlaştırabilir. Bu nedenle bu sözcük grubunu aktarırken edatlara çeviri esnasında ihtiyaç duymadık. Bu örgütün adını Türkçeye sözcüğü sözcüğüne yöntemiyle *Uluslararası Tropikal Tıp Federasyonu* olarak aktarabiliriz. Örgüte kısaltma olarak UTIF’i öneriyoruz.

Uluslararası Tropikal Tıp Federasyonu, tropikal bölgelerdeki tıp bilimiyle ilgilenmektedir. Sıtma humma gibi insanlık tarihinde milyonlarca insanın ölümüne sebep olan hastalıklar tropikal bölgelerde halen devam etmektedir. Uluslararası sağlığın ilerlemesine katkıda bulunmak, tropikal tıpta eğitim ve öğretim fırsatları hakkında bilgi yaymak, belirli konularda bölgesel toplantılarla bilimsel oturumlar yapma gibi görevleri vardır. Türkiye’de tropikal bir bölgede olmadığı için bu örgütün tanınmadığını düşünmekteyiz.

(c) maddesinde WAWLC kısaltmasıyla *World Alliance for Wound and Lymphedema Care* (ing.) ve *Alliance Mondiale pour les Soins de Plaies et du Lymphoedème* (fr.) örgütü bulunmaktadır. İngilizce adının baş harfleriyle oluşturulan kısaltması Fransızca adında da WAWLC biçiminde kullanılmaktadır. Bilimsel adından dolayı ödünç alma yöntemiyle çevrilen bu örgüt *Lymphedema* (ing.) ve *Lymphoedème* (fr.) sözcüğünü *Lenfödem* olarak almaktadır. Bu çeviri yönemiyle aktaracak olursak örgüte *Dünya Yara ve Lenfödem Bakımı Birliği* biçiminde çevirebiliriz. Örgütün amacının dahilinde YALEB kısaltmasının oluşturulması söyleyişi

zorlaştırmayacaktır. Örgüt, yaralar ve lenfatik sistemin bozukluklarından dolayı meydana gelen bozuklukluğun iyileştirilmesi konusunda çalışmalar yapmaktadır.

(d) maddesinde *Worldwide Hospice Palliative Care Alliance* (ing.) ve *Worldwide Hospice Palliative Care Alliance* (fr.) örgütünü bulunmaktadır. Fransızca ve İngilizcede kısaltması WHPCA olan örgütün Fransızca adı bulunmamaktadır ve Fransızcada, İngilizce adıyla kullanılmaktadır. Örgütü Türkçe'ye *Dünya Çapında Darülaceze Geçici Bakım Birliği* olarak aktardık. *Palliative* sözcüğünü ise doğrudan almak yerine anlamıyla aktarmayı yeğledik. Örgüte kısaltma olarak DÜGEB'i öneriyoruz. Bu örgütün amacına gelecek olursak, kaliteli bir yaşam sürmeden yoksun insanların ağrı ve sıkıntılı bir biçimde ölmemesi amacıyla darülaceze ve geçici bakıma evrensel erişimin olduğu bir dünya için çabalamaktadır. Örgüte göre; muhtaç kişiler, ihtiyaç duydukları her yerde ve zamanda bakım hizmetlerine erişebilmelidir. Örgüt, yerel ve ulusal bakım evleri ve geçici bakım sağlayanlar, hükümetlerin sağlık çalışanları ile çalışır ve para toplar. Hastaların, bakıcılarının ve yerel bakımevlerinin ve geçici bakım hizmetlerinin söz sahibi olmasını ve politikacıların onları dinlemesini ister.

(e) maddesinde kısaltmasını İngilizceden alan örgüt (IPA) *International Psychogeriatric Association* (ing.) ve *Association internationale de psychogériatrie* (fr.) bulunmaktadır. Bu örgütü Türkçeye *Uluslararası Psikogeriatri Derneği* olarak çevirdik, *Psychogeriatric*(ing.) ve *psychogériatrie*(fr.) sözcüğü tıbbi bir terim olduğundan dolayı Türkçeye ödünç alma yöntemiyle aktardık. Kaynak dilde kısaltma oluştururken hedef dilindeki gibi örgütün baş harflerinden yararlanarak UPD kısaltmasını önerebiliriz.

Uluslararası Psikogeriatri Derneği, elliden fazla ülkedeki üyesiyle beraber, yaşlı insanlara tüm zihinsel sağlık sorunları konusunda yardımcı olmaktadır. Örgüt büyük bir zihin sağlığı ekibi ile çalışmaktadır. Yani üyelerinin arasında psikiyatristler, nörologlar, sosyal hizmet uzmanları, psikologlar ve çok daha farklı tıp disiplininde çalışan birçok sağlık çalışanı bulunmaktadır.

(f) maddesinde bulunan, kısaltmasını İngilizce adından alan IRA kısaltmalı *International Retrovirology Association* (ing.) ve *Association internationale de rétrovirologie* (fr.) örgütünü bulunmaktadır. Türkçeye çevirirken tıbbi bir terimle karşılaştığımızdan dolayı ödünç alma yöntemini kullandık ve *Retrovirology* (ing.) ve *Rétrovirologie*(fr.) sözcüğünü *Retroviroloji* olarak aktardık. Bu örgütün adını *Uluslararası Retroviroloji Derneği* olarak Türkçeye çevirdik. Örgüte kısaltma olarak URD'yi öneriyoruz.

Bu örgütün amacı retroviroloji araştırmasını, özellikle insan T-lenfotropik virüsü (HTLV) enfeksiyonlarının ve ilgili hastalıkların araştırılması, araştırma grupları arasındaki iş birliğini geliştirmek ve yeni eleştirel analiz için bir platform sağlamaktır.

(g) maddesinde *International Society for Digestive Surgery* (ing.) ve *Société internationale de chirurgie digestive* (fr.) örgütü yer almaktadır. Örgütün kısaltması İngilizce adından hareketle oluşmuştur: ISDS. Söz konusu örgüt, Türkçeye çevirirken tıbbi terimlerle çeviri herkesçe anlaşılacağından tüm sözcüklerini Türkçede anlamına göre çevirdik: *Uluslararası Sindirim Cerrahisi Derneği*. Bu örgütün kısaltması için USCD kısaltmasını öneriyoruz.

Bu örgütün amacı adından da anlaşıldığı gibi mide ve bağırsak cerrahisi ilgi alanıdır. Mide-bağırsak sistemi çiğneme ve yutma, sindirim, emilim, boşaltım ve sindirim sistemi bütününden oluşur. Mide-bağırsak cerrahideki gelişmeler hakkında tıp dünyasına güncel bilgiler sunmak, klinik çalışmaları teşvik etmek ve gelişmiş araştırmalar yapmak örgütün görevleridir. Örgüt aynı zamanda siyasi, ırksal, düşünce ve dini ayrımcılığa yer verilmemesini kararlaştırdı.

(h) maddesinde *International Society for Pathophysiology* (ing.) ve *Société internationale de pathophysiologie* (fr.) örgütünü ele alıyoruz. Örgütün İngilizce ve Fransızca kısaltması ISP'dir. Bu örgütün adını hedef dile aktarırken örgütün adında yer alan *Pathophysiologie* (fr.) tıbbi terimini ödünç alarak *Patofizyoloji* olarak çevirdik. Bu çeviride bu tıbbi terimin Fransızcadaki okunuş biçimini Türkçeye aktararak gerçekleştirdik. Bu durumda örgütün tam adı *Uluslararası Patofizyoloji Derneği* biçimindedir. Kısaltmasında ise İngilizce ve Fransızcasında yapıldığı gibi Türkçede de örgütün isminin baş harfleriyle UPAD biçiminde bir kısaltma öneriyoruz.

Uluslararası Patofizyoloji Derneği, insan ve hayvan patofizyolojisi üzerinde çalışan tüm toplumları ve bireyleri bir araya getirmeyi amaçlar.

(i) maddesinde *International Society of Endocrinology* (ing.) ve *Société internationale d'endocrinologie* (fr.) örgütü kısaltma adını ISE olarak İngilizceden almıştır. Bu örgütü Türkçeye tıbbi bir terim içermesinden dolayı *Endocrinologie* sözcüğünü *Endokrinoloji* olarak ödünç alma yöntemini kullandık. Genel olarak dilimize giren Türkçe tıp terimleri Latincenin alt dillerinden biri olan Fransızcadan gelmiştir. Örgütü *Uluslararası Endokrinoloji Derneği* olarak Türkçeye çevirebiliriz.. Baş harflerinden bir kısaltma yaparak ULED'i öneriyoruz.

Bu örgüt iç salgı bilimini ve metabolizma ile ilgili tüm alanları birleştiren küresel bir ağıdır. Endokrin, iç salgı bezleri, bozukluğu olan insanları iyileştirmeye yönelik bir örgüttür. Vizyonunu yerine getirmek için üyeleriyle ortak çalışmalar yapar.

(j) maddesinde bulunan *International Federation for Family Health* (ing.) ve *Fédération internationale pour la santé de la famille* (fr.) örgütü kısaltmasını İngilizce adından almış ve IFFH olarak kısaltılmıştır. Örgütü sözcüğü sözcüğü çeviri yöntemi ile *Uluslararası Aile Sağlığı Örgütü* olarak Türkçeye çevirebiliriz. Bu örgüte kısaltma olarak ULASÖ'yü öneriyoruz.

Bu örgütün amacı fakir bölgelerde yeterli sağlık hizmetlerine erişimi artırmak, ailelerde ve topluluklarda hastalık maliyetini azaltmak ve davranışsal, sosyal, ekonomik, teknolojik ve çevresel faktörleri ele alan toplum temelli çözümlerin geliştirilmesi yoluyla halk sağlığını iyileştirmektir.

(k) maddesinde yer alan *International Federation of Anti-Leprosy Associations* (ing.) ve *Fédération internationale des associations contre la lèpre* (fr.) adlı örgütünü incelediğimizde örgütün adında geçen *Anti-Leprosy* ve *Contre la Lèpre* ifadelerini inceledik. *Lepra*'ya karşı ifadesi *Anti* ve *Contre* ile verilmiştir. Öyleyse Türkçeye *Uluslararası Cüzzamla Mücadele Eden Dernekler Örgütü* olarak iletişimsel çeviri yöntemiyle çevirebiliriz. *Lepra* sözcüğü Türkçe'ye tıp terimlerine Latince'den alınmış, zira Fransızca ve İngilizce dilinde kendine göre çevrilmiştir. Bu hastalık Türkçede ise Hansen's hastalığı ya da cüzzam hastalığı olarak bilinir. Kısaltması ILEP olan bu örgütün, kısaltmasını Fransızca ve İngilizcede, Latince'den *Lepra* sözcüğünün ilk üç harfi *lep*'ten aldığını düşündüğümüzden *Inernational* sözcüğünün de *I* harfi alınarak ILEP olarak birleştirildiğini düşünmekteyiz. *Uluslararası Cüzzamla Mücadele Eden Dernekler Örgütü*'ne kısaltma olarak baş harfleriyle oluşturduğumuz UCMED'i öneriyoruz.

Bu örgüt diğer hastalıklar gibi genel tıbbi hizmetler yoluyla tedavi edilmesi gereken bir hastalık olarak görülmesi gerektiğini savunur. Cüzzamın yayılmadığı alanlarda dahil olmak üzere önlem almaya ve sağlık düzeyini daha iyiye götürmekle uğraşan bir örgüttür. Tek ilgi alanı bu hastalıktır.

(l) maddesinde bulunan *World Council of Optometry* (ing.) ve *Conseil Mondial d'Optométrie* (fr.) örgütünü incelediğimizde iki örgütünde kendine özgü baş harfleriyle oluşturulmuş bir kısaltması olduğunu görüyoruz. Türkçeye ise *Dünya Optometri Konseyi* olarak çevirip, biz de örgütün baş harfleriyle bir kısaltma önerebiliriz: DOK. Ödünç alma yöntemi kullanarak *Optometri* adıyla Türkçeye çevrilmiştir.

Optometri, göz ve göz sisteminin tıbbi bozukluklarının teşhisi ve tedavisi ile ilgilenen bir sağlık alanıdır. Bu örgüt dünya çapında optometri ve optometristleri destekler. İhtiyaç sahibi toplumlara göz ve görme bakımı sağlanmasına yönelik programlara destek sağlar. Optometri biliminin ilerlemesini teşvik eder. Dünya Sağlık Örgütü'nün Önlenebilir Körlük ve Görme Bozukluğunun Önlenmesi için Küresel Eylem Planı 2014-2019'a yanıt olarak Dünya Optometri Konseyi (WCO) tarafından üretilmiştir.

(m) maddesinde *Alliance for Cervical Cancer Prevention* (ing.) ve *Alliance pour la prévention du cancer du col de l'utérus* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün kısaltması İngilizce ve Fransızcada ACCP olarak, İngilizce baş harfleriyle oluşturulmuştur. Örgütü İngilizceden sözcüğü sözcüğü yöntemi ile *Serviks Kanserini Önleme Birliği* olarak çevirirken Fransızcadan sözcüğü sözcüğü yöntemi ile

çevirdiğimizde *Rahim Ağzı Kanseri Önleme Birliği* olarak çevirebilir. Türkçeye iletişimsel çeviri yöntemi ile *Rahim Ağzı Kanseri* olarak aktarılan *Cervical Cancer* terimi, örgüt olarak baktığımızda tıp terimleri hakkında bilgisi olmayan ve halk dilinde daha açıklayıcı olacağı için *Rahim Ağzı Kanserini Önleme Birliği* şeklinde aktarmak daha yerinde olacaktır. Kısaltma olarak RAKÖB olarak baş harfleriyle anlamlı bir kısaltma önerebiliriz.

Bu örgütün amacı gelişmekte olan ülkelerin çoğundaki orta yaşta kadınlarda görülen bu kanserin önlenmesine yönelik tedbir almaktır.

(n) maddesinde Fransızca ve İngilizcede ortak kısaltması ITPC olan örgüt, *International Treatment Preparedness Coalition* (ing.) ve *Coalition internationale de la préparation au traitement* (fr.) bulunmaktadır. Örgüt bu kısaltmayı İngilizce adından almıştır. Bu örgütü Türkçeye sözcüğü sözcüğü çeviri yöntemiyle *Uluslararası Tedavi Hazırlık Kurulu* olarak çevirebiliriz. Örgüte kısaltma olarak baş harfleriyle anlamlı bir biçimde oluşturduğumuz UTHAK kısaltmasını öneriyoruz.

Örgütün adında geçen tedavi hazırlık anlamı HIV (İnsan Bağışıklık Yetmezlik Virüsü) hastalarının tedaviye erişim hakkının olmasını belirtmektedir. Örgüt, HIV tedavisi ve hayat kurtaran ilaçlara evrensel erişim sağlamak için çalışan küresel bir insan ağıdır.

(o) maddesinde *Tuberculosis Surveillance Research Unit* (ing.) ve *Unité de recherche sur la surveillance de la tuberculose*(fr.) örgütü yer almaktadır. Örgütün kısaltmasına baktığımızda İngilizceden aldığımızı görüyoruz: TSRU. Örgüt adının içerisinde tıbbi bir terim bulunmaktadır. Fransızca *Tuberculose* (verem) sözcüğü, dilimizde Fransızca söyleyişiyle oluşturmuş ve *tüberküloz* olarak yer almaktadır. Örgütü Türkçeye *Verem Gözetim Araştırma Birimi* olarak çevirebiliriz. Örgüte kısaltma olarak VEGAB'ı öneriyoruz. Zira kısaltması söyleyişi kolaylaştırıcaktır ve Türkçe isminin baş harflerinden rahatlıkla kısaltmasını oluşturabiliriz.

Bu örgütün amacı veremin yayılma yollarının incelenmesi, kalıtım, biyoloji, fiziksel çevre, sosyal çevre ve yaşam biçimlerinin nasıl etkilendiğinin araştırılmasıdır. Çeşitli ülkelerde planlanan, devam eden araştırma projeleri yıllık toplantılarında sunulmaktadır.

(p) maddesinde İngilizce ve Fransızcada ortak kısaltması WAIM olan, *World Association of Integrated Medicine* (ing.) ve *Association mondiale de médecine intégrée* (fr.) örgütü yer almaktadır. Örgüt, kısaltmasını İngilizce adının baş harflerinden almıştır. Örgütün adını Türkçeye çevirdiğimizde *Dünya Bütünleşik Tıp Topluluğu* olarak çevirebiliriz. Örgüte kısaltma ad olarak DÜBTO olarak baş harfleriyle ve son sözcüğünün ilk iki harfini alarak kolay bir kısaltma oluşturabiliriz.

Bütünsel tıp, insanın duygu, ruhu, zekasını ve bedenini bir bütün olarak insanların sağlık ve refah içinde hayatlarını sürdürmelerine yardımcı olmak için doğu ve batı tıbbını birleştiren bir uzmanlık dalıdır. Örgüt, bilimsel ve geleneksel sistemlerin bir

araya getirilerek eğitim, tedavi, öğretim, araştırma ve ulusal uygulamanın geliştirilmesi görevini üstlenmiştir.

(q) maddesinde *World Public Health Nutrition Association* (ing.) ve *Association mondiale de santé publique et de Nutrition* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün kısaltmasında bir anlam oluşturulmamıştır. Görüldüğü üzere kısaltması, örgütün İngilizce adının sadece baş harfleri alınarak oluşturulmuştur: WPHNA. Örgütün adını Türkçeye sözcüğü sözcüğüne çeviri yöntemi ile *Dünya Halk Sağlığı Beslenme Topluluğu* biçiminde çevirebiliriz. Bu adında hareketle örgütün adındaki harflerden yararlanarak HASBET kısaltmasını öneriyoruz.

Dünya Halk Sağlığı Beslenme Derneği bireysel bir üyelik kuruluşudur. 65'ten fazla ülkeden üyeleri küresel bir ağ oluşturmaktadır ve çalışmalarında üyeler birbirlerini destekleyecek görüş alışverişinde bulunmak için dinamik bir forum oluştururlar. Örgütün amacı üyeleriyle birlikte, daha iyi halk sağlığı beslenmesini teşvik edecek politika ve programlarının etkili bir biçimde geliştirilmesi ve sunulmasını desteklemektir.

(r) maddesinde yer alan *Stress and Anxiety Research Society* (ing.) ve *Société internationale de recherche sur le stress et l'anxiété* (fr.) örgütü, Fransızca ve İngilizce de STAR olara kısaltılmıştır. Örgütün bilinen bir diğer adı ise *Society for Test Anxiety Research*'tur. İngilizcede bilinen adıyla, baş harflerinden anlamlı bir kısaltma oluşturulduğu görülmektedir: STAR. *Stres ve Kaygı Araştırmaları Derneği* olarak Türkçeye çevirdiğimiz topluluğa kısaltma olarak SKAD'ı öneriyoruz.

Son yıllarda, anksiyete bozukluğu yani kaygı konusu oldukça gündemde olup sebepleri araştırılmaktadır. *Stres ve Kaygı Araştırmaları Derneği*, stres, başa çıkma ve anksiyete sorunlarına ilgi duyan çok disiplinli, uluslararası bir araştırmacı kuruluşudur. Otuz beşten fazla ülkeden üyesi, çok çeşitli stres ve kaygı ile ilgili durumlar üzerinde araştırma bulguları ve klinik uygulamalar alışverişinde bulunmak için yılda bir kez toplanmaktadır. Örgütün konferansları sadece stres ve kaygı hakkında değildir, aynı zamanda tüm dünyada psikolojinin çalışma alanları ve uygulanma yöntemleri hakkında öğrenme fırsatı sunar.

(s) maddesinde GAAPP kısaltması olan *Global Allergy and Asthma Patient Platform*(ing.) ve *Plateforme internationale de patients allergiques et asthmatiques* (fr.) örgütü bulunur. Örgüt İngilizce ve Fransızcada aynı kısaltmayı kullanmaktadır. GAAPP kısaltmasını İngilizce adının baş harflerinden almıştır. Adının içerisinde geçen sözcüklerin tamamen tıbbi bir terim olarak Türkçede de bulabilmekteyiz. Örgütü tıbbi terimleri ile *Küresel Alerji ve Astım Hastaları Platformu* olarak Türkçeye aktardık. Örgüte kısaltma olarak KÜRAH kısaltmasını öneriyoruz.

Küresel Alerji ve Astım Hastaları Platformu, alerji, astım, egzama ve ürtiker etkisini en aza indirmek için hükümet ve sağlık kuruluşları ile birlikte çalışır. Bu hastalıklara

sahip toplumları güçlendirmekve geliştirmekte olan ülkelere hastalar için gerekli teşhis ve tedavi yöntemleri konusunda yardım gibi amaçları vardır.

(t) maddesinde yer alan İngilizce ve Fransızcası aynı adla ve kısaltmayla GCCA olan, *Global Colon Cancer Association* (ing) ve *Global Colon Cancer Association* (fr.) örgüt yer almaktadır. Örgütü Türkçeye *Dünya Bağırsak Kanseri Derneği* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak DÜBAD'ı öneriyoruz. Türkçeye doğrudan *kolon* olarak yerleşen bu sözcüğü *bağırsak* olarak çevirdik. Böylece tıp teriminde *kolon* olarak yerleşmesine rağmen Türkçe de anlamına uygun düştüğünden *bağırsak* olarak da kullanabileceğimizin uygun olacağını düşünüyoruz.

Dünya Bağırsak Kanseri Derneği, dünyadaki tüm kolon kanseri hastalarının mücadeledeki ortak sesidir. Hataların kaliteli bir tedaviye ulaşmasını, kuruluşlarla işbirliğini ve dünya çapında hasta merkezli politikaları savunur.

(u) maddesinde ISATAP kısaltması ile *International Society of Autogenic Training and Psychotherapy* (ing.) ve *Société Internationale pour le Training et la Psychothérapie Autogènes* (fr.)örgütü bulunmaktadır. Örgütün kısaltması İngilizce adının baş harfleriyle oluşturulmuştur. *Otojenik* ve *Psikoterapi* sözcükleri Türkçeye de geçmiş olup psikoloji alanında yer alır. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Otojenik Eğitim ve Psikoterapi Derneği* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak OTEP'i öneriyoruz.

Otojen, belirli taktikleri olan bir tür gevşeme, meditasyon yöntemidir. Otojenik Eğitim, olumsuz düşüncelerin değişmesinde ve strese karşı yardımcı olmaktadır. Danışmanlar ve eğitimciler tarafından uygulanan içsel sorunları çözüme kavuşturmayı, fiziksel ve zihinsel sağlığı, yaratıcılığı ve çevreye uyumu amaçlar. 2014 yılında kurulan *Uluslararası Otojenik Eğitim ve Psikoterapi Derneği*'nin amacı ise otojeniklerin uygulanması, geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Son olarak *Network Health for All* (ing.) – MMI ve *Organisation Internationale de Cooperation pour la Santé* (fr.)- OICS örgütü listemizin en sonunda yer almaktadır. Örgütü Türkçeye çevirirken tek örgütten bahsedilmesine rağmen iki ayrı anlama gelen çevirisi vardır. Örgütü Türkçeye daha kapsamlı bir anlamı ifade ettiği için Fransızcadan hareketle çevirdik: *Uluslararası Sağlık İşbirliği Örgütü*. Kısaltma olarak USİ'yi öneriyoruz.

Uluslararası Sağlık İşbirliği Örgütü'nün amaçları şunlardır: Uluslararası sağlık işbirliğinin kalitesini ve etkinliğini artırmak, insan odaklı sağlık politikaları geliştirmek, küresel boyutta sağlığın korunması gibi.

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz sağlık örgütleri şu biçimdedir:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Commission internationale pour la prévention de l'alcoolisme	ICPA	International Commission for the Prevention of Alcoholism and Drug Dependency	ICPA	Uluslararası Alkol ve Uyuşturucu Bağımlılığını Önlenme Topluluğu	ALUBÖT
Fédération internationale de médecine tropicale	IFTM	International Federation for Tropical Medicine	IFTM	Uluslararası Tropikal Tıp Federasyonu	UTTF
Alliance Mondiale pour les Soins de Plaies et du Lymphoedème	WAWLC	World Alliance for Wound and Lymphedema Care	WAWLC	Dünya Yara ve Lenfödem Bakımı Birliği	YALEB
Worldwide Hospice Palliative Care Alliance	WHPCA	Worldwide Hospice Palliative Care Alliance	WHPCA	Dünya Çapında Darülaceze Geçici Bakım Birliği	DÜGEB
Association internationale de psychogériatrie	IPA	International Psychogeriatric Association	IPA	Uluslararası Psikogeriatri Derneği	UPD
Association internationale de rétrovirologie	IRA	International Retrovirology Association	IRA	Uluslararası Retroviroloji Derneği	URD
Société internationale de chirurgie digestive	ISDS	International Society for Digestive Surgery	ISDS	Uluslararası Sindirim Cerrahisi Derneği	USCD
Société internationale de pathophysiologie	ISP	International Society for Pathophysiology	ISP	Uluslararası Patofizyoloji Derneği	UPAD
Société internationale d'endocrinologie	ISE	International Society of Endocrinology	ISE	Uluslararası Endokrinoloji Derneği	ULED
Fédération internationale pour la santé de la famille	IFFH	International Federation for Family Health	IFFH	Uluslararası Aile Sağlığı Örgütü	ULASÖ
Fédération internationale des associations contre la lèpre	ILEP	International Federation of Anti-Leprosy Associations	ILEP	Uluslararası Cüzzamla Mücadele Eden Dernekler Örgütü	UCMED

Conseil mondial d'optométrie	OMD	World Council of Optometry	WCO	Dünya Optometri Konseyi	DOC
Alliance pour la prévention du cancer du col de l'utérus	ACCP	Alliance for Cervical Cancer Prevention	ACCP	Rahim Ağzı Kanseri Önleme Birliği	RAKÖB
Coalition internationale de la préparation au traitement	ITPC	International Treatment Preparedness Coalition	ITPC	Uluslararası Tedavi Hazırlık Kurulu	UTHAK
Unité de recherche sur la surveillance de la tuberculose	TSRU	Tuberculosis Surveillance Research Unit	TSRU	Verem Gözetim Araştırma Birimi	VEGAB
Association mondiale de médecine intégrée	WAIM	World Association of Integrated Medicine	WAIM	Dünya Bütünleşik Tıp Topluluğu	DÜBTO
Association mondiale de santé publique et de Nutrition	WPHNA	World Public Health Nutrition Association	WPHNA	Dünya Halk Sağlığı Beslenme Topluluğu	HASBET
Société internationale de recherche sur le stress et l'anxiété	STAR	Stress and Anxiety Research Society	STAR	Stres ve Kaygı Araştırmaları Derneği	SKAD
Plateforme internationale de patients allergiques et asthmatiques	GAAPP	Global Allergy and Asthma Patient Platform	GAAPP	Küresel Alerji ve Astım Hastaları Platformu	KÜRAH
Global Colon Cancer Association	GCCA	Global Colon Cancer Association	GCCA	Dünya Bağırsak Kanseri Derneği	DÜBAD
Société Internationale pour le Training et la Psychothérapie Autogènes	ISATAP	International Society of Autogenic Training and Psychotherapy	ISATAP	Uluslararası Otojenik Eğitim ve Psikoterapi Derneği	OTEP
Organisation Internationale de Cooperation pour la Santé	OICS	Network Health for All	MMI	Uluslararası Sağlık İşbirliği Örgütü	USİ

Çizelge 8: Türkçeye Çevirisini Yaptığımız ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Sağlık Örgütleri

2.4.8.Eğitim Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi

Uluslararası eğitim örgütleri, yeni eğitim projeleri geliştirmek, eğitim araştırma, geliştirme ve uygulamalarını desteklemek, okur-yazar oranını arttırmak, halkın eğitim ve öğretim hayatından mahrum kalmaması, eğitim şartlarının iyileştirilmesi için yardımlar toplamak, akademide ilerleme sağlanması, gelişen teknolojinin eğitimde kullanılması gibi eğitimin dahil olduğu tüm konular bu örgütlerin ilgi alanıdır. Uluslararası eğitim örgütlerinde, anne ve baba eğitimleri, bilim eğitimleri, okullar birliği ve tüm alanlarda eğitim, öğretim adıyla oluşan örgütlenmelerle karşılaşmaktayız. Bahsi geçen örgütleri bu başlık altında topladık.

Eğitim örgütlerine genel olarak baktığımızda altmış beş tane örgüt saptadık ve bu örgütlerden on bir tanesi Türkçeye çevrilmemiştir. Türkçeleştirilmiş örgütlerin kısaltmalarına baktığımızda ise hem İngilizce adından hem de Fransızca adından hareketle oluşturulan kısaltmaları bulunur. Kısaltmaları oluşturma yöntemi ise diğer örgütlerden farksız değildir, baş harfler kullanılmıştır.

Bunun dışında, bazı örgüt adlarında açıklamaya yer verilmesini düşündüğümüz örgütlerle de karşılaştık. Örneğin, Uluslararası PEN Kulüpleri Federasyonu, Eğitim Enternasyonali, Açık Eğitim Konsorsiyumu gibi örgütler PEN, *enternasyonal*, *konsorsiyum* olarak olduğu gibi örgüt çevirisinde kullanılmış, herhangi bir açıklamaya ve Türkçeleştirilme yoluna gidilmemiştir. Bu bağlamda, bahsi geçen örgütlerin *Uluslararası Yazarlar Birliği*, *Uluslararası Eğitim Birlikleri*, *Açık Öğretim Birliği* olarak aktararak Türkçeye daha uygun hale getirebiliriz.

Türkçeye aktarılmayan on bir örgüt aşağıdaki gibidir:

- (a) International Federation for Systems Research (ing.)- IFSR
Fédération internationale de recherches sur les systèmes(fr.)- IFSR
- (b) International Federation of Gestalt Training Organizations (ing.)- FORGE
Federation internationale des organismes de formation à la Gestalt (fr.)-
FORGE
- (c) World Federation of Colleges and Polytechnics (ing.)- WFCP
Fédération mondiale des collèges et écoles polytechniques (fr.)- WFCP
- (d) International Sustainable Development Research Society (ing.)- ISDRS
Société internationale de recherche sur le développement durable (fr.)-
ISDRS
- (e) UNESCO Network of Associated Libraries (ing.)- UNAL
Réseau UNESCO de bibliothèques associées (fr.)- UNAL

- (f) International Association for Educational Assessment (ing.)- IAEA
Association internationale pour l'évaluation éducative (fr.)- AIEE
- (g) International Organization for Science and Technology Education (ing.)-
IOSTE
Organisation internationale pour l'éducation scientifique et technique
(fr.)-IOSTE
- (h) International Organization for the Right to Education and Freedom of
Education (ing.)-OIDEL
Organisation internationale pour le droit à l'éducation et la liberté
d'enseignement (fr.)-OIDEL
- (i) International Federation for Parent Education (ing.)-IFPE
Fédération internationale pour l'éducation des parents (fr.)-FIEP
- (j) International Association for Intercultural Education (ing.)-IAIE
Association internationale pour l'éducation interculturelle (fr.)-AIEI
- (k) International Association for Radiation Research(ing.)- IARR
Association internationale de recherche sur les radiations(fr.)- IARR
- (l) International Council on Education for Teaching (ing.)-ICET
Conseil international de la préparation à l'enseignement (fr.)-CIPE

(a) maddesinde *International Federation for Systems Research* (ing.) ve *Fédération internationale de recherches sur les systèmes* (fr.) adlı örgüt bulunmaktadır. Örgüt İngilizce adının baş harfleriyle bir kısaltma almıştır: IFSR. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Sistem Araştırmaları Örgütü* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak USARA'yı öneriyoruz.

Örgütün genel amacı, uluslararası sistemler topluluğuna hizmet etmek için güdün bilim ve sistem araştırma ve uygulamalarını ilerletmektir.

(b) maddesinde *Federation of Gestalt Training Organizations* (ing.) ve *Federation Internationale des Organismes de Formation à la Gestalt* (fr.) örgütü yer almaktadır. Örgüt kısaltma adını Fransızcadan almıştır. Diğer örgüt kısaltmalarından farklı olarak bu örgütte başka bir yöntemle kısaltma yapıldığını saptadık. Örgüt adını oluşturan sözcüklerden bazılarının baş harfleriyle birlikte ikinci harfleri de kullanılarak sözcük biçiminde bir kısaltma oluşturulması yeğlenmiştir: FORGE. Kısaltma *Federation, Organismes, Gestalt* sözcüklerindeki harflerin anlamlı bir biçimde yan yana gelmesiyle oluşturulmuştur. Örgütün Türkçeye çevirisi ise *Uluslararası Gestalt Eğitim Örgütleri Federasyonu* biçimindedir. Gestalt'ı olduğu gibi Türkçeye aktarabiliriz. Çünkü Türkçede karşılığı olmayan bir ruhbilim terimidir. İngilizce kısaltmasında olduğu gibi Türkçeye de sözcük biçiminde bir kısaltma olarak aktarılabilir: UGESÖF

Gestalt kuramı eğitim bilimlerinde kullanılmakta olup, yirminci yüzyılda Almanya'da ortaya çıkmıştır. Gestalt, Almandada biçim, form anlamına gelmektedir. Piaget ve Bruner bu akımın temsilcileridir (Richard, 2010). Bilişsel öğrenme ve algılama ile ilgili olan bu yaklaşım, bütünü bir bütün olarak görür, bir diğer deyişle bütünü ayrıştırmadan, kendisinin toplamın kendisinin olduğunu savunur. Algıda örgütlenme ile öğrenmede kavrayışın önemini vurgulayan bir bakış açısıdır.

(c) maddesinde yer alan WFCP kısaltmalı, *World Federation of Colleges and Polytechnics* (ing.) ve *Fédération mondiale des collèges et écoles polytechniques* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün kısaltması İngilizce adının baş harflerinden oluşturulmuştur. Politeknik, Türkçedeki adını Fransızca okunuşundan almıştır. Öyleyse Türkçeye ödünç almaya yöntemiyle çevrildiğini söyleyebiliriz. Örgütün adını ise Türkçeye *Dünya Kolejler ve Politeknik Okullar Örgütü* olarak çevirebiliriz. Örgüte kısaltma olarak DÜKPO kısaltmasını öneriyoruz. Örgütün adının baş harflerindeki sessiz harfleri yan yana getirerek bu kısaltmayı oluşturduk.

Örgüt, üyelerinin kendi ülkeleri için teknik eğitimi, iş gücü gelişimini ve ekonomik kalkınmayı teşvik eder. Kuruluşundan bu yana federasyon, üyelere, profesyonel ve teknik eğitim ve öğretimi teşvik etmek için forumlar sunmuştur. Politeknik birçok tekniği kapsayan uygulamalı fen dersleri ağırlıkta olan eğitim ve araştırma yapan okullardır.

Dünya Kolejler ve Politeknik Okullar Örgütü, uluslararası bir kolej ağı olmakla beraber, ulusal ve bölgesel kolej dernekleri ağıdır. Çeşitli projeler düzenleyerek kolejler, enstitüler ve politeknikler arasındaki bağları güçlendirmeye çalışır. Örgüt, iki yılda bir dünya kongresi düzenler, uluslararası kongrelerinde tüm kıtalardan mesleki, teknik eğitim ve öğretim alanlarında çok sayıda katılımcı sağlar.⁶

(d) maddesinde yer alan *International Sustainable Development Research Society* (ing.) ve *Société Internationale de Recherche sur le Développement Durable* (fr.) örgütü bulunmaktadır ve kısaltma adı İngilizce adından hareketle oluşturulmuştur: ISDRS. Örgütü Türkçeye sözcüğü sözcüğüne çevirerek *Uluslararası Sürdürülebilir Kalkınma Araştırmaları Derneği* biçiminde aktarabiliriz. Örgüte kısaltma olarak USKAD'ı öneriyoruz.

Örgüt tüm kıtalardaki akademi araştırmacılarını ve uygulama alanlarını birbirlerine bağlar. Adil ve temiz bir toplum oluşturmak için dünya çapında yakın işbirliği, bilgi ve deneyim alışverişini destekler. Düzenlediği konferansta oldukça ilgi çekici konularla gündeme gelir. Örneğin Macaristan'da 2020 yılındaki konferansının konusu şu biçimdedir: Demografik kaymalar ve birçok toplumda belirgin olan kutuplaşma; ekonominin dijitalleşmesi de dahil olmak üzere hızlı teknolojik yeniliğin

⁶ <https://wfc.org/about/>

etkileri; ekonomik gücün değişen merkezleri ve yeni iş modellerinin yayılması ve bunun sonucunda yaşam tarzlarında değişiklikler.

(e) maddesinde İngilizce ve Fransızca iki dilde de kısaltması UNAL olan, *UNESCO Network of Associated Libraries* (ing.) ve *Réseau UNESCO de Bibliothèques Associées* (fr.) örgütü yer almaktadır. Örgüt kısaltma adını İngilizceden almıştır. UNESCO 'da bir kısaltma olmasıyla birlikte, UNESCO'nunda U harfi alınarak UNAL kısaltmasında yer almıştır. UNESCO'nun bünyesindeki altörgütlerden biri olan kütüphaneler ile ilgili bu örgütü Türkçeye *UNESCO Kütüphaneler Ağı* olarak aktarabiliriz. Örgüte kısaltma olarak UKA'yı öneriyoruz.

UNESCO Kütüphaneler Ağı, uluslararası anlayışı ve kültürler arasındaki diyalogu geliştirmek; çok kültürlü girişimleri teşvik etmek; azınlık kültürleri hakkındaki bilgi yaymak; uluslararası konularda farkındalığı artırmak, UNESCO'nun bazı temel hedeflerini takip etmek, barış ve insan haklarının geliştirilmesi, okuryazarlık için çalışmak, çevrenin korunması, kültürel gelişme sağlamak gibi amaçları vardır.

(f) maddesinde İngilizce ve Fransızcada iki farklı kısaltması bulunan *International Association for Educational Assessment* (ing.) - IAEA ve *Association Internationale pour l'Évaluation Éducative* (fr.) - AIEE örgütü bulunmaktadır. İki örgütünde kısaltma adı birbirinden farklıdır. Türkçeye herhangi bir istisnai durum olmadığından dolayı *Uluslararası Eğitim Değerlendirme Derneği* olarak çevirebiliriz. Örgüte kısaltma olarak adındaki baş harflerden oluşturduğumuz de kolayca telaffuz edilebilmesi açısından ULED'i öneriyoruz.

Uluslararası Eğitim Değerlendirme Derneği, eğitim kalitesini artırmak için eğitim değerlendirme tekniklerinin geliştirilmesine ve uygun biçimde uygulanmasında eğitim kurumlarına yardımcı olur. Dünya çapında, ilgili kurumlar ve bireyler arasında daha yakın bağların geliştirilmesinde rol oynar.

(g) maddesinde İngilizce ve Fransızca iki dilde de kısaltması IOSTE olan *International Organization for Science and Technology Education* (ing.) ve *Organisation Internationale pour l'Éducation Scientifique et Technique* (fr.) örgütü yer almaktadır. Örgüt, kısaltmasını İngilizceden almıştır. Türkçeye bu örgütü *Uluslararası Bilim ve Teknoloji Eğitimi Örgütü* biçiminde aktarabiliriz. Örgüte bir kısaltma önerecek olursak UBTE olarak baş harfleriyle bir kısaltma oluşturabiliriz.

Uluslararası Bilim ve Teknoloji Eğitimi Örgütü 'nün amacı tüm ülkelerin halklarının genel eğitiminin hayati bir parçası olarak bilim ve teknoloji eğitimi ilerletmek ve fen ve teknoloji eğitimi alanında bilimsel değişimler ve ilerlemeler sağlamak amacıyla kurulmuştur.

(h) maddesinde *International Organization for the Right to Education and Freedom of Education* (ing.) *Organisation Internationale pour le Droit à l'Éducation et la Liberté d'Enseignement* (fr.) örgütü bulunmaktadır. İngilizce ve Fransızcada

kısaltması OIDELE'dir. Örgütün kısaltmasını incelediğimizde, Fransızca adının baş harflerinden kısaltması oluşturulmuştur. Örgütün kuruluş yeri İsviçre Cenevre'dir. Örgüt kurulduğu yerin diliyle adını almıştır. İngilizce kısaltması da OIDELE'dir. Türkçeye *Uluslararası Eğitim Hakkı ve Özgürlüğü Örgütü* olarak çevirdik ve bu örgüte ULEHÖ biçiminde bir kısaltma oluşturduk.

Eğitim Hakkı ve Özgürlüğü Örgütü, eğitim hakkını ve eğitim özgürlüğünü desteklemek için uluslararası kuruluşlar ve hükümetlerle birlikte çalışır.

Amaçları arasında şunlar bulunmaktadır: Eğitim politikalarını insan haklarına dayalı bir yaklaşımla çalışmak, eğitim hakkı ve eğitim özgürlüğü ihlalleri hakkında kamuoyunu bilgilendirmek, eğitim kurumlarına eğitim hakkı ve eğitim özgürlüğü konusunda eğitim ve bilgi sağlamak, eğitim ve eğitim özgürlüklerini savunmak ve insan haklarının korunmasına yönelik uluslararası kuruluşlar ve organlarla iş birliği yapmak.⁷

(i) maddesinde Sèvres, Fransa 'da kurulmuş, *International Federation for Parent Education* (ing.) - IFPE ve *Fédération internationale pour l'éducation des parents* (fr.) - FIEP örgütü bulunmaktadır. Örgütün İngilizce ve Fransızca adına göre kısaltma yapılmıştır. Örgüt İngilizceye hem isim hem de kısaltma anlamında özgün olarak aktarılmıştır. UNESCO'nun alt bünyesinde bulunan örgütlerden biridir.

Parent sözcüğünün karşılığı olarak *ebeveyn* (Arapça) Türkçede olmasına rağmen daha özgün olması açısından *anne ve baba* sözcüğünü tercih ettik. Öyleyse Türkçeye *Uluslararası Ana ve Baba Eğitimi Örgütü* olarak aktarabiliriz. Örgüte bir kısaltma verecek olursak, ULABE olarak baş harflerini kullanarak bir kısaltma öneriyoruz

Örgüt, çeşitli ülkelerde ebeveynlere eğitim faaliyetlerinde yardımcı olmaya yönelik bilgiler toplar ve dağıtır. Uluslararası konferans ve kongreler düzenler. *Uluslararası Ana ve Baba Eğitimi Örgütü*, eğitim ilke ve yöntemlerine ilişkin araştırma ve çalışmalar yapar ve eğitimde bilimsel ve teknolojik ilerlemenin ortak kullanılması için herkesin çıkarına yönelik yapıcı hedefleri olan bir uluslararası anlayış, iş birliği ve barış ruhu geliştirmeye yöneliktir.

(j) maddesinde *International Association for Intercultural Education* (ing.)-IAIE *Association Internationale pour l'Éducation Interculturelle* (fr.)-AIEI örgütü bulunmaktadır. Görüldüğü üzere örgütün İngilizce ve Fransızca adlarından hareketle kısaltmaları oluşturulmuştur. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Kültürlerarası Eğitim Derneği* olarak çevirebiliriz. *Inter* İngilizce ve Fransızcada *Ara* anlamına geldiğinden dolayı başka bir biçimde çevirmek mümkün olmayacaktır. Örgüte kısaltma olarak baş harflerinden anlamlı bir kısaltma oluşacağından UKED kısaltmasını öneriyoruz.

Bu örgütün görevleri; toplumlararası ilişkiyi, eğitim ve toplum-ulus-devlet ilişkisi olarak uluslararası bağlamları ve bireylerin durumunu incelemek, bireylerin içinde buldukları grup ve azınlıkları incelemek, kültürlerarası eğitim ve eğitim çok

⁷ <http://www.oidel.org/en/objectifs.htm>

kültürlü toplumlar geliştirilmesi ve uygulanmasına katkıda bulunmak, eğitimle ilgili tüm konularda çok kültürlü toplumlarda araştırma ve eğitim politikasında çalışan öğretmenler arasında müfredat geliştirmek gibi görevleri vardır.

(k) maddesinde yer alan, *International Association for Radiation Research*(ing.) ve *Association internationale de recherche sur les radiations* (fr.) örgütünün kısaltması İngilizce adının baş harfleriyle IARR olarak oluşturulmuştur. *Radiation* sözcüğü Türkçeye ödünç alma yöntemi ile aktarıldığına göre örgütü *Uluslararası Radyasyon Araştırmaları Derneği* olarak çevirebiliriz ve kısaltma olarak URAD biçiminde kısaltabiliriz.

Uluslararası Radyasyon Araştırmaları Derneği, uluslararası düzeyde faaliyet gösteren bağımsız bir enerji yayımı araştırma toplulukları kuruluşudur. Temel amacı fizik, kimya, biyoloji ve tıp alanlarında radyasyon araştırmalarını yönetmektir.

(l) maddesinde İngilizcede *International Council on Education for Teaching* - ICET ve Fransızcada *Conseil International de la Préparation à l'Enseignement* – CIPE örgütü bulunmaktadır. Örgütün kuruluş ülkesi ABD'dir. Görüldüğü üzere örgütün hem İngilizce hemde Fransızca adından oluşturulmuş bir kısaltması vardır. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Öğretmenlik Eğitimi Örgütü* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak ÖĞE'yi öneriyoruz.

Uluslararası Öğretmenlik Eğitimi Örgütü'nün amacı, tüm öğrencilerin eğitimcilerin nitelikli olması, kendini mesleğine adanmış eğitimciler ve toplumun yüksek kaliteli bir eğitime erişebilmesidir. Forumlarında eğitimciler arasında bilgi alışverişi için dünyanın farklı bölgelerinde eğitimcilerin nasıl işe alındığı ve belgelendirildiği konularında tartışmalar yer alır.

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz eğitim örgütleri şu biçimdedir:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Fédération internationale de recherches sur les systèmes	IFSR	International Federation for Systems Research	IFSR	Uluslararası Sistem Araştırmaları Örgütü	USARA
Federation internationale des organismes de formation à la Gestalt	FORGE	International Federation of Gestalt Training Organizations	FORGE	Uluslararası Gestalt Eğitim Örgütleri Federasyonu	UGESÖF
Fédération mondiale des collèges et écoles polytechniques	WFCP	World Federation of Colleges and Polytechnics	WFCP	Dünya Kolejler ve Politeknik Okullar Örgütü	DÜKPO
Société internationale de recherche sur le développement durable	ISDRS	International Sustainable Development Research Society	ISDRS	Uluslararası Sürdürülebilir Kalkınma Araştırmaları Derneği	USKAD
Réseau UNESCO de bibliothèques associées	UNAL	UNESCO Network of Associated Libraries	UNAL	UNESCO Kütüphaneler Ağı	UKA
Association internationale pour l'évaluation éducative	AIEE	International Association for Educational Assessment	IAEA	Uluslararası Eğitim Değerlendirme Derneği	ULED
Organisation internationale pour l'éducation scientifique et technique	IOSTE	International Organization for Science and Technology Education	IOSTE	Uluslararası Bilim ve Teknoloji Eğitimi Örgütü	UBTE
Organisation internationale pour le droit à l'éducation et la liberté d'enseignement	OIDEL	International Organization for the Right to Education and Freedom of Education	OIDEL	Uluslararası Eğitim Hakkı ve Özgürlüğü Örgütü	ULEHÖ
Fédération internationale pour l'éducation des parents	FIEP	International Federation for Parent Education	IFPE	Uluslararası Ana ve Baba Eğitimi Örgütü	ULABE
Association internationale pour l'éducation interculturelle	AIEI	International Association for Intercultural Education	IAIE	Uluslararası Kültürlerarası Eğitim Derneği	UKED

Association internationale de recherche sur les radiations	IARR	International Association for Radiation Research	IARR	Uluslararası Radyasyon Araştırmaları Derneği	URAD
Conseil international de la préparation à l'enseignement	CIPE	International Council on Education for Teaching	ICET	Uluslararası Öğretmenlik Eğitimi Örgütü	ÖĞE

Çizelge 9: Türkçeye Çevirisini Yaptığımız ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Eğitim Örgütleri

2.4.9. Ticaret Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi

Ticaret örgütleri, uluslararası ticaret kanununu benimsemiş, ülkeler arasında ticaretin sağlanması ve ticaret ile ilgili konulardaki anlaşmazlıklara müzakere etme nedeniyle diplomatik bir platform sağlayan uluslararası örgütlerdir. İktisadi ve küresel refahı yükseltmeye yönelik çalışmaları olan bu örgütler uluslararası ticareti kolaylaştırmak için kurulmuşlardır. Üye devletler arasında çok taraflı anlaşmalar düzenleyerek ticari ilişkileri geliştirmek amacıyla karşılıklı çıkarlar sağlarlar. Uluslararası gümrük tarifeleri, doğal kaynaklar (petrol ve doğalgaz), mal ticareti ve değişen teknoloji dünyada ticareti oldukça etkilemiştir.

Ticaret örgütlerinde İngilizce ve Fransızca kendi dilinin özgün haliyle kısaltmalarının oluşturulduğunu görüyoruz. Örgütlerin çevirisinde Fransızcadan Türkçeleştirilen sözcükler, öykünme ve ödünç alma gibi çeviri yöntemleri kullanılmıştır. Türkçe kısaltmaları ise İngilizceden hareketle oluşturulmuştur.

Ticaret örgütlerine baktığımızda toplamda otuz beş tane ticaret örgütü saptadık ve bu örgütlerden sadece bir tanesi Türkçeye çevrilmemiştir ve şu biçimdedir:

International Union for Housing Finance (ing.)- IUHF

Union internationale pour le financement du logement (fr.)- IUHF

İngilizce ve Fransızca IUHF olarak kısaltması olan, *International Union for Housing Finance* (ing.) ve *Union Internationale pour le Financement du Logement* (fr.) örgütü nü Türkçeye *Uluslararası Konut Finansmanı Birliği* olarak çevirebiliriz. Örgüte kısaltma olarak baş harflerinden oluşturduğumuz UKOF kısaltmasını öneriyoruz.

Bu örgüt 1914 yılında kurulmuştur. Üyelerien dünyanın dört bir yanından konut finansmanı alanındaki son gelişmelerden haberdar olmalarını sağlar. Örgütün beraber çalıştığı ulusal bankacılıklar, ipotek borç verme kurumları, konut finansmanı konusunda uzmanlaşmış uluslararası kuruluşlara kadar uzanan yüz dört üyesi aracılığıyla kırk dokuz farklı ülkeyi kapsamaktadır.

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz örgüt şudur:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Union internationale pour le financement du logement	IUHF	International Union for Housing Finance	IUHF	Uluslararası Konut Finansmanı Birliği	UKOF

Çizelge 10: Türkçeye Çevirisini Yaptığımız ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Ticaret Örgütü

2.4.10.Yardım Kuruluşlarının Türkçeye Çevirisi

Yardım kuruluşları, dünyanın olumsuz koşullarına karşın savaşlar, salgın ve ölümcül hastalıklar, kıtlık, doğal afetler gibi uluslararası yardımlaşma ve dayanışma gerektiren durumların söz konusu olduğu örgütlerin içerisinde yer aldığı örgütlenmelerdir. Teknolojik ve bilimsel olanaklara ulaşamayan gelişmemiş ülkelerde daha etkin bir biçimde yer alır. Toplumların can ve mal güvenliğini tehdit eden durumlarda derhal devreye girer ve devletle iş birliği yapar. Çatışma anında arama, kurtarma ve can güvenliğini sağlama gibi görevleri vardır.

Yardım kuruluşlarında hem Fransızca adından oluşturulan hem de İngilizce adından oluşturulan kısaltmalar mevcuttur. Kısaltma kullanmayan örgütler de bulunmaktadır. Türkçeye çevirisi olmayan dört yardım kuruluşu aşağıdaki gibidir:

- (a) Worldwide Initiatives for Grantmaker Support (ing.)- WINGS
Initiatives Mondiales pour le Soutien aux Donateurs (fr.)-WINGS
- (b) International Aviation Fire Protection Association (ing.)-IAFPA
Association internationale de la protection incendie en aviation (fr.)-IAFPA
- (c) Professionals in Humanitarian Assistance and Protection (ing.)-PHAP
Association Internationale des Professionnels de l'Assistance et de la Protection Humanitaires (fr.)- PHAP
- (d) International Emergency Management Organization (ing.)-IEMO
Organisation internationale pour l'aménagement des urgences (fr.)- OIAU

İlk olarak İngilizce ve Fransızca da WINGS kısaltmalı, *Worldwide Initiatives for Grantmaker Support* (ing.) ve *Initiatives Mondiales pour le Soutien aux Donateurs* (fr.) örgütü bulunmaktadır. İngilizce baş harfleri alınarak oluşturulmuş ve bu kısaltma İngilizcede “Kanatlar” anlamına gelmektedir. Kanat sözcüğü dolaylı olarak meleklerle ilgili bir çağrışım yapmaktadır. Meleklerin kanatlı olduğu

düşünülmektedir. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Hayırseverlere Destek Girişimi* olarak çevirebiliriz. Örgüte HADEG kısaltmasını öneriyoruz.

Bu örgüt dünya çapında kırk beş ülkede, hayırseverlik ve sosyal yatırımların gelişimini güçlendirmek, teşvik etmek ve liderlik sağlamak için yüz otuz tane destek sağlayan dernekten oluşan bir ağıdır. Örgüt, hayırseverliği ve destek alanını genişletmek için çalışır. Amacı, sosyal değişime ve sürdürülebilir kalkınmaya en iyi biçimde hizmet etmektir.

İkinci sırada, İngilizce Fransızcada IAFPA olarak kısaltılmış *International Aviation Fire Protection Association* (ing.) ve *Association internationale de la protection incendie en aviation* (fr.) örgütü yer almaktadır. Türkçeye bu örgütü *Uluslararası Havacılıkta Yangında Korunma Derneği* olarak aktarabiliriz. Örgüte kısaltma olarak Türkçe adından hareketle UHYAK'ı öneriyoruz.

Uluslararası Havacılıkta Yangında Korunma Derneği havaalanlarında ve uçaklarda yangından korunma ve yangın söndürülmesi ile ilgili eğitim ve teknik destek sağlar. Uçak kazaları yolcu güvenliği, olası acil durumlarda yapılacaklar ve havaalanlarında herhangi bir tehdiye karşın önlemler hakkında üyelerine gerekli bilgiyi verir, iş birliği sağlar.

(c) maddesinde *Professionals in Humanitarian Assistance and Protection* (ing.) ve *Association Internationale des Professionnels de l'Assistance et de la Protection Humanitaires* örgütü bulunmaktadır. Örgütün heriki dilde de İngilizce ve Fransızcada kısaltması PHAP olmaktadır. Örgütü Türkçeye *Uluslararası İnsani Yardım ve Koruma Uzmanları Derneği* olarak aktarabiliriz. *Uluslararası İnsani Yardım ve Koruma Uzmanları Derneği*'ne kısaltma olarak özgün adından hareketle YAKUD'u öneriyoruz.

Uluslararası İnsani Yardım ve Koruma Uzmanları Derneği, kriz durumlarında, insan yaşamını ve haysiyetini korumak ve desteklemek için insani eylemler düzenler. İnsani değerleri her koşulda ön planda tutan bu örgütün görevleri, insanları etik davranışa teşvik etmek ve insanlara saygı duymak, çıkar çatışmalarından kaçınmak, halkın bilinçlenmesi, insanlığı yüksek standartlara çıkarmak, politikadan kaçınmak, tüm insanları ırk, dil, din gözetmeksizin eşit tutmak vs. gibidir.

Listenin sonunda yer alan *International Emergency Management Organization* (ing.)- IEMO ve *Organisation Internationale pour l'Aménagement des Urgences* (fr.)- OIAU örgütü yer almaktadır. Görüldüğü üzere her iki örgütünde kendi adının özgün kısaltması bulunmaktadır. *Uluslararası Acil Durum Yönetim Örgütü* olarak Türkçeye çevirdiğimiz bu örgüte kısaltma olarak ADYÖ'yü öneriyoruz.

Bu örgüt, 14 Nisan 2006 tarihinde tsunami felaketinden sonraki uluslararası çabalar sonrasında kurulmuştur. Acil durumu önleme, acil durum farkındalığı ve acil yardım olmak üzere üç tane yetkiye sahiptir. Uluslararası Acil Durum Önleme konferansları düzenler. Acil durum önlemeye odaklanan tek uluslararası kuruluştur. Felaketleri en

aza indirmeye ve önlemeye yönelik çalışmalar yapar ve üyelerinden herhangi bir mali beklentisi yoktur.

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz yardım kuruluşları şunlardır:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Initiatives Mondiales pour le Soutien aux Donateurs	WINGS	Worldwide Initiatives for Grantmaker Support	WINGS	Uluslararası Hayırseverlere Destek Girişimi	HADEG
Association internationale de la protection incendie en aviation	IAFPA	International Aviation Fire Protection Association	IAFPA	Uluslararası Havacılıkta Yangında Korunma Derneği	UHYAK
Association Internationale des Professionnels de l'Assistance et de la Protection Humanitaires	PHAP	Professionals in Humanitarian Assistance and Protection	PHAP	Uluslararası İnsani Yardım ve Koruma Uzmanları Derneği	YAKUD
Organisation internationale pour l'aménagement des urgences	OIAU	International Emergency Management Organization	IEMO	Uluslararası Acil Durum Yönetim Örgütü	ADYÖ

Çizelge 11: Türkçeye Çevirisini Yaptığımız ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Yardım Kuruluşları

2.4.11. Barış Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi

Barış örgütlerinin kuruluş amacı dünyada barış ve kardeşliğin hakim olmasıdır. Barış ve güvenliğin tehdit altında olduğu durumlarda tarafların anlaşmazlıklarını barışçıl yolla çözmeye çalışır. Barış süreçlerinde ülkelerde silah kontrolü sağlar, ateşkes yapma anlaşmalarını gözlemler ve silahsızlanma çağrılarını yapar. Toplumların birlik, beraberlik, uyum ve huzur içerisinde insani ilişkiler geliştirmesi adına çalışır. İnsanlar arasındaki iletişimi kolaylaştırmak, devletlerin iç huzursuzluğunda düzeni sağlamak, ülkeler arası fikir ayrılıklarında müzakere oluşturmak ve aracılık etmek gibi görevleri vardır.

Barış örgütlerine genel olarak baktığımızda yirmi iki tane örgüt vardır ve bunlardan beşi Türkçeleştirilmemiştir. Örgütlerin genel olarak kısaltması İngilizce adından hareketle yapılmıştır. Bazı örgütlerin adı Fransızca olsa da kısaltılması İngilizce adının baş harfleriyle oluşturulmuştur. Türkçeleştirilmeyen beş örgüt aşağıdaki gibidir:

- (a) World Association for the School as an Instrument of Peace (ing.)-EIP
Association mondiale pour l'école instrument de paix (fr.)-EIP
- (b) Association for the Study of the World Refugee Problem (ing.)-AWR
Association pour l'étude du problème mondial des réfugiés (fr.)-AWR
- (c) International Association of Peace Foundations (ing.)-IAPF
Association internationale des fondations pour la paix (fr.)-IAPF
- (d) International Federation for Peace and Conciliation (ing.)-IFPC
Federation Internationale pour la Paix et Conciliation (fr.)-IFPC
- (e) Society for Terrorism Research (ing.)-STR
Society for Terrorism Research (fr.)-STR

(a) maddesinde İngilizce ve Fransızca'da EIP olarak kısaltılan, *World Association for the School as an Instrument of Peace* (ing.) ve *Association mondiale pour l'école instrument de paix* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgüt bu kısaltmayı Fransızca'da adından almıştır. Adının *l'école instrument de paix* (Barış Aracı Olarak Okul) kısmı alınarak, bu kısmın baş harfleriyle bir kısaltma oluşturulmuştur. Örgütü Türkçeye şu biçimde aktarabiliriz: *Barış Aracı Olarak Uluslararası Okul Derneği*. Örgüte kısaltma olarak BARUD'u öneriyoruz.

Bu örgüt, eğitim alanlarında insan haklarının geliştirilmesi, barış bilincinin ve bilginin artırılması, savunulması kapsamında öğrenme araçları üretir, yayar. Eğitim sisteminde insan haklarının ve barış eğitiminin etkili bir biçimde uygulanmasını savunur. Her türlü adaletsizlik, eşitsizlik, çatışma ve dışlanma ile mücadele eder.

(b) maddesinde *Association for the Study of the World Refugee Problem* (ing.) ve *Association pour l'étude du problème mondial des réfugiés* (fr.) örgütü bulunmaktadır. İngilizce adından AWR olarak kısaltılan bu örgütün bazı kısımları alınarak *Association, World, Refugee* sözcüklerinin baş harflerinden oluşturulduğunu görüyoruz. Örgütü Türkçeye *Mülteci Sorunlarını Araştırma Derneği* olarak çevirebiliriz. Örgüte özgün adından hareketle UMSAD kısaltmasını öneriyoruz.

Bu örgüt ilk önce Avrupadaki mülteci sorunlarıyla ilgileniyordu fakat daha sonra araştırma faaliyetlerini sadece Avrupa ile sınırlı değil dünya çapında araştırmaların derinleştirilmesine karar verdi. *Uluslararası Mülteci Sorunlarını Araştırma Derneği*, mülteci sorunlarına bilimsel araştırmalarla çözümler aramaya katkıda bulunur. Ayrıca, Cenevre'deki Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği ile sürekli temas halindedir. Çalışmalarının ve analizlerinin sonuçları, yetkili hükümetlerin ve uluslararası kuruluşların kullanımına sunulmaktadır.

(c) maddesinde *International Association of Peace Foundations* (ing.) ve *Association internationale des fondations pour la paix* (fr.) örgütü yer almaktadır. Örgütün kısaltma adı İngilizce adından hareketle IAPF olarak kısaltılmıştır. *Uluslararası Barış Vakıfları Derneği* olarak Türkçeye çevirdiğimiz bu örgüte kısaltma olarak UBVA'yi öneriyoruz. Bu örgüt Birleşmiş Milletler'in alt bünyesinde olan örgütlerden biridir. Dernek, Baltık ülkelerinde 26 tane yabancı kuruluş ve şubenin yanı sıra tüm dünyada yaklaşık 50 tane bağlı kuruluştan oluşmaktadır. Birleşmiş Milletler'in insani projelerine ve BM himayesinde (UNESCO, UNICEF, WHO ve dünyanın diğer uluslararası kuruluşları) faaliyet gösteren bir dizi küresel örgütlere bağlıdır. Barış vakıfları, çeşitli projelerde diğer kamu kuruluşları ile de iş birliği yapmaktadır.

(d) maddesinde *International Federation for Peace and Conciliation* (ing.) ve *Federation Internationale pour la Paix et Conciliation* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün kısaltması İngilizce adının baş harfleriyle IFPC olarak kısaltılmıştır ve Fransızca kısaltması da İngilizce kısaltması ile aynı kullanılmaktadır. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Barış ve Uzlaşma Örgütü* olarak aktarabiliriz. Örgüte kısaltma olarak ULBU'yü öneriyoruz.

Uluslararası Barış ve Uzlaşma Örgütü, çatışma çözümü, etnik ve ulusal uzlaşma, ekonomik iş birliği, silahsızlanma, insan haklarını koruma üzerine çalışmaktadır ve bunu hoşgörü ve karşılıklı anlayış politikasıyla sürdürmektedir. Böylece toplumun gelişmesi, bütünleşmesi ve demokratikleşmesine yardımcı olur.

(e) maddesinde Fransızca da da İngilizce adıyla kullanılan *Society for Terrorism Research* (ing.) ve *Société pour la Recherche sur le Terrorisme* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün İngilizce ve Fransızca kısaltması STR'dir. Örgüt ABD'de kurulduğundan ilk adı İngilizce olarak oluşturulmuştur. Fransızcada da İngilizce adıyla bilinmektedir. Örgütü Türkçeye *Terörizm Araştırmaları Topluluğu* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak TAT'ı öneriyoruz.

Örgüt, siyasi şiddete ve terörizme karşı anlayış geliştirmek için 2006 yılında kurulmuştur. *Terörizm Araştırmaları Topluluğu* insanbilim, biyoloji, ekonomi, siyaset bilimi, ruhbilim, ruh ve sinir hastalıkları, toplum bilim vb. gibi birçok davranış bilimlerinde araştırmaları olan çok disiplinli bir örgütüdür. Yıllık uluslararası konferansları bulunmasıyla birlikte, Davranışsal Terörizm ve Siyasi Saldırganlık Bilimleri Dergisi'ni yayınlamaktadır.

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz barış örgütleri şunlardır:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Association mondiale pour l'école instrument de paix	EIP	World Association for the School as an Instrument of Peace	EIP	Barış Aracı Olarak Uluslararası Okul Derneği	BARUD
Association pour l'étude du problème mondial des réfugiés	AWR	Association for the Study of the World Refugee Problem	AWR	Uluslararası Mülteci Sorunlarını Araştırma Derneği	UMSAD
Association internationale des fondations pour la paix	IAPF	International Association of Peace Foundations	IAPF	Uluslararası Barış Vakıfları Derneği	UBVA
Federation Internationale pour la Paix et Conciliation	IFPC	International Federation for Peace and Conciliation	IFPC	Uluslararası Barış ve Uzlaşma Örgütü	ULBU
Society for Terrorism Research	STR	Society for Terrorism Research	STR	Terörizm Araştırmaları Topluluğu	TAT

Çizelge 12: Türkçeye Çevirisini Yaptığımız ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Barış Örgütleri

2.4.12. Çevre Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi

Çevre örgütleri, doğanın doğrudan ya da dolaylı olarak kirlenmesinden korunması ve bu kirlilikten zarar gören hayvanların korunması amacıyla kurulan örgütlerdir. Zira doğal çevrenin dengesi bozulmakta ve iklimsel değişikliklere sebep olmaktadır. Çevre örgütleri alınan çevre politikalarının uygulanması ile ilgilenir, buna uygun etkinlikler düzenler ve ülkelerle iş birliği yapar. Ülkeler arasında iklim değişiklikleri üzerine çeşitli sözleşmeler imzalar. Devletlerle çevresel bir kamuoyu oluşturur, çevre sorunlarına karşı birlik olunması çağrısından bulunur ve buna tepki göstermek için etkinlikler düzenler. İklim sisteminin ve doğal dünya mirasının korunmasına yönelik çalışır. Çevre örgütleri çeşitli uluslararası panel, söyleşi, kurultay ve çalıştay düzenler ve sözleşmeler imzalar.

Ekosisteme dair örgütleri ve enerji ile ilgili örgütleri çevre örgütleri adı altında topladık. Çevre örgütlerinde Türkçeleştirilmeyen en fazla örgütün bu alanda bulunduğunu tespit ettik. Toplamda Türkçeye çevirisi bulunmayan örgütlerle beraber yüz civarında örgüt saptadık. Bunlardan on sekiz tanesinin Türkçeye çevirisi bulunmamaktadır. Bu demek oluyor ki Türkçeye çevrilmemiş olan örgüt en çok bu alanda yer almaktadır. Bununla birlikte bu alandaki örgütlerin kısaltmalarını incelediğimizde ise dikkatimizi çeken noktalardan biri bazı örgüt kısaltmalarının

Türkçede oluşturulmayıp bunun yerine örgütün İngilizcedeki adının kısaltma olarak kullanılmasının yeğlenmesidir. Örneğin, *BirdLife International* örgütünün İngilizcede kısaltması BLI'dir. Türkçede *Dünya Kuşları Koruma Kurumu* olarak çevrilmiş fakat kısaltması *BirdLife International* biçimindedir. Bu demek oluyor ki örgütün kısaltması yerine adının kısaltma olarak kullanımı tercih edilmiştir. *The Butterfly Effect* örgütü de aynı biçimde *Kelebek Etkisi* olarak çevrilmesine rağmen örgüte kısaltma olarak özgün adıyla *The Butterfly Effect* verilmiştir.

Türkçeye çevrilmemiş örgütler şu biçimdedir:

- (a) Association for the Study of Animal Behaviour (ing.)-ASAB
Association pour l'étude du comportement animal (fr.)-ASAB
- (b) International Association of Meteorology and Atmospheric Sciences (ing.)-IAMAS
Association Internationale de Météorologie et de Sciences de l'Atmosphère (fr.)-AIMSA
- (c) Global Partnership for Oceans (ing.)- GPO
Partenariat mondial pour les océans (fr.)- GPO
- (d) The Global Plant Council (ing.)-GPC
The Global Plant Council (fr.)- GPC
- (e) International Association of Environmental Mutagenesis and Genomics Societies (ing.)- IAEMGS
Association internationale des sociétés de la mutagenèse de l'environnement (fr.)- IAEMGS
- (f) International Organization for Animal Protection (ing.)- OIPA
Organisation internationale pour la protection des animaux (fr.)- OIPA
- (g) Regions of Climate Action (ing.)- R20
Regions of Climate Action (fr.)- R20
- (h) World Seabird Union (ing.)-WSU
Union mondiale des oiseaux marins (fr.)-WSU
- (i) International Society for Maintenance and Rehabilitation of Transport infrastructures (ing.)- iSMARTi
International Society for Maintenance and Rehabilitation of Transport infrastructures (fr.)- iSMARTi
- (j) Global Dryland Alliance (ing.)- GDA
Alliance Mondiale des Terres Arides (fr.)- GDA
- (k) International Research Group on Wood Protection (ing.)- IRG
Groupe International de Recherche sur la Protection du Bois (fr.)- IRG

- (l) International Society for Tropical Ecology (ing.)- ISTE
Société internationale d'écologie tropicale (fr.)- ISTE
- (m) International Society of Tropical Foresters (ing.) - ISTF
Société internationale des forestiers tropicaux (fr.) - ISTF
- (n) World Association of Soil and Water Conservation (ing.)-WASWAC
Association mondiale pour la conservation du sol et de l'eau (fr.)- WASWAC
- (o) World Association of Veterinary Anatomists (ing.)- WAVA
Association mondiale des anatomistes vétérinaires (fr.)- AMAV
- (p) Global Renewable Fuels Alliance(ing.)- GRFA
Alliance mondiale pour les carburants renouvelables (fr.)- GRFA
- (q) Water Integrity Network (ing.)- WIN
Réseau d'intégrité de l'eau (fr.)- WIN
- (r) International Bioenergy Platform (ing.)- IBEP
Plateforme internationale sur la bioénergie (fr.)- IBEP

(a) maddesinde *Association for the Study of Animal Behaviour* (ing.) ve *Association pour l'Étude du Comportement Animal* (fr.) örgütü ASAB kısaltması ile yer almaktadır. Örgüt bu kısaltmayı İngilizce adından almıştır. Örgütü Türkçeye Hayvan Davranışlarını İnceleme Derneği olarak çevirdik. Örgüte HDİD kısaltmasını öneriyoruz.

Bu örgütün üyeliği herkese yöneliktir. Çoğunluğu İngiltere ve Avrupa'dan olamk üzere yaklaşık 1000 üyesi vardır. Birçok üyesi hayvan davranışları üzerine üniversitelerde, araştırma enstitülerinde ve okullarda çalışmaktadır. Gerçekleştirmiş olduğu birçok konferansı bulunmakla birlikte oldukça aktif bir örgüttür.

(b) maddesinde *International Association of Meteorology and Atmospheric Sciences* (ing.) ve *Association Internationale de Météorologie et de Sciences de l'Atmosphère* (fr.) örgütüne baktığımızda kısaltmasını Fransızca adından aldığını görüyoruz: AIMS. Kuruluş yeri Belçika olan bu örgütü Türkçeye *Uluslararası Meteoroloji ve Atmosfer Bilimleri Derneği* olarak çevirebiliriz. Örgüte UMABİD kısaltmasını öneriyoruz.

Uluslararası Meteoroloji ve Atmosfer Bilimleri Derneği uluslararası işbirliği gerektiren atmosfer bilimleri üzerinde meteorolojik araştırma ve incelemeler yapar. Araştırmadaki sonuçların ve eğilimlerin, diğer bilim alanlarıyla örtüşen atmosferik araştırma konularının tartışılması için bir forum sağlar.

(c) maddesinde GPO kısaltması ile *Global Partnership for Oceans* (ing.) ve *Partenariat mondial pour les océans* (fr.) örgütüdür. Örgütün Fransızca adında da

İngilizce kısaltması olan GPO kullanılmaktadır. Türkçeye *Küresel Okyanusu Koruma İşbirliği* olarak çevirebiliriz ve baş harfleriyle oluşturduğumuz KOKİ kısaltmasını öneriyoruz.

Küresel Okyanusu Koruma İş Birliği sivil toplum gruplarını ve okyanusun sağlığına, verimliliğine ve dayanıklılığına yönelik konuları ele almaya kendini adanmıştır ve özel sektör çıkarlarını temsil eden yüz elliden fazla ortağı vardır. Dünya Bankası bir süre *Küresel Okyanusu Koruma İş Birliği*'ne ev sahipliği yapmış ve okyanus sağlığına dikkat çekmiştir.

(d) maddesinde *The Global Plant Council* (ing.) ve *The Global Plant Council* (fr.) yer almaktadır. Örgütün kısaltması GPC'dir ve Fransızca adı ve kısaltması da İngilizce kullanılmaktadır. Örgütün Türkçesi *Küresel Bitki Konseyi*'dir. Örgüte kısaltma olarak KÜBİK'i öneriyoruz.

Küresel Bitki Konseyi, hızla büyüyen nüfusun ihtiyaçlarını karşılamak adına erişilebilir, güvenilir ve besleyici gıdalar üretilmesi, hastalıklara karşı dirençli olmak için dünya çapında bitki bilimi araştırmalarını ve öğretimini teşvik etmek için 2009 yılında kuruldu. *Küresel Bitki Konseyi*'nin amaçları; küresel sorunlar için bitki biliminin gelişimini kolaylaştırmak, uluslararası iş birliklerini geliştirmek, bitki bilimine dair bilgi ve kaynakların etkin kullanımını sağlamak, bitki ve ekin araştırma konusunda eğitim ve öğretim için ilgili herkesi bir araya getirerek bağımsız ve kapsayıcı bir forum sağlamak.

(e) maddesinde IAEMGS kısaltması olan, *International Association of Environmental Mutagenesis and Genomics Societies* (ing.) ve *Association internationale des sociétés de la mutagenèse de l'environnement* (fr.) örgütü yer almaktadır. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Çevresel Mutajenez ve Genomik Dernekleri Birliği* olarak çevirdik. Biyoloji terimlerini ödünç alma yöntemi ile çevirdik. Zira Türkçede bu terimler biyoloji terimlerinde bulunmaktadır. Örgüte kısaltma olarak MUTGEN'i öneriyoruz. Örgütün içeriğini belli eden iki ana sözcükten hareketle bu kısaltmayı oluşturduk.

Mutajenez, bir organizmanın genetik bilgisinin değiştirildiği ve mutasyona neden olduğu bir süreçtir. Doğada kendiliğinden veya mutajenlere maruz kalmanın bir sonucu olarak ortaya çıkabilir. Genomik ise, genomların yapısına, işlevine, evrimine ve düzenlenmesine odaklanan disiplinlerarası bir biyoloji alanıdır. Genom, bir organizmanın tüm genleri de dahil olmak üzere eksiksiz DNA dizisidir.

Uluslararası Çevresel Mutajenez ve Genomik Dernekleri Birliği dünya çapında düzenli olarak düzenlenen genetik toksikoloji eğitim kurslarına destek verir. *Uluslararası Çevresel Mutajenez ve Genomik Dernekleri Birliği* üyeleri, toplumlar arasındaki iş birliğini ve iletişimi geliştirir, genetik toksikoloji ve çevresel mutajenez konusunda eğitim ve araştırmayı teşvik eder ve destekler.

(f) maddesinde *International Organization for Animal Protection (ing.)* ve *Organisation Internationale pour la Protection des Animaux (fr.)* örgütü, OIPA kısaltmasıyla yer almaktadır. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Hayvanları Koruma Örgütü* olarak çevirdik ve UHKÖ'yü öneriyoruz. *Uluslararası Hayvanları Koruma Örgütü*, tüm dünyada hayvanların korunması ve hayvan haklarının savunulması derneklerinin uluslararası konfederasyonudur. Ayrıca *Uluslararası Hayvanları Koruma Örgütü*'nün altı temsilci heyeti vardır: Kamerun, Hindistan, Nepal, Tanzania, Meksika ve İtalya. Her heyetin ulusal bir temsilcisi vardır. *Uluslararası Hayvanları Koruma Örgütü*, hayvan laboratuvarları, hayvan fabrikaları, egzotik hayvanların ticareti, avcılık, kürk endüstrisi ve hayvan istismarına karşı en geniş anlamıyla mücadele eder.

(g) maddesinde İngilizce ve Fransızca adı *Regions of Climate Action (ing.)* ve *Regions of Climate Action (ing.)* örgütü bulunmaktadır. Örgütün her iki dilde de adı İngilizce bilinmektedir. Kısaltmasını R20 olarak kullanan örgüt, bu kısaltmayı Aralık 2009'da, İklim Eylemi Bölgeleri'ni oluşturmaya karar vermiş ve yirmi bölgeden temsilcilerle bir araya gelerek R20 kısaltması oluşturulmuştur. Kısaltması örgütün amacına yöneliktir. Bu örgütü Türkçeye *İklim Eylemi Bölgeleri* olarak çevirdik. Türkçe adından hareketle oluşturduğumuz İEB harflerine yirmi rakamını ekleyerek İEB-20 kısaltmasını öneriyoruz.

İklim Eylemi Bölgeleri, Birleşmiş Milletler'in desteğiyle kurulmuş, kar amacı gütmeyen bir çevre örgütüdür. “Daha az konuş, daha çok iş yap” sloganı ile kurulmuştur. Örgüt, yenilenebilir enerji, enerji tasarruflu aydınlatma, atık ların dönüşümü alanında ve diğer yeşil altyapı projelerinin (enerji, atık, atık ve ulaşım gibi) hazırlanması ve finanse edilmesinde ulusaltı hükümetleri ve toplulukları desteklemek üzere kurulmuştur. Örgütün Afrika, Asya-Pasifik, Avrupa, Kuzey Amerika ve Güney Amerika'da üyeleri vardır. Sıfır atık ve enerji verimliliği programı da dahil olmak üzere her coğrafyada bir dizi proje yürütmüşlerdir.

(h) maddesinde *World Seabird Union (ing.)* ve *Union mondiale des oiseaux marins (fr.)* örgütü WSU kısaltması ile bulunmaktadır. Örgütün kuruluş yeri Kanada'dır. Örgütün görüldüğü üzere hem İngilizce hem de Fransızca kısaltması aynıdır. Örgütü birebir Türkçeye aktardık: *Dünya Deniz Kuşları Birliği*. Örgüte kısaltma olarak DÜDEK'i öneriyoruz.

Dünya Deniz Kuşları Birliği, I. Dünya Deniz Kuşları Konferansı sırasında kurulmuş ve deniz kuşlarının araştırılmasına ve korunmasına adanmış gönüllüler aracılığıyla çalışmaya devam etmektedir.

(i) maddesinde *International Society for Maintenance and Rehabilitation of Transport Infrastructures (ing.)* örgütü İngilizce ve Fransızca aynı adla bilinmektedir ve kısaltması iSMARTi'dir. Görüldüğü üzere örgütün Fransızca adı ve kısaltması İngilizcedir. Örgütün kurulduğu yer Portekiz'dir. *Rehabilitation* sözcüğü

Türkçede olmasına rağmen bir tıp terimi olduğu için *Rehabilitasyon* olarak örgütün çevirisinde kullanmadık. Çevrebilim konusunda akla daha uygun olacağından *Rehabilitasyon* sözcüğünü insana yönelik bir anlamda kullanılmadığından, anlamsal çeviri yöntemi ile *Onarım* olarak kullandık. Örgütün Türkçesini *Uluslararası Taşımacılık Altyapıları Bakımı ve Onarım Derneği* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak, baş harfleri yan yana geldiğinde oldukça anlamlı olan UTABOD kısaltmasını öneriyoruz.

Uluslararası Taşımacılık Altyapılarının Bakımı ve Onarımı Derneği koridorlar, havaalanları, yollar, kaldırımlar, tüneller ve köprüler, demiryolları, limanlar, rıhtım, kamu hizmetleri ve tesisler dahil olmak üzere ulaşım sisteminin altyapısının bakımı ve onarımına yönelik çalışır.

(j) maddesinde GDA kısaltması olan, *Global Dryland Alliance* (ing.) ve *Alliance Mondiale des Terres Arides* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün İngilizce adından kısaltmasının oluşturulmuştur. Örgütü Türkçeye *Dünya Kurak Topraklar Birliği* olarak aktardık. Baş harflerinden anlamlı bir kısaltma olarak DÜKTAB'ı oluşturduk. *Dünya Kurak Topraklar Birliği*, kurak ülkelerin gıda güvenliğini sağlamak için üye ve ortaklarıyla işbirliği yapar. Kurak ülkeler, dünyanın toplam yüzeyinin yaklaşık %40'ını oluşturur ve üçte biri geçim kaynakları tarıma bağımlı olan yaklaşık üç milyar insana ev sahipliği yapar. Gıda krizlerini önlemek, herhangi bir olağanüstü durumun ihtiyaç zamanlarında yardım sağlamak amaçları arasındadır.

(k) maddesinde *International Research Group on Wood Protection* (ing.) ve *Groupe International de Recherche sur la Protection du Bois* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün kısaltması IRG'dir. Örgütün kısaltması tüm baş harflerinden değil ilk üç sözcüğünün baş harflerinden ve İngilizce adından oluşturulmuştur. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Ahşap Koruma Araştırma Grubu* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak AKAG'ı öneriyoruz.

Uluslararası Ahşap Koruma ve Araştırma Grubu, ahşabı koruma ve ahşaptan yapılan materyallerin korunması amacıyla doğaya dost ürünler sağlamak için yeni çözümler üretmeye odaklanmış, bilim adamları ve teknoloji uzmanlarından oluşan bir örgüttür. Ahşabı mantarlar, bakteriler ve böceklere karşı korumak, bu koruyucu teknolojiyi geliştirirken çevre dostu bir çözüm geliştirmek ve araştırmakla ilgilidir.

(l) maddesinde ISTE kısaltması ile *International Society for Tropical Ecology* (ing.) ve *Société internationale d'écologie tropicale* (fr.) örgütü yer almaktadır. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Tropikal Çevrebilim Topluluğu* olarak çevirdik ve seslem kolaylığı sağlaması açısından UTÇET'i öneriyoruz.

Uluslararası Tropikal Çevrebilim Topluluğu, gelişmekte olan ülkelerin çoğunu içeren tropik bölgeleri kapsamaktadır. Biyolojik çeşitliliğin ve doğal kaynakların korunmasını desteklemektedir. Başlıca çalışmaları; Tropikal Çevrebilim Dergisi,

ulusal ve uluslararası düzeyde toplantılar, geziler, sempozyumlar ve seminerler düzenlemek, örgüt için fon ve bağış sağlanması.

(m) maddesinde *International Society of Tropical Foresters* (ing.) ve *Société internationale des forestiers tropicaux* (fr.) örgütü yer almaktadır. Örgüt kısaltma adını İngilizce adından almıştır: ISTF. Bu örgütü Türkçeye *Uluslararası Tropikal Ormancılar Derneği* olarak çevirdik, örgüte kısaltma ad olarak UTOD'u öneriyoruz. *Uluslararası Tropikal Ormancılar Derneği*, tropik doğal alanların korunması, tropikal alanlarda arazi kullanma, değişen iklim altında tropikal ormanlar gibi konularda 1992'den bu yana konferans vermiştir.

(n) maddesinde *World Association of Soil and Water Conservation* (ing.) ve *Association mondiale pour la conservation du sol et de l'eau* (fr.) örgütü yer almaktadır. Örgütün İngilizce ve Fransızca kısaltması WASWAC'dır. Örgütü Türkçeye herhangi karmaşık bir terim olmadığından birebir çevirdik: *Dünya Toprak ve Suyu Koruma Derneği*. Kısaltma olarak TOSKO'yu öneriyoruz. *Dünya Toprak ve Suyu Koruma Derneği*, kurulduğu günden bu yana toprak ve su tasarrufu ile ilgili bilimsel ve teknik sorunları çözmeye kendini adanmıştır. Örgütün amacı, tarım, toplum ve doğa ihtiyaçlarını karşılamaya devam etmek için toprak ve su kaynaklarının kalitesini artıracak ve koruyacak yönetim ve uygulamalar geliştirmektir.

(o) maddesinde *World Association of Veterinary Anatomists* (ing.) -WAVA ve *Association mondiale des anatomistes vétérinaires* (fr.) -AMAV örgütü bulunmaktadır. Görüldüğü üzere örgütün hem İngilizce hem Fransızca adı ve farklı kısaltması vardır. Örgütü Türkçeye *Dünya Veteriner Anatomiciler Birliği* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak DÜVAB'ı öneriyoruz. Örgütün üyeliği veteriner anatomisi alanında çalışan herkese açıktır. *Dünya Veteriner Anatomiciler Birliği*, evcil hayvan gövde yapısının incelenmesi ve öğretilmesi ile ilgilenen bireylerle ve derneklerle toplantılar düzenleyerek, araştırma çalışmalarını destekler, bilgi ve araç alışverişinde bulur. Evcil hayvanlar, laboratuvar hayvanları ve hayvanat bahçesi hayvanlarının mikroskopik ve gelişimsel yapısı üzerine çalışır.

(p) maddesinde GRFA kısaltması ile *Global Renewable Fuels Alliance* (ing.) ve *Alliance mondiale pour les carburants renouvelables* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün kısaltması İngilizce adının baş harfleri alınarak oluşturulmuştur. Fransızca adı olmasına rağmen örgüt, Fransızca adında da GRFA kısaltmasını kullanmaktadır. Örgütü Türkçeye sözcükleri bire bir *Küresel Yenilenebilir Yakıtlar Birliği* olarak çevirebiliriz. Örgüte kısaltma olarak KÜYEB kısaltmasını öneriyoruz. Kısaltma baş harfleriyle de oluşturulabileceği gibi bu biçimde de oluşturulabilir. Birçok sessiz

harfin yan yana gelmesinin söyleyişini zorlaştırdığını düşünmekteyiz. Bu nedenle anlamlı bir ad grubu oluşması açısından böyle bir kısaltma oluşturmayı yeğledik.

Küresel Yenilenebilir Yakıtlar Birliği, kırk beş farklı ülkeden dünyanın yenilenebilir yakıt üretiminin %90'ından fazlasını temsil eden küresel bir biyoyakıt örgütüdür. Dünya çapında yenilenebilir yakıtların yaygın kullanılmasını destekler. Örgüt küresel biyoyakıt sanayisinin ekonomiye katkıları, biyoyakıtların küresel ısınmanın etkilerini nasıl azaltabileceği, ülkelerin biyoyakıt dostu politikaların benimsemesi konuları üzerinde çalışır.

(r) maddesinde *Water Integrity Network* (ing.) ve *Réseau d'intégrité de l'eau* (fr.) örgütü WIN kısaltmasıyla yer almaktadır. Örgüt bu kısaltmayı İngilizce adının baş harflerinden almıştır. WIN kısaltması aynı zamanda İngilizcede *kazanmak* anlamına gelmektedir. Örgütün adı ve kısaltması birbiriyle bütünlük içerisindedir. Örgütü Türkçeye iletişimsel çeviri yöntemi ile *Uluslararası Su Devamlılığı Örgütü* olarak çevirdik ve kısaltma olarak USUD'u öneriyoruz.

Uluslararası Su Devamlılığı Örgütü, dünya genelinde su alanlarını iyileştirmek için su kaynaklarının geliştirilmesi, iyileştirilmesini destekler ve çalışmaları insanların sudan mahrum olmamaları üzerinedir. Gelişmemiş ülkelerde suya ulaşım ile ilgili çalışmalar yapar. Halkların suya ulaşmak için eşitliğini savunur.

Son olarak IBEP kısaltması ile *International Bioenergy Platform* (ing.) ve *Plateforme internationale sur la bioénergie* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün İngilizceden hareketle oluşturulan kısaltması vardır. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Bitkisel Enerji Platformu* olarak aktardık. Örgüte kısaltma olarak UBEP'yi öneriyoruz.

Uluslararası Bitkisel Enerji Platformu'nun ilgi alanı biyokütle enerjisi üretimidir. Yani doğada ham olarak bulunan kaynaklardan farklı tekniklerle katı, sıvı, gaz yakıtlar üretme odaklıdır. Biyokütle hammaddesi, üretim ve toplama sistemleri, biyokütle arıtma ve işleme teknolojileri, biyokütle depolama ve taşıma sistemleri, biyokütle kullanım teknolojileri ile ilgili tesisler ve projeler üzerine çalışır.

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz çevre örgütleri şunlardır:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Association pour l'étude du comportement animal	ASAB	Association for the Study of Animal Behaviour	ASAB	Hayvan Davranışlarını İnceleme Derneği	HDİD
Association Internationale de Météorologie et de Sciences de l'Atmosphère	AIMSA	International Association of Meteorology and Atmospheric Sciences	IAMAS	Uluslararası Meteoroloji ve Atmosfer Bilimleri Derneği	UMABD
Partenariat mondial pour les océans	GPO	Global Partnership for Oceans	GPO	Küresel Okyanusu Koruma İşbirliği	KOKİ
The Global Plant Council	GPC	The Global Plant Council	GPC	Küresel Bitki Konseyi	KÜBİK
Association internationale des sociétés de la mutagenèse de l'environnement	IAEMGS	International Association of Environmental Mutagenesis and Genomics Societies	IAEMGS	Uluslararası Çevresel Mutajenez ve Genomik Dernekleri Birliği	MUTGEN
Organisation internationale pour la protection des animaux	OIPA	International Organization for Animal Protection	OIPA	Uluslararası Hayvanları Koruma Örgütü	UHKÖ
Regions of Climate Action	R20	Regions of Climate Action	R20	İklim Eylemi Bölgeleri	İEB-20
Union mondiale des oiseaux marins	WSU	World Seabird Union	WSU	Dünya Deniz Kuşları Birliği	DÜDEK
international Society for Maintenance and Rehabilitation of Transport infrastructures	iSMARTi	international Society for Maintenance and Rehabilitation of Transport infrastructures	iSMARTi	Uluslararası Taşımacılık Altyapılarının Bakımı ve Onarımı Derneği	UTABOD
Alliance Mondiale des Terres Arides	GDA	Global Dryland Alliance	GDA	Dünya Kurak Topraklar Birliği	DÜKTAB
Groupe international de recherche sur la protection du bois	IRG	International Research Group on Wood Protection	IRG	Uluslararası Ahşap Koruma ve Araştırma Grubu	AKAG

Société internationale d'écologie tropicale	ISTE	International Society for Tropical Ecology	ISTE	Uluslararası Tropikal Çevre Bilim Topluluğu	UTÇET
Société internationale des forestiers tropicaux	ISTF	International Society of Tropical Foresters	ISTF	Uluslararası Tropikal Ormancılar Derneği	UTOD
Association mondiale pour la conservation du sol et de l'eau	WASWAC	World Association of Soil and Water Conservation	WASWAC	Dünya Toprak ve Suyu Koruma Derneği	TOSKO
Association mondiale des anatomistes vétérinaires	AMAV	World Association of Veterinary Anatomists	WAVA	Dünya Veteriner Anatomiciler Birliği	DÜVAB
Alliance mondiale pour les carburants renouvelables	GRFA	Global Renewable Fuels Alliance	GRFA	Küresel Yenilenebilir Yakıtlar Birliği	KÜYEB
Réseau d'intégrité de l'eau	WIN	Water Integrity Network	WIN	Uluslararası Su Devamlılığı Örgütü	USUD
Plateforme internationale sur la bioénergie	IBEP	International Bioenergy Platform	IBEP	Uluslararası Bitkisel Enerji Platformu	UBEP

Çizelge 13: Türkçeye Çevirdiğimiz ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Çevre Örgütleri

2.4.13. Toplumsal Örgütlerin Türkçeye Çevirisi

Belli bir amaç etrafında toplanmış toplumu iyileştirmeye ve sosyal refahı arttırmaya yönelik toplum yararına hizmet veren örgütlerdir. Toplumsal örgütler toplumun yararına çalışır. Bu örgütler sivil toplum örgütleri tarafından kurulabilir ya da devlet tarafından da kurulabilirler. Belirli görev ve sorumluluklara sahip, bütünleştirici, tamamlayıcı ve süreklilik gösteren toplumsal yapılanmalardır. Aynı zamanda devleti ekonomik, sosyal yönden desteklemek ve sivil toplum ve devlet arasında bir köprü görevi görmektedir. Toplumsal örgütler, insanlararası ilişkileri niteler. Eşitlik ilkesi ile sınıflandırma, ırkçılık ve ayrımcılığı ortadan kaldırmayı amaçlar.

Toplumsal örgütlerde hem Fransızca adı ve kendi kısaltması hem de İngilizce adı ve kısaltması olan örgütler bulunmaktadır. İngilizcenin yoğunluğundan ziyade örgütler Fransızca adla oluşturulmuş, kendi kısaltmasını kullanmaktadır.

Bunun dışında çevirisi olduğu halde Türkçede kısaltması olmayan örgütler de mevcuttur. *Halkla İlişkiler ve İletişim Yönetimi Küresel İttifakı, Birleşmiş Milletler Sistemi, Birleşmiş Milletler Göç Ağı* gibi.

Toplumsal örgütler toplamda elli üç tanedir ve bunlardan yedi örgüt Türkçeye çevrilmemiştir. Türkçesi bulunmayan örgütler şu biçimdedir:

- (a) International Humanitarian Studies Association (ing.)-IHSA
Association internationale des études humanitaires (fr.)-IHSA
- (b) International Association for Community Development (ing.)-IACD
Association internationale de développement et d'action communautaires (fr.)-AIDAC
- (c) Global Coalition on Migration (ing.)-GCM
Coalition mondiale sur la migration (fr.)-GCM
- (d) International Association of Individual Psychology (ing.)-IAPA
Association Internationale de la Psychologie Adlérienne (fr.)-AIPA
- (e) Alliance Against Genocide (ing.)-AAG
Alliance contre les génocides (fr.)-AAG
- (f) World Forum of Civil Society Networks (ing.)-UBUNTU
Forum mondial de réseaux de la société civile (fr.)-UBUNTU
- (g) International Land Coalition (ing.)- ILC
Coalition internationale pour l'accès à la terre (fr.)-ILC

İlk olarak *International Humanitarian Studies Association* (ing.) ve *Association Internationale des Études Humanitaires* (fr.) örgütü İngilizce adından oluşturulan IHSA kısaltması ile bulunmaktadır. Herhangi kural dışı bir durumla karşılaşmadığımızdan dolayı örgütü Türkçeye *Uluslararası İnsani Araştırmalar Derneği* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma oluştururken baştaki sesli harfler yan yana geldiğinde söyleyişi zorlaştıracağından örgüte ULİNAD'ı öneriyoruz.

Çatışma, afet ve siyasi istikrarsızlıktan kaynaklanan insani krizler, uluslararası ilişkiler, uluslararası hukuk, kalkınma çalışmaları, antropoloji, halk sağlığı, iklim ve çevre çalışmaları ve zorunlu göç çalışmaları da dahil olmak üzere çok disiplinli bir örgüttür. *Uluslararası İnsani Araştırmalar Derneği*, insani krizlerin ortaya çıkış biçimleri, insanları, kurumları ve toplumları nasıl etkilediğini ele alan bir topluluktur. Yoksulluk, küreselleşme, cinsiyet ve eşitsizlik üzerinde de durmaktadır.

İkinci olarak *International Association for Community Development* (ing.)-IACD ve *Association internationale de développement et d'action communautaires* (fr.)-AIDAC örgütü bulunmaktadır. Örgüt İngilizce ve Fransızca çevirisinin anlamı aynı olduğu halde kısaltmaları farklıdır. Örgüt iki dilde de kendine özgü kısaltma ile oluşturulmuştur. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Toplumsal Kalkınma ve Eylem Derneği* olarak çevirdik ve kısaltma olarak UTKAD'ı öneriyoruz.

Uluslararası Toplumsal Kalkınma ve Eylem Derneği, insanların örgütlenmesi, eğitimi, demokrasi, sürdürülebilir kalkınma, haklar, ekonomik fırsatlar, eşitlik ve sosyal adaleti destekleyen uygulamaya dayalı çok disiplinli bir örgüttür.

(c) maddesinde GCM kısaltması ile *Global Coalition on Migration* (ing.) ve *Coalition mondiale sur la migration* (fr.) örgütü yer almaktadır. Örgüt Fransızca adı olmasına rağmen İngilizce adının kısaltmasını kullanmaktadır. Örgütü Türkçeye *Küresel Göç Koalisyonu* olarak çevirdik ve kısaltma olarak KGK'yı öneriyoruz.

Küresel Göç Koalisyonu, dünyanın her bölgesini kapsayan bölgesel ve uluslararası göçmen dernekleri, göçmen hakları örgütleri ve savunucuları, sendikaları, inanç gruplarından oluşmaktadır. Örgüt, gözetim, iade ya da sınır dışı etme, insan ticareti ve kaçakçılık durumlarıyla ilgilenir.

(d) maddesinde *International Association of Individual Psychology* (ing.)- IAPI ve *Association Internationale de la Psychologie Adlérienne* (fr.)-AIPA örgütü bulunmaktadır. Görüldüğü üzere örgütün içerisinde kuramın temellerini atan Alfred Adler'in adı anılmaktadır. Örgütü buradan hareketle Türkçeye *Uluslararası Adlerien Derneği* olarak çevirdik. Örgüte oluşturduğumuz ULAD'ı kısaltma olarak öneriyoruz.

Derneğin amacı bireysel psikoloji dalının ilgi alanlarını dünya çapında bir araya getirmek amacıyla kurulmuştur. Bu anlamda uluslararası işbirliği sağlar. Bireysel psikoloji, Avusturyalı psikolog Alfred Adler tarafından insan davranışlarında aşağılık duygusunun üstesinden gelme üzerine odaklıdır. Alfred Adler 'in yaklaşımına göre, toplumsal unsur çok önemli bir faktördür çünkü bireyin birey haline gelmesi sadece sosyal bağlamda gerçekleşir. Kişilerin aşağılık duygusu hem ailede hem de toplumda gelişebilir. Alfred Adler'in görüşleri çoğu psikiyatri okulları tarafından kabul edilmiştir.

(e) maddesinde İngilizceadından oluşturulan kısaltmasıyla AAG, *Alliance Against Genocide* (ing.) ve *Alliance contre les génocides* (fr.) örgütü bulunmaktadır. *Aganist* sözlük anlamı *karşı* olmasına rağmen biz örgütün anlamına yönelik bir çeviri yaptık ve bu örgütü *Soykırımla Mücadele Birliği* olarak Türkçeye aktardık. Kısaltma olarak SOYMÜB'ü öneriyoruz.

Soykırımla Mücadele Birliği, soykırımı sona erdirmek, siyasi iradenin oluşturulması, BM Güvenlik Konseyi ve NATO'yu uyarmak için etkili bir erken uyarı sisteminin oluşturulması, BM ile uluslararası polis teşkilatının oluşturulması, Uluslararası Ceza Mahkemesinin erken ve etkili işleyişi ve soykırım suçuna özel mahkemelerin oluşturulması amaçlarına yönelik çalışır.

(f) maddesinde *World Forum of Civil Society Networks* (ing.) ve *Forum mondial de réseaux de la société civile* (fr.) örgütü UBUNTU olarak kısaltılmıştır. Diğer

örgütlerden farklı olmak üzere örgütün kısaltması hiçbir kurala uymamaktadır. Örgüt kısaltmasını eski bir Afrika teriminden almıştır.

UBUNTU insan olmanın özüdür. Tek başına bir insan olunamayacağı, hayatta cömert olunması gerektiği, bireylerin tek başına bir anlamı olmadığını ve iyiliğin tüm insanlık için olduğunu varsayan bir Afrika terimidir. Örgütü Türkçeye *Dünya Sivil Toplum Ağları Forumu* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak ise DÜSTAF'ı öneriyoruz.

Örgütün amacı insanlara daha insani, adil, huzurlu ve sürdürülebilir bir dünya inşa etmektir yani tamamen toplum odaklı çalışır. *Dünya Sivil Toplum Ağları Forumu*, sivil toplumun güçlü yönlerini dünya çapında daha görünür ve etkili kılmak, insanlığın karşılaştığı zorlukları belirlemek ve ortak strateji ve eylem planları önermek için birlikte çalışmak, dünyanın sorunları, olası çözümleri ve yönetimi ile ilgili konular üzerine yoğunlaşmıştır.

Son maddede (g), *International Land Coalition* (ing.) ve *Coalition internationale pour l'accès à la terre* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün İngilizce ve Fransızca adı olsa dahi iki dilde de kısaltması İngilizce adındaki gibidir: ILC. Örgütün İngilizce ve Fransızcada birbirine çevirisi farklı biçimde yapılmıştır. İngilizcede *Uluslararası Toprak Koalisyonu* iken Fransızcada *Uluslararası Toprağa Erişim Koalisyonu* biçimindedir. Örgütü Türkçeye Fransızca adından hareketle *Uluslararası Toprağa Erişim Kurulu* olarak çevirmeyi tercih ettik. Zira bu örgütün anlamını daha açıklayıcı biçimde gösterdiğini düşünüyoruz. Örgüte kısaltma olarak UTEK'İ öneriyoruz. *Uluslararası Toprağa Erişim Kurulu*, yoksul halk için arazi yönetimini gerçekleştirmek, toprak üzerinde yaşayan halkın haklarını korumaktadır. Halkın toprağı verimli işlemesi konusunda özellikle kadınların çalışma alanlarında daha faal olmasını, cinsiyet eşitsizliğini ele almaya odaklanmıştır.

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz toplumsal örgütler şunlardır:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Association internationale des études humanitaires	IHSA	International Humanitarian Studies Association	IHSA	Uluslararası İnsani Araştırmalar Derneği	ULİNAD
Association internationale de développement et d'action communautaires	AIDAC	International Association for Community Development	IACD	Uluslararası Toplum Kalkınma ve Eylem Derneği	UTKAD
Coalition mondiale sur la migration	GCM	Global Coalition on Migration	GCM	Küresel Göç Koalisyonu	KGK

Association Internationale de la Psychologie Adlérienne	AIPA	International Association of Individual Psychology	IAIP	Uluslararası Adlerien Derneği	ULAD
Alliance contre les génocides	AAG	Alliance Against Genocide	AAG	Soykırımla Mücadele Birliği	SOYMÜB
Forum mondial de réseaux de la société civile	UBUNTU	World Forum of Civil Society Networks	UBUNTU	Dünya Sivil Toplum Ağları Forumu	DÜSTAF
Coalition internationale pour l'accès à la terre	ILC	International Land Coalition	ILC	Uluslararası Toprağa Erişim Kurulu	UTEK

Çizelge 14: Türkçe Çevirdiğimiz ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Toplumsal Örgütler

2.4.14. İnsan Hakları Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi

İnsan haklarını korumak, geliştirmek ve iyileştirmek üzerine çalışan insan hakları örgütleri hiçbir ayırım gözetmeksizin tüm insanların eşitliğini savunur. Birey ve insan odaklıdır. Uluslararası dostane ve barışçıl ilişkiler geliştirilmesini zorunluluk olarak görür. Dünya üzerindeki tüm insan ilişkilerine saygı duyulması amacıyla insanlara temel hak ve özgürlükler sağlar.

İlk insan hakları fikri 1789 ‘de Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi ve ikincisi 10 Aralık 1948’de Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ile ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda uluslararası niteliğinde anlam kazanmıştır. İnsan hakları örgütleri,

- Medeni ve siyasi hakları destekler ve korur,
- Ekonomik, sosyal ve kültürel hakları destekler, korur,
- İnfaz, işkence, keyfi tutuklama veya gözaltı, kadın sünneti, ayrımcılık, istihdam sorunları, zorla tahliyeler, sağlık hizmetlerine erişememe, toksik atıkların çevre üzerindeki olumsuz etkileri, yiyecek, su, barınma ve temel yaşam hakkına ulaşamama, ulaşılabilir sağlık standardı sağlamak, bir isim ve bir milliyet hakkı, eğitim ve hareket özgürlüğü yasağı durumlarına müdahale eder.

İnsan hakları örgütleri Fransızca adla kurulup İngilizceye ve diğer dillere çevrilmiştir ya da bunun tam tersi bir durum söz konusudur. Türkçeye çevrilen örgütlerin kısaltmalarında ise İngilizce dili esas alınmıştır. Türkçesi bulunmayan beş insan hakları örgütü şu biçimdedir:

- (a) Association of Human Rights Institutes (ing.)- AHRI
Institut International des Droits de l'Homme (fr.)-AHRI

- (b) International Right to Life Federation (ing.)- IRLF
Fédération internationale du droit à la vie (fr.)-IRLF
- (c) Archivists without Borders International (ing.)- AwB International
Archivistes sans frontières - International (fr.)-ASF-International
- (d) International Network of People who Use Drugs (ing.)- INPUD
Réseau International des Usagers de Drogues (fr.)-INPUD
- (e) World League for Freedom and Democracy (ing.)- WLFD
Ligue mondiale de la liberté et de la démocratie (fr.)-WLFD

Öncelikle (a), *Association of Human Rights Institutes* (ing.)- AHRI ve *Institut International des Droits de l'Homme* (fr.)- AHR örgütü kendi adına özgü oluşturulmuş kısaltmaları ile yer almaktadır. Örgütü Türkçeye, herhangi kural dışı bir durumla karşılaşmadığımızdan, sözcüğü sözcüğüne *İnsan Hakları Enstitüleri Derneği* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak, genel yöntem olan baş harfleri ile İHED kısaltmasını öneriyoruz.

İnsan Hakları Enstitüleri Derneği, insan hakları alanında araştırma ve eğitim yapan elli beş tane üyesi olan bir ağıdır. Örgütün amacı, disiplinler arasındaki insan hakları araştırmacılarını bir araya getirmek, fikir ve işbirliği alışverişini kolaylaştırma ve insan hakları alanında araştırma, eğitim ve tartışmayı desteklemektir. Ayrıca *İnsan Hakları Enstitüleri Derneği*, doktora araştırmacılarını ve üye kurumlar arasındaki iletişimi desteklemektedir.

(b) maddesinde İngilizce ve Fransızca IRLF kısaltmasını alan, *International Right to Life Federation* (ing.) ve *Fédération internationale du droit à la vie* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgüt Fransızca adında da İngilizce kısaltmasını kullanmaktadır. Türkçeye çevirisini *Uluslararası Yaşama Hakkı Federasyonu* olarak öneriyoruz ve kısaltma olarak UYHAF'ı öneriyoruz.

Bu örgüt dünya genelinde masum insan yaşamının korunmasına adanmıştır. Yirmi sekiz yıldır, doğumdan ölüme kadar insan yaşamını tüm dünyada eşit olarak korumak adına eğitim, yardım ve bilimsel faaliyetlerde bulunur. Anayasal yapısı test edilmiş ve onaylanmış, insanın doğum öncesine dair herhangi bir uluslararası örgüt bulunmamaktadır.

(c) maddesinde *Archivists without Borders International* (ing.)- AwB International ve *Archivistes sans frontières - International* (fr.)-ASF-International örgütü bulunmaktadır. Örgüte kısaltma oluşturulurken baş harfleri alınmış yanına da *International* ifadesi ile uluslararası olduğu belirtilmiştir. Bu durum hem İngilizce hem Fransızca adı için geçerlidir. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Sınır Tanımayan Arşivciler* olarak çevirdik. Kısaltma olarak USTA'yı öneriyoruz.

Sınır Tanımayan Arşivciler, temel amacı “ belgesel mirası kaybolma veya zarar görme tehlikesi olan ülkelerde, özellikle insan haklarının korunmasına önem veren ülkelerde arşiv alanında işbirliği yapmak” olan uluslararası bir örgüttür. İspanya'nın Barselono şehrinde kurulmuştur. 11 ülke üyesi vardır. Bu ülkeler ise: Arjantin, Bolivya, Brezilya, Şili, Kolombiya, İspanya, Ekvador, Fransa, Meksika, Peru ve Uruguay.

(d) maddesinde İngilizce ve Fransızca kısaltması INPUD olan, *International Network of People who Use Drugs* (ing.) ve *Réseau International des Usagers de Drogues* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Uyuşturucu Kullananlar Ağı* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak UYKA'yı öneriyoruz.

Uluslararası Uyuşturucu Kullananlar Ağı, sağlığı destekler ve uyuşturucu kullanan insanların haklarını savunan küresel bir örgüttür. Örgütün amaçları:

- Uyuşturucu kullanan kişilerin damgalanması ve ayrımcılığını azaltmak,
- Uyuşturucu kullanan bireylerin sağlık, vatandaşlık ve insan haklarını savunmak,
- HIV, Hepatit gibi sağlık sorunlarıyla yaşayan ve bunlardan etkilenen uyuşturucu kullanan kişiler için tedavi, bakım ve destek, gibi amaçları bulunmaktadır.

(e) maddesinde *World League for Freedom and Democracy* (ing.) ve *Ligue mondiale de la liberté et de la démocratie* (fr.)-WLFDD örgütü bulunmaktadır. Örgütün kısaltmasını İngilizce adından aldığımızı görüyoruz. *Ligue* (fr.) sözcüğü dilimize *Lig* olarak ve ödünç alma yöntemi ile dilimize aktarılmıştır. Örgütü Türkçeye *Dünya Özgürlük ve Demokrasi Birliği* olarak çevirdik. Kısaltma olarak DÖDEB'i öneriyoruz.

Dünya Özgürlük ve Demokrasi Birliği, özgürlük ve demokrasiyi dünyada hakim kılmak, tüm insanlara, insan haklarına ve temel özgürlüklere saygı duyulmasını ve bunlara uyulması için çabalamak, saldırganlık, emperyalizm, totaliterciliğe ve otoriterizme olanak vermemek, ekonomik kalkınmayı desteklemek, dünya çapında eğitim ve kültür ilişkilerini uluslararası iş birliği ile geliştirmek amacıyla kurulmuştur.

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz insan hakları örgütleri şunlardır:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Institut International des Droits de l'Homme	AHRI	Association of Human Rights Institutes	AHRI	İnsan Hakları Enstitüleri Derneği	IHED
Fédération internationale du droit à la vie	IRLF	International Right to Life Federation	IRLF	Uluslararası Yaşama Hakkı Federasyonu	UYHAF
Archivistes sans frontières - International	ASF International	Archivists without Borders International	AwB International	Uluslararası Sınır Tanımayan Arşivciler	USTA
Réseau International des Usagers de Drogues	INPUD	International Network of People who Use Drugs	INPUD	Uluslararası Uyuşturucu Kullananlar Ağı	UYKA
Ligue mondiale de la liberté et de la démocratie	WLFD	World League for Freedom and Democracy	WLFD	Dünya Özgürlük ve Demokrasi Birliği	DÖDEB

Çizelge 15: Türkçe Çevirdiğimiz ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası İnsan Hakları Örgütleri

2.4.15. Kadın ve Çocuk Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi

Öncelikle uluslararası kadın örgütlerini inceleyeceğiz. Bu alana dair örgütleri inceleyip çizelgeyi verdikten sonra ise çocuk örgütlerine değineceğiz.

Uluslararası kadın örgütleri, eşitlik sağlamayı, kadının toplumda söz sahip olmasını amaçlayan ve kadının ekonomik anlamda istihdamını destekleyen örgütlerdir. Bu bağlamda uluslararası bölgesel, ulusal ve yerel olarak çeşitli konferanslar, istatistik çalışmaları, kadın eğitimleri düzenler. Kadın örgütlerinin ana fikri, kadın eğitimi ve meslek edinimidir. Zira kadın toplumda ne kadar çok eğitilmiş olursa o kadar fazla toplumda söz sahibi olacak ve ülkelerin ekonomik kalkınması o kadar artacaktır. Aynı zamanda kadın örgütleri, geleneksel değer yargılarını yıkılmaya çalışılması, eğitimsizlik ve geri kalınlık, kadına yapılan aykırı davranışlar, kadının aile rolünde bir hizmetçi olarak görülmesi gibi alçaltıcı davranışları ortadan kaldırmak için çalışır. Savunucu gruplarla kadın işbirliği yaparak kadının toplumda yer edimi ve söz sahibi olmasını amaçlar.

Genel olarak uluslararası kadın örgütlerini incelediğimizde kadınların hayatta her alanda uluslararası olarak desteklendiğini görüyoruz. Çünkü kadının sosyal, siyasal, ekonomik, kültürel alanlarında söz hakkı ve yeri olduğuna dair birçok destekleyici

uluslararası örgüt kurulmuştur. Kadın örgütleri toplamda kırk beş tanedir. Bu örgütlerden Türkçeye çevrilmeyen dört örgüt mevcuttur. Örgütlerin çevirisi hem Fransızca hem İngilizce dilinde yarı yarıya bulunmaktadır. Örgütlerin Türkçeye aktarılma biçimine baktığımızda ise birebir ve ödünç olarak çeviri yöntemleri sık kullanılmıştır. Kısaltmaları da aynı biçimde kaynak dilden hareketle vuku bulmuştur.

Türkçeye çevrilmeyen dört örgüt aşağıdaki gibidir:

- (a) Global Coalition on Women and AIDS (ing.)- GCWA
Coalition mondiale sur les femmes et le SIDA (fr.)-GCWA
- (b) International Union of Women Architects (ing.)- IUWA
Union internationale des femmes architectes (fr.)-UIFA
- (c) International Association for Women's Mental Health (ing.)- IAWMH
Association internationale pour la santé mentale des femmes (fr.)- IAWMH
- (d) Women Against Cervical Cancer(ing.)-WACC
Femmes contre le cancer du col de l'utérus (fr.)- WACC

(a) maddesinde GCWA kısaltması ile *Global Coalition on Women and AIDS* (ing.) ve *Coalition mondiale sur les femmes et le SIDA* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün kısaltması hem İngilizce hem de Fransızca adında aynıdır. Herhangi bir kural dışı bir durum olmadığından *Dünya AIDS'li Kadınlar Birliği* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak DK-AIDS olarak öneriyoruz.

Dünya çapında HIV ve AIDS ile yaşayan kadınların üzerindeki yıkıcı etkisini azaltmak için kurulmuştur. Bugün HIV ve AIDS ile yaşayan insanların neredeyse yarısı kadındır. Doğu Avrupa, Asya ve Latin Amerika'da bu oran gittikçe artmaktadır. *Dünya AIDS'li Kadınlar Birliği*, HIV bulaşmalarını önleme odaklı olup, bakım ve tedaviye eşit erişimi destekler. Eğitime evrensel erişimin sağlanması, yasal eşitsizliklerin giderilmesi, kadına yönelik şiddetin azaltılması ve topluluklardaki kadınların öneminin artması için çalışmalar yapar.

(b) maddesinde *International Union of Women Architects* (ing.) ve *Union internationale des femmes architectes* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün kısaltması İngilizce de IUWA ve Fransızca da UIFFA biçimindedir. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Kadın Mimarlar Birliği* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma önerecek olursak UKAMİB'i öneriyoruz.

Uluslararası Kadın Mimarlar Birliği kadın mimarların ve kadın konut planlamacıların arasındaki ilişkileri geliştirmek, bu alandaki kadınlara meslek

edindirmek için çalışmalar sağlamaktır. Bunun için ülkeler arasında iş gezileri, sergiler, mesleki bilgiler sağlayarak kadınları bu meslele ilgili tutar.

(c) maddesinde İngilizce ve Fransızca IAWMH kısaltmalı *International Association for Women's Mental Health* (ing.) ve *Association internationale pour la santé mentale des femmes* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün İngilizcedeki *Mental* sözcüğü Türkçede doğrudan yer almaktadır ve bir tıp terimidir. Terim olarak kullanılan mental ruh sağlığı anlamına gelmektedir. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Kadın Ruh Sağlığı Derneği* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak UKARUS'u öneriyoruz.

Uluslararası Kadın Ruh Sağlığı Derneği'nin amaçlarından bazıları şunlardır: kadınların ruh sağlığını etkileyen sosyal, ekonomik, kültürel, psikolojik ve biyolojik faktörleri araştırmak, kadınların evlilik, aile ve toplumdaki rolleri, ruh sağlığı üzerindeki etkilerini araştırmak, aile içi şiddetin ve kadınların istismarının nedenleri, etkileri ve ortadan kaldırılması vb. üzerine çalışmalar yapar, uluslararası alanda konferanslar ve çalışmalar düzenler.⁸

(d) maddesinde WACC kısaltmalı *Women Against Cervical Cancer* (ing.) ve *Femmes contre le cancer du col de l'utérus* (fr.) örgütü listemizin sonunda yer almaktadır. WACC kısaltması örgütün Fransızca adından hareketle oluşturulmuştur. Örgüte uygun açılım vererek *Rahim Ağzı Kanseriyle Mücade Eden Kadınlar* olarak çevirdik ve tıbbi terim kullanmayı tercih etmedik. Serviks kanseri olarak da tıp sözlüğünde adı bulunmaktadır. Örgüte kısaltma olarak RAKMEK'i öneriyoruz.

Rahim Ağzı Kanseriyle Mücade Eden Kadınlar, insan papilloma virüsü (HPV) ve rahim ağzı kanserinin ilgili nedenlerin ve önleyici tedbirlerin alınmasını amaçlar. Kadın sağlığında kanserlerle ilgili araştırma, eğitim, tarama, önleme üzerine uluslararası çalışmalar yapar.

⁸ <http://iawmh.org/about-us/>

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz uluslararası kadın örgütleri şunlardır:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Coalition mondial sur les femmes et le SIDA	GCWA	Global Coalition on Women and AIDS	GCWA	Dünya AIDS'li Kadınlar Birliği	DK-AIDS
Union internationale des femmes architectes	UIFA	International Union of Women Architects	IUWA	Uluslararası Kadın Mimarlar Birliği	UKAMİB
Association internationale pour la santé mentale des femmes	IAWMH	International Association for Women's Mental Health	IAWMH	Uluslararası Kadın Ruh Sağlığı Derneği	UKARUS
Femmes contre le cancer du col de l'utérus	WACC	Women Against Cervical Cancer	WACC	Rahim Ağzı Kanseriyle Mücadele Eden Kadınlar	RAKMEK

Çizelge 16: Türkçe Çevirdiğimiz ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Kadın Örgütleri

Uluslararası çocuk örgütlerine baktığımızda ise, ilk Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi ile 1924 Cenevre'de kabul edilmekle başlamış daha sonrasında Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi 20 Kasım 1989 ile yenilenerek son halini almıştır. Uluslararası olarak isteyen ülkelerce imzalanmıştır. Birleşmiş Milletler sözleşme ile ilgili her hangi gelişmeyi ya da herhangi bir düzensizliğe karşın Çocuk Hakları Komitesi'ni kurmuştur. Bu sözleşme çocukların sahipsiz olmadığını, temel haklarından hareketle korunmaya muhtaç olduğunu dile getirir. Her çocuk için iyi bir hayat sunulmasını amaçlar. On sekiz yaş altındaki herkesi çocuk olarak tanımlar. Uluslararası çocuk örgütleri; çocuğun ırkını, cinsiyetini, yaşını, doğum yerini neresi olduğuna bakmadan çocukların özgürlüklerini kısıtlamaksızın, çocukların adil, eşit ve onurlu bir biçimde iyiliğini ve korunmasını ve hayatlarını iyileştirmeyi amaçlar.

Çocuk örgütleri toplamda otuz civarındadır ve neredeyse tamamının İngilizce adından hareketle yapılan kısaltmaları vardır. Türkçede ise İngilizce kısaltmalarının yerine, örgütün İngilizce adının kısaltma yerine kullanıldığı görülür. Örneğin; *War Child International*, *Save the Children International*, *Girls Not Brides* gibi. Bu örgütlerin Türkçeye çevirisi olsa dahi oluşturulan kısaltmaları, örgütlerin İngilizce adıyla kullanılır. Bu örgütlerin Türkçe çevirilerinden hareketle herhangi bir kısaltma oluşturulmamıştır.

Türkçeye herhangi bir çevirisi olmayan dört örgüt saptadık ve bu örgütler şunlardır:

- (a) International Council for Children's Play (ing.) ICCP
Conseil international des jeux (fr.) ICCP
- (b) World Organization of Talented Children (ing.)-WOTC
Organisation mondiale de Enfants doués (fr.)- WOTC
- (c) Eliminate Child Labour in Tobacco Foundation (ing.)-ECLT Foundation
Eradication du travail des enfants dans la culture du tabac (fr.)– ECLT
Foundation
- (d) International Federation of Educative Communities (ing.)- FICE
International
Fédération internationale des communautés éducatives (fr.)- FICE
International

İlk sırada ICCP kısaltması ile *International Council for Children's Play* (ing.) ve *Conseil international des jeux* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün İngilizce ve Fransızca kısaltması ICCP olarak kullanılmaktadır. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Çocuk Oyunları Konseyi* olarak aktardık. Kısaltma olarak baş harfleriyle oluşturabileceğimiz UÇOK'u öneriyoruz.

Örgüte genel olarak baktığımızda 1954'te *Spiel Gut* adlı oyuncakların kalitesine karar veren bir topluluk tarafından düzenlenen ilk konferans sırasında *Uluslararası Çocuk Oyun Konseyi* kuruldu. *Spiel Gut* Almanca bir sözcük olup Türkçeye *İyi Oyuncak* olarak çevirebiliriz. Bu örgüte göre yararlı oyuncaklar turuncu etiket olan *Spiel Gut*'u alır. Örgüt kurucuları bilim adamları, eğitimciler, psikologlar ve doktorlar gibi gönüllülerdir. Oyuncak endüstrisinden ve perakendecilerden bağımsızdırlar. Turuncu etiket, oyuncağın çocuklarla test edildiğini ve olumlu sonuç veren uzmanlar tarafından incelendiğini gösterir.

İkinci sırada (b) maddesinde *World Organization of Talented Children* (ing.) ve *Organisation mondiale des Enfants doués* (fr.) örgütü yer almaktadır. Örgütün kısaltması WOTC olarak hem İngilizce adı hemde Fransızca adı için kullanılır. Örgütü Türkçeye *Dünya Üstün Yetenekli Çocuklar Örgütü* olarak yerleştirme yaparak aktardık ve kısaltma olarakda DÜYÇÖ'yu öneriyoruz.

Dünya Yetenekli Çocuklar Örgütü, çocuklar ve gençler arasında barış kültürünü sağlamak, insanlar arasındaki iletişim geliştirmek ve uluslararası düzeyde çalışmalar sağlar. Örgüt, yetenekli çocukları keşfetmeyi destekler. Küçük Prens adlı bir dergi yayımlar. Yetenekli çocuklara yarışmalar düzenler.

Üçüncü olarak (c), ECLT - Foundation kısaltmalı, *Eliminate Child Labour in Tobacco Foundation* (ing.) ve *Eradication du travail des enfants dans la culture du tabac* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Çocuk işçiliği ile alakalı olan bu örgüt bütün

yetiştiriciliği ve çocukların bu alanda çalıştırılması ile ilgilidir. Türkçeye Fransızcadan hareketle *Tütün Yetiştiriciliğinde Çocuk İşçiliğinin Ortadan Kaldırılması* olarak çevirebiliriz. Örgüte kısaltma olarak TÜYEÇ'i öneriyoruz.

Tütün Yetiştiriciliğinde Çocuk İşçiliğinin Ortadan Kaldırılması, tütün yetiştiren topluluklarda çocuk işçiliğiyle mücadele eden çocuklar ve aileleri ile iş birliğine dayalı çözümler üretir. Çocukların yaşamını korumak ve tütün yetiştiren alanlarda çocuk işçiliğini ortadan kaldırmaya çalışır.

Son olarak, İngilizce ve Fransızca iki dilde de kısaltması FICE International olan örgüt, *International Federation of Educative Communities* (ing.) ve *Fédération Internationale des Communautés Éducatives* (fr.) 'dir. Örgüt kısaltma adını Fransızca adının baş harfleriyle almıştır ve İngilizcede de Fransızca kısaltmasıyla kullanılmaktadır. Kısaltma adında baş harflerle yapılan kısaltmanın yanında *International* sözcüğüne rastlıyoruz. Örgüt adında Fransızca kısaltma yapılmış olsa bile kısaltmasında İngilizce bir kelime kullanılmıştır. Kısaltma yapılırken bunun herhangi bir istisnai bir durum olmadığından, *International* (Uluslararası) sözcüğü örgüte uluslararasılık kazandırdığından böyle bir sözcüğün eklendiğini düşünmekteyiz. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Eğitim Toplulukları Örgütü* olarak aktarabiliriz. Örgüte kısaltma olarak ULETÖ'ü öneriyoruz.

Uluslararası Eğitim Toplulukları Örgütü 'nün vizyonu, risk altındaki çocuklar, özel ihtiyaçları olan çocuklar, ev dışı bakımdaki çocuklar ve gençleri desteklemek için dünya çapında kıtalarda ağlar oluşturmaktır. Tüm faaliyetler çocuğun veya gencin kişiliğine, ilgi alanlarına ve ihtiyaçlarına saygı duymayı amaçlamaktadır. Örgütün çalışma alanları ise üniversite profesörleri öncülüğünde, sosyal pedagoji, sosyal hizmet, gençlik çalışması, psikoloji, eğitim vb.şeklindedir.

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz uluslararası çocuk örgütleri şunlardır:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Conseil international des jeux	ICCP	International Council for Children's Play	ICCP	Uluslararası Çocuk Oyun Konseyi	UÇOK
Organisation mondiale de Enfants doués	WOTC	World Organization of Talented Children	WOTC	Dünya Üstün Yetenekli Çocuklar	DÜYÇO
Eradication du travail des enfants dans la culture du tabac	ECLT Foundation	Eliminate Child Labour in Tobacco Foundation	ECLT Foundation	Tütün Yetiştiriciliğinde Çocuk İşçiliğinin Ortadan Kaldırılması	TÜYEÇ
Fédération internationale des communautés éducatives	FICE-International	International Federation of Educative Communities	FICE-International	Uluslararası Eğitim Toplulukları Örgütü	ULETÖ

Çizelge 17: Türkçe Çevirdiğimiz ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Çocuk Örgütleri

2.4.16. Engellilere Yönelik Örgütlerin Türkçeye Çevirisi

Engellilere yönelik örgütler, ailelerin toplum ve ülkelerin refahını arttırmak amacıyla engellilerin daha iyi yaşam koşullarında hayata devam edebilmesi için maddi ve manevi olarak yardım sağlar. Bu örgütler, engellilerin (işitme, görme, görme, motor, zihinsel, öğrenme güçlükleri, vb.), toplumsal hayatla bütünleşmeleri, korunmaları, bakımlarının, özel eğitim ve tıbbi tedavi sağlanması açısından destekleyicidir. Engellilerin toplumda ya da bazı sözleşmelerde eşitsizlik, ötekileştirme gibi ayırıcı ifadelerin olmaması ve onları topluma kazandırmaya uğraşır. Engellilerin hak ve özgürlüklerini savunur, güvence altına alır. Engellilik türüne göre düzenlenen uluslararası örgütler bulunmaktadır. 1970'li yıllarda engellilerin haklara sahip olmasına yönelik çalışmalar başlamıştır. Gündemde olan engellilere yönelik eşitsizliği ortadan kaldırmak ve kaliteli bir yaşam sunmak gibi zorunluluklar getiren Birleşmiş Milletler Engelli Kişilerin Hakları Sözleşmesi'dir.

Engellilere yönelik örgütler toplamda yirmi üç tanedir ve Türkçeleştirilmeyen beş örgüt bulunmaktadır. Örgütlerin kısaltmalarına bakacak olursak, Fransızcadan oluşturulan kısaltmalar olsa dahi İngilizceden oluşturulan kısaltmalar ağırlıktadır. Örgütlerin kısaltmaları birçok farklı yöntemle oluşturulmuştur. Birleşik kelimelerin ilk harfleriyle oluşturulduğu görülür. Örneğin, *Deafblind International* (ing.) örgütü *Deaf* ve *blind* sözcüklerinin ilk harfi alınarak *DbI* olarak kısaltılmıştır. Bu bağlamda

sözcüğün içinden alınan harfler genelde kısaltmada küçük harf olarak yazılır. Sadece engellilere yönelik alana yönelik değil diğer örgütlerde yapılan kısaltmalarda da bu yöntem söz konusudur.

Türkçeleştirilmeyen engellilere yönelik örgütler aşağıdaki gibidir:

- (a) International Federation of Persons with Physical Disability (ing.)- FIMITIC
Fédération internationale des personnes handicapées physiques (fr.)- FIMITIC
- (b) Global Applied Disability Research and Information Network on Employment and Training (ing.)- GLADNET
Réseau mondial d'informations et de recherche appliquée dans le domaine de l'emploi et de la formation des personnes handicapées (fr.)-GLADNET
- (c) Rehabilitation International (ing.)- RI Global
Réhabilitation internationale (fr.)-RI Global
- (d) International Alliance of Academies of Childhood Disability (ing.)- IAACD
International Alliance of Academies of Childhood Disability (ing.)- IAACD
- (e) International Association for the Scientific Study of Intellectual and Developmental Disabilities (ing.)- IASSIDD
Association internationale pour l'étude scientifique de la déficience intellectuelle (fr.)-IASSIDD

(a) maddesinde *International Federation of Persons with Physical Disability* (ing.) ve *Fédération internationale des personnes handicapées physiques* (fr.) örgütü yer almaktadır. Örgütün kısaltması FIMITIC'tir. Görüldüğü üzere örgütün kısaltması baş harfleri ya da herhangi bir kural dahilinde oluşturulmamıştır. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Bedensel Engelliler Federasyonu* olarak çeviriyoruz ve kısaltma olarak UBEF olarak kısalttık.

Uluslararası Bedensel Engelliler Federasyonu hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kongreler ve çalıştaylar düzenleyerek fiziksel engelli kişilerin haklarını savunmaya yönelik çalışır. Örgütün amacı fiziksel engelli kişilerin sosyal, mesleki ve toplumsal koşullarının iyileştirilmesidir.

(b) maddesinde GLADNET kısaltması ile *Global Applied Disability Research and Information Network on Employment and Training* (ing.) ve *Réseau mondial d'informations et de recherche appliquée dans le domaine de l'emploi et de la formation des personnes handicapées* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün kısaltması İngilizce adından oluşturulduğu gibi, Fransızca adında da İngilizce kısaltması kullanılmaktadır. Örgütün tüm baş harfleri alınarak ya da herhangi bir kural

dahilinde kısaltması oluşturulmamıştır. Örgütün adından anlamlı bir kısaltma oluşturulma çabası vardır. Örgütü Türkçeye *Engellilerin İstihdamı ve Eğitimi Alanında Küresel Bilgi Ve Uygulamalı Araştırma Ağı* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak ENİSE kısaltmasını öneriyoruz.

Örgütün amacı araştırma merkezlerini, üniversiteleri, devlet dairelerini, sendikaları, engellileri ve engelli örgütlerini bir araya getirir. Örgütün hedefi, engelliler için istihdam ve eğitim fırsatlarını ilerletmektir. Birleşmiş Milletler ve Dünya Çalışma Örgütü ile çalışma çağındaki engellilerde iş birliğine dayalı olarak uygulanan araştırma projeleri ve internet üzerinden küresel bilgi alışverişi sağlar.

(c) maddesinde *Rehabilitation International* (ing.) ve *Réhabilitation internationale* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün kısaltması İngilizce ve Fransızca adı farklı olmasına rağmen baş harfleri aynı biçimde olduğundan kısaltma RI Global biçimindedir. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Rehabilitasyon* olarak çevirdik zira *rehabilitasyon* sözcüğünü seçmemizin amacı bir tıp terimi olmasıdır. Örgüte kısaltma olarak UR'yi öneriyoruz. Örgütün özgün kısaltmasında *Global* sözcüğünün de yer aldığını görüyoruz. Fakat *Uluslararası Rehabilitasyon* dediğimizde zaten bize örgütün uluslararası olduğunu gösterdiğinden ayrıca bir ifade tercih etmedik.

1922 yılında kurulan *Uluslararası Rehabilitasyon* örgütü, engelliler, engellilere hizmet sağlayıcılar, devlet kurumları, akademisyenler, araştırmacılar ve engellilerin yaşam kalitesini artırmak için çalışan savunuculardan oluşan dünya çapında bir örgüttür.

(d) maddesinde IAACD kısaltması ile Fransızca ve İngilizcede aynı adla bilinen *International Alliance of Academies of Childhood Disability* (ing.) örgütü bulunmaktadır. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Çocukluk Engelliği Akademileri Birliği* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak UÇSA'yı öneriyoruz.

Uluslararası Çocukluk Sakatlıkları Akademileri Birliği'nin amacı, dünya genelinde çocukluk çağında başlamış engelleri olan çocukların, gençlerin ve yetişkinlerin sağlık ve refahını iyileştirmektir. Engelli bireylerin haklarının tam olarak uygulanmasını desteklemek için engellilerin aileleri, bakıcıları, hizmet sağlayanları, hükümet ve hükümet dış kuruluşları iş birliğine davet eder. Çocukluk sakatlıklarını değerlendirme ve müdahale için ekonomik kaynaklara, sağlık sistemine, kültürel ve çevresel farklılıklara bağlı olarak çözüm yöntemleri geliştirir.

(e) maddesinde *International Association for the Scientific Study of Intellectual and Developmental Disabilities* (ing.) ve *Association internationale pour l'étude scientifique de la déficience intellectuelle* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgüt kısaltma adını İngilizceden almıştır: IASSIDD. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Zihinsel ve Gelişim Yetersizliklerini Araştırma Derneği* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak UZGEDER'i önerdik. Bu kısaltmayı oluştururken tüm baş harflerini aldığımızda çok

uzun ve anlamsız bir kısaltma oluşacağından sadece örgütün adının amacını veren harfleri alarak birleştirmeyi tercih ettik.

Uluslararası Zihinsel ve Gelişim Yetersizliklerini Araştırma Derneği'nin amacı, zihinsel ve gelişim engelli insanların, ailelerinin ve onları destekleyen bireylerin yaşamlarını iyileştirmeyi, yenilikçi araştırmaları ve dünya çapında kanıta dayalı bilgi alışverişinde bulunmayı amaç edinmiştir. IASSIDD Kongreleri, özellikle üç yıllık dünya kongreleri, zihinsel ve gelişimsel engelliler alanında önde gelen uluslararası araştırma ve uygulama toplantıdır.

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz uluslararası engellilere yönelik örgütler şunlardır:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Fédération internationale des personnes handicapées physiques	FIMITIC	International Federation of Persons with Physical Disability	FIMITIC	Uluslararası Bedensel Engelliler Federasyonu	UBEF
Réseau mondial d'informations et de recherche appliquée dans le domaine de l'emploi et de la formation des personnes handicapées	GLADNET	Global Applied Disability Research and Information Network on Employment and Training	GLADNET	Engellilerin İstihdamı Ve Eğitimi Alanında Küresel Bilgi Ve Uygulamalı Araştırma Ağı	ENİSE
Réhabilitation internationale	RI Global	Rehabilitation International	RI Global	Uluslararası Rehabilitasyon	UR
International Alliance of Academies of Childhood Disability	IAACD	International Alliance of Academies of Childhood Disability	IAACD	Uluslararası Çocukluk Sakatlıkları Akademileri Birliği	UÇSA
Association internationale pour l'étude scientifique de la déficience intellectuelle	IASSIDD	International Association for the Scientific Study of Intellectual and Developmental Disabilities	IASSIDD	Uluslararası Zihinsel ve Gelişim Yetersizliklerini Araştırma Derneği	UZGEDER

Çizelge 18: Türkçeye Çevirdiğimiz Yaptığımız ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Engellilere Yönelik Örgütler

2.4.17. Gençlik Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi

Gençlere hizmet etme, uluslar arası düzeyde gençlerin temsil etme, gençlik politikalarının düzenlenmesinde gençleri aktif hale getirme, ulusal ve uluslararası gençlik konseyi oluşturulmasını sağlamak gibi gençlik çalışmaları yapar, gelişmesine katkıda bulunur ve gençlik haklarını savunur. Gençlerin eğitimi ve sosyalleşmesi amacıyla kurulmuşlardır. Gençlerin kişisel gelişimleri, akran öğrenimi, kimlik araştırmaları, gençlerin toplumda yaşamı ve yeri üzerine etkinlikler ve çeşitli projeler düzenler. Popüler gençlik hareketlerinden biri izciliktir. Avrupa Konseyi ve Birleşmiş Millele gençlerin sorunları üzerinde en büyük çalışmalarını yapmaktadır. Özellikle uyuşturucu, alkol ve sigara bağımlılığı gibi zararlı alışkanlıkların son yıllarda artıyor olması onlarında çalışmalarını hızlandırmıştır. Biliçlendirme toplantıları ve çeşitli projelerle uluslararası iş birliği geliştirerek sorunları çözüme kavuşturmaya çalışır.

Gençlik örgütlerinin tamamının Fransızca adı olmakla birlikte İngilizce adından hareketle oluşturulan kısaltmaları vardır. Bu bağlamda Fransızca, İngilizce ve Türkçede aynı kısaltma ile bilinir. Kısaltma oluşturmada rakamlarında yer aldığı görülür. Türkçeye çevirisi olmayan üç örgüt bulunmaktadır ve aşağıdaki gibidir:

- (a) World Youth Council Against Terrorism (ing.)-WYCAT
Conseil mondial de la jeunesse contre le terrorisme (fr.)-WYCAT
- (b) Youth For Public Transport (ing.)- Y4PT
Jeunes Pour Le Transport Public (fr.)-Y4PT
- (c) Education in an Interdependent World (ing.)- EDIW
Education pour un monde interdépendant(fr.)- EDIW

(a) maddesinde *World Youth Council Against Terrorism* (ing.) ve *Conseil mondial de la jeunesse contre le terrorisme* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün kısaltması İngilizce adından oluşturulmuş WYCAT, Fransızca da aynı biçimde kullanılmaktadır. Örgütün kısaltması en genel yöntem olan baş harfleri yan yana getirilerek oluşturulmuştur. Örgütü Türkçeye *Terörizmle Mücadele Dünya Gençlik Konseyi* olarak çevirdik ve kısaltma olarak TEMÜG'ü öneriyoruz. Bu kısaltmayı oluştururken tüm baş harflerini kullandığımızda sessiz harfler yan yana geleceğinden şöyleyişi zor bir kısaltma oluşacaktır. Bu sebeple örgüt adının bazı harflerini alarak anlamlı ve kullanışlı bir kısaltma oluşturduk.

Terörizmle Mücadele Dünya Gençlik Konseyi, terörle mücadelede dünya gençlerinin el ele vermesi için gençlerle uluslararası çalışmalar sürdürür. Bireyleri siyasi olmayan, terör mağdurlarına yardım amaçlı, diğer gençlik örgütlerinin katılmalrını kabul eden bir örgüttür. Örgüt, seminerler, konferanslar, çalıştaylar ve politikalara yanıt toplantıları gibi programlar düzenlemeyi hedeflemektedir.

(b) maddesinde Y4PT kısaltması olan, *Youth For Public Transport* (ing.) ve *Jeunes Pour Le Transport Public* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün kısaltması görüldüğü üzere harfler ve rakamdan oluşmaktadır. Örgütün baş harfleri alınarak bir kısaltma oluşturulmuştur ve buradaki 4 rakamı for'un yerine kullanılmıştır. Zira İngilizce kısaltmalarda for'un sesletimi four (4) ile aynı olduğundan bu kısaltmayı tercih etmiş olduklarını düşünüyoruz. Örgütün Türkçeye *Toplu Taşımada Gençler* olarak aktardık ve kısaltma olarak TOTAGE'yi öneriyoruz.

Toplu Taşımada Gençler, toplu taşımacılığın diğer ulaşım araçlarıyla bütünleşmesi ve daha refah ve dünyadaki tüm insanların yaşam kalitesini arttırmaya yönelik bir örgüttür. Örgüt, gençleri toplu taşımaya dahil ederek ve toplu taşıma konusuna bakış açılarını ve deneyimlerini dinleyerek daha iyi bir ulaşım geliştirmek ve ülkeleri çevresel, sosyal ve ekonomik olarak refaha erdirmeyi amaçlar.

(c) maddesinde kısaltması EDIW olan *Education in an Interdependent World* (ing.) ve *Education pour un Monde Interdépendant* (fr.) adlı örgüt yer almaktadır. Örgüt İngilizce adının baş harflerinden kısaltma adını almıştır. Örgütü genel yöntem olan sözcüğü sözcüğüne çevirmek oldukça anlamsız olacağından bu örgütün çevirisinde anlamsal çeviri yöntemine başvurduk. Çünkü *in* edatı ve *an* tanımlılığının (artikelinin) yan yana bulunması bu örgütü Türkçeye çevirdiğimizde sözcüğü anlamsızlaştıracaktır. *Interdependent* sözcüğü *karşılıklı dayanışma* ve *bağımlılık* anlamlarına gelmektedir. Örgütü anlamsal olarak aktardığımızda daha anlaşılır bir ifade oluşturacağından bu örgütü *Dünya Eğitim Dayanışması Örgütü* olarak çevirdik. EDIW olarak kısaltılan bu örgüte Türkçe adından bir kısaltma oluşturacak olursak ona DED kısaltmasını önerebiliriz.

Örgütün merkezi Brüksel'dedir. Birçok projesi ile faal olan bu örgüt şimdiye kadar, gençlik sorunları, eğitim ve gençlerin istihdamı gibi konularda gençleri geleceğe yönelik hayata karşı girişimcilik duruşu oluşturmaya dayalı projeleri olmuştur.

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz uluslararası gençlik örgütleri şunlardır:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Conseil mondial de la jeunesse contre le terrorisme	WYCAT	World Youth Council Against Terrorism	WYCAT	Terörizmle Mücadele Dünya Gençlik Konseyi	TEMÜG
Jeunes Pour Le Transport Public	Y4PT	Youth For Public Transport	Y4PT	Toplu Taşımada Gençler	TOTAGE
Education pour un monde interdépendant	EDIW	Education in an Interdependent World	EDIW	Dünya Eğitim Dayanışması Örgütü	DED

Çizelge 19: Türkçeye Çevirisini Yaptığımız ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Gençlik Örgütleri

2.4.18. Spor Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi

Belli bir spor örgütünün tanıtılması, o sporun insanlar, ülkeler arasında yaygınlaşmasını sağlamak, ulusal ve uluslararası düzeyde tanınmasına yardımcı olmak ve başarı sağlanmasına öncülük etmek amaçlı kurulan örgütler spor örgütleridir. Uluslararası spor örgütleri, yakın iş birliğini ve örgütler arasında bilgi ve deneyim paylaşımını destekler. Ulusal ve uluslararası alanda spor grupları ile bağlantılar kurarak olimpik yarışmalar düzenlerler. Gelişmekte olan ülkelere parasal anlamda destek sağlar. Aynı zamanda spor yarışmaları esnasında uyarıcı ilaç kullanımına engel olmak için uğraşır.

Spor örgütlerinin çevirisine ise genel olarak baktığımızda seksen tane örgüt saptadık. Bu örgütlerden dördünün Türkçeye çevirisi bulunmamaktadır. İngilizce dilinin çevirilerde ve kısaltmalarda tamamen hakim olduğuna görüyoruz. Sağlık alanındaki gibi spor örgütlerinde de birçok terim İngilizcedir. Bazı örgütlerin Fransızca adı ve kısaltması olsa dahi İngilizce dilinde kaynak dile yerleşmiştir. Fransızcada bunu sözcüğün başına le, la artikeli getirilerek yapılmaktadır. Örneğin; le tennis, le fair play, le football, le basket-ball, le surf gibi. Türkçede de aynı durum söz konusu olup *biatlon, fair play, rugby, judo, eightball, badminton, snooker* gibi spor terimleri Türkçede de spor terimlerine dahil edilmiştir. Ya da okunuşları Türkçe olarak yazılmıştır. Örneğin; boks, kayropratik, basketbol, eskrim, korfbol, briç, pentatlon gibi. İlerleyen teknoloji ile birlikte yeni sporlarında çoğalması dilimize yabancı dilde aktarılmasına sebebiyet vermiştir. Oysaki bazı sözcükler Türkçeye aktarılabilirdiğine göre her spor dalı ve spor terimlerinin üzerine detaylı çalışma yapıldığında hepsine Türkçede uygun karşılık bulunabilir. Bu bağlamda spor örgütlerinin listesine

baktığımızda bazı terimlere uygun Türkçe karşılık bulunabildiğini görüyoruz. Örneğin; ski (ing.) - kayak, equestrian (ing.)- binicilik, bodybuilding (ing.) – vücut geliştirme, rowing (ing.)-kürek çekme gibi.

Türkçeye aktarılmayan dört tane spor örgütü bulunmaktadır:

- (a) World Water Polo Referees Association (ing.)-WWR
Association Internationale des Arbitres de Water Polo (fr.)-WWR
- (b) International Trotting Association(ing.) -ITA
International Trotting Association (fr.)- ITA
- (c) International Cheer Union (ing.)- ICU
International Cheer Union (fr.) - ICU
- (d) Interski International(ing.)- INTERSKI
Interski International (fr.) –INTERSKI

(a) maddesinde WWR kısaltmalı *World Water Polo Referees Association* (ing.) ve *Association Internationale des Arbitres de Water Polo* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Görüldüğü üzere örgüt kısaltmasını sadece üç sözcüğün baş harflerinden almıştır. *Water Polo* tek bir sözcük gibi düşünülerek Wharfî alınmıştır. Örgütü Türkçeye *Dünya Su topu Hakemleri Birliği* olarak çevirdik ve kısaltma olarak SUTOH ‘u öneriyoruz.

Dünya Su topu Hakemleri Birliği, üyeleri ile üyeleri tarafından düzenlenen atletik yarışmalara katılan sporcular ve antrenörler arasında birlik ve beraberliği destekleyen uluslararası birliktir. Resmi dili İngilizcedir, ücretlidir, üyelerine sözleşme yapar ve ırk, siyasi veya dini cinsiyetçi bir ayrımcılık yapmaz.

(b) maddesinde *International Trotting Association* (ing.) ve *International Trotting Association* (fr.) örgütü yer almaktadır. Görüldüğü üzere örgütün İngilizce ve Fransızca adı aynıdır ve ITA kısaltmasıyla oluşturulmuştur. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Tırıs Koşusu Derneği* olarak çevirdik ve kısaltma olarak UTKO’yu öneriyoruz.

Tırıs, atın dört naldan ziyade karşılıklı çapraz ayakların aynı anda hareket ettiği, ileri doğru ve kafasının sabit olduğu bir yürüyüş şeklidir. Ülkemizde dört nala koşusu tercih edilmektedir ve bu yüzden tırıs koşusu yaygınlaşmamıştır.

Uluslararası Tırıs Koşusu Derneği, 1969 yılında Amerika’da ilk konferansını gerçekleştirdi. Derneğin amacı atları yetiştirmek, eğitime ve bakıma teşvik etmek, tek tip atın ithalatı ve ihracatı ile ilgili kural ve düzenlemeler getirmek gibi amaçları bulunmaktadır.

(c) maddesinde ICU kısaltmalı *International Cheer Union* (ing.) ve *International Cheer Union* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün Türkçe karşılığını *Uluslararası Tezahüratçılar Birliği* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak UTB'yi öneriyoruz. *Uluslararası Tezahüratçılar Birliği*, dünya çapında tüm amigo kızları gruplarını birleştiren bir uluslararası örgüttür. Örgütün amacı tamamen sporu ilerletmeye yöneliktir. Örgüt şu ana kadar 85'ten fazla ülkede sporcu, spor eğitimcileri ve hakemleri eğitmiştir.

(d) maddesinde *Interski International* (ing.) ve *Interski International* (fr.) örgütü bulunmaktadır. İngilizce ve Fransızca da aynı adı olan örgütün kısaltması INTERSKI olarak oluşturulmuştur. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Kar Sporları Birliği* olarak çevirebiliriz. Örgütü birebir çevirmemiz mümkün olmayacağından Interski sözcüğünü anlamına göre kar sporları olarak çevirdik ve böylece örgüte herkesçe daha anlaşılır bir ifade vermiş olduk. Örgüte kısaltma olarak UKASBİ'yi öneriyoruz. *Uluslararası Kar Sporları Birliği*, dünya çapında tüm kar kayağı sporları ilgililerini birleştiren bir uluslararası örgüttür.

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz uluslararası spor örgütleri şunlardır:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Association Internationale des Arbitres de Water Polo	WWR	World Water Polo Referees Association	WWR	Dünya Su topu Hakemleri Birliği	SUTOH
International Trotting Association	ITA	International Trotting Association	ITA	Uluslararası Tırıs Koşusu Derneği	UTKO
International Cheer Union	ICU	International Cheer Union	ICU	Uluslararası Tezahüratçılar Birliği	UTB
Interski International	INTERSKI	Interski International	INTERSKI	Uluslararası Kar Sporları Birliği	UKASBİ

Çizelge 20: Türkçeye Çevirisini Yaptığımız ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Spor Örgütleri

2.4.19. Hukuk Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi

Uluslararası kamu ve özel hukukun incelenmesi, açıklanması, geliştirilmesi amacıyla yönelik örgütlerdir. Ulusal hukuk ve uluslararası hukuk düzenleri göz önünde bulundurularak devletlerin sahip oldukları hak ve sorumlulukların bir arada bulunduğu toplumsal düzeni sağlayan örgütler toplamıdır. Devlet ve toplum ilişkisini güçlendirmek ardından devletler ve uluslararası toplumların arasındaki bağları hukuk dahilinde bağlayan örgütlerin tamamı hukuk örgütlerini oluşturur. Hukuk örgütleri her alanda çeşitlenmiş ve uluslararası barış, güven, eşitlik ve adalet, özgürlük gibi kavramların her alandan bütünlüğünün sağlanması ve refaha ulaştırılması amaçlanmıştır.

Hukuk örgütlerinin çevirilerinde daha çok örgüt adlarının Fransızca adından yapılan kısaltmalar bulunmaktadır. Aynı zamanda genelde İngilizce adından hareketle yapılan kısaltmalar bu durumun tam tersine hedef dilde de kısaltmalar yerini Fransızcaya bırakmıştır. Türkçede de aynı biçimde Fransızca kısaltması ile yer almaktadır. Örneğin aşağıdaki listedeki hukuk örgütleri Fransızca adı ve kısaltmasıyla İngilizce ve Türkçede yer almıştır:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgütün Türkçe Adı	Türkçe Kısaltması
Société internationale pour l'histoire des droits de l'antiquité	SIHDA	International Society 'Fernand de Visscher' for the History of Law in Antiquity	SIHDA	Uluslararası Eski Çağ Hukukları Derneği	SIHDA
Association Internationale du Droit des Eaux	AIDA	International Association for Water Law	AIDA	Uluslararası Su Hukuku Birliği	AIDA
Organisation internationale de métrologie légale	OIML	International Organization of Legal Metrology	OIML	Uluslararası Yasal Metroloji Örgütü	OIML

Çizelge 21: Uluslararası Hukuk Örgütleri

Bunun dışında, kısaltması olmayan örgütlerin Türkçesinde de kısaltma yapılmadığı görülür. Her çevrilen ya da her örgüt adının kısaltması olma zorunluluğu bulunmamaktadır. Örneğin; *Uluslararası Askeri ve Savaş Hukuku Derneği* ve *Uluslararası Hayvan Hakları Hukuk Mahkemesi* gibi.

Hukuk örgütlerinin çevirilerinde diğer örgütlerde olduğu gibi sözcükler olduğu gibi yabancı dilden alınıp Türkçeye aktarılmamıştır. Çeviri yöntemlerinde daha çok anlamsal çeviri ve ödünç alma gibi çeviri yöntemleriyle karşılaşılır. Çevirisi olmayan örgütlerde de bu yöntemleri izledik. Türkçeye çevirisi olmayan iki örgüt aşağıdaki gibidir:

(a) International Society for Military Law and the Law of War (ing.)
Société internationale de droit militaire et de droit de la guerre (fr.)

(b) Global Forum on Law, Justice and Development (ing.)-GFLJD
Forum Mondial sur le Droit, la Justice et le Développement (fr.) – GFLJD

(a) maddesinde *International Society for Military Law and the Law of War* (ing.) ve *Société internationale de droit militaire et de droit de la guerre* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütün İngilizce ve Fransızca adı olmasına rağmen kısaltması bulunmamaktadır. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Askeri ve Savaş Hukuku Derneği* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak UASH ‘yi öneriyoruz.

Uluslararası Askeri ve Savaş Hukuku Derneği’nin amacı uluslararası hukuk, askeri hukuk, barış operasyonları yasası ve ilgili yasal alanları incelemek ve yaymaktır. Bu amaçla birçok kongre, seminer ve etkinlikler düzenler. Örgüt, Belçika yasalarına göre uluslararasıdır ve politik amaçlı değildir.22 tane ülke grubu için bir şemsiye kuruluştur. Bu kuruluşlar, örgütle aynı amaç doğrultusunda kendi ulusal faaliyetlerini düzenleyen ayrı ve bağımsız kuruluşlardır.⁹

(b) maddesinde GFLJD kısaltması ile *Global Forum on Law, Justice and Development* (ing.) ve *Forum Mondial sur le Droit, la Justice et le Développement* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütü Türkçeye sözcüğü sözcüğüne *Dünya Hukuk, Adalet ve Kalkınma Küresel Forumu* olarak çevirdik. Kısaltma olarak DHAK-Forum olarak kısalttık. Örgütün özgün kısaltması görüldüğü üzere örgütün adının tüm baş sessiz harfleridir ve oldukça uzundur. Türkçede HAK-Forum olarak bilinmesi hem sesletim hem de yazılış bakımından kolaylık sağlayacaktır.

Dünya Hukuk, Adalet ve Kalkınma Küresel Forumu’nun küresel fikir birliği şudur: Hukuki ve adli kurumlar, sürdürülebilir ekonomik ve sosyal kalkınmanın yapıtaşdır. Forumun amacı, kalkınma ile ilgili yasal bilginin üretiminden ve yayılmasından faydalanarak kalkınma konularına yenilikçi ve özelleştirilmiş yasal çözümlerin tanımlanmasına, tartışılmasına ve üretilmesine yardımcı olmaktır.¹⁰

⁹ <https://www.ismllw.org/about-us/>

¹⁰ <http://globalforumljd.com/new/about-us-0>

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz uluslararası spor örgütleri şunlardır:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Société internationale de droit militaire et de droit de la guerre	-	International Society for Military Law and the Law of War	-	Uluslararası Askeri ve Savaş Hukuku Derneği	-
Forum Mondial sur le Droit, la Justice et le Développement	GFLJD	Global Forum on Law, Justice and Development	GFLJD	Dünya Hukuk, Adalet ve Kalkınma Küresel Forumu	DHAK-FORUM

Çizelge 22: Türkçeye Çevirisini Yaptığımız ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Hukuk Örgütleri

2.4.20. Güvenlik ve Savunma Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi

Güvenlik ve savunma örgütleri, güvenliğin sağlanması için askeri, ekonomik, toplumsal, güvenlik boyutlarının dahil olduğu örgütlerdir. Bu örgütler önce devletin kendi güvenliğini sağlar. Ardından uluslararası güvenliğin sağlanmasına yönelik iş birlikleri ve anlaşmalar yapar. Ülkelerde güvenliği tehdit eden bir durum olduğunda örneğin, savaş gibi, bu örgütler dahilinde uluslararası yapılanmalar oluşarak devletlerin güvenliği sağlanır. Özellikle nükleer, biyolojik ve kimyasal silahların kullanılması devletlerin güvenliğini tehdit eden unsurlardan biri olmuştur. Devletleri tehdit eden diğer unsurlardan biri de terör örgütleri olmuştur. Uluslararası güvenlik örgütleri güçlerini birleştirerek bu durumları çözmek üzere bir araya gelir. Uzun süreli çatışmaları önlemek için çalışır. Devletlerle ve uluslararası insanlığa yönelik suçların ve saldırıların durdurulmasını savunur. Suç oranlarını daha aza indirme ya da durdurma noktasında devletlerle ve kuruluşlarla işbirliği yapar. Barışı korumaya yönelik etkinliklerde de bulunur. Bilim ve teknolojinin gelişmesiyle de savunma sanayisi de oldukça ilerlemiştir. Devletlerin askeri ihtiyaçlarını giderebilmesinden doğan bu savunma sanayisi, devletlere emniyet ve güvenlik sağlar.

Güvenlik ve savunma örgütlerinde İngilizcenin hakim olduğunu görüyoruz. Örgütlerin yapılan kısaltmaları İngilizce dilinden oluşturulmuştur. Fransızca adından yapılan kısaltmalar da bulunmaktadır. Bu örgütlerinin kısaltmaları oluşturulurken genelde baş harfleri ile yapılan kısaltmalar bulunur. Güvenlik ve savunma örgütlerinden iki örgütün Türkçeye çevirisi yoktur.

Bu örgütler aşağıdaki gibidir:

- (a) International Society of Social Defence and Humane Criminal Policy(ing.)- ISSD
Société internationale de défense sociale pour une politique criminelle humaniste(fr.)- SIDS
- (b) International Network on Explosive Weapons (ing.)- INEW
Réseau international sur les armes explosives(fr.)- INEW

(a) maddesinde *International Society of Social Defence and Humane Criminal Policy* (ing.)- ISSD ve *Société internationale de défense sociale pour une politique criminelle humaniste* (fr.)-SIDS örgütü bulunmaktadır. Görüldüğü üzere örgün İngilizce adı ve İngilizce adına özgü kısaltması ve Fransızca adı ve kısaltması mevcuttur. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Sosyal Savunma ve İnsani Suç Politikası Derneği* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak USİSP’i öneriyoruz. Baş harflerinden oluşturduğumuz kısaltmada harf tekrarıdan kaçınmak için S harfini tek kullandık. Böylece hem söyleyiş hemde yazılış açısından kolaylık sağlayacaktır.

Uluslararası Sosyal Savunma ve İnsani Suç Politikası Derneği, hem toplumu suçlulara karşı korumak hem de vatandaşların cezai eyleme maruz kalmasını önlemek için kurulan bir kuruluştur. Aynı zamanda suçların ortaya çıkmadan ve çıktıktan sonra alınacak önlemleri geliştirerek suçla mücadele eder. Tamamen birey odaklı bir kuruluştur.

(b) maddesinde İngilizce ve Fransızca kısaltması aynı olan, INEW kısaltmalı *International Network on Explosive Weapons* (ing.) ve *Réseau international sur les armes explosives* örgütü bulunmaktadır. Örgütü Türkçeye *Uluslararası Patlayıcı Silahlar Ağı* olarak çevirdik. Örgüte kısaltma olarak UPSA’yı öneriyoruz.

Uluslararası Patlayıcı Silahlar Ağı, nüfusun yoğun olduğu bölgelerde patlayıcı silah kullanımından kaynaklanan insanların acılarını azaltmak amacıyla kurulmuş bir örgüttür. Örgüt, devletleri, patlayıcı silah mağdurlarının ve hayatta kalanların ihtiyaçlarını karşılamaya, devletlerin kendi ulusal uygulamalarını gözden geçirmelerine ve patlayıcı silah kullanımını engellemek için daha güçlü uluslararası standartlar geliştirilmesi için bir araya getirmeye çalışır. Özellikle nüfusun daha yoğun olduğu bölgelerde patlayıcı silah kullanımı konusunda siyasi yöntemleri geliştirilmesi için uğraşır.¹¹

¹¹ <https://humanitariandisarmament.org/campaigns/international-network-on-explosive-weapons-inew/>

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz uluslararası güvenlik ve savunma örgütleri şunlardır:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Société internationale de défense sociale pour une politique criminelle humaniste	SIDS	International Society of Social Defence and Humane Criminal Policy	ISSD	Uluslararası Sosyal Savunma ve İnsani Suç Politikası Derneği	USISP
Réseau international sur les armes explosives	INEW	International Network on Explosive Weapons	INEW	Uluslararası Patlayıcı Silahlar Ağı	UPSA

Çizelge 23: Türkçeye Çevirisini Yaptığımız ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Güvenlik ve Savunma Örgütleri

2.4.21. Gıda ve Tarım Örgütlerinin Türkçeye Çevirisi

Dünyadaki doğal kaynakların korunması, gıda güvenliği ve ham madde sağlanması, beslenme şartlarını düzeltmek, tarım alanlarında yaşam ölçütlerinin iyileştirilmesi, açlıkla mücadele gibi amaçları olan örgütlerdir. Gıda ve tarım örgütleri bu bağlamda uluslararası yasal düzenlemeler ve gıda standartlarının oluşturulmasında oldukça etkinlerdir. Özellikle Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü insan sağlığına uygun gıda sektöründe olan tüm işletmeler dahil bilimsel çerçevede uluslararası gıda güvenliğini sağlar.

Gıda ve tarım örgütlerini incelediğimizde örgütlerin neredeyse tamamı Türkçeye çevrilmiştir. Gıda örgütleri birçok bölgeye ayrılarak örgütlenmiştir. Biz aşağıdaki listede ana örgütleri aldık. Bununla birlikte örgütlerin Fransızca ve İngilizce dillerinde farklı kısaltmalarının olmasına rağmen, Türkçede oluşturulan kısaltmada İngilizce dilinden oluşturulmuştur.

Çevirisi olmayan tek örgüt ise;

Global Coffee Platform (ing.)- GCP
Plateforme mondiale du café (fr.)-GCP

İngilizce ve Fransızca kısaltması aynı olan GCP kısaltmalı *Global Coffee Platform* (ing.) ve *Plateforme mondiale du café* (fr.) örgütü bulunmaktadır. Örgütü Türkçeye *Küresel Kahve Platformu* olarak çevirdik ve kısaltma olarak KKP'yi öneriyoruz. *Küresel Kahve Platformu*, çiftçinin karını artırmak için tüm kahve sektörünü

birleştiren ve sektörün sürdürülebilirliği açısından hem kamu hem de özel sektörü birleştirmek, bir çatı altına alan bir örgüttür. Kahve yetiştirme topluluklarının geçim kaynaklarını arttırmaya yönelik ve dünyadaki kahve üretim alanlarının korunmasına yönelik çalışmalar yapar.

Çevirisini yaptığımız ve kısaltma önerisinde bulunduğumuz örgüt şu biçimdedir:

Örgütün Fransızca Adı	Fransızca Kısaltması	Örgütün İngilizce Adı	İngilizce Kısaltması	Örgüte Türkçe Çeviri Önerisi	Türkçe Kısaltma Önerisi
Plateforme mondiale du café	GCP	Global Coffee Platform	GCP	Küresel Kahve Platformu	KKP

Çizelge 24: Türkçeye Çevirisini Yaptığımız ve Kısaltma Önerisinde Bulduğumuz Uluslararası Gıda ve Tarım Örgütü

2.5. Uluslararası Örgüt Adlarının Çevirisinde Karşılaşılan Güçlükler

Uluslararası örgüt adları uluslararası ilişkiler bünyesinde olmasına rağmen, her kaynağa göre çevirmenden çevirmene farklılık gösterebilir. Bu bağlamda bu gibi farklılıklar Türkçeleştirilmemiş örgütlerin adını koymamızda bizi yanıltabilir. Alanla ilgili terimceye önceden hakim olunması çevirmenin işini kolaylaştıracaktır. Kurum ve kuruluşların adını Türkçeye çevirirken *federasyon, örgüt, sendika, birlik, dernek* gibi ifadeler örgütlenmelerin içeriğine bağlı olarak değişebilmektedir. Fakat çevirmen örgütlenme biçimi ile ilgili herhangi bir kaynaktan yararlanmadığı durumda o örgüt ile ilgili verilmek istenen örgütlenme adı haricinde başka bir ad ortaya çıkarabilir ya da uluslararası terimi yanlış kullanılabilir.

Bu konu ile ilgili çevirilerde karşılaştığımız ortak bir ifadenin bulunamaması konusuna örnek vermek gerekirse; *International Refugee Organisation* örgütünün çevirisine *Uluslararası Mülteci Teşkilatı* olarak karşılaşıırken, *Organisaiton for International Economic Cooperation* örgütünün çevirisi ise *Uluslararası İktisadi İşbirliği Örgütü* olarak karşımıza çıkar. Yani örgütlerin adı Türkçeleştirilirken *organisation* sözcüğü *teşkilat* ve *örgüt* olarak iki farklı biçimde kullanılır. Fakat ortak bir sözcükte karar kılınmış olsaydı, her kaynaktan farklı bir ifade ile karşılaşmayacaktık. Bu nedenle uluslararası ilişkiler terimlerine hakim olmak ve örgütlenmelerin yapısına göre Türkçe ifade üretmek tutarsızlığı ortadan kaldıracaktır.

Karşılaştığımız bir diğer güçlüklerden biri ise örgütlerin alanlara ayrılmamış olmasıdır. Mevcut kaynakların da sınırlı olmasından dolayı tüm faal örgütlere ulaşmak oldukça zordur. Ulaşılan tüm faal ve faal olmayan örgütlerin bir arada verilmesi sebebiyle birbirinden ayrıştırılması için oldukça kapsamlı bir araştırma geliştirilmesi gerekir. Zira örgüt adları uluslararası ilişkiler konusunda olduğundan önce örgütlerin bilgisine sahip olmak, ardından örgüt adlarının çevirilerinin yapılması ve kaynak dildeki kısaltmaların incelenerek hedef dilde kısaltma oluşturulması daha doğru bir yaklaşım olarak benimsenebilir.

Kısaltmalar konusunda ise karşılaştığımız zorluklardan biri ise, baş harflerin alınmasıyla oluşturulan kısaltmaların aynı anda iki ayrı örgütü çağrıştırmasıdır. Bu nedenle örgütlere kısaltma oluştururken hep aynı yöntemle değil başka bir yöntemle kısaltmanın oluşturulması iki farklı örgütün birbirinden ayırt edilebilmesi bakımından yarar sağlayacaktır diyebiliriz.

SONUÇ

Bugüne kadar Türkiye’de yapılmış olan uluslararası örgütlere ilişkin ad ve kısaltma konusu ile ilgili çalışmalar sayıca çok azdır. Üstelik bu çalışmalar hem kapsamlı değil hem de tutarsızlıklar içermektedir. Bu tutarsızlıkları inceleyerek nelerden kaynaklandığını ortaya koymaya çalıştık.

Ele aldığımız örgütleri uluslararası politikaya göre ayrıştırarak Türkçeleştirilmeyen örgütleri ayrışım dahilinde inceledik. Böylece ulaşılabilen kaynakların haricinde bu çalışma ile daha fazla uluslararası örgüte yer vermiş olduk. Örgüt adlarının Türkçeye aktarılması örgütlerin Türkiye’de bilinmesine katkı sağlar. Zira bazı uluslararası örgütler Türkçeleştirilmiş fakat Türkçe kullanımı çeşitli nedenlerden dolayı hâlen yaygınlaşmamıştır. Örneğin çoğunluk tarafından bilinen *World Health Organization* Türkçeye *Dünya Sağlık Örgütü* olarak çevrilmiştir. Bu örgütün kısaltması örgütün baş harflerinden hareketle *DSÖ* biçiminde oluşturulmuştur. Buna benzer örnekleri çoğaltmak olasıdır: *United Nations* (ing.) - *Birleşmiş Milletler* (BM), *World Trade Organization* -*Dünya Ticaret Örgütü* (DTÖ) gibi. Görülüyor ki uluslararası örgüt adlarının çevirisinin ve bu çevirilerinden hareketle kısaltmalarının oluşturulması mümkündür. Biz de çalışmamızda örgütler için uygun olabilecek çeviri yöntemleri ile Türkçeye aktarılmasının ve kısaltma bulunmasının mümkün olabileceğini ortaya koyduk. Toplamda sekiz yüz altmış faal örgütten, yüz yirmi altı örgütü ilk defa bu çalışma kapsamında Türkçeleştirdik ve bunlara kısaltma önerisinde bulunduk. Bunların dışında kalanlarının da çevirilerini inceledik. Türkçeye çevirisi bulunmayan en fazla örgüt sağlık ve çevre alanlarında olduğunu tespit ettik. Mevcut örgüt adlarının çevirisinde en çok kullanılan yöntem ise birebir çeviri yöntemi ve ödünç alma yöntemidir. Biz ise örgüt adlarını çevirme sürecinde, toplamda yedi farklı yöntem kullandık: Sözcüğü sözcüğüne çeviri, ödünç alma yoluyla çeviri, öykünme yoluyla çeviri, anlamsal çeviri, iletişimsel çeviri, serbest çeviri, yerelleştirme yoluyla çeviri.

Ödünç alma yönteminin en çok kullanıldığını saptadığımız alanlar spor ve sağlık alanlarıdır. Bu alanlarda, yabancı sözcüklerin birçoğu kaynak dilden Türkçeye olduğu gibi aktarılmıştır. Sağlık ve spor alanlarında uluslararasılık bakımından oluşturulan çeviriler ve kısaltmaların çoğunluğu İngilizcedir.

Her alanda örgütlerin çevirisi farklı bir anlamla ve yöntemle karşımıza çıkmaktadır. Bu adların çevirisinde milletlerin kültürel ve ulusal değerleri göz önünde bulundurularak çeviriler yapılmıştır. Yani toplumun ulusal değerleri göz önünde bulundurularak örgütler Türkçeye aktarılmıştır. Bazı toplumların dinsel ve ulusal değerleri doğrultusunda uluslararası örgütleri farklılaşabilmektedir. Dinsel bir amaca hizmet eden eğitim, spor, kadın ve çocuklar ile ilgili uluslararası örgütler bulunmaktadır.

Bunun dışında, bazı sözcüklerin uluslararası örgütlerde sıklıkla kullanıldığını saptadık. Örneğin, askeri örgütlerde en çok *komite*, *grup*, *asamble*, sözcükleri yer alırken, ticaret örgütlerinde *konfederasyon*, *kooperatif*, *akreditasyon*, sağlık örgütlerinde *rehabilitasyon* gibi. Aynı biçimde *uluslararası* sözcüğünü kullanmak yerine *enternasyonel* ifadesi kullanılmıştır. Uluslararası terimlerden birbirinin yerine kullanılan ve anlam karmaşı yaranan ifadeler şunlardır: *federation* (ing.), *organization* (ing.), *community* (ing.), *union* (fr.), *alliance* (fr.), *consortium* (fr.), *society* (ing.). Bu sözcükler Türkçeye tam olarak aktarılamadığından dolayı birbirlerinin yerine, bazen de kaynak dildeki biçimiyle kullanılmaktadır.

Elde ettiğimiz çeviri sonuçlarından hareketle oluşturduğumuz kısaltmalardan yola çıkarak, örgütlerin kısaltma oluşturulma yöntemleri beş başlıkta toplanabilir: Bunlardan birincisi, kısaltma büyük harfle yazıldıktan sonra yanına gelen harfin küçük harf olması ve anlamlı bir sözcük oluşturulmaya çalışılmasıdır. Örneğin, sağlık örgütlerinde, örgütün isminde yer alan sözcüklerin baş harfleri alınarak oluşturulan kısaltmaların yanı sıra sözcük grubundaki ilk iki harf alınarak kısaltma yapıldığı görülmektedir: WASPaLM, SuSaNA, IRDiRC. Bu gibi sesli harfin küçük yazıldığı örgüt kısaltmalarında, kısaltma adından uyumlu bir söz grubu oluşturulması için bu yola başvurulmuştur. Sözcük grubunda sessiz harflerin yanına, örgütün adında yer alan sesli harf getirilerek söyleyişi kolaylaştıracak biçimde kısaltma yapılmıştır.

İkincisi kısaltma yönteminde ise bazı kısaltmalarda harflerin çeşitli simgeler ve rakamlarla birleştirildiği görülür : (&,4), TUI &PSA (*Uluslararası Kamu Çalışanları Sendikası*), IH & RA (*Uluslararası Otel ve Restoranlar Birliği*), A4HP (*Sağlığın Teşviki ve Geliştirilmesi Birliği*).

Üçüncü yöntem olarak gösterebileceğimiz yöntemde Türkçede kısaltma oluşturmak yerine örgütün kaynak dildeki adı kısaltma olarak kullanılmaktadır: *Anti-Slavery International*(ing.) örgütü, *Uluslararası Kölelik Karşıtı* olarak çevrilmiş ve kısaltması “Anti-Slavery International” olarak örgütün adı Türkçede kısaltma olarak yer almıştır.

Dördüncü yöntem olarak, örgütlerin amacını gerçekleştirmek istedikleri tarih ya da örgütün kuruluş tarihi de kısaltmalarına eklenmiştir. Bu yöntem de kısaltma oluşturma yolu olarak tercih edilmektedir.

Saptadığımız beşinci kısaltma oluşturma yöntemi ise barış örgütlerinde tespit ettiğimiz bir yöntem olarak kullanılan, örgüt adının içinden bir sözcük seçilerek, o sözcüğün örgüte kısaltma adı olarak verilmesidir: *Association mondiale des grandes métropoles* (fr.)- *World Association of the Major Metropolises* (ing.)- *Metropol Kentler Birliği* (tr.) örgütünün kısaltması her üç dilde de *Metropolis* olarak kullanılırken, *Alliance internationale pour la consolidation de la paix* (fr.) - *International Peacebuilding Alliance* (ing.)- *Barışı yapılandırma*(tr.) örgütünün

kısaltması *Interpeace* olarak her üç dilde de aynı biçimde kullanılır. Bu durumda çalışmamıza göre kısaltma oluşturma yöntemleri sadece belli başlı yöntemlerle değil örgütlerin kuruluşlarına göre değişebildiğini göstermektedir. Bu bağlamda gerek kısaltmanın oluşturulmasında gerekse de nasıl yapılacağına dair kesin ve genel bir kural olmadığını kolaylıkla söyleyebiliriz.

Diğer yandan, kısaltma oluşturulma yöntemleri örgütlerin alanlarına göre de farklılaşmaktadır. Örneğin sosyal örgütlerde içinde yer alan bilimsel ve teknolojik örgütlere dair Fransızca ve İngilizce kısaltmalar %50 iken, kültürel örgütlerin neredeyse tamamında İngilizce adından hareketle oluşturulan kısaltmalar mevcuttur. Uluslararası örgüt alanlarından sanayi, eğitim, toplum örgütleri, insan hakları, kadın ve çocuk örgütleri, gıda örgütlerinin yarısının adı Fransızca ve İngilizcedir. Zira bazı durumlarda örgütün adı Fransızcaya çevrilmiş olmakla birlikte kısaltmasında herhangi bir değişiklik olmadan İngilizce kullanılmıştır.

Sonuç olarak tutarsızlıklarla ve çeviri hataları ile karşılaştığımız kaynaklarda dahil olmak üzere, Türk Dil Kurumu'nun Türkçenin korunmasına yönelik tüm türetilen karşılıkları derleyip, yabancı dilden sıyrılmak üzere uluslararası ilişkiler uzmanı terimcesine hakim uzmanlar tarafından ortak sözcüklerin ve çevirilerin tercih edilmesi sağlanabilir. TDK'nın kısaltmalar derlemesinde bazı Türkçe kısaltmalar oluşturulmuş olsa dahi bu kısaltmaların kullanımı teşvik edici ve yabancı dildeki kısaltmaların kullanımını caydırıcı yöntemlerin oluşturulması gerekmektedir. Örneğin kısaltma yaratımında zorluk oluşturan örgütlerde ise örgütün amacına, işlevine, kuruluşuna değin herhangi bir sözcüğün veya tarihin tercih edilmesi gibi çeşitli yöntemlere de başvurularak bu gibi sorunlar ortadan kaldırılabılır. Çalışmamızda uyguladığımız yöntemlerin bu alana ışık tutmasını umut ediyoruz.

Bu çalışma hem Türkçenin uluslararası alanda daha etkin ve verimli biçimde kullanılmasına hem de mütercim-tercümanların çeviri sürecinde karşılaştıkları en yaygın sorunlardan birine önemli katkılar sağlayacağını ümit ediyoruz. Son olarak Türkiye'de bu bağlamda terim çalışmalarının yürütülmesine önyak olacağı ve Türkçenin uluslararası bağlamda güçlenmesine katkı sağlayacağı inancındayız.

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- Ateş, Davut, **Uluslararası Örgütler Devletlerin Örgütlenme Mantığı**, Dora Yayıncılık, Bursa, 2014
- Başak, Cengiz, **Uluslararası Örgütler**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2010
- Başlar, Kemal, **Uluslararası Hukukta Hükümet Dışı Kuruluşlar**, Nobel Yayın, Ankara, 2005
- Bennett A.Leroy, Oliver K.James, **Uluslararası Örgütler, İlkeler ve Meseleler**, çev. Uslu, Nasuh, Bigbang Yayınları, Ankara, 2015
- Çağırın, M.Emin, **Uluslararası Örgütler**, Turhan Kitabevi, Ankara, 2013
- Çakmak, Haydar, **Uluslararası ilişkiler: Giriş, Kavramlar ve Teoriler**, Doğu Kitabevi, Ankara, 2014
- Çalış, Şaban, **Uluslararası Örgütler ve Türkiye**, Çizgi Kitabevi, Konya, 2006
- Greenberg, Jerald , Baron, Robert A., **Behavior in Organizations**, Prentice-Hall International, ABD, 1995
- Hasgüler, Mehmet, Uludağ Mehmet, **Devletlerarası ve Hükümetler Dışı Uluslararası Örgütler: Tarihçe-Organlar-Belgeler-Politikalar**, Alfa Yayınları, İstanbul, 2007
- Jakobson, Roman, **On Linguistic Aspects of Translation. On Translation** (Ed. by Brower, Reuben) Boston- Harvard University Press –Boston, 1959
- Kaplan, Mehmet, **Kültür ve Dil**, Dergah Yayınları, İstanbul, 1992
- Kardaş, Şaban, Balcı, Ali, **Uluslararası İlişkilere Giriş**, Küre Yayınları, İstanbul, 2014
- Karluk, Rıdvan, **Küreselleşen Dünyada Uluslararası Kuruluşlar**, BetaYayınları, İstanbul, 2007
- Kazakistan El-Farabi Milli Devlet Üniversitesi, **Uluslararası Örgütler**, Yepa Yayınları, Ankara, 1998
- Kıran, Zeynel, Kıran, Ayşe, **Dilbilime Giriş**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2002
- Köhl, Stefan, **Organizations: A Systems Approach**, Routledge, ABD, 2013
- Meray, Seha L., **Uluslararası Hukuk ve Uluslararası Örgütler**, Ankara Üniversitesi S. B. F. Yayınları, Ankara, 1979
- Newmark, Peter, **About Translation: Multilingual Matters**, Clevedon, Philadelphia, Adelaide, Multilingual Matters Ltd., 1991
- Newmark, Peter, **A Textbook of Translation**, Hertfordshire: Prentice Hall, İngiltere, 1988a
- Newmark, Peter, **Approaches to Translation**, Hertfordshire: Prentice Hall, İngiltere, 1988b

- Özgöker, Uğur, **Uluslararası Siyasi, Askeri ve Ekonomik Örgütler**, Dar Yayınları, İstanbul, 2011
- Öztürk Engin, Büşra, **Uluslararası Ekonomik İntegrasyonlar ve Kuruluşlar**, Ekin Yayınevi, Bursa, 2016
- Pazarcı, Hüseyin, **Uluslararası Hukuk**, Turhan Kitabevi, Ankara 2016
- Richard, Nelson-Jones, **Six Key Approaches to Counselling and Therapy**, SAGE Publications Ltd, Kaliforniya, 2010
- Sığircı, İlhami, **Fransızca Çeviri Kılavuzu, Manuel pratique de traduction Français-Turc, Turc-Français**, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2020
- Sığircı, İlhami, **Fransızcada Tümce Kuruluş Biçimleri Çeviri Yöntemleri**, 5. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2015.
- Sığircı, İlhami, **Fransızcada İlgeç ve Bağlaçları kullanma Kılavuzu**, 4. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2014
- Tahir, Gürçağlar, Şehnaz, **Çevirinin ABC'si**, Say Yayınları, İstanbul, 2011
- Ünalın, Şükrü, **Dil ve Kültür**, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara, 2014
- Vardar, Berke, **Dilbilim Yazıları**, Multilingual Yayıncılık, İstanbul, 2001
- Virally, Michel, **Le Droit International en Devenir**, Librairie Armand Colin, Paris, 1990
- Yalçın, Perihan, **Çeviri Stratejileri: Kuram ve Uygulama**, Grafiker Yayınları, Ankara, 2015
- Yazıcı, Mine, **Çeviribilimin Temel Kavram ve Kuramları**, Multilingual Yayıncılık, İstanbul, 2010
- Yazıcı, Mine, **Yazılı Çeviri Edinci**, Multilingual Yayıncılık, İstanbul, 2007

MAKALELER

- Acar, Kenan “İlk Baskıdan Bugüne TDK Türkçe Sözlük'te Kullanılan Kısaltmalar”, **TÜRÜK Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi**, Sayı 8, 2016, s. 75-92
- Atabay, Neşe, Çam, Ayfer, Özel, Sevgi “Türkçede Kısaltmalar Sorunu”, **Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi**, Sayı 348, 1980, s. 576-580
- Balcı, Ali, Yeşiltaş, Murat. “Bir Dış Politika Aracı Olarak Dış Yardımların Kullanılması: Japonya Örneği”, **Uluslararası İlişkiler Akademik Dergi**, Sayı 8, Kış 2005-2006, s. 167-198
- Balyemez, Sedat “TDK İmlâ/Yazım Kılavuzlarının Kısaltmalar Bölümleri Üzerine Bir Değerlendirme”, **Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt:1, Sayı:1, s.41-57, Bartın
- Bayeh, Endalcatchew, “Theories on the role of international organizations in maintaining peace and security”, **International Journal of Multidisciplinary Research and Development**, Sayı 1, 2014, s. 347-350

- Jasny, Naum, “International organisations and soviet statistics”, **Journal of The American Statistical Association**, Sayı 45, Mart 1950, s. 48-64
- Karaca, Serdar, “Kısaltmalar II: Önceki Çalışmalarda Kısaltma Türleri”, **Türk Dili Dergisi**, Şubat 2019, s. 28-32
- Karaca, Serdar, “Kısaltmalar III: Bize Göre Kısaltma Türleri”, **Türk Dili Dergisi**, Mart 2019, s. 28-32
- Karataş, Muhammed-Vatansever, Nursen, “Uluslararası Ekonomik ve Mali Kuruluşlar, **Muğla Üniversitesi SBE Dergisi**, Sayı 3, Bahar 2001, s.35-40
- Katıman Esra, “Yardım Kuruluşu Olmanın Ötesinde Bir Örgüt: Uluslararası Kızıllaç Komitesi”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı 116, Aralık 2014,s. 387-416
- Kızıltan Rezan, “Tarihte Çeviri: Aydınlanma ve Erken Romantizmin Edebi Çeviri Kuramları”, **Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi**, sayı 41, Ocak 2001,s. 37-68
- Özşahin, Murat, “Kısaltmalar, Kırpma Sözcükler ve Yapı Özellikleri”, **International Journal of Language Academy**, Sayı 5, Aralık 2017, s. 441-448
- Sığırcı, İlhami, “Avrupa Birliği Sürecinde Türkiye’nin Çeviri ve Terim Sorunları”, **Social Sciences Journal**, cilt: 3, sayı: 11, 2017, s. 1668-1674.
- Sığırcı İlhami, “Terimbilimde Tekanlamlılık Sorunu”, **Dil Dergisi/Language Journal**, Ankara: A.Ü. TÖMER Yayınları, sayı: 95, 2000, s. 19-25.
- Sığırcı İlhami, “Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne Üyelik Sürecinde, Türkçenin Terim Sözlükleri, In the process of the membership of Turkey to the European union technical dictionaries of Turkish”, **International Journal of Language Academy**, Finlandiya, Cilt 4/1 Sayı: 10, 2016, s. 115-123.
- Sığırcı İlhami, “Türkiye’nin Üyeliği Açısından Avrupa Birliği Dil ve Kültür Politikaları Language and culture policies of European union in terms of Turkey’s membership”, **International Journal of Language Academy**, Cilt 3, Sayı 8, 2015, s.93-97.
- Tok Ziya, “Uluslararası kısaltmaların Türkçeye Çevirisi” **RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi**, sayı 14, Mart 2019, s.15-23
- Virally, Michael, “Définition et classification: Approche juridique”, **Revue internationale des sciences sociales**, Sayı: 29, s. 61–75,1977
- Yazoğlu, Ruhattin, “Dil Kültür İlişkisi”, **EKEV Dil-Kültür Dergisi**, sayı 11, Bahar 2002, s. 21-43

TEZLER

- Karagöz, Aylin, Abdal, Göksenin, **Anadolu Ve Mezopotamya’da Çeviri Etkinliği**, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 2011

- Paylan, Kerime, **Türkçede Kelime Türetme Yollarına Genel Bir Bakış**, Pamukkale Üniversitesi, Denizli, 2015
- Rioux, Michèle, **Les Organisations Internationales**, Université du Québec à Montréal, Québec, 2012
- Sönmez, Asuman, **Global Ekonomik Kriz ve Uluslararası Örgütler**, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, 1998
- Tok, Ziya, **Fransızca Bankacılık Terimlerinin Türkçe'ye Çevirisi: Otomatik Sözlük Programı**, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale, 2010

REHBERLER

- İstanbul Ticaret Odası, **Uluslararası Kuruluşlar Rehberi**, İstanbul, 2000
- Sivil Toplum Geliştirme Merkezi, **Dünya, Avrupa Ve Türkiye'de Sivil Ağlar Rehberi**, Ankara, 2007
- T.C. Dışişleri Bakanlığı Tercüme Dairesi Başkanlığı, **Uluslararası Kuruluşlar, Örgütler, Alt Birim Ve Kuruluşları Listesi**, Kasım 2014

SÖZLÜKLER

- Dağ, Ahmet Emin, **Uluslararası İlişkiler ve Diplomasi Sözlüğü (İngilizce - Fransızca - Türkçe)**, 3. Baskı, Ağaç Kitabevi Yayınları, İstanbul, 2009
- Dayınlarlı, Kemal, **Hukuk Terimleri Sözlüğü (Fransızca-Türkçe)**, 4. Baskı, Dayınlarlı Yayıncılık, Ankara, 2013
- Kocatürk, Utkan, **Açıklamalı Tıp Terimleri Sözlüğü**, 10.Baskı, Nobel Tıp Kitabevi, Ankara, 2015
- Saraç, Tahsin, **Büyük Fransızca Türkçe Sözlük**, 10. Baskı, Adam Yayınları, İstanbul, 2002
- Sönmezoğlu, Faruk, **Uluslararası İlişkiler Sözlüğü**, 5.Baskı, Der Yayınları, İstanbul, 2017

ÇEVİRİMİÇİ KAYNAKLAR

- http://www.academia.edu/3305770/ULUSLARARASI_%C3%96RG%C3%9CTLER
- <https://www.tarimorman.gov.tr/ABDGM/Belgeler/Uluslararası%C4%B1%20Kurulu%C5%9Flar/faydal%C4%B1%20linkler.pdf>
- <https://htlv.net/what-is-irva>
- http://data.unaids.org/gcwa/gcwa_background_en.pdf

- <http://iawmh.org/about-us/>
- Türk Dil Kurumu (TDK), Kurum ve Kuruluş Adlarının Kısaltmaları
<https://sozluk.gov.tr/dosyalar/KurumVeKurulusAdlarininKisaltmalari.pdf>
- GEMALMAZ, Efrasiyap (1979). “Kısaltmalar”,
<http://efrasiyap.tripod.com/yazilar/kisaltmalar.pdf>
- Uluslararası Örgütler Yıllığı
<https://uia.org/ybio/>

